

สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น หนานหยาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม
ร่วมสมัย

YU LU

คุณฉินฉินนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น หนานหยาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม
ร่วมสมัย

คุณฉินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

The Aesthetics of Qin Bricks and Han Tile in Nanyang for Porcelain Design in
Contemporary Architectural Ceramics

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR DOCTOR DEGREE OF PHILOSOPHY
IN VISUAL ARTS AND DESIGN
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY
2024
COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ได้พิจารณาคุณิพนธ์
นิพนธ์ของ YU LU ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิ
บัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(ศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุมกร)

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกภูมิวงศา)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุมกร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

..... กรรมการภายนอก

มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุณิบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเยี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63810038: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์และการออกแบบ; ปร.ด. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: อิฐฉินกระเบื้องฮั่น, ความหมายแฝงทางวัฒนธรรม, สุนทรียภาพร่วมสมัย, นวัตกรรมเครื่องเคลือบ

YU LU : สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น นานานหยาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย. (The Aesthetics of Qin Bricks and Han Tile in Nanyang for Porcelain Design in Contemporary Architectural Ceramics) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพ: พงศ์เดช ไชยคุตร, ภรดี พันธุภากร ปี พ.ศ. 2567.

งานวิจัย สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น นานานหยาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในเมืองนานานหยาง มณฑลเหอหนาน วิเคราะห์สุนทรียภาพของ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” ด้วยแนวคิดสุนทรียภาพสมัยใหม่ และนำไปสู่ออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนสุนทรียภาพของ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร การลงพื้นที่ภาคสนามและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านอิฐฉินกระเบื้องฮั่น

ผลการวิจัยพบว่าจากการศึกษาและวิเคราะห์จากสาระสำคัญ การจัดองค์ประกอบภาพ รูป แบบการผสมผสาน ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ความต้องการด้านสุนทรียภาพ แรงบันดาลใจทางจิตวิญญาณ และเนื้อหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของภาพนั้น ใช้รูปทรงที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมในการแสดงออกถึงแนวคิดและความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ทั้งนี้เทคนิค เส้นสาย รูปทรงและลักษณะอื่นๆ ยังแสดงถึงสุนทรียภาพของราชวงศ์ฉินและฮั่น ตลอดจนความงามแบบลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า โดยนำสุนทรียภาพและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่ได้รับการกลั่นกรองออกมาเหล่านี้ร่วมกับวิธีการออกแบบสมัยใหม่ มาออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัยจำนวน 5 ชุด และทำการผลิตจริง 1 ชุดผลงาน ทั้งนี้งานออกแบบดังกล่าวตอบสนองความต้องการในทางปฏิบัติและทางสุนทรียภาพของคนสมัยใหม่ และยังได้สะท้อนให้เห็นถึงความหมายแฝงด้านสุนทรียศาสตร์ของราชวงศ์ฉินและฮั่น ขณะเดียวกันก็เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนดั้งเดิมอีกด้วย

63810038: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; Ph.D. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORDS: Qin brick and Han tile, Cultural connotation, Contemporary aesthetic, Ceramic Innovation

YU LU : THE AESTHETICS OF QIN BRICKS AND HAN TILE IN
NANYANG FOR PORCELAIN DESIGN IN CONTEMPORARY ARCHITECTURAL CERAMICS.
ADVISORY COMMITTEE: PONGDEJ CHAIYAKUT, PORADEE PANTHUPAKORN 2024.

The purpose of this thesis is to study the historical development, wisdom and characteristics of "Qin bricks and Han tiles" in Nanyang City, Henan Province , through modern aesthetic concepts, we analyze "Qin bricks and Han tiles", and design ceramics in modern buildings that reflect the artistic style of "Qin bricks and Han tiles" and apply them to public space displays. This research is a qualitative study, using the method of literature research, field investigation and interviews with "Qin Brick and Han Tile" research experts, architectural ceramic designers, and architectural ceramic manufacturers.

The research results show that from the analysis and research of the subject matter, composition, combination form, history and culture, aesthetic needs, spiritual aspirations and other related content of the image, it uses concrete and abstract elements to express ideas and cultural connotations, and its techniques, lines, shapes and other characteristics are also It expresses the aesthetics of the Qin and Han Dynasties as well as the aesthetic thoughts of Confucianism and Taoism. Combining these refined aesthetic and cultural connotations with modern design methods is used to design 5 sets of ceramics in contemporary architecture and actually produce 1 set of the work. In this regard, the said design work meets the practical and aesthetic needs of modern people, reflects the aesthetic connotation of the Qin and Han Dynasties, and can also spread Chinese traditional culture.

กิตติกรรมประกาศ

วันเวลาผ่านไป สี่ปีที่ยืนหยัดสู้รบและเรียบเรียงงานเขียนอย่างไม่ย่อท้อ ในที่สุดก็ได้เขียน
ดุชฎินิพนธ์เรื่อง สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องอัน หนานหยาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงาน
สถาปัตยกรรมร่วมสมัยจนสำเร็จ ดุชฎินิพนธ์ฉบับนี้ทำให้ข้าพเจ้าย้อนคิดถึงชีวิตการเรียนสี่ปีใน
มหาวิทยาลัยบูรพา สิ่งที่มีมากที่สุดคือความสำนึกคุณ

ก่อนอื่นต้องขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์พงศ์เดช ไชยคุตรและศาสตราจารย์ภรดี
พันธุ์ภากรเปรียบเสมือนหลักที่ยึดมั่นให้ข้าพเจ้า ตอนที่ข้าพเจ้าสับสน ท่านให้คำแนะนำและช่วยเหลือ
ท่านศาสตราจารย์รับผิดชอบอย่างตั้งใจ ประสทธิประสานความรู้ที่ลึกซึ้งและสั่งสอนสิ่งดีงามให้กับ
ข้าพเจ้า สร้างเสริมให้เส้นทางการศึกษาของข้าพเจ้าในภายหลังกดำเนินไปต่อเนื่องลึกซึ้งยิ่งขึ้น และ
ขอบคุณหัวหน้าคณะภาควิชาและอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความใส่ใจและช่วยเหลือ ขอบคุณอาจารย์ที่
ปรึกษาคณบดีศาสตราจารย์ฉิน หยู่เฉียนสั่งสอนข้าพเจ้าด้วยความใส่ใจและชัดเจน ทำให้ข้าพเจ้ามีความ
มั่นใจมุ่งไปข้างหน้า

ข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้ชำนาญที่สัมภาษณ์ทุกท่าน ศาสตราจารย์หลิว เค่อฉาง ฉิงหวา ชู เหมย
ผิง ผู้เชี่ยวชาญโชนง ปี้เพย ผู้แนะนำที่ชำนาญที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ แต่งเติมในส่วนความรู้ที่ยังไม่
ครบให้สมบูรณ์

ข้าพเจ้าขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคน ตอนที่ข้าพเจ้าพบปัญหาได้ช่วยข้าพเจ้าโดยไม่ถือ
ตัวและให้ความอบอุ่น

สุดท้าย ข้าพเจ้าขอบคุณบิดามารดา คนรักและลูก เพราะว่ามีความรักและการสนับสนุนจาก
พวกเค้า ข้าพเจ้าจึงสำเร็จการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ขั้นตอนการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น	11
รูปแบบศิลปะในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น.....	12
แนวคิด “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น”	15
เมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน	19

1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์	19
2. ลักษณะทางเศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง	21
3. งานศิลปะแขนงอื่น ๆ ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น	22
4. ขนบธรรมเนียมประเพณีของเมืองหนานหยาง	22
การศึกษาเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเมืองฝอซาน	25
1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีของเมืองฝอซาน	25
2. ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านของภูเขาฝอซาน	25
แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องเคลือบและการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย	29
1. หลักการสีบรอดวิวัฒนาการ	29
2. สุนทรียภาพในการใช้งานจริง	29
3. หลักการทางนวัตกรรม	30
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	30
1. ทฤษฎีประติมานวิทยา	30
2. ทฤษฎีสุนทรียภาพ	31
3. ทฤษฎีการออกแบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรม	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางและอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม ของเมืองฝอซาน	36
อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง	36
1. การกระจายตัวของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง	36
2. ประเภทอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง	51
3. กรรมวิธีและเทคนิคการผลิตอิฐฉินกระเบื้องฮั่น	65
เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน	69
1. การพัฒนาเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน	69

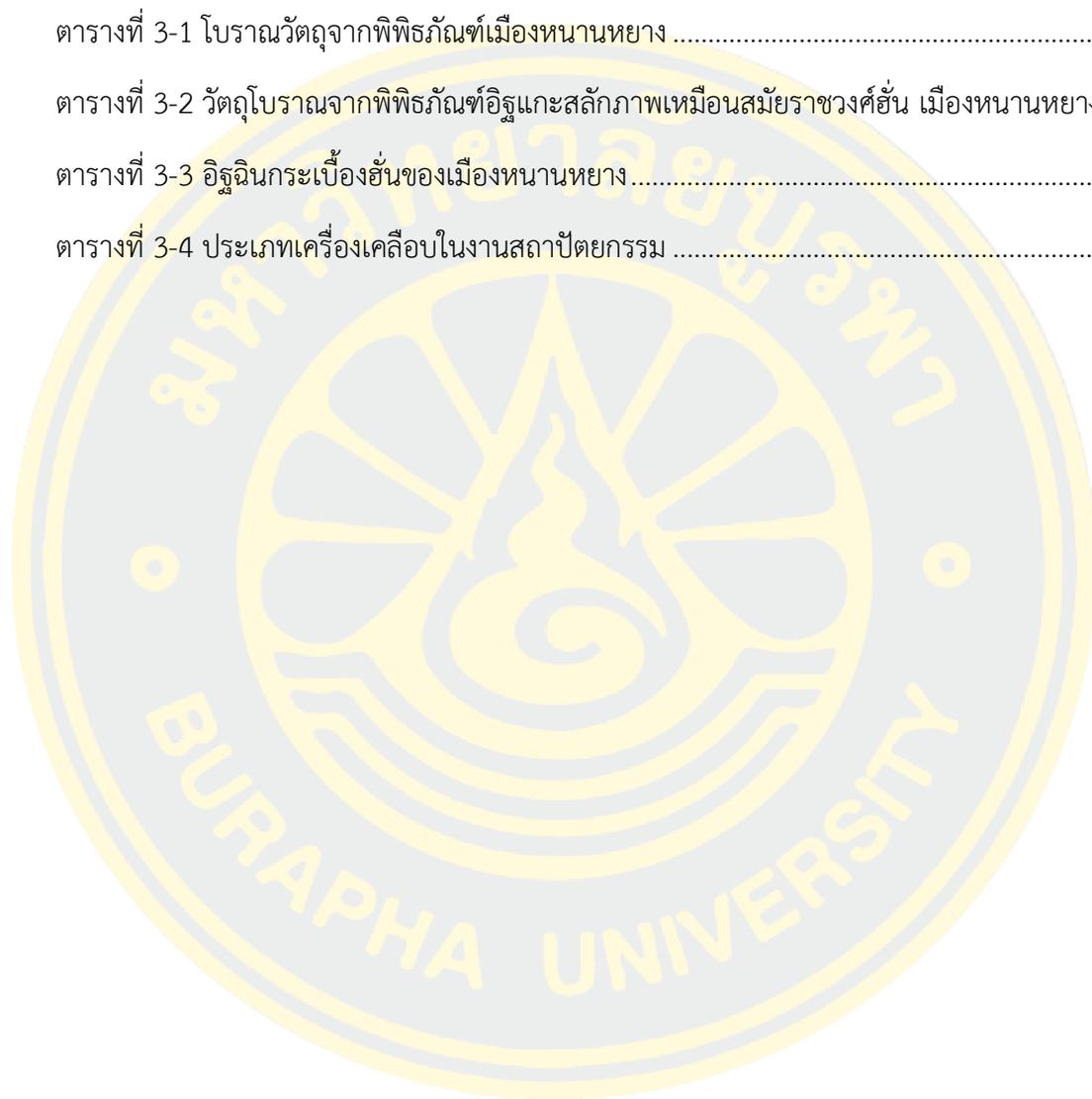
2. ประเภทงานออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน.....	70
3. เทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน	83
บทที่ 4 สุนทรียภาพและความหมายแฝงของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น เพื่อบูรณาการเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม	91
สุนทรียภาพจากเนื้อหาของภาพบนอิฐฉินกระเบื้องฮั่น.....	91
1. บรรทัดฐานของแนวคิดลัทธิขงจื้อ.....	91
2. การแสวงหาศรัทธาเกี่ยวกับเทพเจ้า.....	93
3. อิทธิพลจากพิธีกรรมฝังศพแบบหฺรฺหฺรา.....	95
สุนทรียภาพจากรูปทรงและเทคนิคการตกแต่ง	96
1. รูปแบบลักษณะการแกะสลักร่องลึก.....	97
2. รูปแบบลักษณะการแกะสลักนูน	98
3. รูปแบบลักษณะประติมากรรมนูนสูง	99
สุนทรียภาพในการจัดองค์ประกอบภาพ.....	101
1. การจัดองค์ประกอบตามโครงเรื่อง.....	101
2. การจัดองค์ประกอบตามแนวยาว	102
3. การจัดองค์ประกอบแบบสี่เหลี่ยม	103
4. การจัดองค์ประกอบภาพแบบสมมาตร	104
5. การจัดองค์ประกอบภาพแบบทำซ้ำ.....	105
สุนทรียภาพในการแสดงออก	107
1. คติความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า	107
2. การแสดงถึงความยิ่งใหญ่และความงามแบบเรียบง่าย	109
3. ความสมจริงและเกินจริง	110
4. พื้นที่และเวลา	111
ความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น.....	113

1. อุคตมคติที่ยิ่งใหญ่และสมบูรณ์ของลัทธิขงจื้อ	113
2. อาณาจักรที่เปิดกว้างและไร้ขอบเขตของลัทธิเต๋า.....	115
3. บรรยากาศทางวัฒนธรรมของการบูรณาการลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า	117
4. ศิลปะแห่งการออกแบบลวดลายสมัยใหม่.....	119
5. การถ่ายทอดเรื่องราว วิถีชีวิตในยุคสมัย	120
6. การแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกอันดีงาม.....	122
สถานการณ์ปัจจุบันของการออกแบบและการผลิตเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเมืองฝอซาน	123
1. ภาพรวมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม	123
2. ผลิตภัณฑ์ใหม่และเทคโนโลยีของเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม.....	124
วิธีการออกแบบอิฐฉินกระเบื้องฮั่นด้วยนวัตกรรมใหม่.....	127
บทที่ 5 การออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย.....	132
การออกแบบผลงานจากสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐแกะสลักภาพเหมือน ของเมืองหนานหยาง	132
1. การออกแบบชุดที่ 1 อำนาจแห่งเสือ.....	132
2. การออกแบบชุดที่ 2 ความงามแห่งบัว	135
3. การออกแบบชุดที่ 3 สีเส้นแห่งเขาฟ้าอมเขียว	138
4. การออกแบบชุดที่ 4 เงาเมือง.....	141
5. การออกแบบชุดที่ 5 ลำนำวสันตฤดูในวังสายลมฉินฮั่น	144
การปฏิบัติกรจากแนวคิดการออกแบบ.....	146
นวัตกรรมของวัสดุและเทคนิคการผลิต	148
กระบวนการทำผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม.....	148
1. การขึ้นรูปทรงต้นแบบ.....	148
2. การสร้างแม่พิมพ์.....	149

3. การขึ้นรูป.....	150
4. การลงเคลือบ.....	152
5. การเผาผลิตภัณฑ์.....	153
การประยุกต์ใช้ต้นแบบสามมิติในงานสถาปัตยกรรมและการจัดแสดงผลงาน.....	154
1. การประยุกต์ใช้ในพื้นที่สาธารณะเพื่องานศิลปะและวัฒนธรรม.....	154
2. การประยุกต์ใช้ในพื้นที่สาธารณะด้านการศึกษา.....	157
3. การประยุกต์ใช้ในพื้นที่สาธารณะของชุมชน.....	158
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	162
สรุปผลการวิจัย.....	162
อภิปรายผลการวิจัย.....	164
ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและการออกแบบ.....	166
ข้อเสนอต่อการประยุกต์ใช้สุนทรียภาพ “อิฐฉินกระเบื้องอัน” ในการออกแบบในอนาคต.....	166
บรรณานุกรม.....	169
ภาคผนวก.....	172
ภาคผนวก ก.....	173
ภาคผนวก ข.....	180
ภาคผนวก ค.....	187
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	190

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1 โบราณวัตถุจากพิพิธภัณฑ์เมืองหนานหยาง	38
ตารางที่ 3-2 วัตถุโบราณจากพิพิธภัณฑ์อิฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น เมืองหนานหยาง ..	46
ตารางที่ 3-3 อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง	56
ตารางที่ 3-4 ประเภทเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม	80

สารบัญภาพ

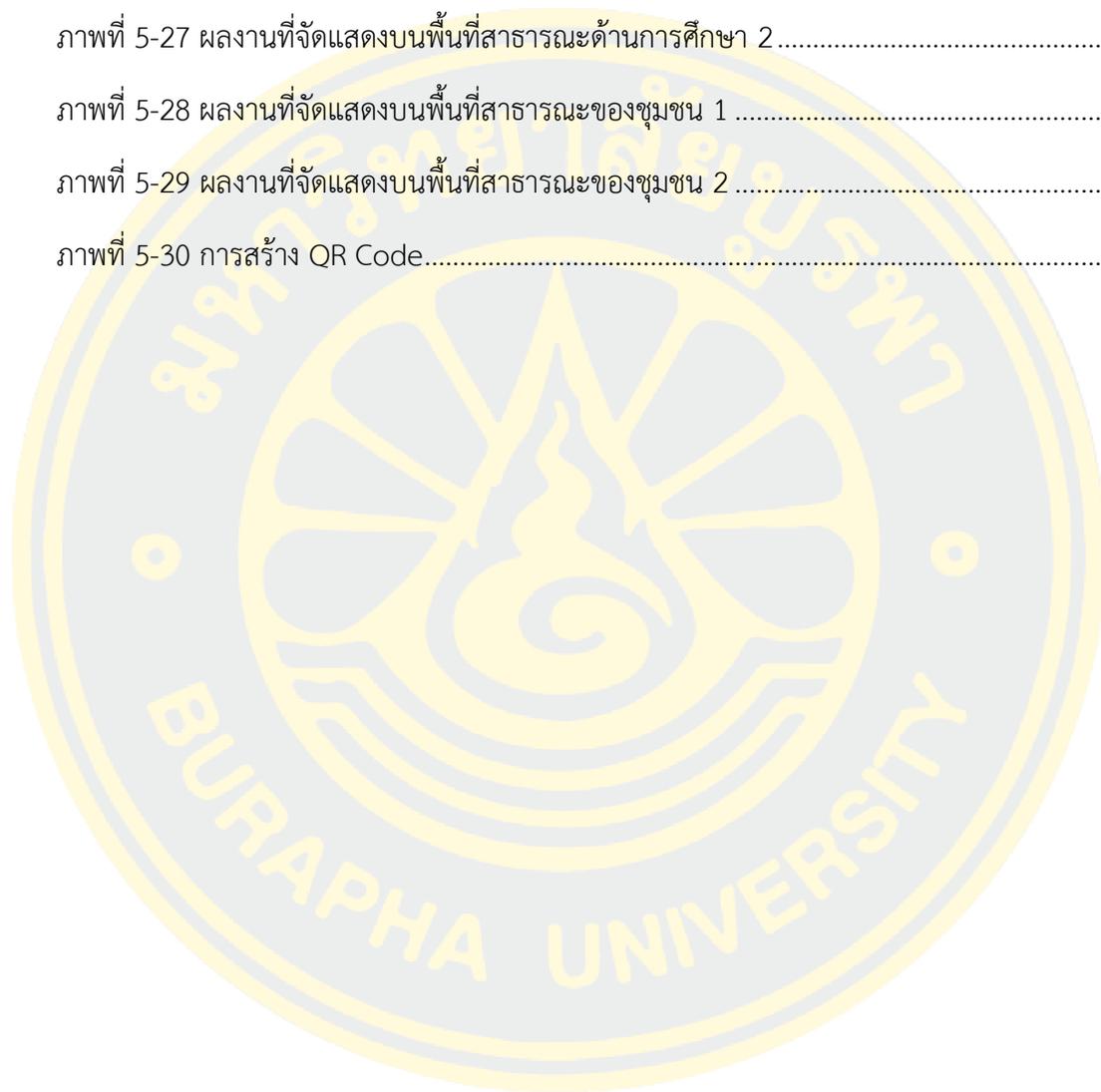
	หน้า
ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2-1 ภาพการบูรณะพระราชวังเสียนหยางแห่งราชวงศ์ฉิน.....	13
ภาพที่ 2-2 ภาพบุคคลซีรณม่า.....	14
ภาพที่ 2-3 ตัวอักษรที่ปรากฏบนภาชนะที่ในสมัยราชวงศ์ฉิน	15
ภาพที่ 2-4 กระเบื้องรางตัวคว่ำ.....	16
ภาพที่ 2-5 การใช้สอยกระเบื้องรางตัวคว่ำและกระเบื้องชายคาในสถาปัตยกรรม.....	17
ภาพที่ 2-6 กระเบื้องชายคาลวดลายนกสีทอง	18
ภาพที่ 2-7 แผนที่เมืองหนานหยาง.....	21
ภาพที่ 2-8 การขีดสิงโต.....	23
ภาพที่ 2-9 การตัดกระดาศหนานหยาง	24
ภาพที่ 2-10 พิธีสักการะในเทศกาลทางวัฒนธรรม ณ ตำบลเซอเตี้ยน เมืองหนานหยาง.....	24
ภาพที่ 2-11 ศาลบรรพชนในฝอซาน	27
ภาพที่ 2-12 ภาพขยายหลังคาศาลบรรพชนในฝอซาน	27
ภาพที่ 2-13 ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาสีอวานแห่งฝอซาน.....	28
ภาพที่ 3-1 พิพิธภัณฑณ์เมืองหนานหยาง	37
ภาพที่ 3-2 พิพิธภัณฑณ์อิฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฉิน เมืองหนานหยาง	45
ภาพที่ 3-3 กระเบื้องรางจันทันตัวคว่ำในสมัยราชวงศ์ฉิน.....	51
ภาพที่ 3-4 กระเบื้องชายคาในสมัยราชวงศ์ฉิน	52
ภาพที่ 3-5 ภาพมังกรอวีและเซียนบนอิฐแกะสลักนูนของราชวงศ์ฉิน.....	53
ภาพที่ 3-6 ภาพสังหารสามนักรบด้วยสองลูกพีช	54
ภาพที่ 3-7 ภาพเทพซีหวังหมู่.....	54

ภาพที่ 3-8 แผ่นอิฐภาพขบวนรถของนักแสดงกายกรรม.....	55
ภาพที่ 3-9 บริษัทโมนาริซ่า.....	70
ภาพที่ 3-10 สายการผลิตของบริษัทโมนาริซ่า.....	71
ภาพที่ 3-11 แผ่นหินชนวนสังเคราะห์.....	72
ภาพที่ 3-12 แผ่นหินศิลปะ.....	73
ภาพที่ 3-13 บริษัทตงเหมิง.....	74
ภาพที่ 3-14 โครงสร้างภายในบริษัทตงเหมิง.....	75
ภาพที่ 3-15 กระเบื้องขัดเงา.....	75
ภาพที่ 3-16 กระเบื้องขัดเงา.....	76
ภาพที่ 3-17 กระเบื้องเลียนแบบของโบราณ.....	77
ภาพที่ 3-18 กระเบื้องสั่งทำที่ใช้หน้ากากจิ้งจอกเป็นเนื้อหาหลักในการออกแบบ.....	78
ภาพที่ 3-19 อิฐทำมือ.....	78
ภาพที่ 3-20 กระเบื้องโมเสค.....	79
ภาพที่ 3-21 อิฐคุบล็อก.....	80
ภาพที่ 3-22 เครื่องบดแบบลูกบอล (Ball Mill).....	84
ภาพที่ 3-23 ตะแกรงกรอง.....	84
ภาพที่ 3-24 เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอย (Spray Dryer).....	85
ภาพที่ 3-25 เครื่องกดขนาดใหญ่.....	86
ภาพที่ 3-26 เตาดเผา.....	86
ภาพที่ 3-27 สายพานทาเคลือบ.....	87
ภาพที่ 3-28 ลูกกลิ้งพิมพ์ลาย.....	87
ภาพที่ 3-29 แผ่นตะแกรงใหม่พิมพ์ลาย.....	88
ภาพที่ 3-30 ลำเลียงชิ้นงานออกจากเตา.....	88
ภาพที่ 3-31 การขัดเงา.....	89

ภาพที่ 4-1 ภาพงานปั้นเรขาคณิต หงเหมิน.....	92
ภาพที่ 4-2 ภาพนภพระอาทิตย์.....	94
ภาพที่ 4-3 แผ่นอิฐที่เลียนแบบการต่อโครงสร้างด้วยไม้.....	96
ภาพที่ 4-4 อิฐสี่เหลี่ยมลายสี่ใบไม้.....	98
ภาพที่ 4-5 อิฐสี่เหลี่ยมแกะสลักภาพขุนนางชั้นผู้น้อยและรถม้าศึก.....	99
ภาพที่ 4-6 ภาพการเข้าเยี่ยมและการบรรเลงดนตรีเต๋นร่า.....	100
ภาพที่ 4-7 อิฐภาพงานปั้นเรขาคณิต หงเหมิน.....	102
ภาพที่ 4-8 ภาพมนุษย์ เทพผู้ชีและเจ้าแม่หนี่วา.....	103
ภาพที่ 4-9 ภาพรถม้าและคณะขุนนางที่สัญจรไปมา.....	104
ภาพที่ 4-10 ประตුවัง ห้องโถงและหุ้บประตුවัง.....	105
ภาพที่ 4-11 อิฐลายสี่ใบไม้.....	106
ภาพที่ 4-12 ภาพการทำเกษตร.....	108
ภาพที่ 4-13 อิฐแกะสลักภาพการเต๋นร่าและชาวหุ้บอิฐ.....	109
ภาพที่ 4-14 ภาพงานปั้นเรขาคณิต หงเหมิน.....	110
ภาพที่ 4-15 ภาพการเข้าเยี่ยมและการบรรเลงดนตรีเต๋นร่า.....	112
ภาพที่ 4-16 ภาพการทำเกษตร.....	114
ภาพที่ 4-17 อิฐภาพศาลาและบุคคล.....	116
ภาพที่ 4-18 ประตුවัง ห้องโถงและหุ้บประตුවัง.....	118
ภาพที่ 4-19 เสาดิฐลายสี่ใบไม้.....	120
ภาพที่ 4-20 อิฐแกะสลักภาพการเต๋นร่าและชาวหุ้บอิฐ.....	121
ภาพที่ 4-21 อิฐแกะสลักภาพเหมือนนภพระอาทิตย์.....	122
ภาพที่ 4-22 อิฐเลียนแบบของโบราณ.....	125
ภาพที่ 4-23 กระเบื้องลายศิลปะ.....	126
ภาพที่ 4-24 กระเบื้องกัณฑ์แบบนูน.....	128

ภาพที่ 4-25 กระเบื้องลายทิวไม้.....	129
ภาพที่ 5-1 ภาพการออกแบบลวดลายเสือ.....	134
ภาพที่ 5-2 การประยุกต์ผลงานการออกแบบชุด “อำนาจแห่งเสือ” ในพื้นที่.....	134
ภาพที่ 5-3 ภาพการออกแบบลวดลายใบบัว.....	136
ภาพที่ 5-4 การประยุกต์ผลงานการออกแบบชุด “ความงามแห่งบัว” ในพื้นที่.....	137
ภาพที่ 5-5 การออกแบบกระเบื้องชุด “สีส้มแห่งเขาฟ้าอมเขียว” ในพื้นที่.....	139
ภาพที่ 5-6 การประยุกต์ผลงานการออกแบบชุด “สีส้มแห่งเขาฟ้าอมเขียว” ในพื้นที่.....	140
ภาพที่ 5-7 การออกแบบผลงานชุด เงาเมือง.....	142
ภาพที่ 5-8 การจัดเรียงแผ่นกระเบื้องในแนวตั้ง.....	143
ภาพที่ 5-9 การออกแบบแผ่นกระเบื้องในชุด ลำนาวสันตฤดูในวังสายลมฉินอัน.....	145
ภาพที่ 5-10 การจัดเรียงแบบที่ 1.....	147
ภาพที่ 5-11 การจัดเรียงแบบที่ 2.....	147
ภาพที่ 5-12 ด้านหน้าของต้นแบบ 3 มิติ.....	148
ภาพที่ 5-13 ด้านข้างของต้นแบบ 3 มิติ.....	149
ภาพที่ 5-14 ต้นแบบเรซินพิมพ์จากเครื่องพิมพ์ 3 มิติ.....	149
ภาพที่ 5-15 แม่พิมพ์.....	150
ภาพที่ 5-16 การขึ้นรูป.....	150
ภาพที่ 5-17 ชิ้นงานหลังการเก็บรายละเอียด.....	151
ภาพที่ 5-18 การแกะสลักลาย.....	152
ภาพที่ 5-19 การเคลือบชิ้นงานด้วยสารเคลือบ.....	153
ภาพที่ 5-20 ชิ้นงานหลังการการตกแต่ง.....	153
ภาพที่ 5-21 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม.....	154
ภาพที่ 5-22 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 2.....	155
ภาพที่ 5-23 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 3.....	155

ภาพที่ 5-24 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 4.....	156
ภาพที่ 5-25 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 5.....	156
ภาพที่ 5-26 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านการศึกษา.....	157
ภาพที่ 5-27 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านการศึกษา 2.....	158
ภาพที่ 5-28 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะของชุมชน 1	159
ภาพที่ 5-29 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะของชุมชน 2	159
ภาพที่ 5-30 การสร้าง QR Code.....	160

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การตกแต่งสถาปัตยกรรมด้วยเครื่องเคลือบในประเทศจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน โดยการค้นพบครั้งแรกคือช่วงสมัยราชวงศ์โจวตะวันออก ในสมัยราชวงศ์โจวตะวันออกได้มีการค้นพบแผ่นกระเบื้องที่ถูกนำมาใช้ในการสร้างหลังคาอาคารบ้านเรือน ซึ่งเป็นการค้นพบรูปแบบการตกแต่งสถาปัตยกรรมด้วยเครื่องเคลือบที่เก่าแก่ที่สุด จากการขุดพบแผ่นกระเบื้องในสมัยโบราณทำให้เราเห็นว่า ในขณะที่ผู้คนให้ความสำคัญต่อประโยชน์ใช้สอยของแผ่นกระเบื้องแล้ว ยังให้ความสำคัญในการสร้างลวดลายบนผิวแผ่นกระเบื้องอีกด้วย แผ่นกระเบื้องในยุคจั้นกั๋วมีลวดลายทั้งดงามและประณีตเป็นอย่างยิ่ง ขณะที่สังคมพัฒนาอย่างต่อเนื่องก็ขุดพบกระเบื้องที่ใช้ในการตกแต่งสถาปัตยกรรมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการขุดพบกระเบื้องเชิงชายและอิฐลายภาพวาดในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นที่ตกแต่งด้วยลวดลายจำนวนมาก เป็นเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ในงานสถาปัตยกรรมที่อุดมไปด้วยองค์ประกอบศิลปะและการออกแบบ สิ่งเหล่านี้ได้หลอมรวมทั้งงานศิลปะและประโยชน์ใช้สอยไว้ด้วยกัน โดยถูกขนานนามว่า "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" การตกแต่งผิวของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ รูปภาพ ลวดลาย และตัวอักษร การตกแต่งที่สง่างามและลวดลายที่หลากหลายของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นสะท้อนให้เห็นถึงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศจีนในช่วงราชวงศ์ฉินและฮั่น (Tian, 2014)

สมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นเป็นช่วงเวลาสำคัญในการพัฒนาประวัติศาสตร์จีน สถานการณ์การรวมการบริหารปกครองประเทศให้เป็นหนึ่งเดียว นำมาซึ่งการพัฒนาสังคม ณ ขณะนั้น ทั้งในด้านของคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณ ดังนั้น "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ได้เกิดการพัฒนารวดเร็วภายใต้การแลกเปลี่ยนและผสมผสานหลากหลายวัฒนธรรม ซึ่งทำให้อิฐฉินกระเบื้องฮั่นมีทั้งลักษณะดั้งเดิมของพื้นที่และลักษณะของการผสมผสานทางวัฒนธรรมหลายภูมิภาค "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ไม่ได้เป็นเพียงศิลปะการตกแต่ง แต่ภาพและตัวอักษรที่ปรากฏบนอิฐและกระเบื้องคือสื่อกลางในการค้นคว้าและสำรวจวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันยาวนานและสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของราชวงศ์ฉินและฮั่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อคนสมัยใหม่ในการสำรวจและศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจากโบราณคดี ศิลปะ วัฒนธรรม สุนทรียศาสตร์ ศาสนา ฯลฯ ซึ่งเป็นข้อมูลอันล้ำค่าที่ไม่มีสิ่งที่จะสามารถมาทดแทนได้

(Hong, 2018) และสิ่งที่มีค่าที่สุดคืออิฐฉินกระเบื้องอันได้รวบรวมประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะที่สั่งสมมานานนับพันปีของประเทศจีน ซึ่งไม่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างประเทศ ภาพสลักรูปและแปดประหลาด ลวดลายงดงามและแปลกตา ตัวอักษรที่วิจิตรบรรจงบนอิฐฉินกระเบื้องอันคือรูปแบบศิลปะและวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชาติจีน และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของอารยธรรมจีน

ด้วยการพัฒนาและความก้าวหน้าของยุคสมัย คนสมัยใหม่จำนวนมากเริ่มให้ความสนใจและนิยมผลิตภัณฑ์ที่มีองค์ประกอบทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน อิฐฉินกระเบื้องอันคือมรดกที่สืบทอดจากยุคราชวงศ์ฉินและอันมาจนถึงปัจจุบัน สะท้อนถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานและความลึกซึ้งของวัฒนธรรมจีน (Tian, 2010, p. 103) ถึงแม้ว่าอิฐฉินกระเบื้องอันจะมีการใช้งานและการตกแต่งในสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ที่ลดน้อยลง ซึ่งจะอยู่ในรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่ใช้ตกแต่งผนังภายในและภายนอกของอาคาร แต่คุณค่าและความหมายแฝงทางศิลปะและวัฒนธรรมที่ถูกสืบทอดกันมานั้นยิ่งใหญ่และเกินกว่าจะประเมินค่าได้ อิฐฉินกระเบื้องอันสะท้อนโลกที่มีสีสันและตื่นตาตื่นใจผ่านภาพที่เต็มไปด้วยตำนานและประวัติศาสตร์ การรวมกันของเทพเจ้า มนุษย์ และสัตว์ แสดงให้เห็นโลกที่เต็มไปด้วยสีสัน เป็นการสำรวจของผู้คนในโลกเสมือนจริง มีคุณค่าทางวิชาการที่สำคัญและมูลค่าการใช้งานที่ประเมินค่าไม่ได้สำหรับการออกแบบที่ทันสมัยมีคุณค่าทางวิชาการและการประยุกต์ใช้ในการออกแบบร่วมสมัย การศึกษาเนื้อหา สุนทรียศาสตร์ รูปแบบการตกแต่ง และความหมายแฝงของอิฐฉินกระเบื้องอันเพื่อเผยแพร่และใช้ในการออกแบบตกแต่งสถาปัตยกรรมภายใน การออกแบบเสื้อผ้า สิ่งทอ โลโก้ ฯลฯ จะทำอย่างไรให้ลวดลายตกแต่งศิลปะแบบดั้งเดิมนี้ถูกจุดค้นเพิ่มเติมและนำไปใช้ในการออกแบบงานศิลปะสมัยใหม่เป็นสิ่งที่ศิลปินที่ทำงานศิลปะควรทำการศึกษาและค้นคว้า

ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและอิทธิพลในเวทีโลกของประเทศจีน ตลอดจนนโยบายเชิงกลยุทธ์ "การส่งออกวัฒนธรรม" สิ่งนี้บ่งชี้ว่าอำนาจละมุนของประเทศจีนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้อิทธิพลของประเทศจีนได้แพร่กระจายไปในวงกว้างขึ้น เช่นเดียวกับเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่ได้พัฒนาจากอิฐและกระเบื้องแผ่นพื้นเรียบจนเกิดเป็นอิฐและกระเบื้องตกแต่งผนังภายในและภายนอก กระเบื้องปูพื้นที่สวยงามหลายร้อยชนิด โดยวัสดุได้พัฒนาจากเครื่องปั้นดินเผาเป็นเครื่องเคลือบ และลวดลายการตกแต่งได้พัฒนาจากแบบดั้งเดิมที่เน้นความเรียบง่ายมาเป็นลวดลายหลากสีแบบต่างๆ และการใช้งานก็พัฒนาจากอิฐและกระเบื้องที่ใช้ปูหลังคาและผนังในสมัยโบราณมาเป็นวัสดุตกแต่งที่สำคัญและขาดไม่ได้สำหรับการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในและภายนอก ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเราอย่างเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม สินค้าส่งออกที่มีการขยายตัวในทุกปีควรมีสัญลักษณ์ที่แสดงความสามารถออกมาผ่านบทบาทสำคัญทางจิตวิญญาณและสุนทรียภาพในยุคนี้ ถึงแม้ว่าเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมมี

ประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและเต็มไปด้วยความหมายและรูปแบบการตกแต่ง แต่เทคนิคการออกแบบกรรมวิธีในการผลิตของผลิตภัณฑ์ได้รับอิทธิพลสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ที่ทวีปยุโรปและอเมริกาได้เข้ามาในแผ่นดินจีน จนถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ประเทศจีนจึงได้เริ่มสร้างโรงงานเพื่อทำการผลิตเองที่เมืองฝอชาน มณฑลกวางตุ้ง แต่ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้ขาดเอกลักษณ์ความเป็นจีน โดยส่วนใหญ่มักทำการเลียนแบบแนวคิดและการออกแบบทางด้านยุโรปหรืออเมริกา ตลาดจีนกำลังประสบกับผลกระทบของโลกาภิวัตน์ที่แสวงหาผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมที่มีจิตวิญญาณของจีน ตลาดต้องการกระตุ้นความทรงจำของชาวจีนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และอารยธรรมนับพันปีผ่านการออกแบบ และหวังว่าการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นจะเป็นจุดแข็งในการเสริมสร้างอำนาจละมุนของจีน (Soft Power) ดังนั้นนักออกแบบในปัจจุบันควรริบคิดค้นและดึงเอกลักษณ์ความเป็นวัฒนธรรมอันเก่าแก่ออกมาและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคในปัจจุบัน เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เน้นการตกแต่งและสัญลักษณ์ ดังนั้นการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่จึงควรศึกษาและถอดบทเรียนจากศิลปะการตกแต่งแบบดั้งเดิม แนวคิดการออกแบบและวิธีการแสดงออกของลวดลายการตกแต่งของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นสอดคล้องกับแนวคิดด้านสุนทรียะของจีน ความสำคัญของการศึกษาอิทธิพลของศิลปะการตกแต่งอิฐฉินกระเบื้องฮั่นที่มีต่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ไม่เพียงแต่เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังเป็นการขยายการรับรู้ของผู้คนเกี่ยวกับรูปแบบการตกแต่งของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น สำหรับการศึกษาลวดลายการตกแต่งของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น สิ่งสำคัญไม่ใช่ "รูปทรงหรือลวดลาย" ของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น แต่เป็นการรวม "จิตวิญญาณและคุณค่า" ของศิลปะการตกแต่งของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นเข้ากับการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น แผ่นดินตอนเหนือและใต้รวมเป็นหนึ่ง และเมืองหนานยางตั้งอยู่บริเวณจุดเชื่อมต่อระหว่างวัฒนธรรมทางเหนือและทางใต้ แลพยังเป็นบ้านเกิดของจักรพรรดิในราชวงศ์ฮั่น และค่อยๆ พัฒนาเป็นพื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศจีน ความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการพัฒนาวัฒนธรรม อิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานยางมีเนื้อหาที่หลากหลาย และมีอัตลักษณ์ทางศิลปะที่โดดเด่น เนื้อหาของลวดลายบนอิฐแกะสลักนูนต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงวิถีหลังการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมของราชวงศ์ฉินและฮั่นจากมุมมองต่างๆ ตลอดจนประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของราชวงศ์ฉินและราชวงศ์ฮั่น (Cheng, 2008, p. 45) การศึกษาอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานยางจะสามารถสกัดมุมมองเชิงอุดมคติ วัฒนธรรมและสุนทรียภาพทางศิลปะของผู้คนในช่วงราชวงศ์ฉินและฮั่นออกมาได้

จากหลายประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในเมืองหนานหยาง โดยวิเคราะห์อัตลักษณ์ รูปแบบ เรื่องราวสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นผ่านโบราณวัตถุ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และใช้วิธีการสัมภาษณ์นักวิชาการที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง และนำองค์ความรู้เกี่ยวกับสุนทรียภาพและความหมายที่ทางวัฒนธรรมที่ได้จากการวิเคราะห์มาผสมผสานกับแนวคิดสุนทรียภาพในปัจจุบัน ดำเนินการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย มีอัตลักษณ์และสุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางที่สอดคล้องกับรสนิยมทางสุนทรียภาพของชาวจีนในปัจจุบันมากขึ้น ทำให้เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของประเทศจีนมีศักยภาพทางการแข่งขันในตลาดโลกและมีบทบาทในการส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมจีน

คำถามของการวิจัย

1. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ แนวคิด ภูมิปัญญาของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในเมืองหนานหยางมีลักษณะอย่างไร
2. อัตลักษณ์และสุนทรียภาพทางศิลปะของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" เมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นเป็นอย่างไร
3. จะนำองค์ประกอบดั้งเดิมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาและลักษณะเด่นของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในเมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน
2. วิเคราะห์สุนทรียภาพของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ด้วยแนวคิดสุนทรียภาพสมัยใหม่ ค้นหาแนวทางใหม่สำหรับการออกแบบเครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์วัฒนธรรมราชวงศ์ฉินและฮั่น
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนสุนทรียภาพของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น"

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ผู้วิจัยศึกษามูลค่าทางประวัติศาสตร์ รูปทรง การตกแต่ง รูปแบบทางศิลปะ และความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นเมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน ถอดองค์ประกอบทางสุนทรียภาพและวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นเพื่อทำการออกแบบผสมผสานเทคนิคการผลิตขั้นสูงของฝอซานเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมและนำไปใช้กับผนังอิฐของพื้นที่สาธารณะที่สามารถก่อให้เกิดการส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรม

2. **ขอบเขตด้านเวลา** แบ่งออกเป็นสองช่วงเวลา ช่วงที่ 1 คือ 221 ปีก่อนคริสตกาล ถึง ค.ศ. 220 สมัยราชวงศ์ฉินฮั่น และช่วงที่ 2 คือ ค.ศ.2001 - ค.ศ.2021

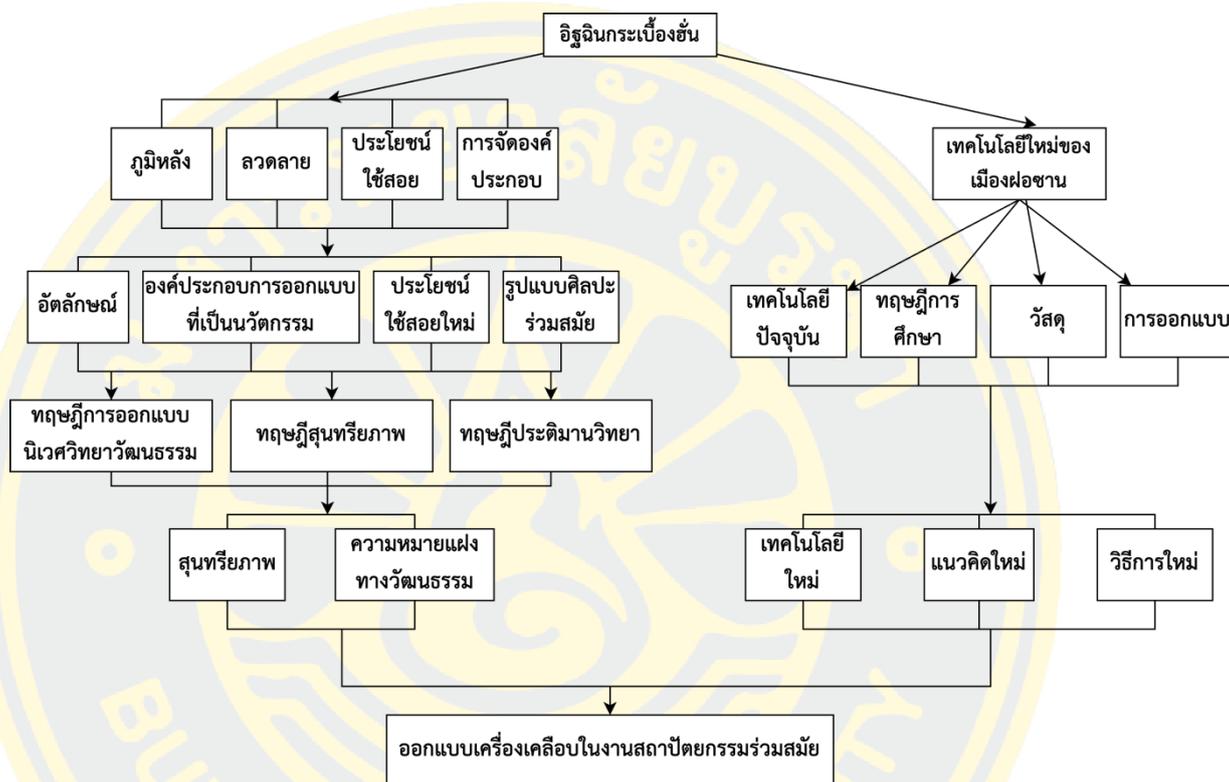
3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** เมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน เมืองหนานหยาง ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลเหอหนาน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ขุดพบอิฐแกะสลักภาพเหมือนมากที่สุด อิฐแกะสลักภาพเหมือนในเมืองหนานหยางมีรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นความสำเร็จด้านศิลปะของราชวงศ์ฉินและฮั่น การสร้างอิฐแกะสลักภาพเหมือนในหลากหลายรูปแบบและรูปลักษณะสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบศิลปะดั้งเดิมตามแบบฉบับ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” รวมถึงแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์สุนทรียภาพของพื้นที่อีกด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยวางแผนลงพื้นที่ภาคสนาม ณ หอศิลป์จิตรกรรมสมัยราชวงศ์ฮั่น, 47 หลุมศพในหมู่บ้านฝานจี ตำบลซินเหย่, พิพิธภัณฑ์อิฐแกะสลักภาพเหมือนในตำบลซินเหย่ ซึ่งสถานที่ที่ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลเหล่านี้มีแผ่นอิฐแกะสลักภาพเหมือนหลากหลายประเภท และสะท้อนให้เห็นสุนทรียภาพศิลปะในแต่ละยุคสมัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังลงพื้นที่ภาคสนามที่เมืองฝอซาน สํารวจและศึกษาเทคนิคกรรมวิธีและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน เพื่อเสนอข้อมูลด้านหลักการและเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นนวัตกรรมใหม่สำหรับการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

4. **ขอบเขตด้านการออกแบบ** สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมที่สะท้อนถึงความงามของวัฒนธรรมอิฐฉินกระเบื้องฮั่นและสามารถตอบสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยและสุนทรียภาพของผู้คนในยุคร่วมสมัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาสุนทรียภาพและวัฒนธรรมอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน วิเคราะห์วัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ธรรมเนียมด้านสุนทรียะสาธารณะ ความคิดสร้างสรรค์ และองค์ประกอบเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการวิเคราะห์กรณีศึกษา เพื่อทำการถอดองค์ประกอบการออกแบบใหม่จากอัตลักษณ์วัฒนธรรมจีนดั้งเดิม บูรณาการกับลักษณะพื้นที่

สาธารณะและสภาพแวดล้อมเพื่ออยู่อาศัย เพื่อให้เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่ออกแบบ สะท้อนถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม และใช้กับผลิตภัณฑ์การออกแบบร่วมสมัย นำความงามทางศิลปะและบทบาททางการศึกษาวัฒนธรรมมาสู่วิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดของการวิจัย (Lu Yu, 2023)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร ยืนยันวัฒนธรรมศิลปะดั้งเดิมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น"

หนานหยาง เชื่อมปัจจัยด้านรสนิยมของคนสมัยใหม่ให้เข้ากับวิธีการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เป็นวัตถุประสงค์วิจัย ผ่านการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุด ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ต ฯลฯ โดยทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยเนื้อหา ด้านสุนทรียศาสตร์ของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในเขตหนานหยางและและการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในอาคารสมัยใหม่ และศึกษาข้อมูลและทำการจำแนกประเภทของคุณลักษณะ รูปทรง การตกแต่ง สี กำหนดรูปแบบเทคนิคการผลิต ความหมายด้านสุนทรียะ ฯลฯ และดำเนินการวิจัยเพื่อถ่วงดุลมุมมองและปัจจัยในการออกแบบใหม่ ๆ และสุดท้ายนำเสนอมุมมองส่วนบุคคลและวิธีการสร้างสรรค์การออกแบบผ่านการทบทวนวรรณกรรม ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ของสุนทรียศาสตร์ด้าน

ความสวยงามของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น อย่างเป็นระบบในเมืองหนานหยาง เพื่ออธิบายเนื้อหาและผลของการวิจัย ใช้ทฤษฎีที่ยอดเยี่ยมาเสริมแนวคิดการออกแบบและขยายแนวคิดเพื่อรับประกันทฤษฎีความก้าวหน้าของการวิจัยอย่างราบรื่น

2. การวิจัยภาคสนาม เนื่องจากอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางเป็นโบราณวัตถุระดับชาติ ดังนั้นจึงถูกจัดเก็บในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อแสดงแก่ผู้สนใจทำการศึกษา ซึ่งพิพิธภัณฑสถานหลายแห่งในเมืองหนานหยางได้จัดแสดงอิฐแกะสลักภาพเหมือนและแผ่นกระเบื้องในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกสถานที่สำรวจพิพิธภัณฑสถานและสถาบันวิจัยในเมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน โดยสามารถแบ่งวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามได้ดังนี้

- **วิธีการสำรวจ** ผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่ ณ พิพิธภัณฑสถานอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง แหล่งโบราณคดีอิฐฉินกระเบื้องฮั่น พื้นที่ชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลผ่านการสังเกต บันทึกและถ่ายภาพ และนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาเรียบเรียงและจัดประเภทข้อมูล

- **วิธีการสัมภาษณ์** ผู้วิจัยจะดำเนินการออกแบบตารางสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานวิจัยเกี่ยวกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่น โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 3 ด้าน

- 1) ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัยด้านอิฐฉินกระเบื้องฮั่น 1 ท่าน
- 2) นักออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรม 1 ท่าน
- 3) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรม 1 ท่าน

การสัมภาษณ์มีทั้งรูปแบบการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวและสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยเนื้อหาในการสัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในเชิงลึก ได้แก่ รูปแบบลักษณะ สี สัน เทคนิคกรรมวิธีการทำและการเผา รวมถึงสุนทรียภาพและความหมายของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในสมัยนั้น เพื่อผสมผสานเทคนิคการผลิตรูปแบบใหม่ ความต้องการด้านสุนทรียภาพของผู้บริโภค กรณีการออกแบบเครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมที่ประสบความสำเร็จ นำเสนอแนวคิดหลากหลายแง่มุมที่เป็นไปได้สำหรับการสืบทอดและการออกแบบที่เป็นนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

3. การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสกัดองค์ประกอบ รูปแบบตกแต่ง สุนทรียภาพและความหมายของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นผ่านทฤษฎีการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ศิลปะและทฤษฎีการออกแบบ เพื่อออกแบบและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมแบบร่วมสมัยที่มีประโยชน์ใช้สอย คุณค่าทางสุนทรียภาพและคุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่มีรูปแบบองค์ประกอบดั้งเดิม และในขณะเดียวกันก็สะท้อนสุนทรียภาพของสาธารณชนยุคใหม่ เป็น

การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยแบ่งออกเป็นหกช่วง ดังนี้ :

ช่วงที่ 1 ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางเอกสารและลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเขียนบทที่ 1

ช่วงที่ 2 ลงพื้นที่ภาคสนาม เก็บรวบรวมและวิเคราะห์เรียบเรียงข้อมูล และเริ่มเขียนบทที่

2

ช่วงที่ 3 ดำเนินการสำรวจที่เมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนานและทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านอิฐฉินกระเบื้องอื่น ทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลส่วนนี้สามารถใช้อ้างอิงในงานวิจัยและเป็นแรงบันดาลใจในงานออกแบบ

ช่วงที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและภาคสนามเพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ จากนั้นดำเนินการสร้างภาพร่างและเริ่มออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรม

ช่วงที่ 5 สำเร็จการเขียนงานวิจัย และจัดทำผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมที่มีแนวคิดวัฒนธรรมสร้างสรรค์รูปแบบใหม่

ช่วงที่ 6 จัดแสดงผลงานในพื้นที่สาธารณะ และเตรียมสอบปากเปล่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้ทางสุนทรียศาสตร์การออกแบบ "อิฐฉินกระเบื้องอื่น" นำเสนอผลการวิจัยเชิงทฤษฎีสำหรับการสืบต่อวัฒนธรรมและสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ที่หลากหลาย

2. ได้แนวทางการผสมผสานองค์ประกอบแบบจีนดั้งเดิมเข้ากับเทคนิคสมัยใหม่อย่างลงตัว สร้างวิธีการออกแบบและประยุกต์ใช้ในผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมหลากหลายประเภทและรูปแบบ

3. ได้ต้นแบบด้านรูปทรง การตกแต่งและแบบจำลอง 3 มิติของผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับสุนทรียภาพของผู้คนในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในงานวิจัยอนาคต

4. ได้ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่ใช้ในพื้นที่สาธารณะที่มีบทบาทด้านการศึกษา เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและทำให้ผู้คนสัมผัสถึงสุนทรียภาพและจิตวิญญาณของอิฐฉินกระเบื้องอื่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

อิฐฉินกระเบื้องฮั่น หมายถึงชื่อเรียกของอิฐและกระเบื้องที่สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น เป็นความเจริญรุ่งเรืองของการตกแต่งสถาปัตยกรรมและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในสร้างงานสถาปัตยกรรมในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น (Chinese Ceramic Society, 1982) ลวดลายที่ตกแต่งบนผิวของอิฐและกระเบื้องมีเนื้อหาหลากหลาย โครงร่างภาพเรียบง่าย ภาพและลายเส้นดูแข็งแรงแต่มีชีวิตชีวา ซึ่งอิฐฉินกระเบื้องฮั่นไม่เพียงแต่มีประโยชน์ใช้สอย แต่ยังเป็นสื่อกลางทางวัฒนธรรมที่สำคัญในยุครุ่งเรืองของราชวงศ์ฉินและฮั่น มีความสำคัญที่โบราณวัตถุทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ไม่สามารถทดแทนได้

เมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน หมายถึงพื้นที่ที่ผลิตอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นนั้นที่หลากหลายที่สุด และเป็นพื้นที่ผลิตอิฐและสลักภาพเหมือนมากที่สุด อิฐฉินกระเบื้องฮั่นที่ผลิตจากเมืองหนานหยางมีความโดดเด่นและสะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่มากที่สุด ในสมัยโบราณเมืองหนานหยาง ถูกเรียกว่า ห้วน ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลเหอหนาน เป็นเมืองที่อยู่ระหว่างรอยต่อมณฑลเหอหนาน หูเป่ย์ และส่านซี

ฝอชาน หมายถึงเมืองที่ทันสมัยที่สุดในด้านเทคนิคการออกแบบและผลิตสถาปัตยกรรมเซริกร่วมสมัย ตั้งอยู่ในมณฑลกวางตุ้ง เขตจูชานเจี้ยว เป็นหนึ่งในสี่เมืองที่มีชื่อเสียงของจีนในอดีต ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นฐานการผลิตเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่ทันสมัยที่สุดของประเทศจีน และมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ทำให้เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่ผลิตในเมืองฝอชานมีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ

สุนทรียภาพ หมายถึงภาพสะท้อนของโลกทางอารมณ์ในสังคมการดำเนินชีวิตของผู้คน เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทางสุนทรียศาสตร์ด้านศิลปะ มันคือความงามที่ทุกคนสัมผัสได้ เป็นการตอบสนองของผู้คนต่อความงามสุนทรียศาสตร์เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา ความรู้สึก อารมณ์ และจินตนาการของผู้คน เป็นแนวทางสำหรับจิตวิญญาณและคุณธรรม ทำให้ความคิดของการใช้ชีวิตของผู้คน มีความเข้าใจและแสวงหาคคุณค่าของมันที่มีนัยสำคัญที่ไม่อาจทดแทนได้

เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม หมายถึงผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบที่ใช้ในโครงสร้างสถาปัตยกรรมและการตกแต่งสมัยใหม่ ซึ่งมีประเภทและการใช้งานที่หลากหลาย เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเครื่องเคลือบ ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่รวมถึงกระเบื้องเคลือบสำหรับปูผนังภายในและภายนอกและกระเบื้องเคลือบสำหรับปูพื้น กระเบื้องเคลือบสำหรับปูลานหรือถนนและรั้ว เป็นต้น เครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมสามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนในปัจจุบันทั้งในแง่ของประโยชน์ใช้สอยและความงาม นอกจากนี้ยังใช้รูปแบบศิลปะที่แปลกใหม่และเป็นเอกลักษณ์ เพื่อยกระดับความสะอาดสบายและความงามของพื้นที่อยู่อาศัยของผู้คน

พื้นที่สาธารณะ หมายถึงพื้นที่สำหรับใช้งานสาธารณะและกิจกรรมต่างๆ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย พื้นที่สำหรับพูดคุยแลกเปลี่ยน เป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โรงเรียน สถานีรถไฟใต้ดินและสถานที่อื่น ๆ ผู้วิจัยหวังว่าผลิตภัณฑ์ในงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ติดตั้งหรือ กำแพงของพื้นที่เหล่านี้ เพื่อตกแต่งผนังให้เกิดความรู้สึกสวยงามและในขณะเดียวกันก็สามารถ เผยแพร่วัฒนธรรมเครื่องเคลือบจีนดั้งเดิม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อกล่าวถึงวัสดุสถาปัตยกรรมโบราณในประเทศจีน ทุกคนล้วนคิดถึง “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น หลังจากจินซีฮองเต้ได้ผนึกแผ่นดินเป็นหนึ่ง พระราชวังขนาดใหญ่หลายแห่งได้ถูกสร้างขึ้น ดังนั้นศิลปะของอิฐและกระเบื้องจึงพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในช่วงเวลานี้ และถูกคนรุ่นหลังเรียกรวมกันว่า “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” (Tian, 2014) อิฐฉินกระเบื้องฮั่นมิได้เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมความเป็นจีนที่ยิ่งใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาสุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้อง โดยทำการศึกษาข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ รูปแบบศิลปะสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ตลอดจนความสำคัญของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น ทั้งยังศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้แก่ ทฤษฎีประติมานวิทยา ทฤษฎีสุนทรียภาพ ทฤษฎีการออกแบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรม เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์แนวคิดด้านสุนทรียภาพและรูปแบบศิลปะของ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” ในเขตพื้นที่หยางหนาน ค้นหาคำประกอบที่สำคัญ เพื่อประยุกต์ในการออกแบบผลงานเครื่องเคลือบที่ใช้ในสถาปัตยกรรมสมัยใหม่และผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต โดยเนื้อหาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของงานวิจัยนี้มีดังต่อไปนี้

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น

สมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์จีน โดยมีประวัติศาสตร์ตั้งแต่ช่วงที่จินซีฮองเต้ผนึกแผ่นดินเป็นหนึ่ง ใน 220 ปีก่อนคริสตกาลจนถึงช่วงยุคสามก๊กในปีค.ศ.

220

ช่วงก่อนสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น แผ่นดินจีนถูกขุนนางศักดินาแบ่งแยกในช่วงยุคสงครามขุนโจวจ้านกั๋ว จนกระทั่ง 221 ปีก่อนคริสตกาล จินซีฮองเต้ผนึก 6 แผ่นดินเป็นหนึ่งและก่อตั้งราชวงศ์ฉิน อาณาจักรศักดินาแบบรวมศูนย์ครั้งแรกในประวัติศาสตร์จีน อีกทั้งได้ยุติสงครามระยะยาวและปฏิรูปการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม แม้ว่าราชวงศ์ฉินจะดำรงอยู่เพียง 15 ปี แต่ถือเป็นการวางรากฐานระบบศักดินาของประเทศจีน ต่อมา ราชวงศ์ฮั่นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ยุค คือ ราชวงศ์ฮั่นตะวันตกและราชวงศ์ฮั่นตะวันออก ราชวงศ์ฮั่นตะวันตก เริ่มตั้งแต่ 206 ปีก่อนคริสตกาล ถึงค.ศ. 8 และราชวงศ์ฮั่นตะวันออก เริ่มตั้งแต่ 25 ถึง 220 ปีก่อนคริสต์ศักราช ในสมัยราชวงศ์ฮั่น

ตะวันตก เศรษฐกิจและวัฒนธรรมเฟื่องฟู นับเป็นยุคทองของวัฒนธรรมฮั่น แต่ยุคทองแห่งราชวงศ์ฮั่นตะวันตกสิ้นสุดลงด้วยเหตุการณ์ "กบฏหวังมั่ง" ที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 9 15 ปีต่อมา ปี ค.ศ. 25 ราชวงศ์ฮั่นตะวันออกเริ่มต้นขึ้นด้วยการสถาปนาหลิวซิว จักรพรรดิ กวงหวู่แห่งราชวงศ์ฮั่น ราชวงศ์ฮั่นตะวันออกได้ก้าวเข้าสู่ความรุ่งเรืองของราชวงศ์ฮั่นในกลางรัชสมัย กวงหวู่ ความเจริญของรัชสมัยหย่งผิงและความเสื่อมโทรมช่วงปลายสมัย ซึ่งราชวงศ์ฮั่นตะวันออกครองอำนาจได้ถึง ค.ศ. 220 ดังนั้นประวัติศาสตร์อันยาวนานของราชวงศ์ฮั่นและฮั่น รวมทั้งสิ้น 440 ปี

ราชวงศ์ฮั่นและราชวงศ์ฮั่นมักถูกเรียกรวมกันว่า "ฮั่นฮั่น" สาเหตุอาจจะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องของระบอบการปกครองของราชวงศ์ฮั่นและฮั่น ซึ่งมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์การเมืองและกฎหมาย (Wang, 2018) และมีนักประวัติศาสตร์ระบุว่า ปราบกฏคำว่า "ฮั่นฮั่นต่อระบบที่ฮั่นสร้าง" (汉承秦制) ในตำราประวัติศาสตร์ราชวงศ์ฮั่น ฉบับที่ 100 โดยข้อความทั้งหมดระบุว่า "ฮั่นฮั่นต่อระบบที่ฮั่นสร้าง และสร้างระบบการปกครองเป็นอำเภอและมณฑล ขณะเดียวกันฟื้นฟูระบบเจ้านคร เพราะข้ามีอาจครองอำนาจได้ยืนยาว" (Fan, 1965)

เนื่องจากความต่อเนื่องของการเมืองการปกครอง วัฒนธรรมและแง่มุมอื่น ๆ ผู้คนที่ทำการศึกษาราชวงศ์ "ฮั่นและฮั่น" มักมองว่าทั้งสองราชวงศ์เป็นหนึ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ ในช่วงเวลานี้ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และพรมแดนของประเทศจีนค่อนข้างแตกต่างจากยุคปัจจุบัน โดยเริ่มพรมแดนทิศตะวันตกเริ่มจากคาบสมุทรเหลียวตง พรมแดนทิศตะวันออกคือมณฑลกานซูและมณฑลเสฉวน พรมแดนทิศเหนือคือภูเขาหยินชาน พรมแดนทิศใต้คือเวียดนามตอนเหนือและตอนใต้ไปจนถึงตะวันตกเฉียงเหนืออย่างมณฑลยูนนานและกวางสี

อารยธรรมทางประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่นฮั่น เปรียบเสมือนไข่มุกที่เจิดจรัสในประวัติศาสตร์จีน ด้วยรูปแบบทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นและจิตวิญญาณของชนชาติในสมัยนั้น มีอิทธิพลต่อการก่อตัวของวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ประเพณี วัฒนธรรมจีนอย่างลึกซึ้ง

รูปแบบศิลปะในสมัยราชวงศ์ฮั่นและฮั่น

ช่วงราชวงศ์ฮั่นและฮั่นมีเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง ดินแดนกว้างขวาง และการรวมชนชาติเข้าด้วยกันอย่างไม่เคยมีมาก่อน ในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก จางเฉียนได้เดินทางไปยังดินแดนตะวันตกและปันเซา แม่ทัพใหญ่ในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออกได้นำทัพไปเจริญไมตรีกับแว่นแคว้นต่าง ๆ ทำให้เกิดเส้นทางสายไหมระหว่างดินแดนตะวันออกและตะวันตกอย่างแท้จริง การเปิดการขนส่งระหว่างจีนและตะวันตกยิ่งเพิ่ม ส่งผลให้การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างจีนกับต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองของศิลปะในสมัยราชวงศ์ฮั่นและฮั่น

สมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นเป็นยุคการพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรมโบราณของประเทศจีน รูปแบบศิลปะในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นนั้นแสดงให้เห็นถึงแนวคิดปฏิบัตินิยมและลักษณะของชนชาติ รูปแบบปฏิบัตินิยมสะท้อนผ่านงานสถาปัตยกรรมและศิลปะหัตถกรรมต่าง ๆ ทำให้ศิลปะเหล่านี้มีประโยชน์ใช้สอย ส่วนลักษณะของชนชาติสะท้อนผ่านงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพวาดบนผ้าไหมและแลคเกอร์ แสดงให้เห็นถึงควมมีชีวิตชีวาคล้ายกับมีชีวิต นอกจากนี้ศิลปะในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นยังเป็นการประกาศศักดาความเป็นเมืองที่แข็งแกร่ง และสะท้อนภาพลักษณ์ของจักรพรรดิและราชสำนัก สื่อให้เห็นแนวคิดการปกครองในเวลานั้น ศิลปะที่เป็นตัวแทนศิลปะราชวงศ์ฉินและฮั่น ได้แก่ หุ่นทหารและม้าของสุสานจิ๋นซีฮ่องเต้ เครื่องหยก เครื่องสำริด เครื่องดินเผาและอื่น ๆ ในราชวงศ์ฮั่น

秦咸阳宫遗址复原图

ภาพที่ 2-1 ภาพการบูรณะพระราชวังเสียนหยางแห่งราชวงศ์ฉิน (Guo, 2010)

ส่วนรูปแบบสถาปัตยกรรมในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นจะเน้นประโยชน์ใช้สอยและมีความเคร่งครัด ในปี 221 ก่อนคริสตกาล หลังจากราชวงศ์ฉินรวมแผ่นดินเป็นปึกแผ่น จึงเริ่มก่อสร้างสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ขึ้น เช่น คลองหลิงฉวี กำแพงเมืองจีน พระราชวังเออฝังกง เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นจักรพรรดียังเรียกรวมตัวช่างฝีมือที่มีความสามารถจากทั่วแผ่นดิน เพื่อสร้างพระราชวังเสียนหยาง ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ที่สุดแห่งแรกของประเทศจีน จากกระเบื้องชายคาโบราณจำนวนมากที่ขุดพบในเมืองเสียนหยาง หลินถง และซีอานในมณฑลส่านซีสามารถอนุมานถึงความยิ่งใหญ่ของสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ในสมัยนั้นได้ พระราชวังเสียนหยางประกอบด้วยพระราชวัง ศาลา สระน้ำ ภูเขา และป่าไม้ (Guo, 2010)

ภาพที่ 2-2 ภาพบุคคลขี่รถม้า (Shanxi Folk Art Data Base, 2016)

ในด้านศิลปะจิตรกรรมฝาผนัง เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างสรรค์จิตรกรรมฝาผนังในสมัยราชวงศ์ฉินส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของศาสนา ตำนาน ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิต ลักษณะการวาดค่อนข้างเรียบง่ายและดูไหลลื่น ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1979 ประเทศจีนได้ขุดพบภาพจิตรกรรมฝาผนังรูปบุคคลขี่ม้าในพระราชวังเสียนหยาง ซึ่งเชื่อมโยงถึงภาพบรรยากาศการล่าสัตว์และชื่นชมธรรมชาติในบทกลอนชื่อจิง : เพลงแคว้นฉิน ผนังปูด้วยดินเหนียวละเอียดสีเขียวอมเทา ในภาพที่ 2-2 มีลวดลายต่างๆ เช่น บุคคล บ้าน ต้นไม้ ดอกไม้ รถม้า พระอาทิตย์และพระจันทร์ เป็นต้น ซึ่งลวดลายเหล่านี้ถูกตกแต่งด้วยสีสันที่สดใส จากเนื้อหาของภาพจิตรกรรมฝาผนังที่แสดงถึงชีวิตที่มั่งคั่งและสะดวกสบายของบุคคลในภาพ สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชนชั้นสูงและขุนนางในยุคสมัยนั้น หัวข้อและเนื้อหาภาพวาดประเภทนี้เป็นที่นิยมในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นมาช้านาน และกลายเป็นเนื้อหาสำคัญที่แสดงถึงอำนาจและอภิสิทธิ์ของผู้ปกครองแผ่นดินในช่วงเวลานั้น (Jin, 1980)

ภาพที่ 2-3 ตัวอักษรที่ปรากฏบนภาชนะที่ในสมัยราชวงศ์ฉิน (Xing, 2019)

การประดิษฐ์ตัวอักษรก็ประสบความสำเร็จในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น จักรพรรดิได้วางรากฐานให้ใช้อักษรเสี่ยวจ้วนทั่วแผ่นดินจีน และถูกใช้อย่างแพร่หลาย ต่อมาอักษรลีซูถูกพัฒนาจนชำนาญ จากนั้นการพัฒนาของอักษรฉ่าวซูทำให้เกิดอักษรฉางฉ่าวขึ้น อักษรสิงซูและข่ายซูก็เริ่มปรากฏขึ้น เนื่องจากรูปแบบอักษรจีนที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย ส่งผลให้เกิดนักเขียนอักษรศิลป์ขึ้นมากมาย การเปลี่ยนแปลงของอักษรและความสำเร็จในการเขียนพู่กันจีนมีอิทธิพลต่อการปรากฏการแกะสลักหินและพู่กันจีนในภายหลังเป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น ตัวอักษรที่ปรากฏบนภาชนะที่ในสมัยราชวงศ์ฉิน ความหนาบางของตัวอักษรมีความสม่ำเสมอ ดูเต็มเปี่ยมไปด้วยพลัง โครงสร้างของตัวอักษรมีสมดุล สมมาตรและเป็นระเบียบ แสดงให้เห็นถึงการตกแต่งที่เป็นความงามในรูปแบบ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอักษรในช่วงปลายสมัยชุนชิว (Xing, 2019)

ศิลปะอิฐและกระเบื้องเป็นการแสดงออกถึงการสืบทอดวัฒนธรรมคู่ของราชวงศ์ฉิน สะท้อนถึงความเคารพและเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมราชวงศ์ฉิน ความเรียบง่ายที่แฝงด้วยความลึกซึ้งของวัฒนธรรมคู่ ภาพรวมศิลปะอิฐและกระเบื้องเป็นการนำเสนอรูปแบบใหม่ที่ดูสุขุมและเรียบง่าย

จากเนื้อหาข้างต้นจะเห็นได้ว่า รูปแบบศิลปะในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาศิลปะดั้งเดิมในยุคหลัง ๆ ของประเทศจีน

แนวคิด “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น”

อิฐฉินกระเบื้องฮั่นเป็นสัญลักษณ์และตัวแทนวัฒนธรรมดั้งเดิมของราชวงศ์ฉินและฮั่น เป็นรูปแบบศิลปะที่มีเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่ว อิฐและกระเบื้องมีประวัติศาสตร์อัน

ยาวนาน จากข้อมูลทางโบราณคดีระบุว่า ในปีค.ศ. 1974 มีการขุดพบอิฐที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ จำนวนสองชิ้นในหลุมเก่าแก่ของแหล่งโบราณคดีเครื่องมือกระดูกในหมู่บ้านหยุนถิง เมืองฉีซานของ มณฑลส่านซีในช่วงปลายราชวงศ์โจวตะวันตกและตะวันออก (Luo, 1993) อิฐทั้งสองด้านตกแต่งด้วย ลายเชือกแบบหนาซึ่งมีอยู่ทั่วไปในราชวงศ์โจวตะวันตก โดยสันนิษฐานว่าประเทศจีนได้ค้นพบแม่แบบ ของอิฐสมัยใหม่ตั้งแต่ช่วงปลายราชวงศ์โจวตะวันตก โดยอิฐก้อนแรกของประเทศจีนถูกขุดพบที่เมือง ลั่วหยาง มณฑลเหอหนานในยุคสงครามจ้านกั๋วสมัยราชวงศ์โจวตะวันออก นอกจากนี้อิฐฉินกระเบื้อง อันยังเป็นวัสดุที่สำคัญในงานสถาปัตยกรรมของประเทศจีน มีประเภทที่หลากหลาย ส่วนใหญ่ถูก ประดิษฐ์ขึ้นในยุคจ้านกั๋วเพื่อใช้ในการปูพื้นและสร้างผนังเป็นหลัก

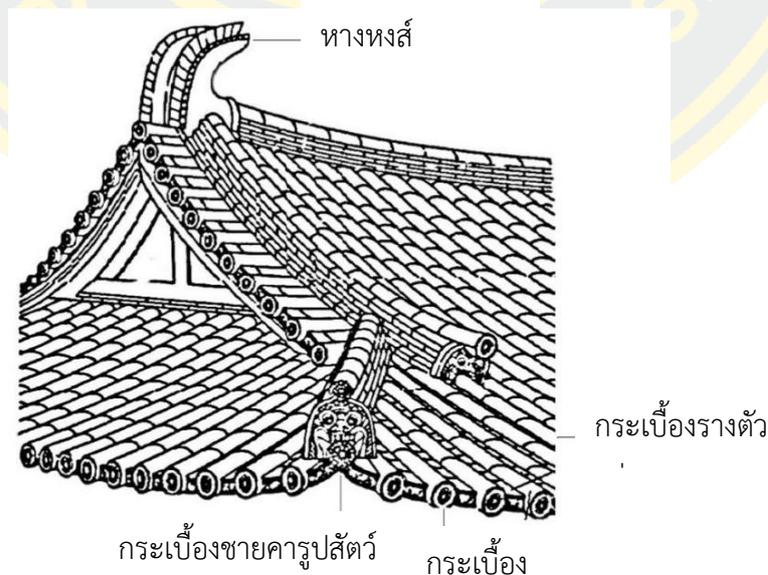
อิฐปูพื้นสามารถแบ่งออกเป็นสองประเภท ประเภทหนึ่งคืออิฐสี่เหลี่ยมเล็กบาง ที่เรียกว่า อิฐสี่เหลี่ยมและอิฐสี่เหลี่ยมยาวซึ่งเกิดขึ้นจากการอัดขึ้นรูปและมีลวดลายตกแต่งภายนอก อีกประเภท หนึ่งคือ อิฐกลวงขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นรูปแบบแท่งหินกลวงทรงสี่เหลี่ยมยาวกว่า 1 เมตร มีความหนาของ 2 ถึง 3 เซนติเมตร จึงขนานนามว่า "อิฐกลวง" อิฐประเภทนี้มีขนาดใหญ่ แข็งแรง พื้นเรียบและ สวยงาม มักใช้ในการปูชั้นบันไดในอาคารขนาดใหญ่ในสมัยนั้น ๆ เพื่อเพิ่มบรรยากาศที่สง่างามและอัน ยิ่งใหญ่ ซึ่งเป็นวัสดุก่อสร้างชั้นนำ ในสถานโบราณพระราชวังเสียนหยางในเมืองหลวงของราชวงศ์ฉิน พบว่าอิฐที่ถูกนำมาปูพื้นส่วนใหญ่ตกแต่งด้วยลวดลายต่างๆ และอิฐกลวงสี่เหลี่ยมใช้สำหรับชั้นบันได หรือสร้างผนังบางก้อนพิมพ์ด้วยลวดลายเรขาคณิตหรือแกะสลักลายมังกรและลายนกเฟิง (An, 1954)

ภาพที่ 2-4 กระเบื้องรางตัวคว่ำ (Lu Yu, 2022)

กระเบื้องเริ่มปรากฏในราชวงศ์โจวตะวันตกและยุคจั้นกั๋ว อุตสาหกรรมกระเบื้องได้รับการพัฒนาอย่างยิ่ง มีการผลิตกระเบื้องประเภทต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เช่น กระเบื้องรางจันทวย กระเบื้องรางจันทวยคว่ำ กระเบื้องชายคาและตะปูกระเบื้อง การมุงหลังคาด้วยกระเบื้องรางจันทวย และปิดด้วยกระเบื้องรางจันทวยคว่ำระหว่างช่องเพื่อป้องกันน้ำรั่ว จากนั้นยึดกระเบื้องรางจันทวยคว่ำให้คงที่ด้วยการใช้ตะปูเพื่อหลีกเลี่ยงการเลื่อนไหล ส่วนกระเบื้องชายคามีหน้าที่เพื่อเป็นการตกแต่ง กระเบื้องดินเผาหลังคาดังกล่าวนี้ โดยเฉพาะลวดลายตกแต่งของกระเบื้องชายคาเต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงและควมมีชีวิตชีวา ลักษณะอิฐในราชวงศ์โจวตะวันออกจะค่อนข้างบาง เป็นทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส สามารถใช้ปูพื้นและติดประดับผนัง ซึ่งคล้ายกับแผ่นกระเบื้องในปัจจุบัน

ขณะที่เริ่มมุงหลังคาของสถาปัตยกรรม อันดับแรกจะวางกระเบื้องรางจันทวยขนาดใหญ่บนหลังคาก่อน จากนั้นค่อยวางกระเบื้องรางจันทวยคว่ำลงบริเวณช่องว่างระหว่างกระเบื้องรางจันทวยที่เชื่อมติดกัน ส่วนกระเบื้องที่ติดส่วนมุมของชายคาจะต้องเป็นกระเบื้องทรงครึ่งวงกลมหรือวงกลมที่มีลักษณะงุ้มลง ซึ่งกระเบื้องลักษณะนี้ถูกเรียกว่า กระเบื้องชายคา กระเบื้องชายคาถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถาปัตยกรรมโบราณของจีน ซึ่งมีหน้าที่ป้องกันปลายชายคาผุพังจากการกัดเซาะของลมและฝน ต่อมากระเบื้องชายคาได้ใช้สำหรับประดับตกแต่งโครงสร้างรับน้ำหนักของสถาปัตยกรรมต่าง ๆ เช่น พระราชวัง สถานที่ราชการ ที่อยู่อาศัย สถานที่ประกอบพิธีกรรม เป็นต้น จะเห็นได้ว่าผู้คนเริ่มถ่ายทอดความคิดและความปรารถนา จิตวิญญาณด้วยศิลปะผ่านกระเบื้องชายคา ลวดลายตกแต่งที่หลากหลายของกระเบื้องชายเปรียบเหมือนสายสร้อยลูกปัดอันวิจิตรที่ร้อยเรียงกันบนชายคาและชื่อของสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 2-5 การใช้สอยกระเบื้องรางจันทวยคว่ำและกระเบื้องชายคาในสถาปัตยกรรม (Lu Yu, 2023)

หลังจากที่ราชวงศ์ฉินรวมประเทศจีนเป็นหนึ่งเดียว เพื่อซ่อมแซมพระราชวัง อิฐฉิน กระเบื้องฮั่นจึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ประเภทและชนิดของอิฐเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ อิฐห้าเหลี่ยม อิฐมุมฉาก อิฐทรงกลมและอิฐตัวต่อ นอกจากนี้ยังปรากฏอิฐสี่ดำสำหรับปูพื้น และอิฐกลวง สำหรับชั้นบันไดและผนัง ลวดลายที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นลายเรขาคณิต ลายดวงอาทิตย์ ลายตาราง ลายสี่เหลี่ยมเล็ก ลายเส้นแนวนอนและลายมังกรและหงส์ ส่วนกระเบื้องวางเงินตัวหงาย กระเบื้องวางเงินตัวคว่ำและกระเบื้องชายคาตกแต่งด้วยลวดลายที่หลากหลาย สวยงามดูมีชีวิตชีวา กระเบื้องชายคาไม่เพียงมีคุณค่าทางศิลปะเท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าทางการวิจัย ลวดลายและตัวอักษรที่ปรากฏบนกระเบื้องที่ส่วนช่วยในการศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้คนในสมัยโบราณ ขณะเดียวกันก็เป็นข้อมูลทางวัตถุที่สำคัญในการพิสูจน์อายุของโบราณคดี ทั้งยังเป็นข้อมูลสำคัญในการศึกษาตัวอักษร การแกะสลัก การวาดภาพและเทคนิคด้านอื่น ๆ ของศิลปะในประเทศจีนอีกด้วย (Dong, 2005) ข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่ากระเบื้องชายคาในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นมีคุณค่าในการศึกษาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและด้านอื่น ๆ ในยุคสมัยโบราณของประเทศจีน

ภาพที่ 2-6 กระเบื้องชายคาลวดลายนกสีทอง (Tian, 2014)

จนกระทั่งถึงสมัยราชวงศ์ฮั่น เนื่องจากความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้คนจึงเกิดแสวงหาความงามทางศิลปะและวัฒนธรรมมากขึ้น ส่งผลให้อิฐแกะสลักภาพเหมือนงดงามและ

ประณีตกว่าเดิม ในบริเวณสุสานเม่าหลังแห่งราชวงศ์ฮั่นยังพบอิฐกลวงที่ด้านข้างแกะสลักลายเสือและลายเต่าดำที่มีรูปพันธุ์กลางลำตัว ส่วนด้านหน้าและด้านหลังแกะสลักนูนสูงลายหงส์แดง ตรงกลางประกอบด้วยลายเมฆสี่เหลี่ยมและลายกลีบบัว กรอบรอบภาพแกะสลักนูนต่ำด้วยลายมังกรและเสือ ต่อมาสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก มีการพัฒนาการผลิตอิฐกลวงในรูปแบบใหม่ เนื้อหาของลวดลายบนอิฐมีความหลากหลาย การจัดองค์ประกอบเรียบง่าย เป็นภาพที่มีชีวิตชีวา และลายเส้นที่มีพลัง การตกแต่งอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางมีหลากหลายลักษณะ โดยตกแต่งด้วยวิธีการประทับลายและแกะสลักเป็นหลัก และกรอบภาพที่ตกแต่งด้วยลายเรขาคณิต หรือตกแต่งด้วยเส้นกรอบหลายเส้น เนื้อหาของอิฐแกะสลักภาพเหมือนจะเป็นเรื่องราวของวิถีชีวิตและแนวคิดเกี่ยวกับเทพเจ้าบนสวรรค์ ซึ่งภาพและลวดลายที่ปรากฏบนอิฐแกะสลักนูนเหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและสุนทรียภาพในสมัยราชวงศ์ฮั่น กรรมวิธีและเทคนิคการผลิตก็มีความชำนาญกว่าสมัยราชวงศ์ฉิน ปรากฏอิฐแกะสลักนูนสูงที่ใช้เทคนิคใหม่ ได้แก่ การทำแม่พิมพ์ลาย การถอดจากแม่พิมพ์และการแกะสลัก นอกจากอิฐแกะสลักนูนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมฉู่ และยังสร้างเสน่ห์ทางศิลปะที่ไม่เหมือนผ่านการผสมผสานสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ประเพณีพิธีกรรม เศรษฐกิจและชนชั้นทางสังคม

"อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ไม่เพียงแต่มีบทบาทเป็นวัสดุในการก่อสร้างวัสดุเท่านั้น แต่ยังรวมถึงงานหัตถกรรมที่มีคุณค่าทางศิลปะ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้วิจัยในการศึกษาสภาพทางสังคมและสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมและศิลปะของราชวงศ์ฉินและฮั่น ผู้วิจัยเชื่อว่าการวิจัยของศิลปะอิฐฉินกระเบื้องฮั่นที่สะท้อนถึง "จิตวิญญาณของชนชาติจีน" เป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่ง ศิลปะลายองค์ประกอบการออกแบบจากสุนทรียภาพภายในศิลปะอิฐฉินกระเบื้องฮั่น และนำมาประยุกต์ในผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน เป็นการใช้นวัตกรรมความคิดดั้งเดิมสะท้อนผ่านงานสมัยใหม่ สืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมจีนด้วยแนวคิดการออกแบบรูปแบบใหม่

เมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนาน

1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

เมืองหนานหยางตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลเหอหนาน มีพรมแดนติดกับมณฑลหูเป่ย์และมณฑลส่านซี เนื่องจากตั้งอยู่ทางใต้ของภูเขาฝูหนิวและทางตอนเหนือของแม่น้ำฮั่นสู่จึงขนานนามว่าหนานหยาง ในสมัยราชวงศ์ซางเมืองหนานหยางถูกเรียกว่า “หนานเซียง” ในช่วงเวลานั้นยังแคว้นแคว้นต่าง ๆ เช่น แคว้นเซี่ย แคว้นฉู่ แคว้นเจิ้ง เป็นต้น จนกระทั่งถึงราชวงศ์โจวตะวันตกหนานหยางอยู่ในการปกครองของเมืองจิงโจว เนื่องจากตั้งอยู่ทางตอนใต้ของแผ่นดินราชวงศ์โจวตะวันออก ในยุคนั้นถูกเรียกว่า “โจวหนาน” (โจวใต้) แคว้นที่ก่อตั้งในสมัยนั้น เช่น แคว้นเซิน แคว้นหลู่

แคว้นฉู่ แคว้นเหลียว แคว้นเจิ้น เป็นต้น จนถึงสมัยราชวงศ์โจวตะวันออก มณฑลเหอหนานได้กลายเป็นศูนย์กลางทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมอีกครั้ง

ในยุคชุนชิว-จ้านกั๋ว (770-221 ปีก่อนคริสตกาล ชื่อภาษาอังกฤษ : Spring and Autumn Period and Warring States Period) หลังจากแคว้นฉู่ได้โจมตีแคว้นเซิน แคว้นฉัง แคว้นเจิ้งและแคว้นอื่น ๆ เมืองหนานหยางได้กลายเป็นอาณานิคมของแคว้นฉู่ และถูกเรียกว่า เมือง "ห้วน" และเริ่มผลิตและใช้เครื่องเหล็กทำให้เกิดงานหัตถกรรมและการค้าขายต่าง ๆ ขึ้น เช่น การถลุงเหล็กและผ้าไหม และกลายเป็นหนึ่งในแปดเมืองที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศจีน (Yang & Li, 2013) เนื่องจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองห้วน (ปัจจุบัน : เมืองหนานหยาง) สามารถเชื่อมโยงลักษณะทางยุทธศาสตร์ทางทิศตะวันออก ตะวันตก เหนือ ใต้ จึงเป็นศูนย์กลางการขนส่งและที่ตั้งทางทหารที่สำคัญในสมัยโบราณ และได้กลายเป็นพื้นที่ที่ทุกแคว้นต้องการ มีบันทึกทางเอกสารกล่าวไว้ว่า แคว้นฉินโจมตีแคว้นห้วนเพื่อยึดเมืองห้วนไว้เป็นของตัวเองใน 291 ปีก่อนคริสตกาล

221 - 206 ปีก่อนคริสตกาล ราชวงศ์ฉินรวมแผ่นดินทั้งหกเป็นหนึ่งเดียว ยกเลิกระบบการแต่งตั้งผู้ครองแคว้นและใช้ระบบจังหวัดและอำเภอ เมืองหนานหยางได้กลายเป็นเมืองระดับจังหวัด ทำให้ทั้งประเทศจีนในเวลานั้นมีทั้ง 36 จังหวัด นอกจากนี้จีนซื่ออังก์ยังเริ่มใช้มาตรวัด เหยียญ กษาปณ์ มาตรฐานของรถม้า ใช้ตัวอักษรแบบเดียวในทุกตำราและนโยบายอื่น ๆ ในช่วงราชวงศ์ฉิน พ่อค้าถลุงและหล่อเหล็กตระกูลซ่งได้ย้ายไปตั้งถิ่นฐานที่จังหวัดห้วน (ปัจจุบัน : เมืองหนานหยาง) จึงทำให้เศรษฐกิจของเมืองหนานหยางได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

206 ปีก่อนคริสตกาล ราชวงศ์ฉินล่มสลายและก้าวเข้าสู่สมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก (206 ปีก่อนคริสตกาล - ค.ศ. 25) ราชวงศ์ใช้ระบบการปกครองแบบสามระดับคือ มณฑล จังหวัดและอำเภอ หนานหยางยังคงเป็นเมืองระดับจังหวัด และถูกปกครองโดยเมืองจิงโจว เมืองหนานหยางถูกเรียกว่า “เมืองห้วน” โดยมี 36 อำเภอ ปัจจุบันมี 22 อำเภออยู่ในพื้นที่ของเมืองนี้ และเมืองห้วนก็อยู่ในพื้นที่นี้ด้วย เนื่องจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่โดดเด่น มีพื้นฐานเศรษฐกิจและเทคโนโลยีการถลุงและหล่อโลหะขั้นสูง ทำให้เมืองหนานหยางกลายเป็นเมืองใหญ่ที่สุดในเวลานั้น จนถึงสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก (ค.ศ. 25 - ค.ศ. 220) เมืองหนานหยางยังคงเป็นเมืองที่ปกครองโดยเมืองจิงโจว เพราะเป็นบ้านเกิดของจักรพรรดิฮั่นกั๋วอู่ ปฐมจักรพรรดิในราชวงศ์ฮั่นตะวันออก และเป็นบ้านเกิดของขุนนางฝ่ายบู๊และขุนพลหลายคน ดังนั้นเมืองหนานหยางจึงมีภูมิหลังการปกครองที่พิเศษ เมืองห้วนกลายเป็นเมืองหลวงรอง และมีฉายาว่าเมืองใต้ เป็นพื้นที่ที่หัตถอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การค้ามีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เป็นพื้นที่ผลิตบุคคลที่มีความโดดเด่นด้านวรรณกรรมและเทคโนโลยี (Song, 2009)

หลังจากเปลี่ยนผ่านราชวงศ์และการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองหนานหยางได้ก่อตั้งขึ้น โดบปกครอง 10 อำเภอ เมืองหนานหยางตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลเหอหนาน พื้นที่ทิศตะวันออกของเมืองอยู่ติดกับเมืองหม่าเตี้ยนและเมืองซิ่นหยางของมณฑลเหอหนาน ทิศใต้ติด

กับเมืองเซียงหยางและเมืองฉือเหยียนของมณฑลหูเป่ย์ ทิศตะวันตกติดกับเมืองชางโจวของมณฑลชานซี ทิศเหนือติดกับเมืองซานเหมินเสี๋ย เมืองลั่วหยางและเมืองผิงติงชาน

ภาพที่ 2-7 แผนที่เมืองหนานหยาง

(<http://www.zhidao.baidu.com/question/1759215411523535148.html>)

มีประชากรทั้งหมดในเขตหนานหยางประมาณ 10.91 ล้านคน เขตการปกครองรวมถึงเขตหนานหยาง อำเภอซีชาน อำเภอซินเหย่ อำเภอถ้งเหอ อำเภอเซ่อฉี อำเภอเจิ้นผิง ฯลฯ มีแม่น้ำสายหลักสามสาย ได้แก่ แม่น้ำแยงซี แม่น้ำหวายและแม่น้ำหวง แม่น้ำถึง แม่น้ำไป แม่น้ำทวน และแม่น้ำตันไหลผ่านเมืองหนานหยางจากเหนือจรดใต้ ก่อให้เกิดที่ราบทะเลสาบและที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดต่าง ๆ และมีเนื้อดินลุ่มน้ำที่อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ เมืองหนานหยางมีสภาพอากาศที่ดีและอุดมไปด้วยผลผลิตอันมากมาย ดินทรายชายฝั่งของแม่น้ำที่ถูกกัดเซาะเป็นเวลานานมีความละเอียดมาก ซึ่งเหมาะมากสำหรับเป็นวัตถุดิบสำหรับทำอิฐแกะสลักนูน ผู้วิจัยเชื่อว่าเนื้อดินละเอียดที่มีส่วนผสมของทรายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างอิฐแกะสลักนูนขนาดใหญ่

2. ลักษณะทางเศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง

เป็นสถานที่สำคัญทางเศรษฐกิจ การเมือง กิจการทหารและการคมนาคมขนส่งในประวัติศาสตร์จีน ยุคสมัยซุนชิว เมืองหนานหยางถูกเรียกว่า "หัวน" หลังจากแผ่นดินจีนรวมเป็นหนึ่งเมืองและเศรษฐกิจก็ฟื้นตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนถึงสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก เศรษฐกิจของเมืองหนานหยางมีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก และสถานะทางการเมืองและเศรษฐกิจของเมืองหนานหยาง

ในราชวงศ์ซันตะวันออกมีความสำคัญมาก เนื่องด้วยเป็นบ้านเกิดของจักรพรรดิถังหวู่และเป็นที่อยู่อาศัยของพระบรมวงศานุวงศ์ เจ้าขุนมูลนาย และนักธุรกิจผู้มั่งคั่ง (Fang, 1974) ดังนั้นจึงมีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดและเศรษฐกิจที่สมบูรณ์ ส่งผลให้เมืองหนานหยางเป็นเมืองขนาดใหญ่อันดับ 2 ของประเทศจีน นอกจากนี้ยังมีความก้าวหน้าในพื้นที่และเทคโนโลยีในการถลุงเหล็ก จักรพรรดิผู้ปกครองแห่งราชวงศ์ซันให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับแนวคิดเรื่อง "ปรนนิบัติผู้ตายดุจมีชีวิต" ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญต่อการพัฒนาของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" (Tang, 2000)

3. งานศิลปะแขนงอื่น ๆ ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น

ผู้คนในราชวงศ์ฉินและฮั่นชื่นชอบศิลปะจิตรกรรมฝาผนังเป็นอย่างมาก และโดยทั่วไปแล้ว ภาพจิตรกรรมฝาผนังมักจะวาดในสำนักพระราชวัง มีบันทึกไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ว่า ชาวฮั่นชื่นชอบศิลปะจิตรกรรมฝาผนังมากกว่าศิลปะแขนงอื่น สถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น พระราชวัง บ้านพักขุนนาง ศาลาของชนชั้นสูง วัดและสำนักเรียนหนังสือล้วนปรากฏภาพจิตรกรรมฝาผนังอันวิจิตรงดงาม จิตรกรรมฝาผนังสมัยราชวงศ์ฮั่นได้รับการพัฒนาและสร้างขึ้นในสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมประจำชาติจีน โดยถ่ายทอดความยิ่งใหญ่ของราชวงศ์ฉินและความสง่างามของวัฒนธรรมฉู่ออกมาได้อย่างสมบูรณ์ ผสมผสานแนวคิดและศิลปะของชาวฮั่นลงบนแผ่นอิฐและสลักหินได้อย่างกลมกลืน

4. วัฒนธรรมประเพณีของเมืองหนานหยาง

ปัจจุบันหนานหยางเป็นเมืองใหญ่อันดับสามของมณฑลเหอหนาน รองจากเมืองเจิ้งโจว และเมืองลั่วหยาง และเป็นเมืองระดับจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดและมีประชากรมากที่สุดในมณฑลเหอหนาน เนื่องจากพื้นที่เมืองหนานหยางมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ มีอากาศที่ชื้นและอบอุ่น แสงแดดเพียงพอและฝนตกชุก จึงถูกพัฒนาเป็นเมืองแห่งเกษตรกรรม ส่งอิทธิพลไปยังเมืองใหญ่ ๆ ทั่วประเทศ และเป็นที่ยึดมั่นในชื่อ "คลังธัญญาหารแห่งแผ่นดินตอนกลาง" ปัจจุบัน ด้วยการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่และโลกาภิวัตน์ อินเทอร์เน็ตและอุตสาหกรรมกลายเป็นกระแสหลักของสังคม แม้เมืองหนานหยางไม่มีเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและไม่ความรุ่งเรืองในอดีต แต่วิถีชีวิต ความคิด ความจริงใจของผู้คนทำให้สัมผัสได้ถึงความสะดวกสบาย อาหารหลักของเมืองหนานหยางเป็นอาหารประเภทเส้น ปริมาณเพียงพอและราคาไม่แพง เมื่อเข้าไปในเขตเมือง ปรากฏม้วนภาพประวัติศาสตร์ของราชวงศ์ซัน ภาพแกะสลักหินของราชวงศ์ฮั่นที่ถูกจัดเก็บในหอศิลป์จิตรกรรมสมัยราชวงศ์ฮั่น ได้จำลองภาพรวมประวัติศาสตร์ของราชวงศ์ฮั่นได้อย่างชัดเจน แม้ว่าเมืองนี้จะไม่มีความเจริญแบบตึกสูงระฟ้าเหมือนกับเมืองใหญ่ แต่ก็มีความเจริญของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีกทั้งยังรุ่มรวยไปด้วยมรดกทางวัฒนธรรม ผู้คนที่อยู่อาศัยในเมืองนี้ต่างมีความตระหนักในความดั้งเดิมและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก

หนานหยางมีชนบประเพณีมากมายที่เป็นเอกลักษณ์ของเขตพื้นที่นี้ หนึ่งในชนบประเพณีที่โดดเด่นที่สุดของเมืองหนานหยางคือประเพณีไหว้บรรพบุรุษ การไหว้บรรพบุรุษเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิม

ที่พบเห็นได้ทั่วไปในประเทศจีน เป็นการแสดงความเคารพบรรพชนผู้ล่วงลับด้วยการเซ่นไหว้และการประกอบพิธีกรรม พิธีไหว้บรรพบุรุษในหนานหยาง จะมีการนำอาหาร ธูป และเครื่องบูชาอื่น ๆ มาถวายให้แก่ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ โดยมีความเชื่อว่าเป็นการช่วยให้บรรพบุรุษอยู่อย่างมีความสุข และนำความโชคดีมาสู่ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ ความกตัญญูเป็นหนึ่งในประเพณีที่สำคัญเป็นอย่างมากในหนานหยาง ความกตัญญูเป็นหนึ่งในหลักคุณธรรมของลัทธิขงจื้อ โดยเน้นถึงความสำคัญของการเคารพและให้เกียรติบิดามารดาและผู้อาวุโส ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากความเคารพยำเกรงที่บุตรมีต่อบิดามารดา

ขนบประเพณีที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเมืองหนานหยางคือ การเฉลิมฉลองเทศกาลตามประเพณี เทศกาลและวันหยุดเหล่านี้เปิดโอกาสให้ชาวหนานหยางได้มารวมตัวกันและเฉลิมฉลองเทศกาลอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมร่วมกัน และในเทศกาลที่สำคัญที่สุดอันได้แก่ เทศกาลตรุษจีน เทศกาลไหว้พระจันทร์ และเทศกาลไหว้บ๊ะจ่างจะมีการเฉลิมฉลองด้วยการทำพิธีแบบดั้งเดิม เช่น การระบำกลองหนานหยาง เป็นระบำพื้นบ้านแบบดั้งเดิมที่มีมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังซึ่งจะแสดงในช่วงเทศกาลตรุษจีน การแสดงระบำกลองประกอบด้วยการตีกลอง เป่าแตร และร้องเพลงเพื่อเฉลิมฉลองปีใหม่และมีความเชื่อว่าเป็นการนำความโชคดีมาสู่ผู้คน

ภาพที่ 2-8 การเซ่นไหว้ (http://new.qq.com/rain/a/20210227A091MP00)

การเซ่นไหว้บรรพบุรุษเป็นอีกหนึ่งประเพณียอดนิยมในหนานหยาง โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลตรุษจีนและเทศกาลสำคัญอื่น ๆ โดยนักแสดงจะแต่งตัวเป็นมังกรและสิงโต เดินขบวนเซ่นไหว้และสิงโตไปตามถนนพร้อมกับการแสดงกายกรรม

ภาพที่ 2-9 การตัดกระดาษหนานหยาง (Lu Yu, 2023)

การตัดกระดาษ เป็นรูปแบบศิลปะดั้งเดิมในหนานหยาง ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบ การตัดลวดลายที่ซับซ้อนจากกระดาษ งานศิลปะตัดกระดาษเหล่านี้มักถูกจัดแสดงในงานเทศกาลและกิจกรรมพิเศษ เพื่อแสดงถึงการนำมาซึ่งความโชคดีและโชคลาภ

ภาพที่ 2-10 พิธีสักการะในเทศกาลทางวัฒนธรรม ณ ตำบลเซอเตี้ยน เมืองหนานหยาง
(<https://www.guangong.hk/info/3225>)

เทศกาลในวัด วัดของเมืองหนานหยางมีบทบาทสำคัญต่อชุมชนท้องถิ่น เป็นสถานที่จัดงานเทศกาลและงานเฉลิมฉลองมากมายตลอดทั้งปี เทศกาลเหล่านี้มักมีการแสดงดนตรีและการเต้นรำดั้งเดิม ตลอดจนอาหารเป็นจุดเด่นของเทศกาล ซึ่งถือเป็นเส้นทางสำคัญในการเชื่อมผู้คนกับมรดกทางวัฒนธรรม

กล่าวโดยสรุป หนานหยางเป็นเมืองที่มีมรดกทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งและมีกลิ่นอายของความดั้งเดิมอย่างเข้มข้น ขนบประเพณีในหนานหยางที่ยังคงรักษาไว้ เช่น การไหว้บรรพบุรุษ ความกตัญญู และการเฉลิมฉลองเทศกาลและงานประเพณีดั้งเดิม ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของเมืองและผู้อยู่อาศัย

การศึกษาเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเมืองฝอซาน

1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีของเมืองฝอซาน

เมืองฝอซานตั้งอยู่ทางตอนกลางของมณฑลกวางตุ้ง และอยู่ใกล้สามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง มีสภาพอากาศอบอุ่นและมีฝนตกชุก เมืองฝอซานอยู่ติดกับเมืองฮ่องกงและมาเก๊า ทางตะวันออกติดกับเมืองกว่างโจว และทางใต้ติดกับเมืองจงซาน เมื่อรวมกับเมืองกว่างโจวแล้ว จะก่อตัวเป็น "เขตนครกว่างโจว-ฝอซาน" ซึ่งส่งเสริมความร่วมมือการรวมเมืองเป็นหนึ่งในระหว่างเมืองกว่างโจวและเมืองฝอซาน เพื่อสร้างพื้นที่เมืองที่มีความเป็นสากล เมืองฝอซานเป็นแหล่งกำเนิดของวัฒนธรรมหลังหนาน (หลังหนาน หมายถึงพื้นที่บริเวณใต้ของจีน) ซึ่งเป็นเมืองสำคัญในเขตอ่าวกว่างตุ้ง-ฮ่องกง-มาเก๊า และแถบเศรษฐกิจแม่น้ำจูเจียงและซีเจียง เป็นหนึ่งในเมือง "เขตพื้นที่เศรษฐกิจกว่างโจว-ฝอซาน-จ้าวซิ่ง" และ "เขตนครกว่างโจว-ฝอซาน" เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจเอกชนมากที่สุดในประเทศ และเป็นพื้นที่นำร่องการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลกวางตุ้ง

คนเมืองฝอซานเป็นคนขยันขันแข็ง มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย แต่เมื่อพวกเขาทำงานจะมีความตั้งใจเป็นอย่างมาก ให้ความสนใจกับอาหารและวัฒนธรรม ในวันหยุดสุดสัปดาห์ผู้คนนิยมดื่มชายามเช้าและสนทนากัน ในวันเทศกาลสำคัญ ผู้คนจะไปที่วัดบรรพบุรุษเพื่อรับชมการแข่งสิงโต ไม่เพียงแต่สร้างบรรยากาศเทศกาลให้มีชีวิตชีวา แต่ยังสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย กิจกรรม ธุรกิจต่าง ๆ ในเมืองฝอซานจะมีพิธีบวงสรวงบูชาเทพเจ้าก่อนเปิดกิจกรรมทุกครั้ง และการตกแต่งภายในร้านล้วนสอดคล้องกับรูปแบบแนวคิดฮวงจุ้ย เมืองฝอซานเป็นเมืองที่สวยงามที่มีทั้งความทันสมัยและความเป็นดั้งเดิม มีการพัฒนาก้าวหน้าแต่ในขณะเดียวกันก็อนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมของเมือง

2. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของภูเขาฝอซาน

ฝอซาน "เริ่มต้นขึ้นในราชวงศ์จิ้น มีชื่อเสียงในสมัยราชวงศ์ถัง" ด้วยที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ทำให้งานหัตถกรรม การค้า และวัฒนธรรมของฝอซานรุ่งเรืองเป็นอย่างดี

มากในสมัยราชวงศ์ถังและซ่ง โดยในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบ สิ่งทอ การหล่อ และหัตถกรรมอื่น ๆ ได้พัฒนาจนกลายเป็นเมืองสำคัญของพื้นที่ลี้หนานหรือเทือกเขาทางใต้ หลังการปฏิรูปและเปิดประเทศ ฝอซานได้กลายเป็นเมืองใหญ่อันดับสามของมณฑลกว่างต้งที่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและพลังการพัฒนามากที่สุดเมืองหนึ่งในจีน การพัฒนาเศรษฐกิจของฝอซานยังอยู่ในระดับแนวหน้าของมณฑลกว่างต้งด้วยเช่นกัน (Zhan Huiming, 2013, p. 10)

ฝอซานมีเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง และอิทธิพลของวัฒนธรรมได้ก่อให้เกิดประเพณีพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ฝอซานเป็นแหล่งกำเนิดของวัฒนธรรมลี้หนาน และศิลปะพื้นบ้านฝอซานก็เป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมลี้หนาน

ศิลปหัตถกรรมของฝอซานได้ถูกพัฒนาขึ้นภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมอันหลากหลายและเกิดเป็นงานศิลปหัตถกรรม เช่น ประติมากรรม การตัดกระดาษ ภาพพิมพ์ไม้ตรุษจีน โคมสี อิฐ แกะสลัก ไม้แกะสลัก งานโลหะ จี๊วกว่างต้ง งานหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น โดยเฉพาะงานรูปปั้นดินเผาหรือที่เรียกว่าตุ๊กตาดินเผาสีอวาน ซึ่งมีรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เมื่อประมาณห้าหรือหกพันปีที่แล้วในยุคหินใหม่ คนยุคก่อนในพื้นที่สีอวานของฝอซานได้นำดินเหนียวและทรายมาทำเป็นเครื่องปั้นดินเผา หลังราชวงศ์ฮั่นก็มีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อพัฒนาไปจนถึงสมัยราชวงศ์ถัง โรงหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาจำนวนมากได้เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลกั่งของสีอวาน มีการผลิตเครื่องเคลือบออกมาจำนวนมาก และค่อย ๆ กลายเป็นแหล่งผลิตเครื่องเคลือบพื้นบ้านทางตอนใต้ที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ของประเทศจีน (Feng Zuhui, 2008, p. 72) ในสมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผาของฝอซานถูกส่งไปขายยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ญี่ปุ่น ยุโรป และทั่วโลก ในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในสีอวานแห่ง ฝอซานเข้าสู่ยุครุ่งเรือง มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักว่า "กระเบื้องสีอวาน เป็นเลิศในใต้หล้า" รูปปั้นดินเผาสีอวานที่ประดับบนสันหลังคาศาลบรรพชนหลายแห่งในฝอซานล้วนเป็นเครื่องยืนยันความเจริญรุ่งเรืองของตุ๊กตาดินเผาในสมัยนั้นได้เป็นอย่างดี

ในด้านประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาในสวน ช่างฝีมือในยุคนั้นได้เพิ่มการตกแต่งด้วยประติมากรรมรูปนูนให้เข้ากับรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาต่าง ๆ เช่น กระถางดอกไม้ และหน้าต่าง ปลายฉลุ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางศิลปะที่วิจิตรและเป็นสามมิติมากขึ้น เทคนิคการตกแต่งลักษณะนี้ยังใช้ในการตกแต่งกระเบื้องครอบสันหลังคาบ้านเพื่อให้เกิดสวยงามอีกด้วย กระเบื้องครอบสันหลังคาศาลบรรพชนในฝอซานถือเป็นการใช้ประโยชน์จากลักษณะเด่นของพื้นที่และตำแหน่งโดยใช้เทคนิคประติมากรรมรูปนูนสูงและการแปะลายในการตกแต่ง มีการนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เช่น บุคคล นกและสัตว์ป่า แมลงและปลา ดอกไม้ ศาลา เป็นต้น และถูกเรียกว่า "ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาบนกระเบื้องครอบสันหลังคา" หรือ "ตุ๊กตาดินเผาบนกระเบื้องครอบ

สันหลังคา" รูปแบบการตกแต่งเช่นนี้ โดยทั่วไปแล้วจะใช้ในวัด ศาลาบรรพชน และศาลา(Chen, 2017)

ภาพที่ 2-11 ศาลาบรรพชนในฝอซาน (Lu Yu, 2016)

ภาพที่ 2-12 ภาพขยายหลังคาศาลาบรรพชนในฝอซาน (Lu Yu, 2023)

ด้วยการปฏิรูปและการเปิดประเทศของจีน การแบ่งประเภทงานในอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบสีอวานในฝอซานมีความละเอียดมากขึ้นเรื่อย ๆ และการใช้งานก็กว้างขึ้นเรื่อย ๆ โดยสามารถแบ่งออกเป็นเครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรม เครื่องสุขภัณฑ์ เครื่องเคลือบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่อง

เคลือบในสวน เครื่องเคลือบเฉพาะด้าน เครื่องเคลือบเชิงศิลปะ และประเภทอื่น ๆ ในปัจจุบัน โรงงาน และสตูดิโอเครื่องเคลือบยังคงมีให้เห็นเป็นจำนวนมากในพื้นที่สีอวานของฝอซาน

ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาสีอวานสมัยใหม่ส่วนใหญ่ยังคงไว้ซึ่งหัวข้อและรูปแบบทางศิลปะของประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาแบบดั้งเดิม โดยสามารถแบ่งประเภทของเรื่องราวออกเป็น เทพเซียนเต๋าพุทธ ตำนานพื้นบ้าน บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตในเมือง มีการนำฉาก และลักษณะท่าทางการแสดงออกต่าง ๆ ในชนบทประเพณีและวิถีชีวิตของผู้คนมาใช้ในการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ผลงานต่าง ๆ มีลักษณะทางศิลปะที่เหมือนจริง และนำเสนอความรู้สึกโดยรวมที่สมจริง และเป็นธรรมชาติ โดยมีการใช้ดินสีน้ำตาลเพื่อแสดงลักษณะผิวหนังของร่างกายมนุษย์ ส่วนของใบหน้าไม่ได้มีการลงเคลือบสี แต่เสื้อผ้าและร่างกายจะลงเคลือบสีเขียว มีการแกะสลักและวาดเพื่อใช้ลายเส้นแสดงการเคลื่อนไหว สีหน้า แววตา และรอยพับบนเสื้อผ้า ซึ่งรอยพับบนเสื้อผ้าและดวงตาที่นูนออกมาของตัวละครนั้นทำให้ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผามีชีวิตชีวาที่สื่อออกมาจากดวงตาและให้ความรู้ของการเคลื่อนไหว ดินปั้นสีน้ำตาลให้ผลลัพธ์ทางศิลปะที่เรียบง่ายแต่มีพลัง เมื่อรวมกับการแสดงออกและร่างกายผิวหนังที่เหมาะสม ตัวละครที่ปั้นขึ้นจึงดูมีชีวิตชีวา สะท้อนถึงลักษณะจิตวิญญาณของการมองโลกในแง่ดีและความพึงใจในชีวิตของคนใช้แรงงานในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 2-13 ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาสีอวานแห่งฝอซาน (Lu Yu, 2021)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังคงการสืบทอดหัวข้อการสร้างสรรคและเทคนิคแบบดั้งเดิม ทำให้ยังขาดการสร้างสรรคที่ผสมผสานความต้องการด้านสุนทรียภาพของคนสมัยใหม่ ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาสีอวานจึงยังไม่สามารถพัฒนาไปถึงจุดรุ่งเรืองได้ ในขณะที่เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมของประเทศมีความก้าวหน้าอย่างมากจากการสนับสนุนของภาครัฐจนเป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศว่าเป็น "นครแห่งเครื่องปั้นดินเผา"

แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องเคลือบและการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

นวัตกรรมของเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัยจำเป็นต้องผสมผสานความต้องการด้านสุนทรียภาพของผู้คนเข้าด้วยกัน ในขณะที่เป็นการตกแต่งพื้นที่สิ่งแวดลอม ยังสะท้อนให้เห็นถึงสุนทรียภาพและความหมายแฝงด้านวัฒนธรรมของงานอีกด้วย ดังนั้นการออกแบบจะเป็นไปตามหลักการของการสืบทอดทางวัฒนธรรม สุนทรียภาพในการใช้งานจริง และนวัตกรรม

1. หลักการสืบทอดวัฒนธรรม

วัฒนธรรม (culture) ถูกกำหนดครั้งแรกโดยนักปรัชญาชาวโรมันโบราณ ซีเซโร ในหนังสือ "Tusculanae disputationes" โดยใช้คำภาษาละติน "cultura animi" เป็นคำทั่วไปสำหรับสมบัติทางวัตถุและสมบัติทางจิตวิญญาณที่มนุษย์สร้างขึ้นในกระบวนการพัฒนาสังคม (Cicero, M. T., 2022) การสืบทอดทางวัฒนธรรมสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นข้อมูลหรือประสบการณ์ที่ถ่ายทอดมรดกทางวัตถุและจิตวิญญาณที่สร้างขึ้นโดยประเทศหรือสังคมในกระบวนการพัฒนา ซึ่งส่งต่อและสืบทอดไปยังรุ่นถัดไปผ่านสื่อเฉพาะในรูปแบบของการอ่าน การค้นคว้า และการสกัด (Guo, 2021) ดังนั้น การศึกษาความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในหนานหยาง จำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักการสืบทอดทางวัฒนธรรม รับข้อมูลอันมีค่าผ่านการศึกษาเอกสาร การวิจัยภาคสนาม และการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์และสรุป เพื่อฟื้นฟูประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" อย่างแท้จริง สกัดและส่งเสริมความหมายแฝงทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มความลึกซึ้งและสร้างเอกลักษณ์ให้กับงานออกแบบเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการเผยแพร่และการอนุรักษ์วัฒนธรรมอีกด้วย

2. สุนทรียภาพในการใช้งานจริง

ชูสเตอร์แมนกล่าวว่า "จุดประสงค์หลักประการหนึ่งของปรัชญาแนวปฏิบัติของข้าพเจ้าคือการบูรณาการศิลปะเข้ากับชีวิตมากขึ้น โดยผ่านการตระหนักรู้ถึงความสำคัญโดยรวมของประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของศิลปะแห่งความงาม" (Richard, S., 2007) เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ส่งผลต่อการใช้ชีวิตของผู้คนตลอดเวลา ตอบสนองความต้องการทางการใช้งานจริง และความงามเป็นส่วนที่

ขาดไม่ได้ในชีวิต ผลงานออกแบบไม่เพียงแต่สามารถนำไปใช้กับผนังอาคารเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้เป็นฉากกั้นในห้องได้ตามความต้องการในการแบ่งแยกพื้นที่ รูปลักษณ์ที่วิจิตรงามและความหมายอันดีงาม ดังนั้น เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่ออกแบบโดยการผสมผสานความหมายทางวัฒนธรรมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" เข้ากับวิธีการออกแบบที่ทันสมัย จึงมีประโยชน์สำหรับการใช้สอยและสุนทรียภาพ และสามารถตอบสนองความปรารถนาของคนยุคใหม่เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น

3. หลักการทางนวัตกรรม

นวัตกรรมสามารถให้พลังและความมีชีวิตชีวาใหม่ในการออกแบบและอัดฉีดแรงผลักดันใหม่ในการพัฒนาวัฒนธรรม เมื่องานออกแบบเปี่ยมไปด้วยวัฒนธรรมและนวัตกรรมเท่านั้นจึงจะสามารถตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางนวัตกรรมของการออกแบบได้อย่างแท้จริง (Wu, 2022) ดังนั้น นักวิจัยจึงได้ขัดเกลาและประมวลผลความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและสุนทรียศาสตร์ของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ของหนานหยาง และผสมผสานเข้ากับศิลปะเค้าโครงสมัยใหม่ เพื่อออกแบบนวัตกรรมในด้านองค์ประกอบ รูปทรง การตกแต่ง การจัดวางองค์ประกอบ วิธีการประกอบ สถานที่ใช้งาน ฯลฯ ของเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ถอดองค์ประกอบในการออกแบบที่สอดคล้องกับสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย บนฐานของการปฏิบัติทางศิลปะสำรวจผลงานนวัตกรรมสมัยใหม่ของงานศิลปะ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" งานออกแบบที่เป็นนวัตกรรมไม่เพียงแต่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเท่านั้น แต่ยังมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและความหมายอันดีงามอีกด้วย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีประติมานวิทยา

ประติมานวิทยา (Iconography) สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการตีความลักษณะและความหมายของภาพด้วยการอธิบายและการวิพากษ์ เป็นวิธีการและวิทยาการในการศึกษาภาพ นอกจากนี้ในช่วงต้นของศตวรรษที่ 20 ได้กลายเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีที่สำคัญสำหรับการวิจัยประวัติศาสตร์ศิลปะ (Zhang, 1993) งานวิจัยประติมานวิทยาที่มีอิทธิพลที่สุดคืองานวิจัยของออร์วิน พานอฟสกี (Erwin Panofsky) เขาได้แบ่งการอธิบายงานศิลปะเป็น 3 ระดับในหนังสือความหมายของทัศนศิลป์ (Meaning in the Visual Arts) ได้แก่ ระดับเบื้องต้น การอธิบายความหมายธรรมชาติของงานศิลปะ ระดับที่สอง ค้นพบและตีความหมายดั้งเดิมของงานศิลปะ เป็นการตีความหัวข้อองค์ประกอบของงานศิลปะตามที่เรามองเห็น ระดับนี้เรียกว่า ประติมานพรรณนา (Iconographical analysis) ระดับที่สาม เป็นการตีความหมายนัยยะแฝงหรือเนื้อหาของงานศิลปะ ระดับนี้เรียกว่า ประติมานวิทยา (Iconological interpretation) (Panofsky, 1955) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทางเอกสาร

ที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลกระเบื้องอื่น จะนำอิทธิพลและสภาพเหมือนที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิมาวิเคราะห์ด้วย ประติมานวิทยา เพื่อทราบถึงข้อมูลและองค์ประกอบต่าง ๆ ของอิทธิพลและลักษณะ จากนั้นใช้ประติมานวิทยาในการวิเคราะห์และตีความเบื้องหลังที่แฝงซ่อนอยู่ในวัตถุ เพื่อเข้าใจภาพรวมการเมืองการปกครอง สังคมและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมในสมัยราชวงศ์ฮั่นอย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง

2. ทฤษฎีสุนทรียภาพ

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์กำเนิดขึ้นในสังคมตะวันตกในศตวรรษที่ 18 อเล็กซานเดอร์ โทมการ์ เทน (Alexander Gottlieb Baumgarten) ระบุว่า "สุนทรียศาสตร์" เป็นศาสตร์เกี่ยวกับประสาทสัมผัสและการรับรู้ของประสาทสัมผัส สิ่งที่โทมการ์เทนศึกษาคือความสามารถในการรับรู้เรื่องโลกของผู้คน เนื่องด้วยการพัฒนาของยุคสมัย ทำให้มีคนให้คำนิยามเกี่ยวกับสุนทรียภาพจำนวนมาก นักวิจัยส่วนใหญ่ยอมรับว่าสุนทรียภาพเป็นศาสตร์สาขาที่ค่อนข้างเป็นอิสระจากสุนทรียศาสตร์ การวิจัยสุนทรียภาพเป็นการศึกษากิจกรรมสุนทรียภาพและประสบการณ์การรับรู้สุนทรียภาพของผู้คน กิจกรรมสุนทรียภาพเป็นหนึ่งในกิจกรรมภาคปฏิบัติของผู้คน โดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ประเภท : ประเภทที่ 1 การชื่นชมในวัตถุที่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพและศิลปะ ประเภทที่ 2 การสร้างสรรค์งานศิลปะ และวัตถุที่มีสุนทรียภาพต่างๆ กิจกรรมสุนทรียภาพเกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างสุนทรียภาพจากวัตถุกับสุนทรียภาพจากกรูปลายนอก แต่อย่างไรก็ตามทุกกิจกรรมจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากกิจกรรมภาคปฏิบัติทั่วไป Li Zehou (1999) กล่าวว่า ศิลปะจีนเน้นย้ำถึงบทบาททางจริยธรรมและศีลธรรมของศิลปะมาโดยตลอด ในด้านสุนทรียศาสตร์ เน้นย้ำถึงความเป็นเอกภาพของความงามและความดี" อิทธิพลและสภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฮั่นใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงที่ระหว่างความงาม ความสุขทางประสาทสัมผัส และความพึงพอใจทางอารมณ์ในการแสดงออก ซึ่งวิธีการทางศิลปะนี้แสดงถึงความกลมกลืนของความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมจรรยา มนุษย์และสังคมช่วยให้เกิดการศึกษาด้านจริยธรรมของมนุษย์และความกลมกลืนระหว่างผู้คนและสังคม นอกจากนี้อิทธิพลและสภาพเหมือนยังสามารถสะท้อนถึงวัฒนธรรม แนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ของศิลปะในสมัยราชวงศ์ฮั่นและฮั่นอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีสุนทรียภาพมาใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นหลักในงานวิจัยอย่าง "อิทธิพลกระเบื้องฮั่น" รวมถึงศึกษาเชื่อมโยงระหว่างอิทธิพลกระเบื้องฮั่นกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในยุคนั้น เพื่ออธิบายภูมิหลังความเป็นมา ลักษณะและเอกลักษณ์ กิจกรรมสุนทรียภาพของผู้ผลิต ทัศนียภาพสุนทรียภาพของสังคมสมัยนั้น

3. ทฤษฎีการออกแบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรม

นิเวศวิทยาวัฒนธรรม (Cultural Ecology) เป็นสาขาวิชาใหม่ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาวัฒนธรรมกับนิเวศวิทยา ในปีค.ศ. 1955 นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน จูเลียน สจิวต์ (Julian H. Steward) ได้กล่าวในทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม:ระเบียบวิธีของวิวัฒนาการ

เจิ้งเสี้ยน (Theory of Culture Change: The Methodology of Multilinear Evolution) ว่าจำเป็นสร้างสาขาวิชา "นิเวศวิทยาวัฒนธรรม" ขึ้น จึงทำให้เกิดสาขาวิชานิเวศวิทยาวัฒนธรรม ตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 ถึงปัจจุบัน นิเวศวิทยาวัฒนธรรมได้มีอิทธิพลต่อการศึกษาวัฒนธรรมและสังคมวิทยาเป็นอย่างมาก และมีบทบาทสำคัญต่อวัฒนธรรมและมานุษยวิทยาอย่างยิ่ง (Huang, 1999)

นิเวศวิทยาวัฒนธรรมเป็นสาขาวิชาแขนงใหม่ในการวิจัยวัฒนธรรม เป็นการวิจัยภาพรวมและระบบของวัฒนธรรม "ความใหม่" ไม่เพียงแต่เป็นนวัตกรรมในมุมมองทางทฤษฎีเท่านั้น แต่ทฤษฎีนี้ยังมีสหวิทยาการมาเกี่ยวข้อง เช่น มานุษยวิทยา สังคมวิทยา เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาที่มาและประเด็นของทฤษฎีนี้จึงมีความจำเป็นอย่างมาก

การออกแบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรมคำนึงถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ในท้องถิ่น และการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ การออกแบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรมอันดับแรกควรทำความเข้าใจต่อวัฒนธรรมในพื้นที่ ไม่เพียงแต่เรียนรู้ด้านวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่นเท่านั้น แต่เป็นการให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมกับระบบนิเวศของพื้นที่โดยรวม การทำความเข้าใจต้องอาศัยความรู้และทฤษฎีแบบสหวิทยาการต่าง ๆ เช่น มานุษยวิทยา สังคมวิทยา ภูมิศาสตร์ นิเวศวิทยาและสาขาวิชาอื่นๆ เราควรจัดการกับความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาอุตสาหกรรมและการสืบทอดวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมผ่านมุมมองประวัติศาสตร์ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการออกแบบและช่องทางการพัฒนาที่หลากหลายของการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงหวังว่าในขณะกลั่นกรองทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม จะสามารถนำนิเวศวิทยาประยุกต์ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในงานวิจัยเชิงออกแบบได้ และสร้างแนวคิดการออกแบบเชิงนิเวศวิทยาวัฒนธรรม ทั้งเป็นนวัตกรรมทฤษฎีการออกแบบที่ผนวกกับวิธีการนิเวศวิทยา และการประยุกต์ใช้นิเวศวิทยาวัฒนธรรมในงานวิจัย มีประโยชน์ต่อความเข้าใจระบบวัฒนธรรมและระบบนิเวศวิทยาของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางฉิน เป็นการผสมผสานระหว่างการศึกษาเกี่ยวกับภววิทยาและนวัตกรรมเชิงปฏิบัติช่วยขยายมุมมองและขอบเขตการวิจัยของการออกแบบ

ซูเหิงฉุนเชื่อว่า สามารถนำเสนอความสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์ต่อความเจริญของมนุษย์และการพัฒนาสังคม ตลอดจนหลักการออกแบบเชิงลึกได้ผ่านมุมมองทางวัฒนธรรมศึกษา แม้ว่าผลิตภัณฑ์จะจัดเป็นวัฒนธรรมทางวัตถุ แต่ก็เป็นที่ เป็นสื่อกลางในวิถีชีวิตของผู้คน และกลายเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าของวัฒนธรรมทางพฤติกรรม ในขณะที่เดียวกันยังเป็นสัญลักษณ์ความก้าวหน้าของวัฒนธรรมทางความคิดและกลายเป็นจิตวิญญาณแห่งยุคสมัยที่เป็นรูปธรรม ดังนั้น การออกแบบจึงเป็นวิธีการสำคัญที่ทำให้เกิดการบูรณาการทางวัฒนธรรม และสามารถส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างวัฒนธรรมทางวัตถุ วัฒนธรรมทางพฤติกรรม และวัฒนธรรมทางความคิด (Xu Hengchun, 2006)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิลปะอิฐลายภาพวาดเป็นงานที่ยอดเยี่ยมในประวัติศาสตร์ศิลปะจีน ไม่เพียงแต่มีรูปแบบศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่สะท้อนถึงลักษณะของราชวงศ์ฉินและราชวงศ์ฮั่นเท่านั้น แต่ยังได้บันทึกวิถีชีวิตอันหลากหลายอีกด้วย มีการกล่าวถึงตั้งแต่ในการศึกษาจารึกของราชวงศ์ซ่ง แต่เอกสารที่มีบันทึกอิฐลายภาพวาดที่เก่าแก่ที่สุดคืองานเขียนการศึกษาจารึกในสมัยราชวงศ์ซิงตอนปลาย โดยเน้นการบันทึกลายลักษณ์อักษรบนอิฐและไม่ให้ความสนใจกับภาพวาดมากนัก

งานวิจัยที่ค่อนข้างโดดเด่นมีดังนี้ หวงหย่าเฟิง (2014) ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบศิลปะของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมื่อนานหนานในสมัยราชวงศ์ฮั่น โดยเริ่มต้นการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดอิฐแกะสลักภาพเหมือนขึ้น จากนั้นได้รวบรวมและจำแนกรูปแบบของภาพวาด ลักษณะรูปทรงกับเอกลักษณ์ของเนื้อหา ความหมายของภาพ อิทธิพลทางศิลปะ เป็นต้น ซึ่งการสำรวจรูปแบบการตกแต่งกับหัวข้อและเนื้อหาของอิฐแกะสลักภาพเหมือนอย่างเป็นระบบถือเป็นข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัย อีกทั้งรูปแบบและลักษณะของอิฐแกะสลักภาพเหมือนยังเป็นการแสดงออกแบบที่สำคัญของศิลปะในสมัยราชวงศ์ฮั่น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของ Huang Yafeng ยังไม่ได้ครอบคลุมในเรื่องของเทคนิคการวาดและมุมมองของภาพ นอกจากนี้ผู้เขียนยังศึกษาอิทธิพลที่ส่งผลต่อการพัฒนาศิลปะของอิฐแกะสลักภาพเหมือนจากจิตวิญญาณ แนวคิดและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้วิจัยสามารถศึกษาต่อยอดและทำการตีความในเชิงลึกในลำดับต่อไปได้

ต่งรุ่ย (2005) ทำการศึกษาเรื่องเรื่อง “การวิจัยเกี่ยวกับศิลปะของอิฐแกะสลักนูนของราชวงศ์ฮั่นในเหอหนาน” โดย งานวิจัยเรื่องนี้ได้ใช้ทฤษฎีของโบราณคดีวิจิตรศิลป์และวิธีการสำรวจภาคสนามเพื่อศึกษาอิฐแกะสลักนูนของราชวงศ์ฮั่นในเหอหนานจากมุมมองของการวิเคราะห์ทางศิลปะ ผ่านการวิเคราะห์รูปแบบศิลปะของอิฐแกะสลักนูนเพื่อทำความเข้าใจลักษณะทางศิลปะราชวงศ์ฮั่นตลอดจนสังคมโดยรวมของราชวงศ์ฮั่น ข้อมูลอันมีค่าดังกล่าวเหล่านี้ช่วยให้ผู้วิจัยในการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะ ศิลปะรูปทรง และความสำเร็จทางศิลปะ ฯลฯ ได้ดียิ่งขึ้น

หวังหยิง (2013) ทำการศึกษาเรื่อง “การวิจัยลักษณะภูมิภาคของอิฐแกะสลักนูนเหอหนาน” งานวิจัยเรื่องนี้ได้กล่าวถึงการกระจายทางภูมิศาสตร์ของอิฐแกะสลักนูนเหอหนาน ลักษณะทางศิลปะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของอิฐแกะสลักนูนเหอหนาน ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะโดยรวมของอิฐแกะสลักนูนเหอหนานอย่างครอบคลุม และเป็นการเติมเต็มแก่การวิจัยของรุ่นก่อน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจศิลปะของอิฐแกะสลักนูน วัฒนธรรมของเหอหนาน และจิตวิญญาณของสังคมงหยวนมากขึ้น

เฉินเออร์เฟิง (2018) ทำการศึกษา “การสำรวจและวิเคราะห์ภาพผู้บรรลู่เป็นเขียนจากอิฐแกะสลักนูนของราชวงศ์ฮั่น” ผู้เขียนใช้การวิจัยเชิงค้นคว้าพิสูจน์ในการศึกษาภาพผู้บรรลู่เป็นเขียน

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ภาพดังกล่าวไม่เพียงสะท้อนมุมมองจิตและความตายของชาวฮั่นเท่านั้น แต่ยังเป็นภาพจินตนาการที่จัดความกลัวความตายและสะท้อนมุมมองอุดมคติของวิญญาณอมตะ งานวิจัยนี้สามารถช่วยให้ผู้วิจัยพิจารณาเกี่ยวกับการศึกษาเนื้อหาอิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ ฮั่นผ่านวัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยบูรณาการความรู้จากหลายสาขาวิชา เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาพ ลวดลายบนอิฐแกะสลักในเชิงลึก ผลการวิจัยด้านการศึกษาค้นคว้าความดีความชั่วของสื่อโบราณและ โบราณคดีในอดีตสามารถเป็นข้อมูลทฤษฎีพื้นฐานของการวิจัยของผู้วิจัย เป็นการวิจัยที่ผสมผสานทั้ง ประวัติศาสตร์ศิลปะและมานุษยวิทยา การศึกษาอิฐแกะสลักภาพเหมือนสามารถขยายขอบเขต ระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ สามารถสร้างคุณค่าทางวิชาการแก่อิฐแกะสลัก ภาพเหมือน เพื่อค้นหาความหมายแฝงและสุนทรียภาพที่แท้จริงของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น

โดยสรุปแล้ว งานวิจัยที่มีอยู่ปัจจุบันส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ฯลฯ หรือเป็นการวิจัยในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในยุคประวัติศาสตร์ หรือเป็นการวิจัยเกี่ยวกับผลงานตัว แทนที่โดดเด่นของมณฑลต่างๆ เป็นต้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับอิฐแกะสลัก ภาพเหมือนเมืองหนานหยาง อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยจำนวนน้อยที่ศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับ ลักษณะทางศิลปะ ความเชื่อมโยง และความแตกต่างของอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่ขุดพบในพื้นที่ ต่างๆ ของเหอหนานจากมุมมองของสาขาวิชาศิลปะ ซึ่งยังมีช่องว่างที่สามารถจะศึกษาเพิ่มเติม

เมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการศึกษาเกี่ยวกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่น นักวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่การศึกษาสุสานที่ทำจากหินกลวง ศึกษาวิธีการผลิตหินและการขุดพบทาง โบราณคดี อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับศิลปะและประโยชน์ใช้สอยของอิฐแกะสลัก ภาพเหมือนยังมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาต่อยอดจากพื้นฐานของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่ง ศึกษาอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่ได้จากการขุดพบทางโบราณคดี

อิฐแกะสลักภาพเหมือนเป็นการบรรยายถึงเรื่องราว ภาพบริบทแวดล้อมและตำนานต่าง ๆ ผ่านการแกะสลัก ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น ภาพวาดบนแผ่นอิฐเหล่านี้ นอกจากสามารถทำให้เข้าใจถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้น ยังสามารถสำรวจและศึกษา ความหมายแฝงและสุนทรียภาพที่ไม่สามารถรักษาไว้ได้จากบันทึก ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาภาพรวมของ หัวข้อ รูปแบบต่าง ๆ ของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น และ ทำการศึกษาวิเคราะห์หัวข้อและรูปแบบศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของอิฐแกะสลักภาพเหมือนในเชิงลึก

นอกจากการศึกษาข้อมูลจากบันทึกทางประวัติศาสตร์และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรม ศิลปะและสุนทรียภาพสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นแล้ว ผู้วิจัยยังดำเนินการศึกษาข้อมูลจาก โบราณวัตถุที่ขุดพบในแหล่งโบราณคดี เพื่อทำการสำรวจประเภท บทบาทหน้าที่ ลักษณะทางศิลปะ และความหมายแฝงของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น โดยใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการวิเคราะห์เทคนิค สุนทรียภาพและตีความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง เพื่อทำข้อมูล

ดังกล่าวมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ และนำไปประยุกต์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบเพื่อการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

สรุป

บทนี้ได้นำเสนอภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และรูปแบบทางศิลปะ ประเภทต่าง ๆ ของราชวงศ์ฉินและฮั่น ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่น โดยได้ศึกษาผ่านการวิเคราะห์จำแนกประเภทของภาพที่ปรากฏบน "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในหนานหยาง จากข้อมูลทางเอกสารที่มีการบันทึกเกี่ยวกับวัฒนธรรม ศิลปะ และสุนทรียภาพของสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ทำให้เห็นลักษณะภาพรวมของสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมของฉินและฮั่น และจากหลักฐานทางวัตถุโบราณที่ขุดพบเป็นจำนวนมาก โดยได้มีการศึกษาหน้าที่ ประเภท สุนทรียะทางศิลปะ ความหมายแฝงทางแนวคิด และประโยชน์ใช้สอยของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" เพื่อนำไปวิเคราะห์ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในหนานหยางต่อไป จากการเรียบเรียงข้อมูลวัตถุโบราณและข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้องด้วยทฤษฎีประติมานวิทยา ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ และทฤษฎีการออกแบบนิเวศวิทยาวัฒนธรรม โดยเริ่มศึกษาจากรูปแบบและเทคนิคทางศิลปะเพื่อค้นหาความหมายแฝงด้านสุนทรียภาพทางศิลปะที่ปรากฏอยู่เบื้องหลังอิฐและสลักภาพเหมือนของสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยที่นักวิชาการท่านอื่นได้ศึกษา "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ไว้ก่อนหน้า ทำให้ได้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหา รูปแบบทางศิลปะ เทคนิคการผลิต นัยยะทางวัฒนธรรม และแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จากการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่นผ่านเรียบเรียงข้อมูลที่มีความเฉพาะเจาะจงและเป็นระบบ ประกอบกับการศึกษาทางเอกสารนี้ จะสามารถเป็นข้อมูลเชิงทฤษฎีให้กับการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ได้

บทที่ 3

อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางและอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงาน สถาปัตยกรรมของเมืองฝอชาน

การวิจัยเรื่อง สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น หนานหยาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ผู้วิจัยได้เลือกลงพื้นที่ภาคสนามที่พิพิธภัณฑสถานเมืองหนานหยาง และพิพิธภัณฑสถานอิฐฉินและสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในเมืองหนานหยาง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังลงพื้นที่บริษัทโม่หนาริซ่าและบริษัทตงผิง เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเมืองฝอชานในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลผ่านการลงพื้นที่ภาคสนามและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีประเด็นการศึกษา ดังนี้

อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง

1. การกระจายตัวของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง
2. ประเภทอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง
3. กรรมวิธีและเทคนิคการผลิตอิฐฉินกระเบื้องฮั่น

เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอชาน

1. การพัฒนาเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอชาน
2. ประเภทงานออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอชาน
3. เทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมของเมืองฝอชาน

อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง

1. การกระจายตัวของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง

อิฐฉินและกระเบื้องฮั่นกระจายอยู่ทั่วเมืองหนานหยาง ส่วนใหญ่ปรากฏบนสถาปัตยกรรมโบราณและแหล่งโบราณสถานในท้องถิ่น ในเมืองหนานหยางปรากฏอิฐฉินและสลักภาพเหมือนของสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นบนโบราณสถานหลายแห่ง สถานที่ทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง เช่น โบราณสถานเหยียนหลง เมืองโบราณผิงหยาง เมืองโบราณหนานหยาง เป็นต้น สถานที่เหล่านี้เป็นตัวแทนสำคัญของมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของพื้นที่หนานหยาง และเป็นเสมือนหน้าต่างแห่งการสำรวจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมหนานหยาง

จากการลงพื้นที่ภาคสนามและการทบทวนวรรณกรรม ทำให้ทราบว่า อีฐูแกะสลัก ภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นของเมืองหนานหยางถูกขุดพบขึ้นเมื่อนานมาแล้ว ในช่วงหลายทศวรรษหลังการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน หอศิลป์จิตรกรรมสมัยราชวงศ์ฮั่นได้รวบรวมอีฐูแกะสลักภาพเหมือนได้ตลอด แต่อีฐูที่ขุดพบส่วนใหญ่มีขนาดค่อนข้างเล็ก จนกระทั่งในปีค.ศ. 1985 ศูนย์วิจัยทางโบราณคดีได้ลงพื้นที่สำรวจพบแผ่นแร่อันล้ำค่าจำนวนหนึ่ง ซึ่งขุดพบจาก 7 ตำบลใน 22 ตำบลของเมืองหนานหยาง ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1986 ขุดพบหลุมฝังศพ 48 หลุมในหมู่บ้านผานจี ตำบลซินเหย่ โรงงานอีฐูและกระเบื้องของหมู่บ้านเฉิงเจียวสถานที่อื่น ๆ ในเมืองหนานหยาง วัตถุที่ฝังในหลุมศพที่ขุดพบเป็นพื้นฐานทางกายภาพที่เชื่อถือได้สำหรับการวิจัยอีฐูแกะสลักภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฮั่น การกระจายตัวของอีฐูแกะสลักภาพเหมือนส่วนใหญ่อยู่บริเวณทางตอนใต้ของเมืองหนานหยาง ในพื้นที่ของปายเหอ ถังเหอ ตานเจียง ซินเหย่ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอีฐูแกะสลักในพิพิธภัณฑสถานเมืองหนานหยางและพิพิธภัณฑสถานอีฐูแกะสลักภาพเหมือนมีประเภท เนื้อหาและเรื่องราวที่หลากหลาย มีความประณีตในการผลิต มีคุณค่าทางศิลปะสูงที่สุด และสามารถสะท้อนชีวิตทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและจิตวิญญาณของราชวงศ์ฮั่นได้ดีที่สุด

1.1 พิพิธภัณฑสถานเมืองหนานหยาง

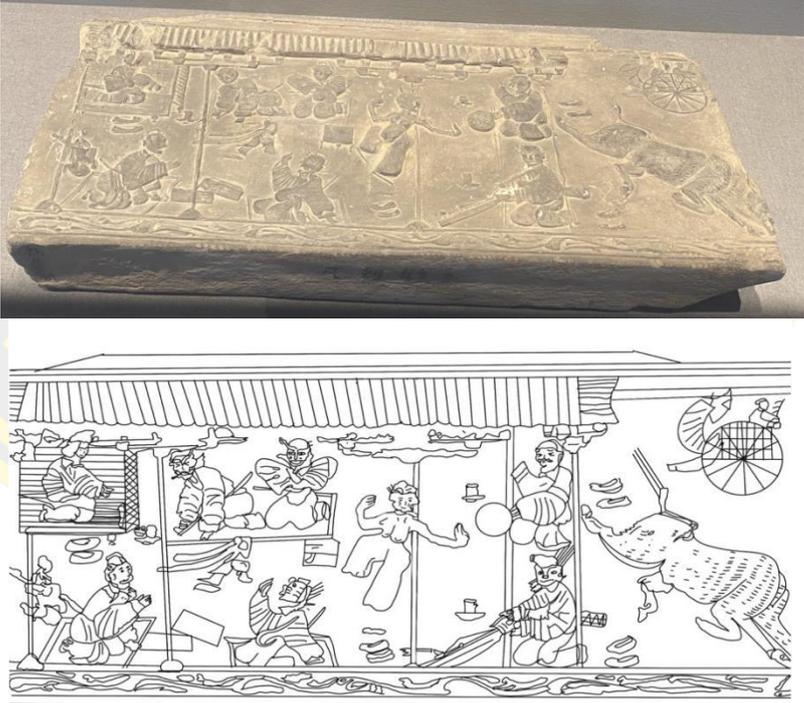

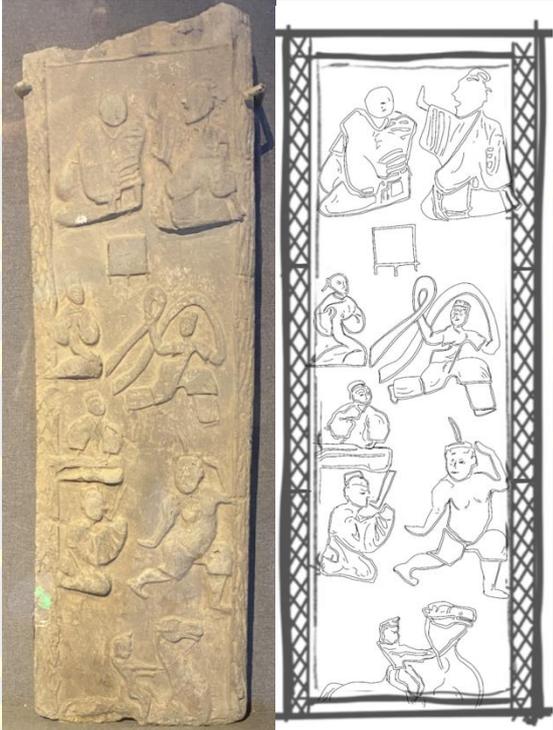
ภาพที่ 3-1 พิพิธภัณฑสถานเมืองหนานหยาง (Lu Yu, 2023)

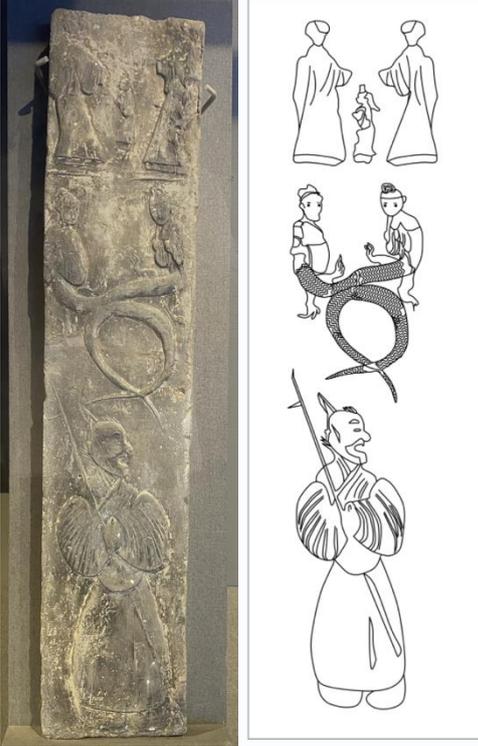
พิพิธภัณฑสถานเมืองหนานหยาง (Nanyang City Museum) ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของสะพานกวางอู่ที่บริเวณแยกจุดตัดระหว่างถนนตี่งเซิ่งและถนนไปเหอ พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้มีทั้ง 5 ชั้น

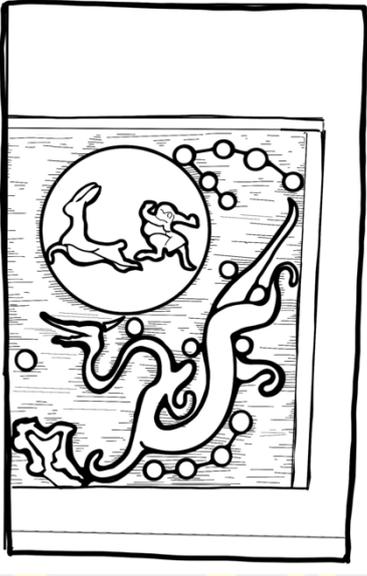
ภายในอาคารประกอบด้วย โถงพื้นที่ส่วนกลาง พื้นที่จัดแสดงพื้นฐาน พื้นที่จัดแสดงพิเศษ พื้นที่จัดแสดงชั่วคราว ห้องจัดเก็บวัตถุโบราณ พื้นที่บูรณะวัตถุโบราณ พื้นที่ศึกษาสำหรับเยาวชน ห้องบรรยาย ห้องอาหาร และพื้นที่จัดแสดงผลผลิตภัณฑวัฒนธรรมสร้างสรรค์ เป็นต้น ในพิพิธภัณฑ์มีห้องนิทรรศการ "อารยธรรมแห่งหว่าน (๙๒) หรือนครหว่าน เป็นชื่อเรียกเมืองหนานหยางในสมัยโบราณ) - ประวัติศาสตร์พื้นฐานของเมืองหนานหยาง" ซึ่งมีการจัดแสดงข้อมูลมากมายเกี่ยวกับอิฐแกะสลักภาพเหมือน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและแบ่งประเภทอิฐตามรูปแบบการตกแต่งของอิฐแกะสลักภาพเหมือนดังนี้

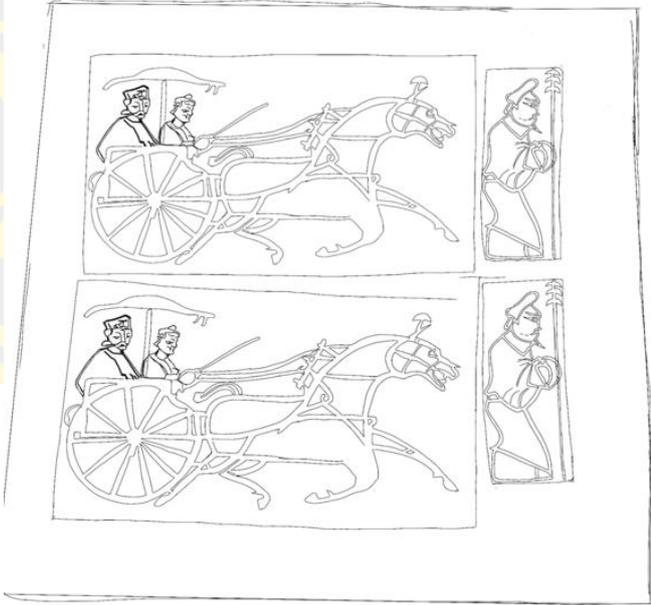
ตารางที่ 3-1 โบราณวัตถุจากพิพิธภัณฑ์เมืองหนานหยาง

ลำดับที่	ลวดลายตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
1	วิถีชีวิตในเมืองของผู้คน		ตกแต่งบนผนัง

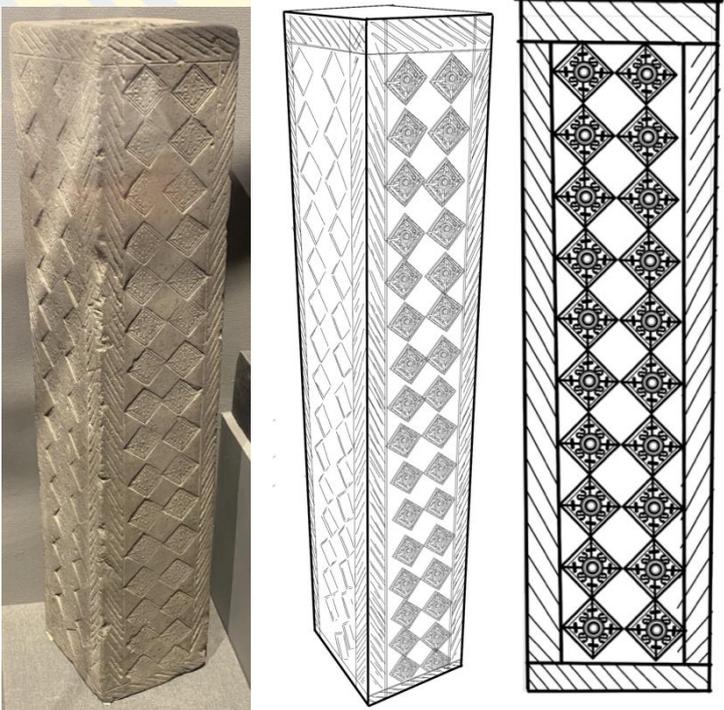
ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
2	วิถีชีวิตของ ผู้คน		ตกแต่งบน ผนัง
3	เรื่องราว ทาง ประวัติศาสตร์		ตกแต่งบน ผนัง

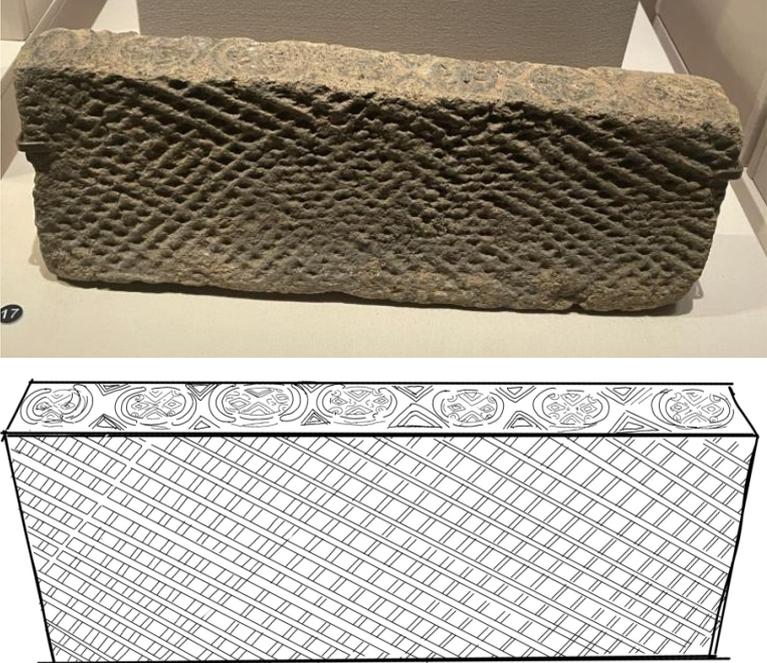
ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
4	เรื่องราว เกี่ยวกับ ตำนาน สัตว์มงคล		ตกแต่งบน ผนัง
5	เรื่องราว เกี่ยวกับ เทพเซียน		ตกแต่งบน ผนัง

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
6	ตำนาน โหราศาสตร์	 	ตกแต่งบน ผนัง
7	สถาปัตยกรรมและ ผู้คน	 	ตกแต่งบน ผนัง

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
8	รถม้าและ การ เดินทาง	 	ตกแต่งบน ผนัง

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
9	สัตว์ใน ตำนาน	 <p>The photograph shows a rectangular stone block with a relief of a mythical creature, possibly a Naga or Garuda, with a human-like face and multiple arms. The line drawing below it shows the same block with the relief pattern clearly defined.</p>	ตกแต่งบน หลังคา
10	ลาย ตัวอักษร ฉือ(十))สอด ประสาน สำหรับ ตกแต่งบน ผนัง	 <p>The photograph shows a square stone tile with a repeating geometric pattern of interlocking circles and squares. The line drawing below it shows the same pattern in a grid, with each circle containing a cross and surrounded by a dotted border.</p>	ตกแต่งบน ผนัง

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
11	ภาพลาย ดอกไม้		ตกแต่ง ชายคา
12	ภาพลาย เรขาคณิต		เสาอิฐ

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
13	ภาพลาย เรขาคณิต		ตกแต่ง ขั้นบันได

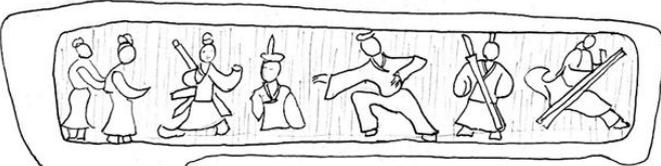
1.2 พิพิธภัณฑิรัฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น

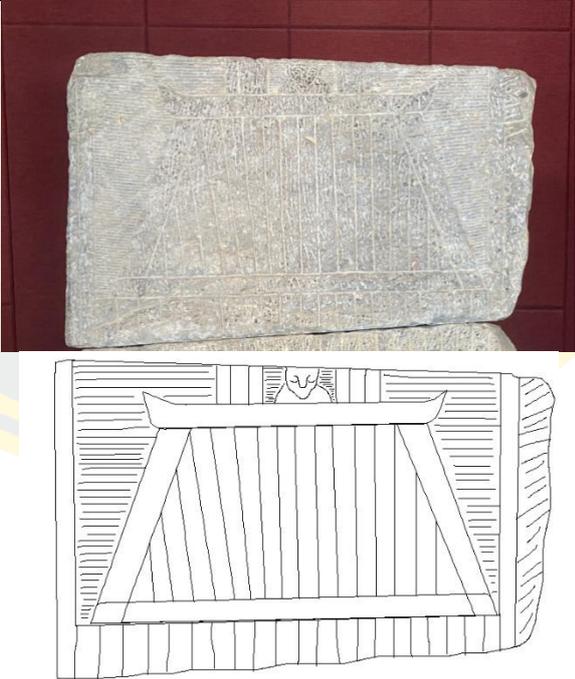

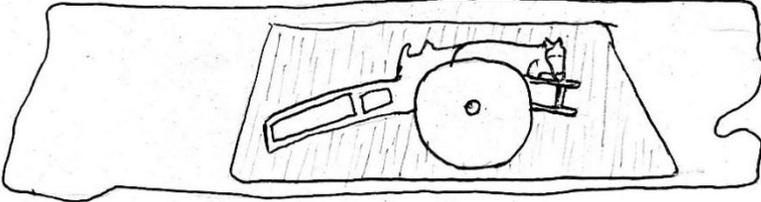
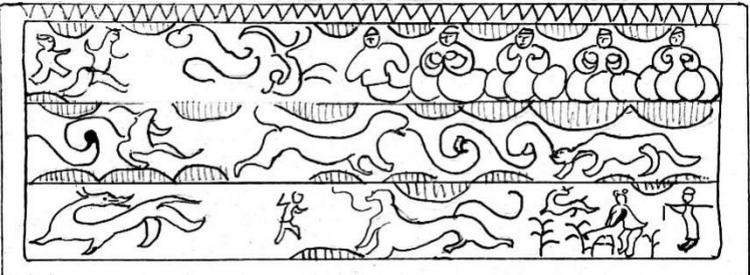
ภาพที่ 3-2 พิพิธภัณฑิรัฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น เมืองหนานหยาง (Lu Yu, 2023)

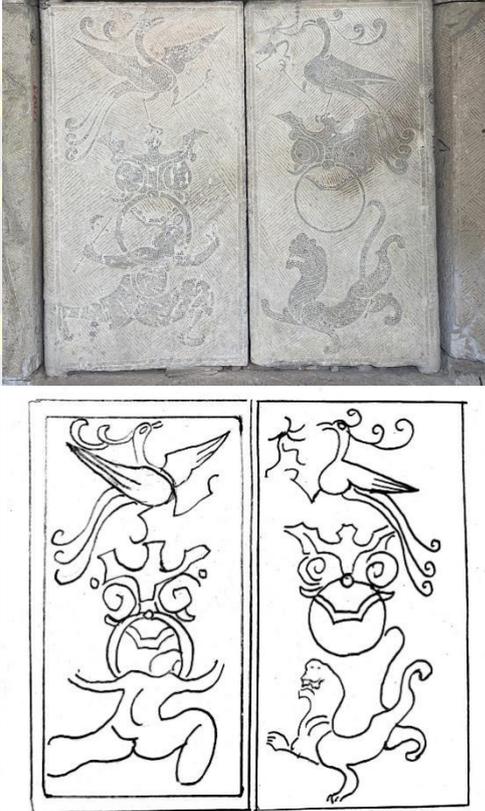
พิพิธภัณฑิ์อิฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น เมืองหนานหยาง (Nanyang Stone Carved art Museum in Han Dynasty) ตั้งอยู่บริเวณที่เรียกว่าหัวมังกรซึ่งเป็นบริเวณตอนใต้สุดของเนินเขามังกรหลักของเมืองหนานหยาง พิพิธภัณฑิ์แห่งนี้มีพื้นที่ทั้งหมด 53,360 ตารางเมตร ฝั่งอาคารนิทรรศการเป็นรูปตัว "T" ภายในอาคารมีพื้นที่ทั้งหมด 6,000 ตารางเมตร และมีพื้นที่จัดแสดงรวม 2,400 ตารางเมตร มีห้องนิทรรศการหลัก 9 ห้อง และห้องนิทรรศการชั่วคราว 3 ห้อง ภายในห้องนิทรรศการมีการจัดแสดงภาพหินแกะสลักมากกว่า 200 ภาพ โดยแบ่งพื้นที่จัดแสดงออกเป็น 8 ส่วนตามเนื้อหาของภาพ ได้แก่ กรรมกรและการผลิต ศิลปะสถาปัตยกรรม เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ชีวิตทางสังคม ดาราศาสตร์และตำนาน เจียวตี้ (角抵 เป็นกีฬาต่อสู้ชนิดหนึ่งคล้ายมวยปล้ำ โดยผู้เล่นจะต้องสวมเขี้ยวไว้บนหัวและต่อสู้กัน) ดนตรีและจิว และเทพเซียนมงคล

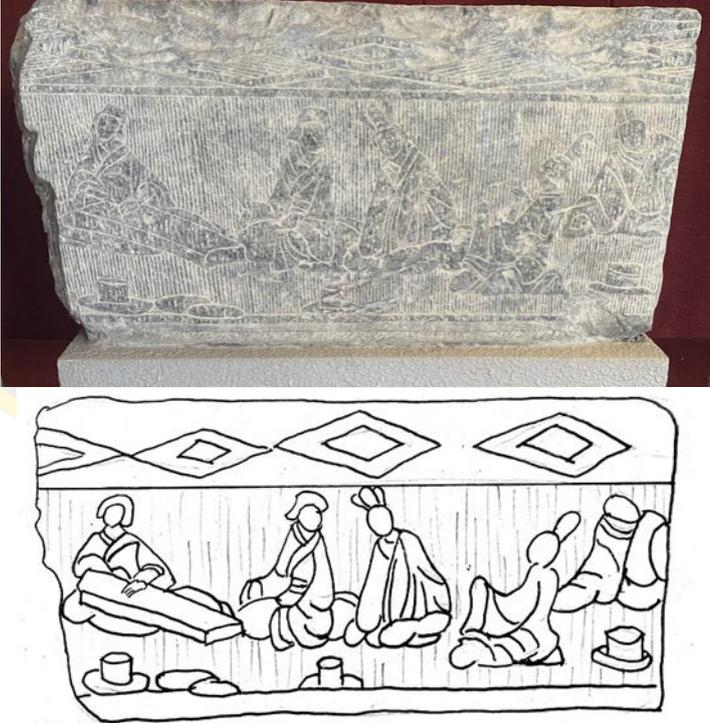
ตารางที่ 3-2 วัตถุโบราณจากพิพิธภัณฑิ์อิฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น เมืองหนานหยาง

ลำดับที่	ลวดลายตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
1	ผู้คนและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์	 	ตกแต่งบนผนัง
2	ผู้คนและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์	 	ตกแต่งบนผนัง

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
3	ประตู่ใน สถาปัตยกรรม		ตกแต่งบน ผนัง
4	ประตู่ใน สถาปัตยกรรม		ตกแต่งผนัง ภายใน สถาปัตย กรรม

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
5	ภาพวิถีชีวิต ของกรรมกร	 	ตกแต่งผนัง ภายใน สถาปัตยกรรม
6	ภาพวิถีชีวิต ของกรรมกร	 	ตกแต่งผนัง ภายใน สถาปัตยกรรม

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
7	โหราศาสตร์ และสัตว์มงคล ในเทวดำนาน		ตกแต่งผนัง ภายใน สถาปัตยกรรม
8	โหราศาสตร์ และสัตว์มงคล ในเทวดำนาน		ตกแต่งผนัง ภายใน สถาปัตยกรรม

ลำดับ ที่	ลวดลาย ตกแต่ง	ภาพวัตถุ	บริเวณที่ ประดับ ตกแต่ง
9	วิถีชีวิตของ ผู้คน		ตกแต่งผนัง ภายใน สถาปัตยกรรม
10	วิถีชีวิตของ ผู้คน		ตกแต่งผนัง ภายใน สถาปัตยกรรม

ภาพเหล่านี้ไม่เพียงแต่มีคุณค่าด้านหลักฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในยุคนั้นเท่านั้น แต่ยังให้ความกระจ่างชัดสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและมรดกทางวัฒนธรรมอีกด้วย กล่าวโดยสรุป อิฐแกะสลักภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นมีกระจายอยู่อย่างแพร่หลายในเมืองหนานหยาง ไต้สะพานและอาคารบางแห่งยังคงมีอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่มีความหมายแฝงมากมายรอให้ขุดค้นอยู่เป็นจำนวนมาก (Liu Ke, 2023)

2. ประเภทอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง

อิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่นมีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย จากวัตถุและชิ้นส่วนอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่สามารถพบจนถึงตอนนี้ ทำให้ผู้วิจัยแบ่งอิฐแกะสลักภาพเหมือนเป็น 5 ประเภทตามลักษณะของรูปทรงและเรื่องราวเนื้อหา ได้แก่ ภาพลวดลายภาพสัตว์ในตำนาน ภาพเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ภาพการบรรลุปะเป็นเซียนและภาพวิถีชีวิตของผู้คน (Cheng, 2008)

ภาพลวดลายส่วนใหญ่ตกแต่งกลางแผ่นอิฐแกะสลักนูนและกระเบื้อง ซึ่งมีขนาดลวดลายที่ค่อนข้างใหญ่ มีลวดลายเรขาคณิตต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบ เช่น ลายกระจกโบราณ ลายกากบาท ลายข้าวหลามตัด ลายอักษรหุ่ย ลายพีชห้าแฉก ลายตาราง ลานคลื่นน้ำ ลายวงกลม เป็นต้น ซึ่งลวดลายเหล่านี้ประกอบกันแล้วกลายเป็นภาพลักษณะนามธรรม มีลักษณะที่ของตนเอง บางรูปแบบอาจผ่านกรรมวิธีทางศิลปะ ทำให้ลวดลายเกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้คนชื่นชอบภาพที่มีเนื้อหาประเภทนี้

กระเบื้องรางจันทน์ตัวคว่ำมีลักษณะเหมือนครึ่งวงกลม เป็นทรงกระบอกยาว ใช้สำหรับยึดหัวจันทน์หลังค้ำ กระเบื้องรางจันทน์ตัวคว่ำในภาพที่ 3-3 มาจากราชวงศ์ฮั่น ผิวด้านนอกตกแต่งด้วยเส้นแนวตั้ง ส่วนกลางจะมีรูตะปูซึ่งตอกตะปูเพื่อยึดให้กระเบื้องคงนี้ ส่วนหัวของกระเบื้องตกแต่งด้วยลายดอกทานตะวัน แสดงให้เห็นว่านอกจากเป็นวัตถุที่มีประโยชน์ใช้สอยแล้ว ยังเป็นสิ่งประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงามอีกด้วย

ภาพที่ 3-3 กระเบื้องรางจันทน์ตัวคว่ำในสมัยราชวงศ์ฮั่น (Lu Yu, 2022)

กระเบื้องชายนาค คือแผ่นปิดปลายแผ่นกระเบื้องรางจันทน์ตัวคว่ำ สามารถป้องกันกระเบื้องรางจันทน์ตัวคว่ำร่วงหล่น (Wu, 2008) นอกจากนี้ยังสามารถป้องกันชายคาบริเวณขอบหลังคาจากการกัดเซาะของลมและฝน รูปทรงของกระเบื้องชายนาคเป็นทรงกลม ตกแต่งด้วยลายคล้ายกับอักษรฉือ (+) อย่างสมมาตร ภาพลวดลายสามารถแบ่งเป็นสองชั้นสี่ส่วน วงกลมด้านในประกอบด้วยสี่กลีบดอกไม้แบบสมมาตร และการตกแต่งวงกลมรอบนอกประกอบด้วยกลีบดอกทานตะวันของ 8 กลีบดอกไม้ แม้พิมพ์ใช้เทคนิคการแกะสลักกัน ทำให้ลวดลายนูนเด่นออกจากแผ่นกระเบื้อง นอกจากนี้ยังใช้องค์ประกอบที่เป็นเส้นในการตกแต่ง ผสมผสานการตกแต่งทั้งจุด เส้นและพื้นผิว ทำให้ดูมีแบบแผน และสื่อความหมายว่าแปลงประกายทั่วทั้ง 8 ทิศ

ภาพที่ 3-4 กระเบื้องชายนาคในสมัยราชวงศ์ฮั่น (Lu Yu, 2022)

ภาพสัตว์ในตำนาน ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงสัตว์ป่าดุร้ายที่อาศัยอยู่ในป่าเขา แต่เป็นสัตว์ในจินตนาการจากตำนานเรื่องเล่าต่าง ๆ ดังภาพที่ 3-4 เป็นกระเบื้องสี่เหลี่ยมทรงยาว มังกรเป็นสัตว์ในตำนานที่ผสมผสานลักษณะสัตว์หลายชนิดเข้าด้วยกัน ภาพมังกรและคนบนแผ่นกระเบื้องตกแต่งด้วยเทคนิคประติมากรรมนูนสูง ทำให้ภาพดูมีมิติยิ่งขึ้น ลายเส้นที่เรียวยาว ขาคู่หน้าก้าวทะยานไปด้านหลังและขาคู่หลังถีบไปข้างหลัง ช่วงอกหักเหินอยู่บนนภา ท่าทางดังกล่าวทำให้ผู้คนรู้สึกถึงความเคลื่อนไหว วิธีการแสดงออกทางศิลปะดังกล่าวเป็นการผสมผสานระหว่างเทคนิคประติมากรรมนูนสูงและการแกะสลักเส้นลวดลาย ก้อนเมฆที่กระจัดกระจายทำให้ผู้คนที่มีความปรารถนาส่งต่อความหวังที่ว่างของสัตว์ในตำนาน และสะท้อนความปรารถนาที่ต้องการอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขของผู้คนผ่านทางทวารวดี การเหินบิน และการกระโจนของสัตว์เหล่านี้

ภาพที่ 3-5 ภาพมังกรอวีและเซียนบนอิฐแกะสลักนูนของราชวงศ์ฮั่น (Lu Yu, 2022)

ภาพเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากการเมืองการปกครองในสมัยราชวงศ์ฮั่น เนื่องจากเมืองหนานหยางตั้งอยู่ใกล้กับศูนย์กลางการปกครอง ทำให้เนื้อหาของศิลปะเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และจริยธรรมคุณธรรมต่าง ๆ มากกว่าพื้นที่อื่น ตัวอย่างเช่น ภาพสังหารสามนักรบด้วยสองลูกพีช (ภาพที่ 3-5) ซึ่งเป็นภาพบนแผ่นอิฐทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ส่วนบนและล่างตกแต่งด้วยลายตารางซึ่งเป็นกรอบของภาพ เนื้อหาของเกี่ยวข้องกับเรื่องสังหารสามนักรบด้วยสองลูกพีช ซึ่งแนวคิดขงจื้อที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์จีน อิฐแกะสลักภาพเหมือนขึ้นนี้ใช้เทคนิคประติมากรรมนูน เค้าโครงภาพดูเรียบง่าย ลายเส้นที่แกะสลักเป็นร่างคนดูไหลลื่น สมจริงเหมือนดั่งมีชีวิต การเคลื่อนไหวที่อึดอัดและเสื้อผ้าที่พลิ้วไหวของนักรบสามคนทางด้านขวาตัดกับความสงบของตัวละครทางด้านซ้าย อีกทั้งภาพม้าที่อยู่ด้านขวามีลักษณะเด่นตระหนกอย่างชัดเจน ภาพที่สร้างขึ้นโดยอิฐแกะสลักนูนมีเสน่ห์ทางศิลปะอย่างมาก แม้ว่าจะความสามารถในการสร้างภาพเหมือนจริงยังมีขีดจำกัด แต่ก็เห็นถึงเสน่ห์และบุคลิกภาพของนักรบทั้งสาม ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดของช่างฝีมือกับเหตุการณ์และตัวละครในประวัติศาสตร์ และทักษะการจำลองรูปทรงที่เหมือนจริง

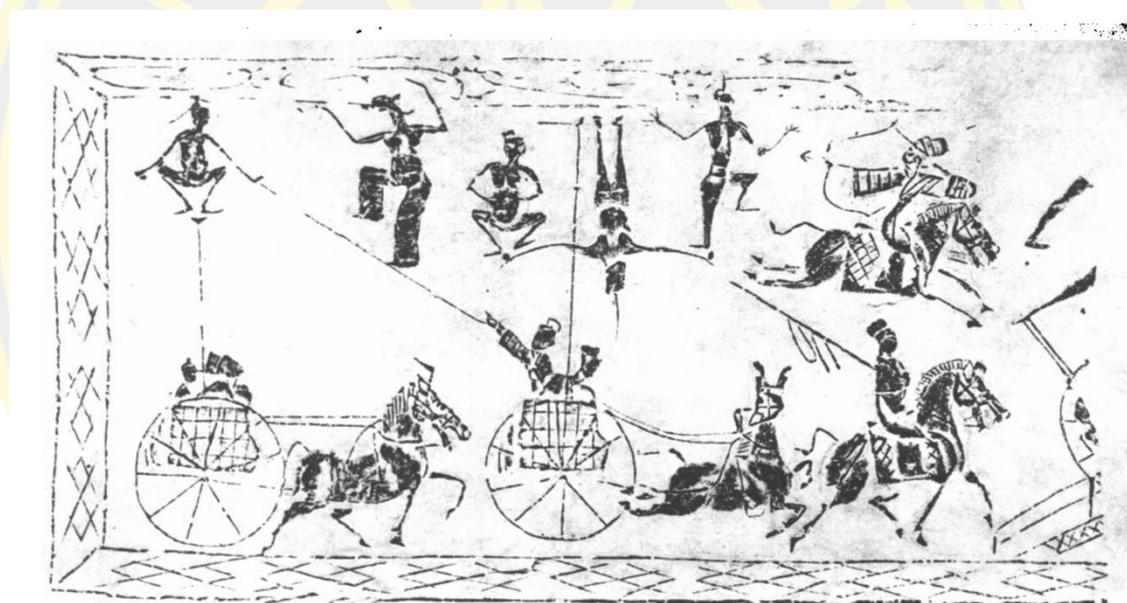
ภาพที่ 3-6 ภาพสังหารสามนักรบด้วยสองลูกพีช (Lu Yu, 2022) ภาพการบรรลุนั้นเป็นเขียน อิงจากตำนานและเรื่องเล่า โดยมีตัวละครหลักคือ เทพผู้ชีและเจ้าแม่หนิวา เทพแห่งบูรพา (ตงหวังกง) และเทพซีหวังหมู่ ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อคำทำนายในสมัยราชวงศ์ฮั่นและเชื่อว่าหากมีคุณธรรมสำเร็จจะกลายเป็นเซียนของลัทธิเต๋า ดังภาพที่ 3-6 ภาพเทพซีหวังหมู่ โดยใช้เทคนิคประติมากรรมนูนต่ำในการสร้างภาพอิฐแนวตั้งขึ้น องค์ประกอบของภาพแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนบนเป็นภาพเทพซีหวังหมู่สวมมงกุฎหยกนั่งอยู่บนแท่น แขนขวาถือวัตถุบางอย่างไว้ แขนซ้ายยกขึ้น รอบกายรายล้อมด้วยเมฆ ด้านซ้ายของเทพซีหวังหมู่มีสัตว์ร่างผสมที่มีกายเป็นเสือและใบหน้าเป็นคน ส่วนด้านขวาเป็นมนุษย์มีปีกผมหยาว ส่วนล่างของภาพเป็นภูเขาและป่าทึบ ทางด้านซ้ายมีนกหางยาว และทางขวามีกวางที่กำลังวิ่งหันกลับไปมอง การจัดองค์ประกอบภาพมีการแบ่งระดับส่วนหลักและรองอย่างชัดเจน แต่ยังสามารถอยู่ในภาพเดียวกันได้อย่างกลมกลืน ลักษณะคนและสัตว์ในภาพดูมีชีวิตชีวาชวนให้นึกถึงโลกมนุษย์และเทพ

ภาพที่ 3-7 ภาพเทพซีหวังหมู่ (Zhao, 1990)

ราชวงศ์ฉินได้ยุติความวุ่นวายและรวมประเทศเป็นปึกแผ่น ในช่วงต้นของราชวงศ์ฮั่น ประเทศจีนค่อยๆ เจริญรุ่งเรือง บ้านเมืองสงบสุข ผู้คนปลอดภัย ชีวิตทางสังคมในราชวงศ์ฮั่นกลับคืนสู่ความสงบสุขตามปกติ และมีวิถีชีวิตที่หลากหลายยิ่งขึ้น ดังนั้นวิถีชีวิตของผู้คนจึงปรากฏในอิฐ

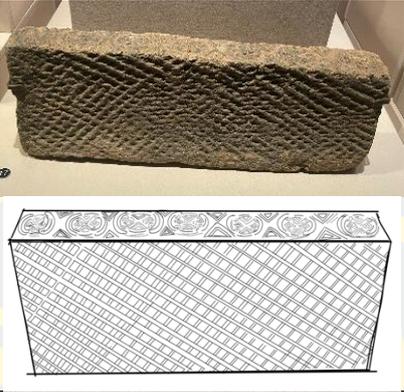
แกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ฮั่นในเมืองหนานหยาง ตัวอย่างเช่น ภาพขบวนรถของนักแสดงกายกรรม (ภาพที่ 3-7) ซึ่งเป็นอิฐแกะสลักภาพเหมือนทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า กรอบภาพด้านบนตกแต่งด้วยลายเมฆที่แปรปรวน กรอบภาพด้านซ้ายและด้านล่างตกแต่งด้วยลายตารางสี่เหลี่ยมเปียกปูน เรื่องราวของภาพเริ่มจากขวาไปซ้าย ภาพส่วนล่างคือคนรถซึ่งบนบ่าแบกธงนำทาง แสดงให้เห็นภาพขบวนรถที่กำลังเคลื่อนตัวไปด้านหน้า นักแสดงทำท่าทางที่น่าทึ่งต่าง ๆ บนขบวนรถม้าที่กำลังทะยานไปด้วยความเร็ว และดึงสายเชือกในลักษณะเฉียงขึ้นและเส้นตรงเชื่อมระหว่างสองรถม้า บางคนปรับมือ บางคนเต้นรำ อีกทั้งคนที่ห้อยตัวระหว่างที่รถม้าเคลื่อนที่ยังเหยียดแขนพุงน้ำหนักของสองคนด้านบน และสามารถรักษาสมดุลของภาพได้อีกด้วย การแสดงอันน่าตื่นตะลึงเหล่านี้ไม่ได้แสดงบนเวทีที่เจียบงบ แต่เป็นการแสดงบนรถม้า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงทักษะอันยอดเยี่ยมและความกล้าหาญอันน่าชื่นชมของนักกายกรรมในสมัยนั้น

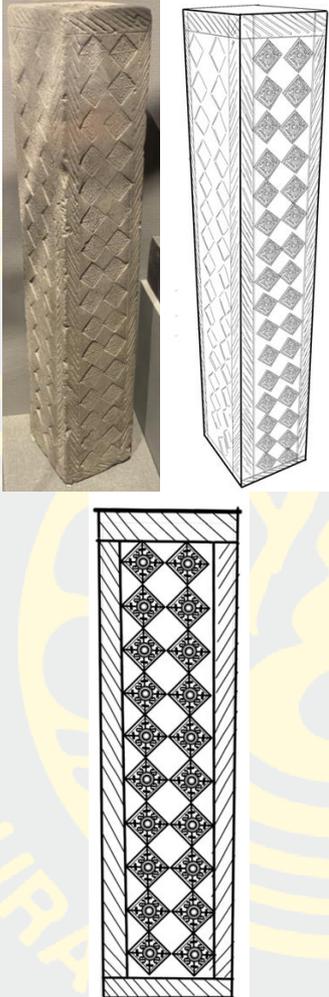

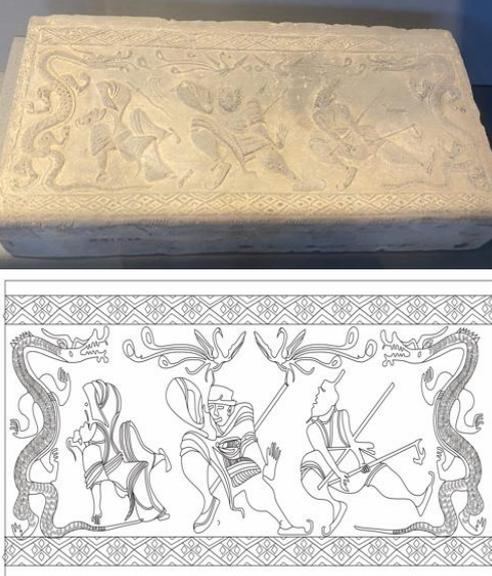
ภาพที่ 3-8 แผ่นอิฐภาพขบวนรถของนักแสดงกายกรรม (Zhao, 1990)

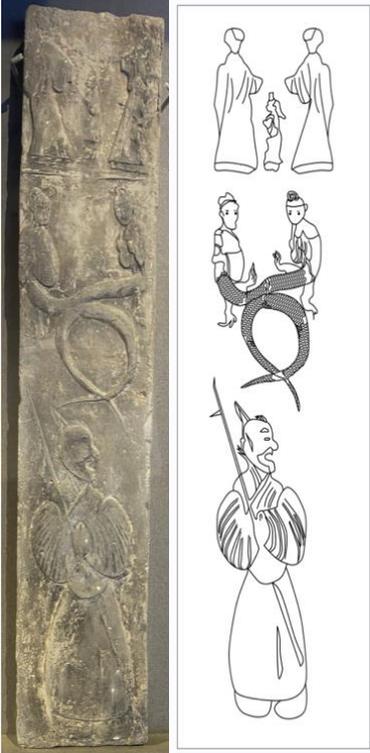
ประเภทของศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นมีหลากหลาย โดยเฉพาะในด้านของหัวข้อเนื้อหาของภาพ ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบด้วยสังคม วิถีชีวิตของผู้คนสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น จะเห็นได้ว่าเป็นอีกทั้งยังมีเนื้อหาของอิฐแกะสลักภาพเหมือนนอกจากเป็นการบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในยุคสมัยนี้แล้ว ยังมีคุณค่าทางศิลปะอีกด้วย ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทและเนื้อหาของอิฐแกะสลักภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นไว้ ดังนี้

ตารางที่ 3-3 อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง

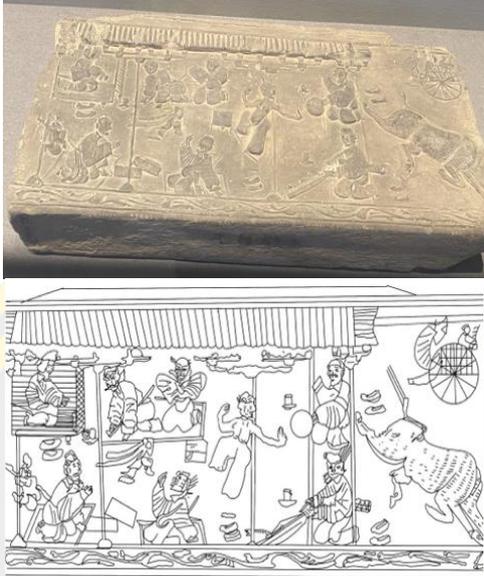
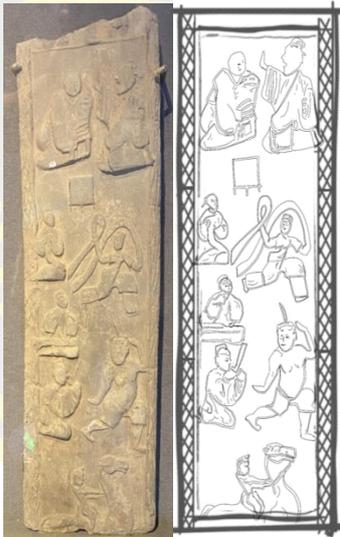
ประเภท เนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับ ตกแต่ง
อิฐปี่ม ลาย เรขาคณิต		ผิวของอิฐตกแต่งด้วยลายตารางซึ่งมีช่องขนาดเท่า ๆ กัน ส่วนผิวด้านข้างตกแต่งด้วยลายดอกไม้	ตกแต่งชั้นบันได
อิฐปี่ม ลาย เรขาคณิต		อิฐที่ตกแต่งด้วยวงกลมและสัญลักษณ์กากบาทหรืออักษรจีนคำว่า สิบ (+)	ตกแต่งบนผนังสถาปัตยกรรม

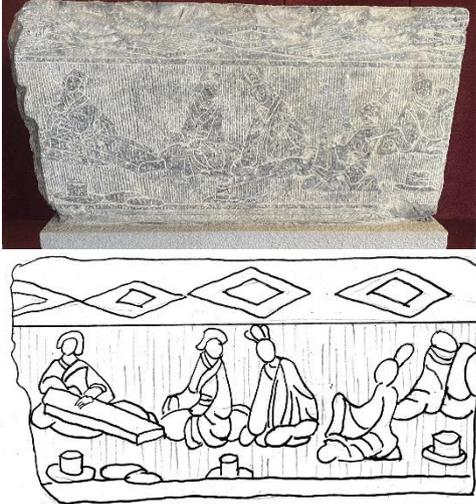
ประเภท เนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับ ตกแต่ง
		<p>อิฐลายสี่ไปไม้ โดยนำลายสี่เหลี่ยมเปียกปูนมาจัดเรียงซ้ำต่อกัน และใช้การขีดเส้นแนวเฉียงตกแต่งบริเวณขอบของอิฐแต่ละด้าน จนภาพที่สมดุลและมีจังหวะ</p>	<p>เสาตกแต่งสถาปัตยกรรม</p>
<p>สัตว์ในตำนาน</p>		<p>อิฐทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบมีลิ้ม ด้านข้างปี่มลายวมังกร</p>	<p>ตกแต่งบนหลังคา</p>

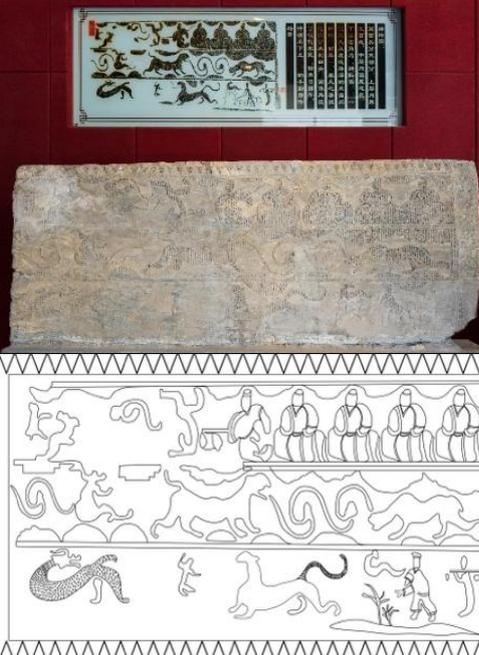
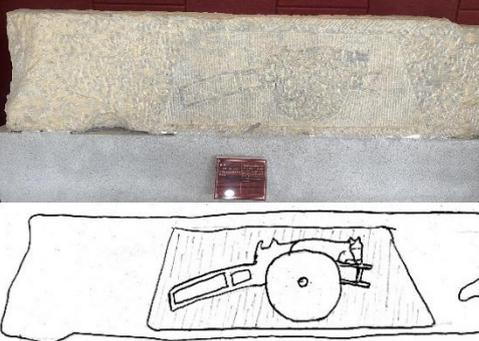
ประเภท เนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับ ตกแต่ง
		<p>อิฐภาพสัตว์ตำนานดาราศาสตร์ เป็นภาพลวดลายนกวิเศษ ใบหน้าของสัตว์วิเศษและมนุษย์ประกอปกัน จนกลายเป็นฉากในตำนานปรัมปรา</p>	<p>ตกแต่งผนัง สถาปัตยกรรม</p>
เรื่องเล่า ตำนาน		<p>บนพื้นผิวของอิฐแกะสลักภาพทหารฝ่ายบู๊ที่กำลังถือดาบ 3 คน นอกจากนี้ยังมีมังกร 2 ตัวกำลังต่อสู้กันอยู่แต่ละฝั่งของภาพ ขอบอิฐด้านบนและล่างตกแต่งด้วยลายสี่เหลี่ยมเปียกปูน</p>	<p>ตกแต่งผนัง สถาปัตยกรรม</p>

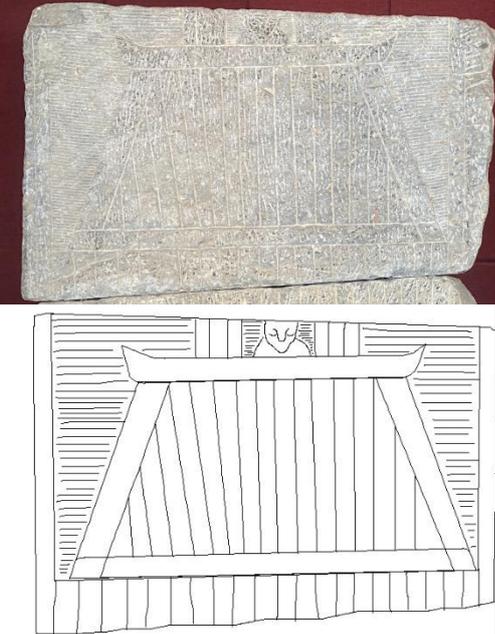
ประเภทเนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
		<p>ภาพเทพคู่ซี้กับเจ้าแม่ หนี่วาที่เกี่ยวข้องกันเป็นการ จัดองค์ประกอบภาพแบบ สมมาตร</p>	<p>ตกแต่งผนัง สถาปัตยกรรม</p>
<p>ตำนาน ดวงดาว โหรา ศาสตร์</p>		<p>ภาพบนแผ่นอิฐนี้เป็นภาพนี้ เป็นฉากในตำนาน โดย ประกอบด้วยมังกร ดวง อาทิตย์ และดวงจันทร์</p>	<p>ตกแต่งผนัง สถาปัตยกรรม</p>

ประเภทเนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
		<p>ภาพบนแผ่นอิฐนี้เป็นภาพพระอาทิตย์และนกวิเศษที่จัดวางแบบซ้อนทับกัน และมีเมฆมงคลที่มีรูปทรงอิสระล้อมรอบ</p>	<p>ตกแต่งผนังสถาปัตยกรรม</p>
เรื่องราวทางประวัติศาสตร์		<p>อิฐภาพงานเลี้ยงที่หงเหมินเป็นการนำภาพเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างงานรื่นเริง ณ หงเหมินมาเป็นเนื้อหาของภาพ โคนใช้ภาพบุคคลสื่อถึงงานรื่นเริง ณ หงเหมิน</p>	<p>ตกแต่งผนังสถาปัตยกรรม</p>
เรื่องราวทางประวัติศาสตร์		<p>เป็นการแสดงเรื่องราวของเยียนยิน ผู้ใช้สติปัญญาอันชาญฉลาดในการแลกเปลี่ยนทางการทูต จนสร้างคุณูปการให้แก่แผ่นดิน</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>

ประเภทเนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
วิถีชีวิตผู้คน		<p>ภาพการเข้าเยี่ยมและการบรรเลงดนตรีเต็นรำน่าเรื่องราวชีวิตนักรบกรรมในตรอกมาถ่ายทอดผ่านภาพอิฐแกะสลักนูน</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>
วิถีชีวิตผู้คน		<p>อิฐแกะสลักภาพการเต็นรำในวิถีชีวิตของผู้คนในยุคสมัยนั้น</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>
		<p>ภาพลักษณะการแต่งกายของสตรีในยุคสมัยนั้น</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>

ประเภทเนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
		<p>ภาพวิถีชีวิตการบรรเลงพิณ ดื่มชาของเหล่าปัญญาชน</p>	<p>บริเวณที่ประดับ ตกแต่ง</p> <p>ตกแต่งบนผนัง</p>
		<p>ภาพรถม้าและคณะขุนนาง ที่สัญจรไปมา</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>

ประเภท เนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับ ตกแต่ง
วิถีชีวิต ของชน ชั้น แรงงาน		<p>ภาพบนแผ่นอิฐแบ่ง ออกเป็นสามส่วนเพื่อแสดง ภาพกิจกรรมการล่าสัตว์ และทำงานของผู้คนในสมัย นั้น</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>
วิถีชีวิต ของชน ชั้น แรงงาน		<p>ภาพวัวลากเกวียน</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>
วิถีชีวิต ของชน ชั้น แรงงาน		<p>ภาพสามฉากการทำงาน ของชนชั้นแรงงาน</p>	<p>ตกแต่งบนผนัง</p>

ประเภทเนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
ประตูของสถาปัตยกรรม		ภาพบุคคลที่อยู่ในสถาปัตยกรรม	ประตู
		รูปแบบสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยของผู้คนในสมัยนั้น	ตกแต่งบนผนัง

ประเภท เนื้อหา	ภาพ	ลักษณะเด่น	บริเวณที่ประดับ ตกแต่ง
ประตูของ สถาปัตยกรรม		<p>มีนกกมงคลอยอยู่บนอาคาร ซึ่ง หมายความว่าคนในบ้าน อาศัยและทำงานอย่างสงบ สุข</p>	<p>ประตู</p>

3. กรรมวิธีและเทคนิคการผลิตอิฐฉินกระเบื้องอัน

สิ่งที่เรียกว่า “อิฐแกะสลักภาพเหมือน” หมายถึง อิฐที่มีการตกแต่งรูปภาพ โดยวิธีการพิมพ์หรือประทับ นอกจากนี้ยังมีการแกะสลักภาพด้วยเครื่องมือที่แหลมคมอีกด้วย การผลิตอิฐกลวงในเขตหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและอันนั้นค่อนข้างซับซ้อน การสังเกตและวิเคราะห์อย่างรอบคอบของอิฐกลวงที่มีอยู่พบว่าการผลิตอิฐกลวงอย่างน้อยต้องมีกระบวนการดังต่อไปนี้ รวมถึงการแกะสลักแม่พิมพ์ การคัดแยกวัตถุดิบ การเตรียมดิน การวาด และการขึ้นรูป การพิมพ์ลวดลาย การเผาในเตาและกระบวนการหัตถกรรมอื่น ๆ (Li, 2001)

การผลิตอิฐกลวงในเขตหนานหยางของสมัยราชวงศ์ฉินและอันนั้นมีความซับซ้อนยิ่งนักจากการสังเกตและการวิเคราะห์อย่างรอบคอบของชิ้นส่วนอิฐกลวงที่มีอยู่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่จำเป็นในการผลิตอิฐกลวง ได้แก่ การแกะสลักแม่พิมพ์ การคัดแยกวัตถุดิบ การแปรรูปโคลน การขึ้นรูป การพิมพ์ลวดลาย และการเผา ฯลฯ

3.1 การขึ้นรูปของอิฐฉินกระเบื้องอัน

ในสมัยราชวงศ์ฉิน เนื่องจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการก่อสร้างและความต้องการด้านการก่อสร้างขนาดใหญ่ ในฐานะที่อิฐเป็นส่วนประกอบในการก่อสร้าง จึงมีอิฐประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น อิฐไร้ขอบ อิฐโค้ง อิฐรูปทรงกลม และอิฐมอญ พื้นผิวกลวงในสมัยราชวงศ์ฉินยังมีการตกแต่งด้วยลวดลายเม็ดข้าว ลวดลายอักษร 回 ลวดลายรูปทรงเพชร ลวดลายมังกร และลวดลายลม ในสมัยนั้นส่วนมากใช้ในพระราชวังขนาดใหญ่และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ในสมัยราชวงศ์ฮั่น ซึ่งประเภทของอิฐนั้นมีมากกว่าในสมัยจ้านกั๋วและราชวงศ์ฉิน และการผลิตนั้นมีความประณีตมากกว่าจากกระบวนการผลิตที่ต่างกันสามารถแบ่งออกเป็นอิฐแข็งและอิฐกลวง

อิฐแข็งส่วนมากมีรูปทรงต่าง ๆ เช่น สีเหลี่ยมผืนผ้า สีเหลี่ยมจัตุรัส สีเหลี่ยมคางหมู ทรงกลม และแถบยาว ภายในนั้นลวดลายเชือกสีเหลี่ยมทรงยาวและอิฐลวดลายดอกไม้สีเหลี่ยมค่อนข้างสมบูรณ์ โดยมีขนาดเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน อิฐสีเหลี่ยมมักค่อนข้างบาง และส่วนมากใช้สำหรับผนังหรือพื้น อิฐทรงยาวมีรูปร่างแคบและยาว มีความเป็นแบบสุ่ม เพราะส่วนมากใช้สำหรับขอบ อิฐทรงสีเหลี่ยมคางหมู มักใช้สำหรับโครงสร้างแบบหุ้มและแบบกตทั้งสองด้านของผนัง หรือใช้สำหรับส่วนบน

อิฐกลวงส่วนมากเป็นแผ่นสีเหลี่ยมกลวงขนาดใหญ่ อิฐกลวงถูกค้นพบครั้งแรกในสมัยจ้านกั๋ว ด้านบนและด้านล่างของอิฐและทั้งสองด้านแบนราบ และมีการเจาะรูกลมหรือสีเหลี่ยมสองรูที่ปลายทั้งสองด้าน ส่วนมากใช้ในการก่อสร้างภายในสุสาน โดยนำมาใช้ในโครงสร้างภายในแทนไม้ อิฐกลวงได้รับการพัฒนาอย่างมากในสมัยราชวงศ์ฮั่น “อิฐกลวงในสมัยราชวงศ์ฮั่นล้วนใช้ในการสร้างสุสาน เนื่องจากรูปทรงของห้องสุสานมีความแตกต่างกัน และตำแหน่งของอิฐกลวงในการสร้างห้องสุสานที่ต่างกัน นอกจากนี้ยังมีรูปทรงที่แตกต่างกันอีกด้วย โดยทั่วไปแล้วห้องด้านบนมีสองประเภทคือ ทรงแหลมและทรงกล่อ่ง อิฐกลวงสีเหลี่ยมส่วนมากใช้ในห้องทรงกล่อ่ง และอิฐมีขนาดแตกต่างกัน อิฐกลวงใช้สำหรับห้องทรงแหลม เนื่องจากโครงสร้างที่ซับซ้อนของอาคาร อิฐกลวงจึงเป็นส่วนประกอบของห้องสุสานที่มีความซับซ้อนและหลายหลายตามประเภทของรูปทรง จึงถือได้ว่าอิฐกลวงเหล่านี้เป็นผู้บุกเบิกของโครงสร้างอาคารแบบแผ่นสมัยใหม่และส่วนประกอบสำเร็จรูป”

3.2 กระบวนการผลิต

เทคนิคการผลิตอิฐแกะสลักภาพเหมือนของอิฐแข็งนั้นค่อนข้างง่าย เนื่องจากอิฐกลวงมีรูปทรงค่อนข้างใหญ่ จึงมีความยากและเทคนิคที่ซับซ้อนกว่าอิฐแข็ง

กระบวนการผลิตอิฐกลวงต้องแกะสลักแม่พิมพ์ คัดเลือกวัตถุดิบ การแปรรูปโคลน การขึ้นรูป การประทับลวดลาย และการเผาในเตาเผา

ขั้นตอนที่หนึ่ง แกะสลักแม่พิมพ์ ก่อนอื่นเลือกไม้เพื่อนำมาทำแม่พิมพ์ต้นแบบสำหรับอิฐแกะสลักภาพเหมือน และประทับส่วนเล็ก ๆ บางส่วนทำจากเครื่องปั้นดินเผา เนื่องจากไม้ง่ายต่อการ

แกะสลัก และส่วนแกะสลักตกแต่งสามารถแกะสลักภาพที่ละเอียดได้ จากนั้นช่างฝีมือจะวาดลวดลาย บนไม้ด้วยปากกาตามการออกแบบ ท้ายสุดช่างฝีมือจะแกะสลักตามแบบ เนื่องจากอิฐกลวงมีรูปทรง และขนาดที่แตกต่างกัน จึงต้องแกะสลักแม่พิมพ์ไม้หลายแบบ จากนั้นค่อยผลิตเป็นแม่พิมพ์รูปทรง ร่อง (Jiang & Yang, 2001)

ขั้นตอนที่สอง การเลือกดินเพื่อนำมาทำโคลน เลือกดินเหนียวที่อ่อนนุ่ม ละเอียดและ เหนียว ดินเหนียวที่ผ่านการคัดเลือกอย่างเข้มงวดแล้ว จะถูกนำมาบด ล้าง และกวนซ้ำไปมา หลังจากนั้น นำมากองไว้เพื่อเตรียมไว้ใช้งาน หลังจากตากในที่ร่มเป็นเวลาหนึ่ง ซึ่งทำให้ดินเหนียวมีความ เหนียวมากขึ้น

ขั้นตอนที่สาม การขึ้นรูป เป็นขั้นตอนสำคัญในการผลิตอิฐกลวง และเป็นตัวกำหนด ความสำเร็จหรือล้มเหลวของอิฐกลวงโดยตรง จากการสันนิษฐานจากนักวิชาการให้ความเห็นว่ โดยทั่วไปแล้วมีสองวิธีคือ ขึ้นรูปด้วยการหล่อน้ำดิน วิธีที่สองการขึ้นรูปแบบแผ่น

การขึ้นรูปด้วยการหล่อน้ำดิน เป็นการนำดินมาทำให้เป็นแผ่นแล้ววางราบให้แนบกับ ด้านล่างและผนังทั้ง 4 ด้านของแม่พิมพ์ไม้ ตรงกลางใช้แผ่นไม้ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าค้ำไว้ รอดินแห้ง เล็กน้อยแล้วนำแผ่นไม้ค้ำออก จากนั้นใช้ดินแผ่นปิดปากแม่พิมพ์ด้านบนไว้

การขึ้นรูปแบบแผ่น จะขึ้นอยู่กับขนาดที่แตกต่างกันของรูกลวงตรงกลางของอิฐ อันดับ แรก ใช้แม่พิมพ์ทำดินแผ่นเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีลวดลายจำนวน 4 แผ่น รอให้ดินแผ่นแห้ง เล็กน้อย จากนั้นนำดินแผ่นทั้ง 4 มาต่อกันในระนาบเดียวกันเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าโดยใช้ดินที่ปั้นเป็น เส้นเชื่อมบริเวณรอยต่อของดินทั้ง 4 แผ่นเข้าด้วยกันและเกลี่ยบริเวณรอยเชื่อมให้เรียบ

ขั้นตอนที่สี่ การประทับลวดลาย เพื่อให้อิฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น สามารถใช้งานได้จริงและมีผลทางศิลปะในการตกแต่งผนัง เมื่อตัวรูปเป็นแบบกึ่งแข็ง นำมาสร้างเป็น แม่พิมพ์สำเร็จรูปต่าง ๆ และประทับออกมาเป็นลวดลายตัวละคร สัตว์ นก และลวดลายขอบดอกไม้ ด้วยการตกแต่งที่งดงาม และบางลวดลายเป็นลวดลายที่ช่างฝีมือแกะสลักด้วยของมีคม กระบวนการ ผลิตอิฐแกะสลักภาพเหมือนในเมืองหนานหยาง มณฑลเหอหนานในสมัยราชวงศ์ฮั่นด้วยวิธีการ หมุนรอบและการผลิตภาพครั้งเดียว ซึ่งมีเนื้อหาและองค์ประกอบที่อิสระและสมบูรณ์ มีโครงสร้างที่ เข้มงวด เนื้อหามากมาย และมีความสมบูรณ์ แต่ภาพในเสฉวน และลั่วหยาง เจิ้งโจว และเมืองอื่น ๆ ในมณฑลเหอหนาน ซึ่งส่วนมากใช้วิธีพิมพ์ด้วยรอยประทับเล็ก ๆ แบบซ้ำไปซ้ำมา ทำให้ภาพมีความ เชื่อมโยงกันเล็กน้อยระหว่างภาพเหมือน แต่ถูกจัดวางอย่างเป็นระเบียบ แม้ว่าภาพเดียวที่ใช้จะ ค่อนข้างหนัก แต่เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของการจัดเรียงโดยรวมและวิธีการจัดเรียงที่แตกต่างกัน ทำให้ภาพเหมือนถูกประกอบขึ้นเป็นภาพโดยรวมที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้คนไม่รู้สึกรำคาญ (Cheng, 2008)

ขั้นตอนที่ห้า การนำเข้าเตาเผา หลังจากที่อยู่กลางแห้งแล้ว ก็สามารถนำไปเข้าเตาเผาได้ สำหรับเตาเผาอิฐแกละสลักนูน เตาเผาเครื่องปั้นดินเผาหลายสิบแห่งถูกขุดค้นและค้นพบในฟานจี อำเภอซินเย่ เมืองหนานหยาง และสถานที่อื่น ๆ นอกจากนี้ยังค้นพบชิ้นส่วนอิฐแกละสลักภาพเหมือนอยู่อีกด้วย

อิฐแข็งส่วนมากมีรูปทรงอิฐทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า อิฐทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส อิฐทรงสี่เหลี่ยมคางหมู และอิฐทรงกลม ซึ่งถูกสร้างขึ้นด้วยวิธีสร้างแม่พิมพ์และสร้างขึ้นเพียงเดียว โดยขั้นแรกให้เตรียมแม่พิมพ์ที่ไม่มีรูปทรง จากนั้นเกลี่ยโคลนที่เตรียมไว้ในแม่พิมพ์และกดให้แน่น จากนั้นพลิกกลับด้านเพื่อสร้างแม่พิมพ์ หลังจากการสร้างแม่พิมพ์แล้ว ส่วนอิฐที่ยาวออกมาจะถูกตัดออก อิฐแกละสลักภาพเหมือนที่ถูกค้นพบใน “เตาเผาฟานจีเตี้ยเวหา” ในอำเภอซินเย่ เมืองหนานหยาง เกิดขึ้นจากความต้องการใช้ภาพของสถานที่นั้น สำหรับขั้นตอนการผลิตอื่น ๆ ของอิฐแข็งนั้น มีความคล้ายคลึงกับการผลิตอิฐกลวง

3.3 เทคนิคการแกละสลัก

เทคโนโลยีเครื่องหลักในสมัยราชวงศ์ฮั่นถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการผลิตและชีวิตสำหรับเทคโนโลยีการสร้างสุสาน เครื่องมือหลักได้ปรากฏขึ้นในช่วงต้นราชวงศ์ฮั่น รวมถึงสัมฤทธิ์เงิน ขวานเหล็ก เหล็ก ชะแลงเหล็ก กระจกเหล็ก เหล็กเจาะรู ค้อนเหล็ก ไข่มุดเหล็ก ตะไบเหล็ก มีแกละสลักเหล็ก และเครื่องมืออื่น ๆ ภาพวาดแกละสลักไม้จำนวนมากได้ปรากฏขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่นและเทคโนโลยีการแกละสลักไม่ได้มาถึงระดับสูงแล้ว ซึ่งให้เงื่อนไขทางเทคนิคสำหรับการผลิตแม่พิมพ์ไม้สำหรับอิฐแกละสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่น

กระบวนการสร้างแม่พิมพ์มีความแตกต่างกันตามเทคนิคการแกละสลัก ส่วนใหญ่รวมถึงการร่าง สร้างเส้นโครง การลบพื้น การแบ่งเลย์เออร์ การแบ่งบล็อก การขัดเงา การขัดพื้นผิว ลวดลายสำหรับอิฐกลวงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท เทคนิคที่ง่ายที่สุดคือการแกละสลักเส้นหยิน สองคือการแกละสลักเส้นหยาง และที่ซับซ้อนที่สุดคือการแกละสลักแบบนูนต่ำ ขั้นตอนแรกที่สำคัญสำหรับทั้งสามเทคนิคคือการร่างและสร้างเส้นโครง การร่างคือการวาดภาพร่างตัวอย่างบนกระดาษตามขนาดของแม่พิมพ์ จากนั้นเจาะรูเล็ก ๆ บนเส้นโครงของภาพเหมือน ซึ่งภาพเหมือนของอิฐกลวงล้วนมีองค์ประกอบแบบสองมิติ ดังนั้นการเจาะรูเล็ก ๆ โดยรอบเส้นโครงจึงเป็นเรื่องง่าย จากนั้นการวางภาพแนวตั้ง และกลับด้านแม่พิมพ์ไม้ไว้ด้านบน และย้อมด้วยหมึกรอบรูเล็ก ๆ เมื่อหมึกซึมลงบนแม่พิมพ์ไม้ผ่านรู หลังจากนำกระดาษออกแล้ว ภาพเหมือนกลับด้านที่ประกอบด้วยจุดหมึกจำนวนมากจะเหลืออยู่บนแม่พิมพ์ หลังจากการร่างแล้ว ข่างแกละสลักจะเชื่อมต่อจุดหมึกที่เหลืออยู่บนแม่พิมพ์เข้ากับเส้นโครงภาพแบบกลับด้านที่สมบูรณ์ จากนั้นผลงานทั้งหมดจะถูกขัดเงา เพื่อให้เส้นทั้งหมดเรียบและมีลายเส้นที่ลื่นไหลมากยิ่งขึ้น สุดท้าย ขัดพื้นผิว ทำให้เส้นหรือภาพเหมือนแกละสลัก

เรียบสั้น เพื่อลดแรงเสียดทานเมื่อสัมผัสกับอิฐกลวง และเพื่อให้ภาพในแม่พิมพ์มีความชัดเจนและสมบูรณ์ (Qiao, 2006)

เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน

1. การพัฒนาเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน

เมืองฝอซานมีประวัติอันยาวนานสำหรับการผลิตเครื่องเคลือบที่ใช้ในงานสถาปัตยกรรม เป็นพื้นที่สำคัญในอุตสาหกรรมเซรามิกสำหรับสถาปัตยกรรมของประเทศไทย ปัจจุบันเมืองฝอซานได้กลายเป็นเมืองแถวหน้าและสำคัญที่สุดในอุตสาหกรรมเซรามิกสถาปัตยกรรมของประเทศไทย ผู้วิจัยแบ่งระยะการพัฒนาเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเมืองฝอซานออกเป็น 4 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนจนถึงปลายทศวรรษที่ 1980 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน ในปี ค.ศ. 1983 เนื่องจากเกิดระบบการผลิตอิฐผนังและกระเบื้องปูพื้นที่แบบสมัยใหม่สายแรก จึงทำให้เริ่มมีองค์กรอุตสาหกรรมต่าง ๆ เข้ามาลงทุนในเมืองฝอซาน รัฐบาลจีนได้ให้งบประมาณสนับสนุนสำหรับพัฒนาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ อีกทั้งเกิดความต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในตลาดค่อนข้างสูง ทำให้เกิดผลตอบแทนที่ดีต่อองค์กร

ช่วงที่ 2 ช่วงต้นถึงกลางทศวรรษที่ 1990 เป็นช่วงการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบด้านสุขภัณฑ์และสถาปัตยกรรม ในช่วงนี้มืองค์กรอุตสาหกรรมจำนวนมากเข้ามาประกอบกิจการในเมืองฝอซาน การอยู่ร่วมกันและการพัฒนา อุปสงค์และอุปทานเข้าสู่ภาวะสมดุล รักษาเสถียรภาพราคาได้ดีมากขึ้น ส่งผลให้ราคาผลิตภัณฑ์ลดลง ในเวลานี้ รัฐวิสาหกิจยังคงเป็นผู้ประกอบการหลักของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม แต่ก็มีวิสาหกิจชุมชนเริ่มเข้าร่วมจำนวนมาก จนกลายเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนด้านเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ ในขณะที่เดียวกัน รัฐวิสาหกิจและวิสาหกิจชุมชนบางแห่งได้เปลี่ยนเป็นกิจการเอกชน ในเวลานี้เทคโนโลยีและอุปกรณ์การผลิตเครื่องเคลือบมีความสมบูรณ์และรวดเร็วมากกว่าเดิม ส่งผลให้เมืองฝอซานกลายเป็นพื้นที่การผลิตอิฐและกระเบื้องเคลือบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีนอย่างรวดเร็ว

ช่วงที่ 3 กลางทศวรรษที่ 1990 ถึงปลายศตวรรษที่ 20 การพัฒนาและความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบด้านสุขภัณฑ์และสถาปัตยกรรมเมืองฝอซาน องค์กรเอกชนได้ทำการผลิตเครื่องเคลือบด้านสุขภัณฑ์และสถาปัตยกรรมอย่างจริงจัง และค่อย ๆ ขยายตลาดให้กว้างขึ้น ส่งผลให้อุปทานของตลาดค่อย ๆ เกินอุปสงค์ และโครงสร้างอุตสาหกรรมก็เริ่มเปลี่ยนไปเช่นกัน

ช่วงที่ 4 ต้นศตวรรษที่ 21 อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเมืองฝอซานได้เริ่มพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี กลยุทธ์แบรนด์ผลิตภัณฑ์และการพัฒนาตลาด โครงสร้างความเป็นเจ้าของ

อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบเมืองฝอซานได้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากองค์กรเอกชนเป็นเครือข่ายอุตสาหกรรม ความขัดแย้งระหว่างอุปทานส่วนเกินและอุปสงค์ชัดเจนมากขึ้นเรื่อย ๆ การพัฒนาขององค์กรได้เริ่มมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงอุปกรณ์เทคโนโลยีและยกระดับมาตรฐานการออกแบบให้สูงขึ้น จึงส่งผลให้เมืองฝอซานกลายเป็นนครเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมอย่างไม่ต้องสงสัย (Zhou, 2008)

2. ประเภทงานออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน

เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบันเป็นคำเรียกรวมอิฐและกระเบื้องมากกว่าร้อยประเภท ซึ่งสามารถจำแนกตามประเภทของอิฐ สถานที่ใช้งาน กระบวนการขึ้นรูป การดูดซึมน้ำ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบส่วนใหญ่ประกอบด้วยอิฐผนังภายใน อิฐผนังภายนอก กระเบื้องปูพื้นและกระเบื้องอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีกระเบื้องเคลือบแก้วทิวลิป ท่อน้ำกระเบื้องเคลือบอิฐและแผ่นกระเบื้องดินเผา กระเบื้องตกแต่งประเภทใหม่ๆ อิฐเครื่องเคลือบในสวน อิฐถนน อิฐราวบันได เป็นต้น (Wu, 2013) เนื่องด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอิฐ สถานที่ที่ใช้ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าการจำแนกตามประเภทของผลิตภัณฑ์เหมาะสมที่สุด

ภาพที่ 3-9 บริษัทโมনারิซ่า (Lu Yu, 2023)

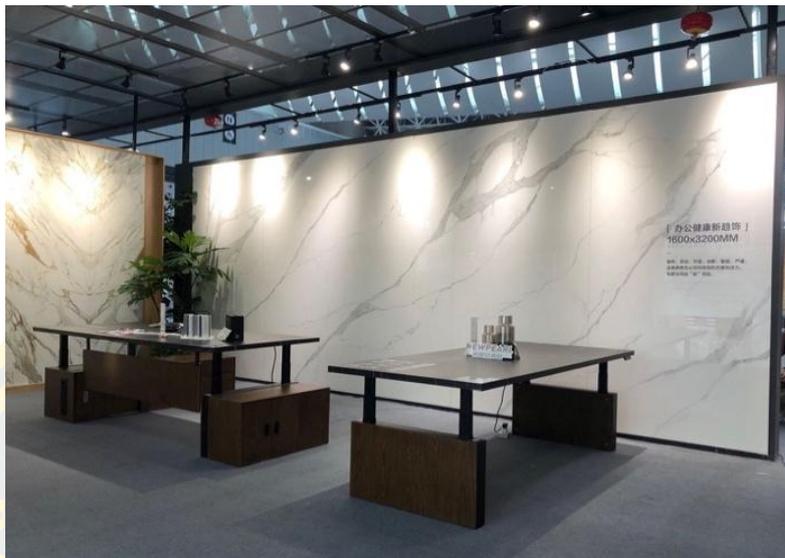
ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในตลาดจีนในขณะนี้คือหินสังเคราะห์ประเภทหินเผาผนึกหรือหินซินเทอร์ (Sintered stone) สีเรียบ ๆ ซึ่งแตกต่างกับในต่างประเทศที่นิยมใช้หินซินเทอร์ที่มีสีสันสดใสและมีสีตัดกัน หินซินเทอร์ไม่ได้เกิดจากการเผาหินจริง ๆ แต่เกิดจากการนำแร่ธรรมชาติ หินพลาสติก และวัตถุดิบอื่น ๆ มาผ่านกระบวนการด้วยเครื่องอัดแรงดันขนาดใหญ่กดให้เป็นแผ่นเผาที่อุณหภูมิสูงกว่า 1200 องศาเซลเซียส เป็นวัสดุประเภทใหม่ซึ่งแตกต่างจากแผ่นกระเบื้องเคลือบในอดีต ต้นปีค.ศ. 2000 บริษัท System (China) Technology

Co., Ltd. ได้สร้างผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ภายใต้แนวคิด "เศรษฐกิจสีเขียว" ขึ้น ทำให้ในปีค.ศ 2004 บริษัทอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบอย่าง newpearl และบริษัทโมนาริซ่าของประเทศจีนเริ่มผลิตแผ่นหินสังเคราะห์นี้ บริษัทโมนาริซ่าก่อตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1999 อาคารสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เลขที่ T2 ถนนเทียนเฉิง ตำบลเล่อฉง เขตซุ่นเต๋อ เมืองฝอชาน มีพื้นที่รวมประมาณ 26,800 ตารางเมตร แนวคิดของบริษัทคือ การบูรณาการศิลปะเข้ากับอิฐทุกก้อน และมุ่งเน้นไปที่นวัตกรรมด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยีเทคนิคและการออกแบบที่เป็นนวัตกรรม

ภาพที่ 3-10 สายการผลิตของบริษัทโมนาริซ่า (Lu Yu, 2022)

หลังจากพัฒนานวัตกรรมเกือบ 20 ปี แผ่นหินสังเคราะห์ในปัจจุบันจึงมีแนวคิดของการเลือกใช้วัสดุธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและดีต่อสุขภาพ และพัฒนาให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม เบาและบางกว่าเดิม และสามารถเจาะ ขัดและตัดได้ตามต้องการ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ทนความร้อนรอยขีดข่วนได้ดีกว่ากระเบื้องเคลือบทั่วไป บริษัทโมนาริซ่าถือเป็นผู้บุกเบิกอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในนางสาปตยกรรรมสมัยใหม่ ได้รับการจัดอันดับให้เป็นองค์กรที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงจากศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงทั่วจวี แต่มีข้อเสียอย่างเดียวคือราคาค่อนข้างสูง แผ่นหินสังเคราะห์ในยุคแรก ๆ ที่ผลิตขึ้น มีขนาด 180 X 80 X 0.55 ซม. เป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลวดลายแต่งส่วนใหญ่จะเลียนแบบลายหินอ่อน แต่ยังเก็บรายละเอียดได้ไม่ตึงนัก ลักษณะทางศิลปะค่อนข้างต่ำ โดยส่วนใหญ่แผ่นหินสังเคราะห์นี้มักถูกนำมาใช้ในการตกแต่งภายนอกอาคารและภายในอาคาร

ภาพที่ 3-11 แผ่นหินชนวนสังเคราะห์ (Lu Yu, 2019)

แผ่นหินสังเคราะห์ในปัจจุบันเรียกว่า แผ่นหินศิลปะ ฟังจากชื่อก็คouldสามารถรู้ว่าในขณะที่ทำการพัฒนาเทคโนโลยีและเทคนิคต่าง ๆ ยังให้ความสำคัญกับการออกแบบเพื่อใช้ในศิลปะตกแต่ง ซึ่งแผ่นหินสังเคราะห์ในภาพที่ 3-12 มีความยาว 270 ซม. กว้าง 90 ซม. หนา 0.3 ซม. ซึ่งเป็นแผ่นหินสังเคราะห์ที่บางพิเศษแต่มีความแข็งแรงและยังสามารถยับยั้งแบคทีเรียที่โดดเด่นกว่าการตกแต่งแผ่นหินสังเคราะห์นำดอกไม้และพืชต่างๆ ในธรรมชาติเป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ หลังจากลดทอนและเปลี่ยนลักษณะองค์ประกอบให้เป็นนามธรรมแล้ว นำลวดลายดอกไม้และพืชพันธุ์มาซ้อนทับกัน ทำให้เกิดภาพธรรมชาติที่ดูมีชีวิตชีวา เทคนิคประติมากรรมนูนทำให้แผ่นหินสังเคราะห์มีมิติหลากหลายยิ่งขึ้น สีพื้นหลังของแผ่นหินสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นสีน้ำเงินซึ่งตัดกับดอกไม้สีส้ม สีเหลืองและสีชมพู และตัดเส้นด้วยสีดำ ทำให้ภาพรวมของแผ่นหินสังเคราะห์มีสีสันสดใส สามารถนำไปใช้ตกแต่งห้องจัดแสดงหรือภายในบ้าน ซึ่งไม่เพียงแต่ปกป้องผนัง แต่ยังมีประโยชน์ในการตกแต่งพื้นที่ ทำให้ผู้คนรู้สึกถึงความสวยงาม

ภาพที่ 3-12 แผ่นหินศิลปะ (Lu Yu, 2022)

กระเบื้องขัดเงาเป็นแผ่นอิฐที่ถูกขัดให้เกิดความมันวาวหลังจากเผาเสร็จ สีและลวดลายถูกสร้างขึ้นในขณะอัดผงอิฐให้เป็นแผ่น ถือเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมชุดแรกของประเทศจีน รูปทรงส่วนใหญ่เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 80 X 80 ซม. และยังมีขนาด 60 X 60 ซม. มีบางส่วนที่เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลวดลายตกแต่งส่วนใหญ่เลียนแบบลักษณะของหินอ่อนและหยก มีสีสันทึบหลากหลายและพื้นผิวที่ละเอียด นอกจากนี้ลักษณะพิเศษของอิฐประเภทนี้คือความแข็งแกร่งทนทานต่อการเสียดสี จึงเหมาะสำหรับปูพื้นภายในอาคารและกลางแจ้ง และใช้ในพื้นที่สาธารณะขนาดใหญ่ ทำให้ผู้คนเกิดความรู้สึกสบายตาและดูอลังการ

ภาพที่ 3-13 บริษัทตงผิง (Lu Yu, 2022)

บริษัทตงผิง เป็นหนึ่งในบริษัทที่มีชื่อเสียงที่สุดที่ผลิตกระเบื้องซีเมนต์ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 127 ถนนจี๋หวาดะวันตง เขตชานเฉิง เมืองฝอซาน ก่อตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1972 และมีแนวคิดของบริษัทที่ว่า “อุตสาหกรรมร้อยปี โลกแห่งตงผิง” ในปัจจุบันเป็นผู้ออกแบบและการตกแต่งบ้านโดยรวมชั้นนำในประเทศจีน ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กระเบื้องเคลือบ สุขภัณฑ์ ของประดับตกแต่งบ้าน เป็นต้น ในปีค.ศ. 2020 ได้จดทะเบียนเป็นบริษัทระดับเมือง และมีการจดสิทธิบัตรการประดิษฐ์มากกว่า 309 ฉบับ บริษัทตงผิงจึงเป็นผู้นำอุตสาหกรรมในด้านกระเบื้องซีเมนต์ กระเบื้องเคลือบ กระเบื้องโบราณ กระเบื้องเคลือบที่สังเคราะห์ เป็นต้น

ภาพที่ 3-14 โครงสร้างภายในบริษัทตงเผิง (Lu Yu, 2022)

ภาพที่ 3-15 กระเบื้องขัดเงา (Lu Yu, 2022)

บริษัทตงเผิงมุ่งการสร้างนวัตกรรมและพัฒนาประเภทของเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม กระเบื้องขัดเงาของบริษัทตงเผิงได้เพิ่มเทคนิคการพิมพ์และการเคลือบในปีค.ศ. 2007 รูปทรงและลวดลายประดับคล้ายกระเบื้องขัดเงา แต่ลวดลายมีความหลากหลาย และมีสีสดใสกว่า อีกทั้งผิวกระเบื้องเคลือบใสราวกับหยก กระเบื้องประเภทนี้เมื่อใช้ในพื้นที่ภายในจะทำให้ดูหรูหรากว่าเดิม

ภาพที่ 3-16 กระเบื้องขัดเงา (Lu Yu, 2022)

กระเบื้องเลียนแบบของโบราณ หมายถึงกระเบื้องเคลือบที่เลียนแบบลักษณะกระเบื้องโบราณ ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นสีเหลืองจตุรัสและสีเหลืองผืนผ้า ซึ่งมีขนาด 80 X 80 ซม. และ 60 X 60 ซม. และสีส่วนใหญ่เป็นสีเทาเฉดต่าง ๆ ลักษณะการตกแต่งส่วนใหญ่จะเลียนแบบพื้นผิวของปูน โลหะและหินเก่า รายละเอียดตกแต่งแผ่นกระเบื้องจะมีลวดลายที่นูนออกมาและตกแต่งด้วยลวดลายเรขาคณิต ประโยชน์ของกระเบื้องประเภทนี้คือป้องกันการลื่นไถลและทนต่อการสึกหรอได้ดี สามารถใช้กับผนังและพื้นภายในและภายนอกอาคาร ทำให้รู้สึกถึงความเรียบง่าย สง่างามและเงียบสงบ ซึ่งเป็นที่นิยมสำหรับกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่และชอบความทันสมัย

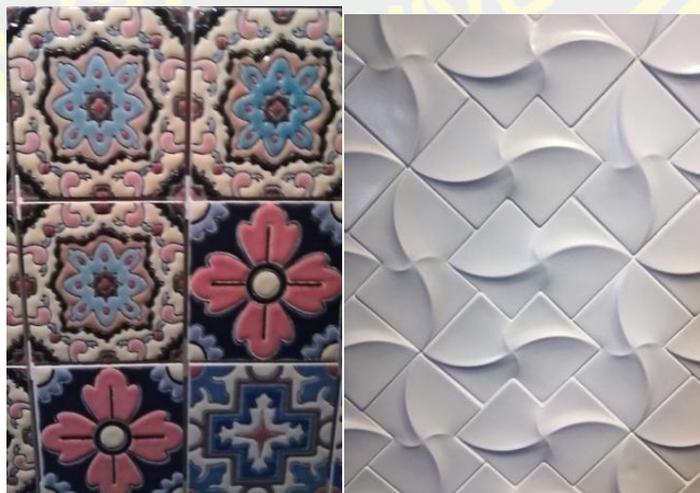
ภาพที่ 3-17 กระเบื้องเลียนแบบของโบราณ (Lu Yu, 2022)

กระเบื้องและอิฐสั่งทำ เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบที่ออกแบบและผลิตตามความต้องการของผู้บริโภคบนพื้นฐานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รูปทรงของกระเบื้องมีทั้งแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมจัตุรัส สามเหลี่ยม เป็นต้น และรูปแบบลวดลายที่ใช้ในการตกแต่งส่วนใหญ่เป็นลวดลายสั่งทำ ดังภาพที่ 3-16 เป็นแผ่นกระเบื้องสั่งทำที่ผลิตโดยบริษัทไห้อี้ ซึ่งใช้วัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนมาเป็นองค์ประกอบในการออกแบบ นำองค์ประกอบหน้ากากงิ้วปักกิ่งเป็นเนื้อหาหลักในการออกแบบ ใช้วิธีการตัดแยกแต่ละส่วนและนำมาประกอบใหม่ ซึ่งผลิตภัณฑ์นี้ใช้ในการออกแบบทางเข้าล็อบบี้ โทนสีหลักคือสีเทาอมฟ้า แต่ปรับแต่งเพิ่มเติมด้วยสีที่ตัดกันอย่างสีเหลือง สีน้ำตาลและสีแดง อีกทั้งบางส่วนตัดเส้นด้วยสีดำ เพื่อเน้นความทันสมัยที่เรียบง่าย สีเส้นที่สอดคล้องกัน เป็นตัวอย่างการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนในการออกแบบกระเบื้องที่ดี และเป็นที่ต้องการของคนที่ชื่นชอบความทันสมัย

ภาพที่ 3-18 กระเบื้องสั่งทำที่ใช้หน้ากากจิ้งป๊กกึ่งเป็นเนื้อหาหลักในการออกแบบ (Lu Yu, 2022)

อิฐทำมือ หรือเรียกอีกอย่างว่า อิฐศิลปะแบบมีมิติ เป็นผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของกระเบื้องทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นอิฐที่ทำด้วยมือ อิฐส่วนใหญ่มีรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 8 X 8 ซม. และยังมีรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าและรูปทรงหลายเหลี่ยม ลวดลายที่ใช้ในการตกแต่งส่วนใหญ่คือลายดอกไม้ เรขาคณิต ลายฟิวเจอร์แบบมีมิติ เป็นต้น สีส่วนใหญ่ใช้จะเป็นการวาดด้วยมือ หรือใช้เทคนิคการพิมพ์ตะแกรงไหม และเนื่องจากการลงสีและตกแต่งอิฐทุกชิ้นทำด้วยมือ ทำให้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะให้ความรู้สึกว่าเป็นงานศิลปะและมีมิติ แต่อย่างไรก็ตามมีข้อบกพร่องบางประการเช่นกัน ความสม่ำเสมอของรูปทรงและคุณสมบัติในการดูดซับน้ำของผลิตภัณฑ์เหล่านี้ยังทำได้ไม่ดีเท่าแผ่นกระเบื้องทั่วไป ซึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทนี้เหมาะสำหรับการตกแต่งผนังพื้นหลังงานศิลปะและพื้นที่ศิลปะ

ภาพที่ 3-19 อิฐทำมือ (Lu Yu, 2022)

กระเบื้องโมเสค คือภาพที่สร้างขึ้นจากการนำกระเบื้องแผ่นเล็ก ๆ มาต่อกันเป็นลวดลาย วัสดุในส่วนทำจากเครื่องเคลือบ อะคริลิก แก้ว เปลือกหอย เป็นต้น รูปทรงส่วนใหญ่เป็นสี่เหลี่ยม จตุรัสแผ่นเล็ก ๆ สวยงาม ดังภาพที่ 3-20 เป็นภาพกระเบื้องโมเสครูปตัวละครอุปรากรปักกิ่งที่ถูก สร้างใหม่ในรูปแบบการ์ตูน โทนสีหลักคือ สีแดงซึ่งเป็นสีที่แสดงถึงการเฉลิมฉลอง และใช้แผ่น กระเบื้องโทนสีเหลืองที่มีความสว่างต่างกันตกแต่งส่วนของใบหน้า กระเบื้องสีขนาดเล็กสามารถจัดการ กับรายละเอียดส่วนเล็ก ๆ ได้ดี สุดทำยออกแบบผนังศิลปะที่มีเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจีน ซึ่งภาพ ดังกล่าวสามารถใช้สำหรับประดับตกแต่งผนัง อีกทั้งยังสามารถผสมผสานกับกระเบื้องและอิฐ ประเภทอื่น ๆ จะเห็นได้ว่ากระเบื้องโมเสคมีความยืดหยุ่นและทันสมัย

ภาพที่ 3-20 กระเบื้องโมเสค

อิฐकुบล็อก หรืออิฐฉนวนโฟม เป็นทำจากซีเมนต์ปอร์ตแลนด์และโฟมโพลีสไตรีน รวมทั้ง ผสมเกลือย ทรายและตะกรันกรวด ทำให้มีความแข็งแรงสูง ทนแรงอัดได้ดี ไม่แตกง่าย น้ำหนักเบา อายุการใช้งานยาวนาน และมีคุณสมบัติในการเป็นฉนวนความร้อนที่ดี จึงนิยมใช้ปูกระเบื้องผนัง ภายนอกอาคารเป็นส่วนใหญ่

ภาพที่ 3-21 อีฐคูบลล็อก (Lu Yu, 2022)

ตารางที่ 3-4 ประเภทเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

ลำดับ	ประเภท	รูปภาพ	บริเวณที่ประดับ ตกแต่ง
1	แผ่นหิน สังเคราะห์ ของบริษัทโม นารีซ่า		ติดตั้งบนผนัง ภายในอาคาร

ลำดับ	ประเภท	รูปภาพ	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
2	แผ่นหิน สังเคราะห์ (ผนัง) กระเบื้อง เลียนแบบของ โบราณ (พื้น) ของบริษัทโม นารีซ่า		ติดตั้งบนผนัง ภายในอาคาร
3	อิฐคูบล็อกที่ใช้ตกแต่งผนังภายนอกของบริษัทโมนารีซ่า		ติดตั้งบนผนัง ภายนอกอาคาร
4	อิฐปูพื้นลายไม้ของบริษัทตงเฟิง		ติดตั้งบนพื้น

ลำดับ	ประเภท	รูปภาพ	บริเวณที่ระดับ ตกแต่ง
5	กระเบื้องขัด เงาของบริษัท ตงเฟิง		ติดตั้งบนพื้น
6	อิฐพิมพ์และ พ่นลายของ บริษัทตงเฟิง		ติดตั้งบนผนัง ภายในอาคาร
7	กระเบื้องผนัง ภายใน		ติดตั้งบนผนัง ภายในอาคาร
8	อิฐพิมพ์ลาย		ติดตั้งบนผนัง ภายในอาคาร

ลำดับ	ประเภท	รูปภาพ	บริเวณที่ประดับตกแต่ง
9	อิฐศิลปะที่มีผิวฉนวน		ติดตั้งบนผนังภายในอาคาร
10	กระเบื้องโมเสค		ติดตั้งบนผนังภายในอาคาร

3. เทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมของเมืองฟอซาน

แม้ว่าผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่จะมีหลายประเภท แต่ทั้งหมดล้วนมีชุดอุปกรณ์และกระบวนการทางเทคนิคการผลิตที่เฉพาะเจาะจง ขั้นตอนแรก คือการเลือกวัสดุในการผลิต ซึ่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่จะประกอบด้วยดินเหนียวและสารเติมแต่งต่าง ๆ โดยขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์ ซึ่งสูตรการผลิตจะเป็นความลับของแต่ละบริษัท รวมถึงการใช้วัตถุดิบก็ล้วนแตกต่างกันในแต่ละแบรนด์

ภาพที่ 3-22 เครื่องบดแบบลูกบอล (Ball Mill) (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่สอง คือการผสมวัตถุดิบต่าง ๆ ตามสัดส่วนแล้วนำไปใส่ในเครื่องบดแบบลูกบอล (Ball Mill) โดยใช้เวลา 12 ชั่วโมงขึ้นไป ภายในเครื่องจะมีหินทรงกลมหรือลูกบดจำนวนมาก ระหว่างการหมุน ลูกบดจะเกิดการเสียดสีและบดวัตถุดิบให้เป็นน้ำดิน

ภาพที่ 3-23 ตะแกรงกรอง (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่สาม คือการกรอง (ในการนำน้ำดินผสมออกจากห้องเก็บมักจะมีตะกอนดินอยู่เล็กน้อย จึงต้องกรองออกก่อน จากนั้นจะนำเข้าเครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอย (Spray Dryer) เพื่อให้แห้ง)

ภาพที่ 3-24 เครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอย (Spray Dryer) (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่สี่ คือการทำให้แห้ง น้ำดินผสมที่ผ่านการบดเรียบร้อยแล้วจะถูกลำเลียงผ่านสายพานส่งไปยังเครื่องอบแห้งแบบพ่นฝอยเพื่อแปรรูปส่วนผสมที่เป็นของเหลวให้กลายเป็นผงแห้ง และจะมีการควบคุมความชื้นของผงดินให้อยู่ที่ประมาณ 7% โดยการให้ความร้อนผ่านน้ำและถ่านหิน

ภาพที่ 3-25 เครื่องกดขนาดใหญ่ (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่ห้า คือการกดและการขึ้นรูป โดยใช้เครื่องกดแบบมือโยกหรือเครื่องกดอัตโนมัติ ด้วยแรงกด 40-7800 ตันเพื่อกดผงดินให้เป็นรูปร่าง

ภาพที่ 3-26 เตาเผา (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่หก คือการทำให้ดินที่ขึ้นรูปแล้วแห้ง ดินที่ขึ้นรูปแล้วจะถูกส่งเข้าเตาเผาด้วยสายพานลำเลียงยาวประมาณ 180 เมตร เตาเผาจะแบ่งออกเป็น 2 ชั้น เพื่อใช้อุณหภูมิที่ตกค้างในเตาเผาในการให้ความร้อนและทำให้ความชื้นในชิ้นงานแห้ง

ภาพที่ 3-27 สายพานทาเคลือบ (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่เจ็ด คือการทำเคลือบ ชิ้นงานที่แห้งแล้วจะถูกนำมาใช้พรมน้ำ จากนั้นจึงใช้เครื่องพ่นเคลือบลงบนผิวงานให้สม่ำเสมอ

ภาพที่ 3-28 ลูกกลิ้งพิมพ์ลาย (Lu Yu, 2023)

ภาพที่ 3-29 แผ่นตะแกรงใหม่พิมพ์ลาย (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่แปด การพิมพ์ลาย หลังจากพ้นเคลือบแล้ว จะพิมพ์ลวดลายหรือภาพลงบนผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้ลูกกลิ้งพิมพ์ลาย ซึ่งวิธีการพิมพ์ลายที่นำมาใช้นั้นจะแตกต่างกันตามลักษณะทางศิลปะที่แตกต่างกันของผลิตภัณฑ์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการพิมพ์ลูกกลิ้ง การพิมพ์ตะแกรงใหม่ และการพิมพ์อิงค์เจ็ท การพิมพ์อิงค์เจ็ทเป็นวิธีการพิมพ์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เนื่องจากลวดลายที่ได้จากการพิมพ์อิงค์เจ็ทมีความชัดเจนและละเอียดกว่า และสามารถทำให้อิสระแต่ละก้อมีลวดลายที่แตกต่างกันได้ เมื่อปีที่แล้ว ได้เกิดเทคนิคการตกแต่งแบบใหม่ขึ้นคือการพิมพ์ดิจิทัล เป็นเทคนิคที่มีพื้นฐานมาจากการพิมพ์อิงค์เจ็ท ชิ้นงานที่ผ่านการเคลือบผิวแล้ว บนพื้นผิวตกแต่งจะมีลักษณะร่องรอยเว้านูนจากเทคนิค วิธีการคือใช้เคลือบดิจิทัลในการมร่องรอยนั้นขึ้น จากนั้นใช้การเคลือบดิจิทัลทาเคลือบทับลงอีกชั้นบนลวดลายที่พิมพ์ด้วยการพิมพ์อิงค์เจ็ท ผลลัพธ์ทางศิลปะที่ได้จะมีความละมุนกว่า แต่ต้นทุนการผลิตสูงมาก กระบวนการนี้จึงใช้สำหรับเครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมระดับสูงเท่านั้น

ภาพที่ 3-30 ลำเลียงชิ้นงานออกจากเตา (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่เก้า คือการเผา ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมที่ลงเคลือบแล้วจะถูกนำเข้าเตาเผาด้วยสายพานลำเลียงแบบลูกกลิ้ง และเผาเป็นเวลา 8 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 1,180-1,200°C จากนั้นจึงลำเลียงออกจากเตาเผา

ภาพที่ 3-31 การขีดเงา (Lu Yu, 2023)

ขั้นตอนที่สิบ การขีดเงา หลังจากเผาเสร็จแล้วเครื่องเคลือบสถาปัตยกรรมจะถูกขีดเงาด้วยเครื่องขีด จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนการตรวจสอบ คัดเกรด บรรจุ และจัดส่งออกจากคลังสินค้า

ด้วยการพัฒนาของยุคสมัย ความเข้าใจของผู้คนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรมเมือง และวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์นั้นถูกพัฒนาอยู่เสมอ ทำให้ผู้คนเกิดความต้องการใหม่ ๆ ต่อผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม ซึ่งไม่เพียงแต่มีประโยชน์ใช้สอยอันเป็นหน้าที่พื้นฐานแต่ยังสามารถใช้สำหรับตกแต่งเพื่อเพิ่มความสวยงาม ขณะที่เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบันซึมซับเทคโนโลยีการผลิตและข้อดีของอิฐและกระเบื้องของอิตาลีและสเปน แต่ยังมีริเริ่มสร้างความแปลกใหม่ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัสดุ รูปทรง สี สัน แนวคิดการออกแบบและเทคนิคกระบวนการผลิตล้วนพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ และเริ่มมีการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับสุนทรียภาพของผู้คนในปัจจุบัน นักออกแบบในปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้วิธีการออกแบบ 3 วิธี วิธีแรกคือการวาดภาพด้วยซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถตอบสนองการสร้างลักษณะพิเศษทางศิลปะของการแกะสลักอันประณีต ลวดลายเรขาคณิต และลายตาข่าย และยังเป็นวิธีที่ใช้กันมากที่สุดในปัจจุบัน วิธีที่สองคือการวาดด้วยมือ โดยอาศัยคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุที่แตกต่างกันเพื่อสร้างลักษณะพิเศษของพื้นผิวบางส่วน จากนั้นผสมผสานรวมเข้ากับวัสดุธรรมชาติเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ทั้งนี้ยัง

สามารถเลือกใช้การวาดมือล้วน ๆ ได้ วิธีที่สามคือวิธีการสร้างใหม่(re-creation) เป็นการนำวัตถุดิบที่เป็นที่นิยมในตลาดปัจจุบันมาถ่ายสแกน โดยใช้วิธีการรีอสร้างเพื่อสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาใหม่ (Chang Chenghao, 2023) อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมส่วนใหญ่เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบขององค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมของจีนทั้งแบบโดยตรงหรือทางอ้อม และนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรม ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียะและจิตวิญญาณของผู้คนได้ อีกทั้งเราต้องทำการออกแบบที่สามารถสะท้อนถึงจิตใจผู้คนได้

สรุป

จากการลงพื้นที่ภาคสนามที่พิพิธภัณฑ์สองแห่งในเมืองหนานหยาง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยอิฐฉินกระเบื้องฮั่น กอปรกับถ่ายภาพเก็บข้อมูล และได้รับรู้ถึงสุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นโดยตรง ซึ่งเราสามารถค้นหาจุดร่วมของสุนทรียภาพของผู้คนได้ อาศัยองค์ประกอบดั้งเดิมของจีนในการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม ดังนั้นผู้วิจัยถึงลงพื้นที่ภาคสนามที่แหล่งอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน ทำให้รับรู้ถึงเทคนิคการผลิต วิธีการออกแบบและวิธีทำเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก ลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนามไปวิเคราะห์ถอดองค์ประกอบด้านความหมายแฝงและสุนทรียภาพ ประกอบกับการศึกษาพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ตามกระแสแนวโน้มของสากล อีกทั้งประยุกต์ใช้แนวคิดและวิธีการออกแบบสมัยใหม่ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม ในขณะที่เดียวกันก็สามารถผสมผสานวัฒนธรรมและศิลปะของประเทศจีนเข้าสู่วิถีชีวิตของผู้คนได้อย่างลงตัว

บทที่ 4

สุนทรียภาพและความหมายแฝงของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น เพื่อบูรณาการเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

บทนี้มุ่งเน้นไปที่ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอิฐและสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งที่ภาคสนามและการสัมภาษณ์ สรุปสุนทรียภาพและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของอิฐและสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ความหมายแฝงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นสุนทรียภาพทางศิลปะที่หลากหลายทั้งในด้านเนื้อหา รูปทรง การจัดองค์ประกอบ การตกแต่ง จิตวิญญาณและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ภาพวาดบุคคลในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นจากมุมมองวัฒนธรรมทัศน์ (visual culture) และการตีความศิลปะของชนชาติที่มีเอกลักษณ์จากมุมมองของทฤษฎีประวัติศาสตร์มานุษยวิทยา จะแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญของการพัฒนาอันรุ่งเรืองและความเป็นหนึ่งเดียวกันของชนชาติ เป็นศิลปะแห่งชีวิตที่สะท้อนการเวียนว่ายตายเกิด เป็นศิลปะแห่งความยิ่งใหญ่ที่แสดงให้เห็นถึงปณิธานอันกว้างใหญ่ของคนในสมัยราชวงศ์ฮั่น เป็นศิลปะโบราณที่ซึ่งศิลปะการวาดภาพจีนได้เริ่มต้นขึ้น (Zhu, 2017)

สุนทรียภาพจากเนื้อหาของภาพบนอิฐฉินกระเบื้องฮั่น

1. บรรทัดฐานของแนวคิดลัทธิขงจื้อ

แนวคิดลัทธิขงจื้อพัฒนาอย่างรวดเร็วในสังคมสมัยราชวงศ์ฉิน “ราชวงศ์ฮั่นสืบทอดระบอบราชวงศ์ฉิน” ฮั่นสืบทอดระบอบฉิน” แนวคิดลัทธิขงจื้อกลายเป็นคติและความเชื่อที่แผ่นดินราชวงศ์ฮั่นยึดเหนี่ยวเป็นรากฐานของปรัชญาแนวคิด ดังนั้นลัทธิขงจื้อจึงมีอิทธิพลต่อแนวคิดทางวัฒนธรรมสุนทรียภาพ และแนวคิดการสร้างสรรค์ทางศิลปะของราชวงศ์ฮั่น จนกลายเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมจีนและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของโลก “ความกตัญญูกตเวทีย์” เป็นรากฐานของค่านิยมแนวคิดลัทธิขงจื้อ เป็นกรอบที่ผู้ปกครองแผ่นดินใช้ปกครองประเทศ จนกลายเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ในการควบคุมดูแลสังคมและราษฎรในประเทศจีน

“ความกตัญญูกตเวทีย์” เป็นรากฐานทางทฤษฎีและแนวคิดของประเพณีการฝังศพ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นจารีตทางสังคม สอนให้คนมีจิตสำนึกเรื่องความกตัญญู ลัทธิขงจื้อเชื่อว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับคน ๆ หนึ่งคือความกตัญญูต่อพ่อแม่และพระมหากษัตริย์ในสมัยราชวงศ์ฮั่น นักปกครองชั้นสูงแนวคิดเรื่องความกตัญญูกตเวทีย์และแทรกซึมเข้าสู่นโยบายการปกครอง ให้ความสำคัญ

กับเรื่องความกตัญญูทเวที และนำความกตัญญูทเวทีเข้าสู่การศึกษา การสมัครงาน และแม้กระทั่ง การรวมเข้ากับกฎหมาย การเกิดขึ้นของปรากฏการณ์นี้มีความสัมพันธ์กับการเคารพลัทธิขงจื้อที่เสนอ โดยนักปราชญ์นามว่า ต่งจิงซู ที่ยกความกตัญญูทเวทีที่ขงจื้อจัดสูงสุดของทฤษฎีการปกครอง ดังคำกล่าวที่ว่า มนุษย์และสวรรค์ที่ความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด สวรรค์เป็นบรรพบุรุษของมนุษย์ และจักรพรรดิเป็นตัวแทนจากสวรรค์ (Li, 1998) แม้ว่าแนวคิดเรื่องความกตัญญูทเวทีจะมีมาอย่างช้านานก่อนราชวงศ์ฮั่น แต่ราชวงศ์ฮั่นให้ความสำคัญต่อแนวคิดเรื่องความกตัญญูทเวทีมากที่สุดอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยมาตรฐานจริยธรรมทางสังคมรูปแบบใหม่ ความกตัญญูทเวทีกลายเป็น เครื่องมือของการปกครองระบอบศักดินา และส่งเสริมความแพร่หลายของสุสานที่ประดับอิฐแกะสลัก ภาพเหมือน และเนื่องจากแนวคิดความกตัญญูทเวทีอิฐแกะสลักภาพเหมือนสมัยราชวงศ์ฮั่นจึงมีความหมายแฝงแนวคิดด้านคุณธรรม ซึ่งส่วนมากมักมีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และความกล้าหาญ

ภาพที่ 4-1 ภาพงานปั้นเรขาคณิต หงเหมิน (Lu Yu, 2023)

ภาพงานปั้นเรขาคณิต หงเหมิน เป็นภาพเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ช่วงปลายราชวงศ์ฉิน ซึ่งหญิงเหอเดิมสามารถสังหารหลิวปังและขึ้นครองราชย์เป็นจักรพรรดิ แต่เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากแนวคิดดั้งเดิมของความจงรักภักดีและความกตัญญู เขาจึงเห็นแก่ไม่ตรัสเท็จปล่อยหลิวปัง ซึ่งสะท้อนความจงรักภักดีและความกตัญญู ความกตัญญูทเวทีต่อขุนนาง บิดามารดาและผู้อาวุโสเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐาน อีกทั้งความภักดีครอบคลุมด้านการเมืองอย่างความสัมพันธ์ระหว่างจักรพรรดิและขุนนาง ตลอดจนความรู้สึกของพี่น้องและมิตรสหาย ซึ่งเป็นหัวใจหลักของลัทธิขงจื้อ ดังนั้น เนื้อหาในภาพนี้จึงมักถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการตกแต่งอิฐแกะสลักภาพเหมือนให้รูปแบบต่าง ๆ โดยภาพที่ 4-1 ได้จัดวางภาพในแนวยาว ดูเรียบง่ายและสมมาตรกัน สามารถถ่ายทอดกลิ่นอายความเป็นจิตวิญญาณเกี่ยวกับความจงรักภักดีและความกตัญญูได้ดี

“กตัญญูทเวที” เป็นแก่นจริยธรรมของประเทศจีน มักปรากฏและมีบทบาทในวัฒนธรรมสังคมจีนดั้งเดิม นักปกครองราชวงศ์ฮั่นนำแนวคิด “ผู้นำที่มีความกตัญญู” ยกระดับแนวทางปกครองผ่านนี้ ทั้งยัง “กตัญญู” ในระบบศักดินาแซ่ (กฎเกณฑ์ที่ถือวงศ์ตระกูลเป็นศูนย์กลาง) มาใช้ในการปกครองการเมืองและสังคม และทำให้กลายเป็นเครื่องมือและกลยุทธ์ในการควมรวบรวมอำนาจทางการปกครอง แต่ในปัจจุบันความกตัญญูถูกถ่ายทอดในรูปแบบการรักและเคารพบิดา มารดาหรือผู้อาวุโส การเคารพต่อเพื่อน ตลอดจนความห่วงใยต่อคนรุ่นหลัง จนกลายเป็น “ความเคยชิน” ในชีวิตประจำวัน

2. การแสวงหาศรัทธาเกี่ยวกับเทพเจ้า

แม้ว่าการปกครองของราชวงศ์ฮั่นจะสืบทอดมาจากราชวงศ์ฉิน แต่ในด้านศิลปะวัฒนธรรมกลับยึดแนวคิดลัทธิโรแมนติกของวัฒนธรรมฉู่ ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้ามีต้นกำเนิดในสมัยโบราณ ในหนังสือประวัติศาสตร์ศิลปะจีนระบุว่า “ลัทธิโรแมนติกของวัฒนธรรมฉู่และฮั่นเป็นแนวความคิดด้านศิลปะราชวงศ์ฮั่น วัฒนธรรมฉู่และฮั่นได้สืบทอดต่อกันมา ดังนั้นมุมมองในด้านรูปแบบและเนื้อหาจึงมีความคล้ายคลึงและต่อเนื่องกัน” (Li & Liu, 1999) จักรพรรดิพระองค์แรกของราชวงศ์ฮั่นคือ หลิวปัง (จักรพรรดิฮั่นเกาจู่) เกิดในอำเภอเหย่แห่งรัฐฉู่ ดังนั้นจึงได้รับอิทธิพลเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องเทพเจ้าและภูตผีจากวัฒนธรรมฉู่ โดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิดสรรพสิ่งทั้งปวงมีวิญญาณ และแนวคิดการเชื่อมโยงทางความรู้สึกระหว่างสวรรค์กับมนุษย์ ซึ่งในระหว่างการพัฒนาแนวคิดได้มีการซึมซับทฤษฎีของลัทธิต่างๆ และเกิดรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย จากนั้นจึงแทรกซึมเข้าสู่ชีวิตทางสังคมและกลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนที่มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้ง ความปรารถนาของผู้คนในเรื่องความเป็นอมตะและการขึ้นสู่สวรรค์หลังความตาย นำความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าไปสู่จุดสูงสุด ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าและเป็นจิตวิญญาณของผู้คน อีกทั้งเนื่องจากวิทยาการทางวิทยาศาสตร์ในสมัยนั้นยังไม่พัฒนา ดังนั้นผู้คนจึงไม่เข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ จึงทำให้เกิดการเคารพบูชาธรรมชาติ และนำความคิดเหล่านี้มาผสมผสานกับเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การอุปมาอุปไมยนำไปสู่การบูชาอุปนิสัยต่างๆ เช่น นกเฟิง ถือเป็นนกศักดิ์สิทธิ์ที่นำโชคดีมาให้

ภาพที่ 4-2 ภาพนภพระอาทิตย์ (Lu Yu, 2023)

นกเฟิง (นกฟีนิกซ์หรือหงส์) เป็นภาพสัญลักษณ์ที่ชาวผู้เคร่งครัดนับถือ ผู้คนเชื่อว่า หากวิญญาณของมนุษย์เข้าไปอยู่ในร่างนกเฟิงจึงจะสามารถขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ได้ ดังนั้นนกเฟิงจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเป็นสิริมงคล ซึ่งโบราณวัตถุของสุสานสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นเป็นหลักฐานยืนยันนี้ นอกจากนี้ยังมีบทกวียาวชิ้นแรกในประวัติศาสตร์จีนอย่าง “ลำนารันทดเศร่า” (Li Sao) ของซีวีหยวน กล่าวว่า “ข้าส่งให้นกเฟิงโฉบบินบนฟ้าทั้งวันทั้งคืนโดยไม่หยุดพัก” ซึ่งเนื้อหาท่อนนี้เป็นมุมมองที่บรรยายถึงภาพวิญญาณเข้าสู่สวรรค์ (Zhang, 1987) ภาพนภพระอาทิตย์ปรากฏบนอิฐทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยนภคัสด์สิทธิ์ที่อยู่ตรงกลางภาพกำลังบินล้อมรอบดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว และเมฆมงคลขนาดต่างๆ ภาพดังกล่าวใช้วิธีการจัดองค์ประกอบแบบอิสระ ใช้เส้นโค้งเพื่อสื่อถึงการเคลื่อนไหวในอากาศ รูปทรงส่วนท้องของนภคัสด์สิทธิ์กลมเหมือนดวงอาทิตย์ บริเวณโดยรอบประดับประดาด้วยดวงดาวกระจุกกระจายไม่เท่ากัน องค์รวมของภาพเรียบง่าย กว้างขวาง แสดงฉากในตำนานนภคัสด์สิทธิ์ที่โฉบบินสู่ท้องฟ้าล้อมรอบด้วยเมฆมงคลและดวงดาว ซึ่งมีความงามทางศิลปะ ตกแต่งในปัจจุบัน สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและการพัฒนาจิตสำนึกของผู้คนในการบูชาภาพหรือสัญลักษณ์ที่สื่อถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยปรารถนาว่าหลังจากลาโลกมนุษย์ไปแล้วจะสามารถเป็นเซียนบนสวรรค์ ซึ่งแนวความคิดเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญของเนื้อหาตำนานที่ถ่ายทอดจิตสำนึกด้านสุนทรียภาพและวัฒนธรรม อีกทั้งกลายเป็นหนึ่งในหัวข้อหรือเนื้อหาหลักของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น

แนวคิดทางจิตวิญญาณเหล่านี้สะท้อนบนอิฐแกะสลักภาพเหมือนในราชวงศ์ฮั่น เหล่าทวยเทพเทวดา สัตว์สวรรค์ ตลอดจนหมู่มวลมาลีเชื่อว่าจะสามารถทำให้ผู้คนปราศจากความทุกข์ทรมาน และเป็นอมตะหลังความตาย เนื่องจากชาวฮั่นชอบศิลปะจิตรกรรมฝาผนัง จึงมีจิตรกรรมฝาผนังในพระราชวัง ตำหนักขุนนาง และแม้แต่โรงเรียนในสมัยราชวงศ์ฮั่น ซึ่งถูกบันทึกในหนังสือประวัติศาสตร์

เป็นจำนวนมาก แนวคิด “โลกหลังความตาย” เป็นสิ่งที่ทำให้อิฐแกะสลักภาพเหมือนเกิดการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด

3. อิทธิพลจากพิธีกรรมฝังศพแบบหุรหฺรา

ประเพณีการฝังศพที่หุรหฺรามืออย่างกว้างขวางในกลุ่มชนชั้นปกครองก่อนสมัยราชวงศ์ฮั่น แต่รูปแบบการฝังศพในราชวงศ์ฮั่นกลับไม่มีผลกระทบต่อสังคมการดำเนินชีวิตของผู้คนหากพิจารณาจากรูปแบบ จำนวนคนที่เกี่ยวข้องและอิทธิพลต่อชีวิตทางสังคม ราชวงศ์ฮั่นถือเป็นยุคสมัยที่มีเอกลักษณ์ด้านประเพณีการฝังศพที่หุรหฺรามากที่สุด ซึ่งตั้งแต่การก่อตั้งจีนใหม่จนถึงยุคปฏิวัติวัฒนธรรม มีการขุดพบเจอสถานฮั่นในพื้นที่ต่างๆ กว่า 10,000 แห่งและตั้งแต่สิ้นยุคการปฏิวัติวัฒนธรรม มีการขุดพบสุสานฮั่นขนาดเล็กถึงกลางเกือบ 100,000 แห่ง (Zhao & Gao, 2002) โดยมีอิฐลายภาพวาดจำนวนนับไม่ถ้วนที่ขุดพบจากสุสานของฮั่น การเกิดขึ้นของปรากฏการณ์นี้เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ เช่น ดินแดนอันกว้างใหญ่และระยะเวลาในการปกครองของราชวงศ์ฮั่น และความมั่งคั่งของประชากร แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือการส่งเสริมประเพณีการฝังศพที่หุรหฺรา

ในช่วงต้นของการก่อตั้งราชวงศ์ฮั่นตะวันตก เนื่องด้วยความเสื่อมถอยทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากสงครามในหลายปี ทำให้จักรพรรดิฮั่นเกาจู่ จักรพรรดิฮุ่ย จักรพรรดิเกาโฮ่ว และเหวินจิ้งในสมัยราชวงศ์ฮั่นอุทิศตนเพื่อฟื้นฟูสังคม โดยใช้นโยบายหลักคุณธรรมในการปกครองบ้านเมือง ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับประชาชน ซึ่งทำให้บ้านเมืองได้รับการฟื้นฟูและกลับมาเป็นปกติอย่างรวดเร็ว จนถึงช่วงต้นรัชสมัยของจักรพรรดิฮั่นอู่แห่งราชวงศ์ฮั่น ประเทศมั่งคั่งประชาชนมั่งมี ซึ่งเกิดความนิยมในประเพณีฝังศพที่หุรหฺรา ประการแรกคือรูปแบบการฝังศพที่หุรหฺราของชนชั้นปกครอง ซึ่งหนึ่งปีหลังจากที่จักรพรรดิองค์ใหม่ขึ้นครองบัลลังก์ จะมีการจัดสรรหนึ่งในสามของส่วยประจำปีเพื่อสร้างสุสานของจักรพรรดิ (Fang, 1974) ส่งผลให้ขุนนางข้าราชการชั้นสูงและเศรษฐีให้ความสำคัญกับการฝังศพที่หุรหฺรา

แนวคิด “โลกหลังความตาย” หรือ “การมองความตายเหมือนดังตอนมีชีวิต” ถ่ายทอดถึงความหวังต่อสิ่งที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เป็นความต้องการทางจิตวิญญาณของผู้คนที่ต้องการมีชีวิตอย่างมีความสุขในอีกโลกหนึ่ง ตัวอย่างเช่นภาพเขียนขมดนตรี เป็นภาพที่ใช้การตีหมา ขมดนตรีอย่างสง่าของชนชั้นสูง เพื่อสื่อถึงการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งภาพเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิด “โลกหลังความตาย” หวังว่าความปรารถนาเหล่านี้จะสามารถบรรลุในโลกหลักความตาย ดังนั้นจึงเกิดปรากฏการณ์ “การจัดหลุมศพที่หุรหฺราแสดงถึงความเคารพ การจัดหลุมศพที่เรียบง่ายคือการดูหมิ่น” ขึ้น ผู้คนในสมัยราชวงศ์ฮั่นและฮั่นจิ้งให้ความสำคัญต่อประเพณีฝังศพที่หุรหฺรามากเกินได้ส่งผลให้ผู้คนมีชีวิตที่ย่ำแย่ แต่ก็ทิ้งผลงานศิลปะสุสานที่หายากไว้ให้คนรุ่นหลัง ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาสุนทรียภาพทางศิลปะของ “อิฐฉินและกระเบื้องฮั่น” และวัฒนธรรมพื้นบ้านในยุคนั้น

สุนทรียภาพจากรูปทรงและเทคนิคการตกแต่ง

ในสถานโบราณยุคชุนชิวของเมืองโหวหม่า มณฑลซานซี ได้พบอิฐแบบเรียบจำนวนเล็กน้อยโดยมีรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าและสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งเป็นอิฐที่เก่าแก่ที่สุดที่ค้นพบ เมื่อยุคชุนชิว-จ้านกั๋วมีการสร้างอิฐร่อง อิฐทรงประตู และอิฐกลวงที่มีลายเพิ่มบนพื้นฐานเดิม ต่อมาในสมัยราชวงศ์ฉิน เนื่องจากมีการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรมและความต้องการในการสร้างอาคารขนาดใหญ่ ประเภทของอิฐจึงได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น อิฐไร้ขอบ อิฐทรงไม้ฉาก อิฐแม่ร่อง และอิฐประสาน ฯลฯ ในสมัยราชวงศ์ฉิน อิฐกลวงส่วนใหญ่ตกแต่งด้วยลายตัวอักษร ลายมังกร ลายนกเฟิง และลายรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน เป็นต้น อิฐแกะสลักภาพเหมือนในราชวงศ์ฮั่นมีประเภทและรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นและการผลิตที่ประณีตยิ่งขึ้น โดยส่วนใหญ่แบ่งออกเป็นอิฐตันและอิฐกลวง และรูปทรงอิฐตัน ได้แก่ รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมู รูปทรงลิ้ม และรูปทรงอื่นๆ ในอิฐประเภทต่าง ๆ อิฐตันสี่เหลี่ยมจัตุรัสโดยทั่วไปใช้สำหรับปูพื้นและสร้างผนังของอาคาร อิฐสี่เหลี่ยมผืนผ้ามักใช้ในการสร้างสุสาน อิฐรูปลิ้มและอิฐสี่เหลี่ยมคางหมูมักใช้เสริมหลังคาหลุมฝังศพ

ภาพที่ 4-3 แผ่นอิฐที่เลียนแบบการต่อโครงสร้างด้วยไม้ (Lu Yu, 2023)

ส่วนอิฐกลวงส่วนใหญ่เป็นอิฐสี่เหลี่ยมผืนผ้ากลวง ซึ่งปรากฏครั้งแรกในยุคชุนชิว-จ้านกั๋ว อิฐทั้งสี่ด้านเป็นแบบเรียบ และปลายอิฐทั้งสองข้างมีรูปกลมหรือสี่เหลี่ยมซึ่งสะดวกต่อการเชื่อมต่อและ

การใช้งานภายในหลุมฝังศพเพื่อทดแทนโลงไม้ เป็นวิธีการสร้างเลียนแบบการต่อเข้าเดี่ยวแบบ โครงสร้างไม้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความเชี่ยวชาญระดับสูงในด้านต่าง ๆ ของช่างศิลป์เมืองหนาน หยางในราชวงศ์ฮั่น เช่น ศิลปะ สุนทรียศาสตร์ สถาปัตยกรรม เป็นต้น อิฐประเภทนี้ช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพและเพิ่มความแข็งแรงของห้องสุสานอีกด้วย เนื่องจากอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมือง หนานหยางส่วนใหญ่ถูกถอดออกจากแม่พิมพ์ ดังนั้นส่วนใหญ่จึงใช้เทคนิคประติมากรรมสูง นอกจากนี้ยังปรากฏอิฐที่แกะสลักแบบนูนและแบบเว้า รวมถึงการตกแต่งด้วยประติมากรรมนูนต่ำอีก ด้วย

1. รูปแบบลักษณะการแกะสลักร่องลึก

ช่วงราชวงศ์ฉินและฮั่น ผู้คนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมขงจื้อซึ่งสะท้อนให้เห็นในการบูชา ธรรมชาติด้วย ลายสี่ใบไม้เป็นลายแรก que แสดงถึงความเข้าใจเรื่องสี่ทิศและจักรวาล ลวดลายนี้ปรากฏ ครั้งแรกในการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาสีในช่วงแรกของจีน เป็นลวดลายตกแต่งทั่วไปบนแผ่นกระเบื้อง กระจกสัมฤทธิ์และเครื่องปั้นดินเผาในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น อีลายสี่ใบไม้ เป็นการนำลักษณะของ พืชพรรณมาเปลี่ยนรูปกลายเป็นลายสี่เหลี่ยมเปียกปูนร่องลึกแบบนามธรรม จากนั้นใช้การจัด องค์ประกอบแบบสมมาตรและทำซ้ำ ๆ ขอบอิฐตกแต่งด้วยเส้นทแยงมุม โดยรวมแล้ว นอกจากการ ตกแต่งเส้นลวดลาย พื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นพื้นผิวเรียบ ทำให้ลวดลายดูโดดเด่น ลวดลายเรขาคณิต ชนิดนี้มักจะทำซ้ำและจัดวางรวมกัน โดยวางอยู่สี่ด้านของสุสานเพื่อบอกทิศทางและแบ่งหัวข้อหรือ เนื้อหาการตกแต่ง

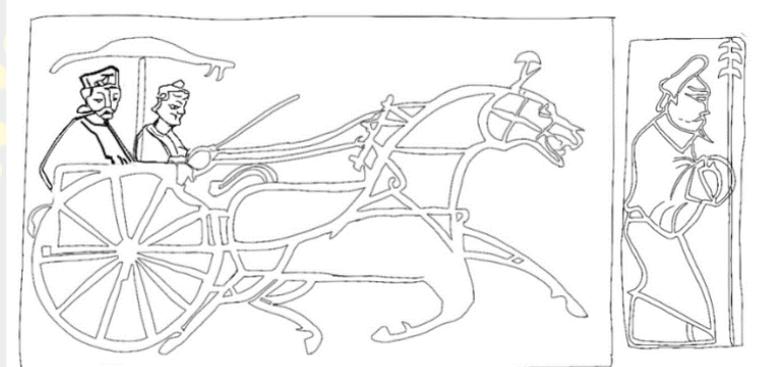
วิธีการทำอิฐรูปแบบนี้แบ่งออกเป็นสองประเภท วิธีที่หนึ่งคือการใช้อุปกรณ์ที่มีแหลมคม แกะสลักลงบนอิฐโดยตรง วิธีที่สองคือการแกะสลักร่องลึกบนแม่พิมพ์ไม้ก่อน จากนั้นจึงปั๊มลงบนอิฐ จากมุมมองโดยรวมของภาพที่การแกะสลักนั้น หัวข้อที่นำมาแกะสลักจะเป็นหัวข้อง่าย ๆ รูปทรงของ ภาพมีลักษณะบางและชัด นอกจากส่วนที่เป็นลายภาพที่ต้องตกแต่งด้วยลายเส้นแล้ว ส่วนที่เหลือล้วน เป็นพื้นผิวที่มันเงา การวาดโครงร่างและเส้นขอบของภาพจะวาดด้วยลายเส้น ซึ่งสะท้อนถึงความ ยิ่งใหญ่และความสวยงามของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ฮั่นได้เป็นอย่างดี มีการนำบุคคล หรือสัตว์ที่ซับซ้อนมาสร้างสรรค์เป็นภาพที่เป็นนามธรรม เรียบง่าย และเกินจริง หรือใช้รูปแบบของ ลายเส้นเพื่อแสดงภาพโดยรวม ลักษณะรูปร่าง ตลอดจนกิริยาท่าทาง อิฐแกะสลักภาพเหมือนของ ราชวงศ์ฮั่นใช้ "การเขียนเส้น" ซึ่งเป็นรูปแบบที่อิสระและไม่มีข้อจำกัด มีความงามของรูปแบบ ภาพวาดจีน เส้นจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างรูปทรงและการตกแต่งภาพอิฐแกะสลัก

ภาพที่ 4-4 อัฐสี่เหลี่ยมลายสี่ใบไม้ (Lu Yu, 2023)

2. รูปแบบลักษณะการแกะสลักนูน

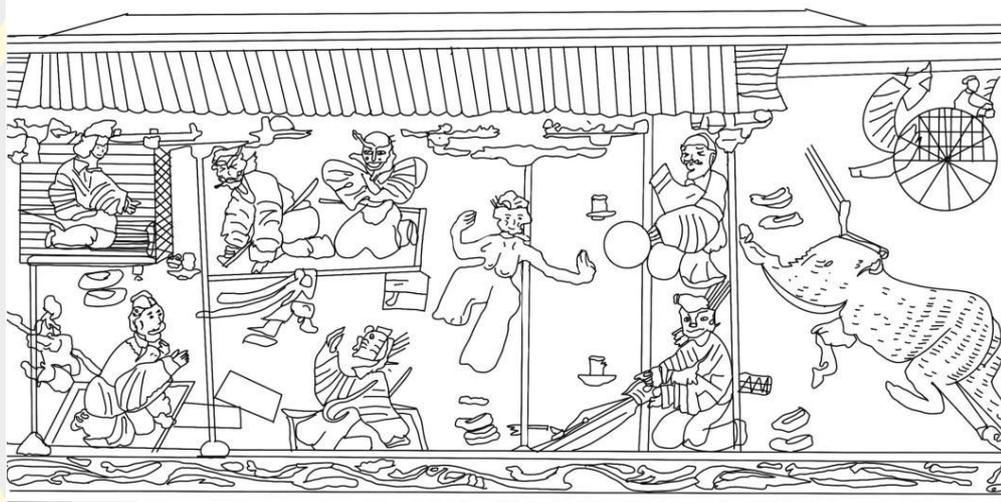
เทคนิคนี้ใช้เส้นตรงหรือเส้นโค้งที่นูนขึ้นเพื่อแสดงเนื้อหาของภาพ ซึ่งปกติจะเป็นการใช้แม่พิมพ์ขนาดเล็กในการปั๊มลาย กระบวนการทำเริ่มจากการแกะสลักร่องลึกลงบนแม่พิมพ์ไม้ จากนั้นจึงนำมาปั๊มลงบนพื้นผิวด้านบนของอัฐเบา ๆ จะเกิดเป็นลายเส้นที่นูนขึ้นมา อัฐแกะสลักภาพเหมือนแสดงถึงความสัมพันธ์ทางโครงสร้างผ่านลายเส้นหนาและบางที่ต่างกัน มีการลดทอนรายละเอียดของบุคคลและสัตว์ เหลือเพียงภาพเชิงเส้นที่แสดงรูปร่าง การเคลื่อนไหว และลักษณะท่าทาง ใช้รูปแบบที่เกินจริงและการเปลี่ยนรูปลักษณะเพื่อสะท้อนจังหวะและการเคลื่อนไหวของม้า ทั้งหมดล้วนเป็นภาพที่เกิดจากการแสดงออกทางศิลปะ ดังภาพที่ 4-5 อัฐภาพขุนนางชั้นผู้น้อยและธมม้าศึก ภาพอัฐนี้แกะสลักเส้นที่มีความหนาต่างกันใช้เพื่อพรรณนาฉากม้าที่กำลังเคลื่อนที่ อีกทั้งลายเส้นแกะสลักรูปร่างของบุคคลและธมม้ามีความพลิ้วไหว เรียบง่ายเหมือนกับมีชีวิต ช่างฝีมือใช้วิธีการแกะสลักนูนทำให้เส้นของลายยืนนูนออกมาจากพื้นผิวอัฐ ซึ่งทำให้เห็นลวดลายได้ชัดเจน ภาพอัฐนี้แกะสลักเส้นที่มีความหนาต่างกันใช้เพื่อพรรณนาฉากม้าที่กำลังเคลื่อนที่ อีกทั้งลายเส้นแกะสลักรูปร่างของบุคคลและธมม้ามีความพลิ้วไหว เรียบง่ายเหมือนกับมีชีวิต ช่างฝีมือใช้วิธีการแกะสลักนูน ทำให้เส้นของลายยืนนูนออกมาจากพื้นผิวอัฐ ซึ่งทำให้เห็นลวดลายได้ชัดเจน

ภาพที่ 4-5 อีฐู่สี่เหลี่ยมแกะสลักภาพขุนนางชั้นผู้น้อยและรถม้าศึก (Lu Yu, 2023)

3. รูปแบบลักษณะประติมากรรมนูนสูง

เทคนิคนี้เป็นรูปแบบที่พบเห็นได้มากที่สุดของอีฐู่แกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยาง ในสมัยราชวงศ์ฮั่น อีฐู่แกะสลักนูนสูงเป็นศิลปะอีฐู่แกะสลักขั้นสูงสุดในเทอหนาน โดยการใช้การแกะสลักนูนสูงที่ลายเส้นมนกลมและการแกะสลักเส้นนูนเพื่อแสดงเนื้อหาของภาพ โดยทั่วไป อีฐู่หนึ่งก้อนต่อแม่พิมพ์หนึ่งอัน และแม่พิมพ์หนึ่งอันจะเป็นภาพที่สมบูรณ์หนึ่งภาพ เทคนิควิธีของประติมากรรมนูนสูง ขั้นตอนแรกคือการเตรียมแม่พิมพ์ไม้ผิวเรียบและมีความหนาพอประมาณและวาดภาพที่จะแกะสลักลงบนแม่พิมพ์ไม้ จากนั้นขุดผิวไม้ที่อยู่ในโครงร่างของภาพออกและใช้การแกะสลักร่องลึกในการเพิ่มละเอียดของภาพ สุดท้ายกลับด้านและถอดแม่พิมพ์ออกเพื่อทำเป็นภาพออกมา สิ่งภาพที่ได้จะปรากฏลักษณะของประติมากรรมนูนสูงและแสดงรายละเอียดด้วยลายเส้นแบบนูน ทำให้ภาพมีมิติเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกัน เนื่องจากอีฐู่แกะสลักภาพเหมือนที่ทำด้วยเทคนิคประเภทนี้มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ภาพประติมากรรมนูนสูงจำนวนมากที่นำมาประกอบกันจึงทำให้ภาพทั้งภาพกลายเป็นภาพประติมากรรมนูนต่ำ เส้นที่นูนขึ้นและพื้นผิวเชื่อมต่อกันกลายเป็นองค์รวม ลายแกะสลักนูนเป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากพื้นฐานของงานประติมากรรมนูนสูง ให้ความรู้สึกของมิติและจังหวะของเส้น

ภาพที่ 4-6 ภาพการเข้าเยี่ยมและการบรรเลงดนตรีเต๋นร่า (Lu Yu, 2023)

ตัวอย่างเช่น ภาพการเข้าเยี่ยมและการบรรเลงดนตรีเต๋นร่าที่แสดงให้เห็นฉากต่าง ๆ เช่น การขี่ม้า การแสดงกายกรรม และการระบำกลอง แต่ฉากก็มีมุมมองที่เป็นอิสระและสมบูรณ์ แสดงรูปแบบจลนศิลป์ได้อย่างชัดเจน และใช้การจัดองค์ประกอบภาพเพื่อรวมฉากต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างลงตัว รถ ม้า และผู้คนในภาพเหมือนที่แกะสลักนั้นมีลักษณะนูนและมีรูปร่างเหมือนจริง ในแง่ของการสร้างรูปทรง ไม่เพียงสะท้อนถึงความสมจริงของรูปร่างของตัวละครเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงกิริยาท่าทางที่มีชีวิตชีวาของตัวละครและการเคลื่อนไหวของสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นการแสดงออกทางศิลปะของ "ทั้งทางกายภาพและจิตวิญญาณ" รถ ช้าง และผู้คนในภาพบุคคลมีความโดดเด่นและเต็มอ้อม และรูปร่างของพวกมันก็เหมือนจริง ในแง่ของการสร้างแบบจำลอง ไม่เพียงสะท้อนถึงความสมจริงของการสร้างแบบจำลองของตัวละครเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงพฤติกรรมที่สดใสของตัวละครและพลวัตของสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลทางศิลปะของ "ทั้งรูปแบบและจิตวิญญาณ" เส้นมีมิติ

หนาและเรียบง่าย สะท้อนถึงลักษณะของตัวละครต่างๆ และให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวที่ชัดเจน ขอบด้านล่างใช้รูปแบบเมฆที่เกินจริงและผิดรูป เส้นที่ยืดออก และเส้นโค้งช่วยตกแต่งภาพและสร้างความรู้สึกของการเคลื่อนไหวเชิงพื้นที่ของภาพ

สุนทรียภาพในการจัดองค์ประกอบภาพ

ราชวงศ์ฉินและฮั่นเป็นยุคของประเพณีพื้นบ้านที่เจริญรุ่งเรืองและเป็นยุคเจริญปัญญา ความกล้าที่จะคิดค้นและก้าวหน้าต่อไปเป็นลักษณะโดยรวมของยุคนี้ และได้สะท้อนถึงลักษณะทางศิลปะของภาพวาดอันอย่างชัดเจน สำหรับอิฐแกะสลักภาพเหมือนเมืองหนานหยางของราชวงศ์ฮั่นได้บุกทะลวงวิธีการผลิตโดยแม่พิมพ์ขนาดเล็กที่เป็นกระแสหลัก และผู้ผลิตได้บุกเบิกวิธีการใหม่ๆ ในการจัดองค์ประกอบภาพอย่างแกร่งกล้า ตามความต้องการของรูปแบบทางศิลปะโดยรวมของสิ่งก่อสร้างรูปภาพใช้เทคนิคต่าง ๆ และวิธีการที่ผสมผสานกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านความงามและการตกแต่ง

หลักการจัดองค์ประกอบอิฐแกะสลักภาพเหมือนเมืองหนานหยาง คือการนำองค์ประกอบของภาพลวดลายแต่ละประเภทมาเรียงต่อกัน แสดงให้เห็นถึงความงามของหัวข้อหรือเรื่องราวของอิฐแกะสลักภาพเหมือน ที่มาของหัวข้อและเรื่องราวของภาพวาดมาจากวิถีชีวิตของผู้คนในยุคสมัยนั้น แม้ว่าผลงานแต่ละภาพจะไม่เชื่อมโยงโดยตรง อีกทั้งแม้ใช้หลักการจัดองค์ประกอบที่หลากหลายแต่กลับไม่ซับซ้อนและชัดเจน สะท้อนถึงความคิดอันเป็นลักษณะเฉพาะของช่างฝีมือ

องค์ประกอบที่วางตำแหน่งตรงกลางส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นเรื่องจริง และกรอบโดยรอบตกแต่งด้วยลวดลายเรขาคณิตแบบนามธรรม ซึ่งจะมีการตกแต่งกรอบภาพทั้งด้านบนและล่าง หรือโดยรอบทั้งสี่ด้าน รูปแบบการจัดองค์ประกอบภาพของอิฐแกะสลักภาพเหมือนสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การจัดองค์ประกอบตามโครงเรื่อง

การจัดองค์ประกอบตามโครงเรื่อง ซึ่งอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่จัดองค์ประกอบภาพตามโครงเรื่องถูกค้นพบมากที่สุดในอำเภอซินเหยงของเมืองหนานหยาง เป็นรูปแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะในการจัดองค์ประกอบอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยาง โดยใช้เทคนิคการแสดงภาพนูนสูงเพื่อสะท้อนเนื้อหาและเรื่องราวของภาพ ทำให้เนื้อหาชัดเจนและโดดเด่นด้วยเทคนิควิสัยทัศน์แบบกระจาย สำหรับโครงสร้างของภาพโดยส่วนใหญ่เป็นแนวนอน หากเป็นอิฐกลวงมักจะตกแต่งด้วยลวดลายรอยต่อรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน หากเป็นอิฐตันโดยทั่วไปจะไม่มีการตกแต่งแต่มีเส้นนูนสูงเพียงหนึ่งหรือสองเส้นเพื่อเป็นเส้นขอบกรอบ

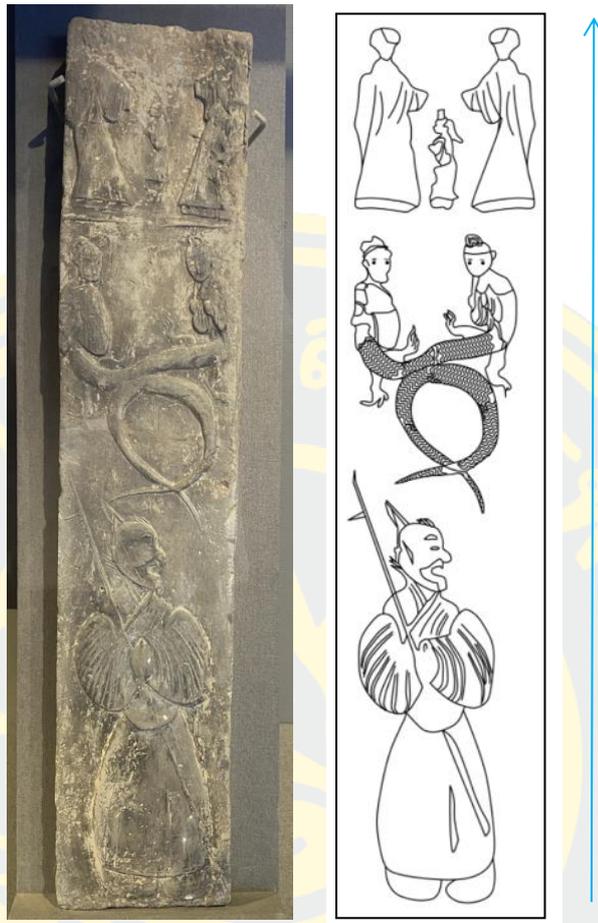
ดังที่แสดงในภาพที่ 4-7 งานรีนเร็ง ณ หงเหมิน เป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียง อธิวแผ่นดินนี้วางองค์ประกอบภาพให้เห็นทั้งบุคคลและบรรยากาศ ใช้มุมมองแบบให้เห็นความลึกตื้น (Perspective) โดยวางตัวละครในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งคล้ายกับการจัดองค์ประกอบศิลป์ในปัจจุบัน การจัดองค์ประกอบเน้นที่ความสมดุลของภาพรวม ใช้เทคนิคการจัดองค์ประกอบ เช่น ความสมดุล ผิวสัมผัสและเส้น ผสมผสานกันเพื่อสร้างความรู้สึกของจังหวะในภาพและเพิ่มความดึงดูดทางสายตา

ภาพที่ 4-7 อธิวภาพงานรีนเร็ง ณ หงเหมิน (Lu Yu, 2023)

2. การจัดองค์ประกอบตามแนวยาว

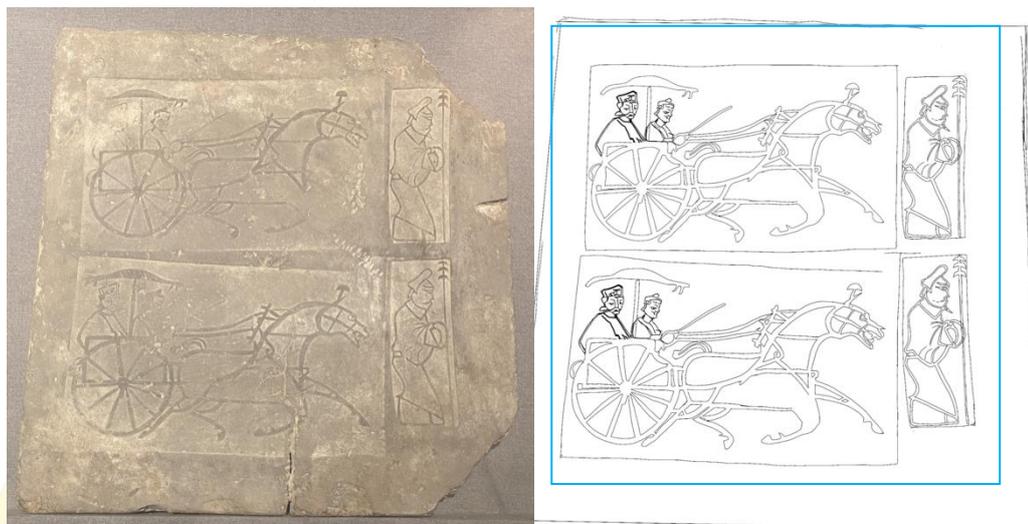
การจัดองค์ประกอบตามแนวยาว การจัดองค์ประกอบภาพแบบนี้ประกอบด้วยรูปภาพของ หัวข้อต่างๆ ด้วยเค้าโครงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนหรือแนวนอน เพื่อการจัดองค์ประกอบภาพ จากบนลงล่างหรือจากซ้ายไปขวา การจัดองค์ประกอบรูปแบบนี้พบได้ในอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่ขุดพบที่ว่มนทลเหอหนาน ดังที่แสดงภาพมนุษย์ เทพผู้ชีและเจ้าแม่หนี่วา ใช้การวางองค์ประกอบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอน ส่วนล่างสุดคือคนเฝ้าประตูที่ถือง้าว กลางภาพคือเจ้าแม่หนี่วากับเทพผู้ชีมองหน้ากันและตัวตักเกี่ยวกัน ส่วนบนคือภาพบุคคลสามคน มีการนำเสนอแต่ละบุคคลแบบคร่าวๆ แต่ภาพมีความโดดเด่น และการจัดองค์ประกอบภาพจะถูกแบ่งเป็นส่วน แต่ละองค์เป็นอิสระแต่เชื่อมโยงถึงกัน ภาพดูเรียบง่ายและสมดุล แต่มีความรู้สึกที่เป็นระเบียบเคร่งครัด

ภาพที่ 4-8 ภาพมนุษย์ เทพผู้ชีและเจ้าแม่หนิววา (Lu Yu, 2023)

3. การจัดองค์ประกอบแบบสี่เหลี่ยม

รูปแบบการจัดองค์ประกอบประเภทนี้จะจัดตำแหน่งในภาพรวมเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม ช่วยเน้นวัตถุที่เป็นเนื้อหาหลักของหัวข้อ ดูหนักแน่นและเห็นภาพรวมของเนื้อหา เนื่องจากหัวข้อของภาพอิฐแกะสลักค่อนข้างมีอิสระ และสร้างสรรค์ตามแต่ละหัวข้อ ดังนั้นองค์ประกอบของภาพลวดลายแต่ละประเภทจะถูกจัดองค์ประกอบตามหัวข้อหรือเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกัน ตัวอย่างเช่นภาพการบรรเลงเพลง เป็นการนำเสนอบรรยากาศของการบรรเลงดนตรี โดยนักดนตรีสามคนแสดงอาภักปิริยาที่ต่างกันไป ภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงภาพบรรยากาศและอารมณ์ขณะบรรเลงดนตรีของนักดนตรีทั้งสามคน

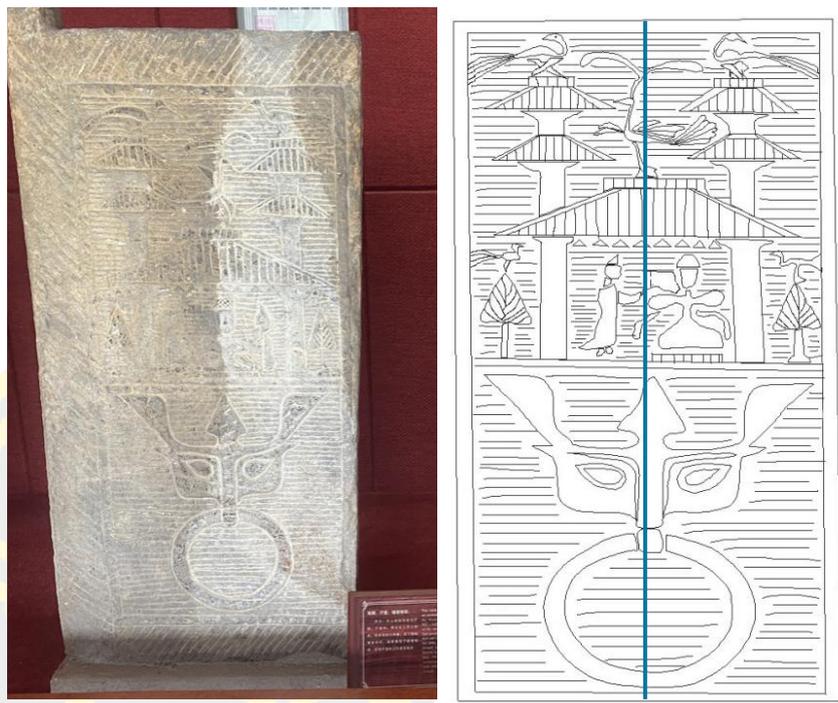

ภาพที่ 4-9 ภาพรถม้าและคณะขุนนางที่สัญจรไปมา (Lu Yu, 2023)

ภาพรถม้าและคณะขุนนางใช้วิธีการจัดองค์ประกอบด้วยการทำซ้ำ นำเสนอภาพการเดินทางของคณะขุนนาง ขุนนางชั้นผู้น้อยถือจี้ (ทวงวงเดือน) เดินเท้านำคณะ ส่วนม้าลากรถม้าและทวยานไปข้างหน้า ภาพนี้ให้ความรู้สึกเหมือนม้ากำลังเคลื่อนไหว วิธีการทำซ้ำให้ความรู้สึกถึงความเป็นลำดับขั้น นอกจากนี้ยังภาพนี้ยังสะท้อนถึงวิถีชีวิตจริงของผู้คนอีกด้วย การวางองค์ประกอบแบบสี่เหลี่ยมสามารถทำให้ตัดระดับบนกำแพงได้สะดวกขึ้นอีกด้วย

4. การจัดองค์ประกอบภาพแบบสมมาตร

การจัดองค์ประกอบภาพแบบสมมาตรมีลักษณะเฉพาะคือ ใช้จุดรวมสายตาเป็นจุดศูนย์กลางของความสมมาตร และองค์ประกอบทั้งสองด้านของภาพสะท้อนซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดเป็นรูปแบบการจัดองค์ประกอบภาพที่ให้ความรู้สมมาตรทางการมอง ลักษณะเด่นโดยทั่วไปของการตกแต่งภาพเหมือนบนสถาปัตยกรรมคือความสมมาตรและความสมดุล เป็นการแสดงออกทางศิลปะที่สื่อถึงความมั่นคงและเคร่งขรึม อิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานในสมัยราชวงศ์ฮั่นส่วนใหญ่จะจัดวางองค์ประกอบหลักของตกแต่งไว้ตรงกลางโดยมีองค์ประกอบย่อยวางอยู่ทั้งสองด้านอย่างสมมาตรหรือสมดุล วัตถุที่เป็นคู่หรือบุคคลที่เป็นคู่จะตกแต่งไว้ทั้งสองด้านขององค์ประกอบหลัก นอกจากนี้ลักษณะทางการเคลื่อนไหวทั้งหมดจะมุ่งสู่ศูนย์กลางของภาพและสะท้อนถึงความงามที่มั่นคง สมดุล และเคร่งขรึม การจัดองค์ประกอบเช่นนี้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมไปที่ศูนย์กลางของความสมมาตร เน้นรูปร่างลักษณะของบุคคลที่เป็นองค์ประกอบหลักซึ่งอยู่ตรงกลางในภาพให้โดดเด่นขึ้นและบรรลุแนวคิดทางศิลปะของการแสดงเนื้อหาด้วยรูปทรง

ภาพที่ 4-10 ประต้วง ห่องโถงและหูจับประตู่จีน (Lu Yu, 2023)

รูปแบบแบบสมมาตรได้แก่ สมมาตรบน-ล่างและสมมาตรซ้าย-ขวา กล่าวอีกนัย สมมาตรคือการเคลื่อนย้าย การสะท้อน และการขยายตามจุด เส้น และระนาบ อิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางที่มีการตกแต่งค่อนข้างมาก จะใช้การจัดองค์ประกอบภาพแบบสมมาตรในแนวดิ่ง ดังในภาพประตู่ ห่องโถงและหูจับประตู่จีน นักเพ็ชฌิมบินอยู่เหนือสถาปัตยกรรม ทำให้ภาพดูเด่นสะดุดตา มีการวางองค์ประกอบส่วนสถาปัตยกรรมอยู่ศูนย์กลาง ซึ่งมีความสมมาตร นักเพ็ชฌิมซ้ายและขวาหันหน้าเข้าหากัน เหมือนกำลังสนทนาพาทักัน ส่วนกลางสถาปัตยกรรมมีองค์ประกอบของคนส่วนล่างแกะสลักหูจับประตู่จีน ซึ่งสื่อความเป็นมงคล ขับไล่วิญญาณชั่วร้าย และดึงดูดผู้คนขึ้นสู่โลกแห่งสวรรค์ การจัดองค์ประกอบแบบสมมาตร เสริมความเป็นระเบียบและบรรยากาศที่มั่นคง หนักแน่นของภาพ ทำให้เรื่องราวในภาพดูสมจริงยิ่งขึ้น

5. การจัดองค์ประกอบภาพแบบทำซ้ำ

อิฐแกะสลักนูนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นมีการริเริ่มใช้เทคโนโลยีการพิมพ์แม่พิมพ์เป็นครั้งแรก โดยใช้วิธีการทำซ้ำ การเว้นระยะ การไขว้สลับ ฯลฯ ในการประกอบและจัดเรียงลายภาพที่เหมือนและแตกต่างกันให้เกิดเป็นภาพ

ภาพที่ 4-11 อิฐลวดลายสี่ใบไม้ (Lu Yu, 2023)

อิฐลวดลายสี่ใบไม้จัดเรียงด้วยลายเรขาคณิตและใช้หลักการการจัดองค์ประกอบแบบสมมาตรและการทำซ้ำเพื่อสร้างลวดลายทั้งหมดอย่างเป็นระเบียบแบบแผน การจัดเรียงแบบนี้ด้วยการทำซ้ำนี้จะสร้างความรู้สึกของจังหวะที่สมบูรณ์และมั่นคง ภาพลักษณะเดียวกันสามารถใช้การทำซ้ำจัดเรียงในรูปแบบต่าง ๆ วิธีการนี้สามารถสร้างการนำเสนอทางศิลปะใหม่ๆ ได้

การจัดองค์ประกอบของอิฐแกะสลักภาพเหมือนเมืองหนานหยางในช่วงปลายราชวงศ์ฮั่นตะวันตกนั้น ได้เกิดภูมิปัญญาในการนำภาพจากแม่พิมพ์ที่มีขนาดเล็ก ๆ ใกล้เคียงกันมาประกอบจัดเรียงด้วยหลักเกณฑ์ที่มีความเฉพาะ การประกอบเรียงที่ยืดหยุ่นของภาพจากแม่พิมพ์ที่มีขนาดเล็กนี้ทำให้การผลิตอิฐแกะสลักภาพเหมือนง่ายขึ้น และภาพยังมีความหลากหลายยิ่งขึ้น นับเป็นความก้าวหน้าในประวัติศาสตร์อิฐพิมพ์ลายนูน ซึ่งได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก เกิดเป็นวิธีการแกะสลักและรูปแบบการตกแต่งที่มีความเฉพาะ โดยเริ่มจากขั้นตอนแรกคือ ออกแบบและกำหนดกรอบของภาพทั้งหมด จากนั้นนำแม่พิมพ์ขนาดเล็กมากดพิมพ์ลายซ้ำ ๆ กันหรือพิมพ์แบบเว้นช่องว่าง กระบวนการพิมพ์ลวดลายซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดเป็นรูปแบบของการผสมผสานลายแนวนอนและแนวตั้ง การออกแบบรูปแบบการตกแต่งแบบต่าง ๆ เช่น สมมาตร ทำซ้ำ และวางชิดกัน เป็นต้น จะขึ้นอยู่กับหัวข้อหรือเนื้อหาของภาพที่แตกต่างกัน และได้กลายเป็นรูปแบบการตกแต่งที่เป็นเอกลักษณ์ของศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือน

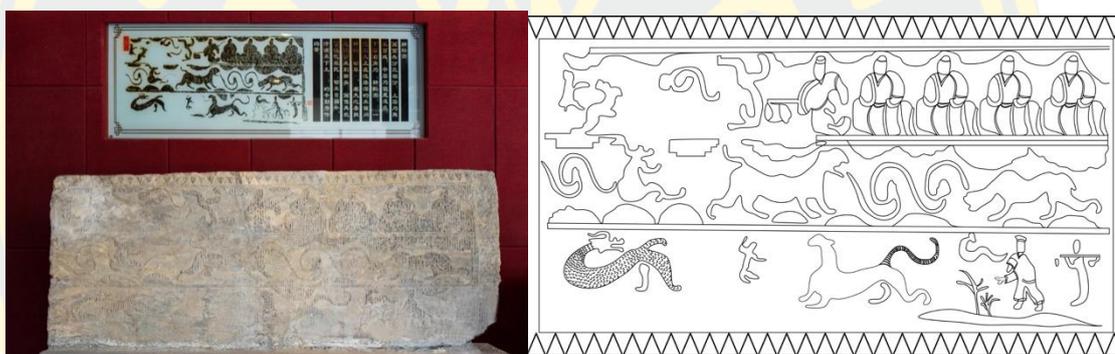
ของเมืองหนานหยาง การนำลวดลายสองลวดลายขึ้นไปมาวางซ้อนไว้ด้วยกันในอิฐแกะสลัก ภาพเหมือนทำให้เกิดภาพลักษณะของการประสมซ้อนทับซึ่งคล้ายกับกฎของภาพถ่ายฟิล์ม ในแง่ของ เทคนิคการตกแต่ง ช่างฝีมือได้ทำแม่พิมพ์ลวดลายต่าง ๆ และทำการพิมพ์ลวดลายอย่างมีจุดมุ่งหมาย เกิดเป็นจังหวะที่กลายเป็นส่วนประกอบของความเป็นระเบียบแบบแผนเชิงพื้นที่ของอิฐแกะสลัก ภาพเหมือน การสร้างสรรค์ทางศิลปะของอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่มีระเบียบแบบแผนทำให้เกิด ผลิตภัณฑ์ที่มีลวดลายการตกแต่งที่เหมือนกัน เช่นเดียวกับลวดลายบนเครื่องสัมฤทธิ์ของราชวงศ์ฉินที่มีการตกแต่งลวดลายแบบทำซ้ำอย่างเป็นระเบียบ ลวดลายเรขาคณิตที่จัดวางแบบขยายออกในแนวรัศมีรอบทิศทั้งสี่ทิศซ้ำ ๆ อย่างเป็นระเบียบ และเกิดเป็นลักษณะทางศิลปะที่ทั้งเป็นเอกภาพและมีการเปลี่ยนแปลง การนำภาพที่เรียบง่ายมาจัดองค์ประกอบภาพแบบทำซ้ำและจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ ตลอดจนการนำภาพวางปะติดปะต่อเข้าด้วยกัน จะทำให้เกิดลักษณะทางศิลปะที่หลากหลายหลากหลายมากมาย ภาพแต่ละส่วนในอิฐแกะสลักภาพเหมือนจะมีการจัดเรียงภาพและลวดลายที่แตกต่างกันไป เช่น จัดเรียงแบบกระจายรอบจุด แบบเส้นตรง แบบลายคลื่น และเส้นหยัก เป็นต้น เมื่อนำภาพมาประกอบกันสามารถเป็นได้ทั้งภาพที่เรียบง่ายหรือภาพที่มีลักษณะเป็นร่างแหซับซ้อน ในเวลานั้น ช่างฝีมือจะใช้ภาพต่าง ๆ ที่มีขนาดเล็กซึ่งทำจากแม่พิมพ์มาประกอบกันโดยมีการออกแบบอย่างแยบยลและละเอียดเพื่อสร้างลวดลายภาพอันซับซ้อนที่เต็มไปด้วยความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลง

สุนทรียภาพในการแสดงออก

1. คติความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า

ทฤษฎีของกู่ซีในสมัยราชวงศ์จิ้นตะวันออกกล่าวว่า "รูปร่างงดงามหรืออับลักษณ์ มีประจักษ์เท่าท่วงทำนองพิศมัย ประารถนาให้ภาพมีชีวิตชีวา สิ่งอื่นใดหาสำคัญเท่าดวงตา" (Zhang Yongyan, 1992) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงรูปแบบทางศิลปะของ "ภาพที่มีชีวิตชีวา" กล่าวคือ เมื่อเข้าสู่สมัยราชวงศ์ฮั่น อิฐแกะสลักภาพเหมือนได้แสดงถึง "ความมีชีวิตชีวา" มากขึ้น และให้ความสำคัญกับ "กิริยาท่าทาง" ในภาพที่แกะสลัก นอกเหนือจากประโยชน์ด้านการใช้งานแล้ว อิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่นยังสะท้อนถึง "ทฤษฎีการใช้ภาพวาดโบราณในการสั่งสอน ซึ่งกล่าวถึงเรื่องราว การสงบสุสานจัดความชั่วร้าย ความมงคลและชีวิตนิรันดร์ การตั้งจิตปรารถนาให้ได้เป็นเทพเซียน การส่งดวงวิญญาณขึ้นสวรรค์ เป็นต้น เนื้อหาเหล่านี้สื่อถึงความปรารถนาอันดีงามที่แสดงออกผ่านการแกะสลักภาพคนและสิ่งต่าง ๆ อย่างมีชีวิตชีวา นอกจากนี้ ราชวงศ์ฮั่นยังได้รับอิทธิพลจากสีสันอันโรแมนติกของรูปแบบศิลปะฉู่ ทั้งองค์ประกอบภาพและลวดลายแกะสลักล้วนสะท้อนถึงพลังและจิตวิญญาณที่ไหลเวียน ศิลปินในสมัยนั้นให้ความสำคัญกับหลักการสร้างสรรค์ที่ "สื่ออารมณ์" และการแสดงออกทางสุนทรียภาพเป็นอย่างมาก รายละเอียดต่าง ๆ ในงานอิฐแกะสลัก

ภาพเหมือนจึงมีการสื่อถึงอารมณ์และพลวัตของภาพ ซึ่ง "การสื่ออารมณ์" ของอิฐแกะสลัก ภาพเหมือนจะปรากฏให้เห็นในการแสดงออกทางอารมณ์ของบุคคลในภาพเป็นหลัก ซึ่งบุคคลในภาพ ไม่ได้มีเพียงภาพลักษณ์ของเจ้าของสุสานเท่านั้น แต่ยังมีบุคคลในประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียง บุคคลจาก เทวตำนาน เป็นต้น รูปแบบการแสดงออกส่วนใหญ่ ได้แก่ ภาพด้านหน้า ภาพด้านข้างครึ่งตัว และ ภาพด้านข้างเต็มตัว ซึ่งรูปแบบเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม สุนทรียภาพ การจัดองค์ประกอบภาพ และความต้องการทางจิตใจ เป็นต้น การกำหนดรูปแบบการแสดงออกจะ ขึ้นอยู่กับความต้องการในการแสดงออก นอกจากนี้ รูปแบบการแสดงออกยังเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ ทางศิลปะที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย อิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ อี้หนั้นมีความวิจิตรงดงาม เกินจริง และโรแมนติก อิฐแกะสลักภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์อี้หนั้นจึง สามารถสืบทอดรูปแบบและจิตวิญญาณของวัฒนธรรมผู้ได้

ภาพที่ 4-12 ภาพการทำเกษตร (Lu Yu, 2023)

ลักษณะเด่นของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นคือ “การแกะสลักภาพตามความรู้สึกร้อยอย่างอิสระ” ซึ่งไม่ได้นำเสนอสภาพความเป็นจริง แต่พยายามแสดง แนวคิดทางศิลปะของวัตถุเท่านั้น ตัวอย่างเช่น ภาพการทำเกษตรกรรม ขณะที่แกะสลักได้ผสมผสาน ชีวิตจริงเข้ากับตำนาน สะท้อนวิถีชีวิตจริงและภาพจินตนาการอย่างไร้สาระในภาพเดียวกัน ภาพถูก แบ่งออกเป็นสามส่วน ได้แก่ ส่วนบน ส่วนกลาง และส่วนล่าง ส่วนบนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเดินรำและ ดนตรี ส่วนกลางเกี่ยวกับพิธีการขับไล่โรคระบาดและการไล่ผี และส่วนล่างเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสือกิน ปศุสัตว์เมียและการทำเกษตร ในภาพมีชวานาสวมหมวกไม้ไผ่ถือจอบโน้มตัวขุดหัวพืชและพรวน ดิน เบื้องหลังชวานามีหญิงสาวคนหนึ่งซึ่งถือจอบพาดบ่า ส่วนหน้าของจอบแขวนกระป๋อง ส่วนท้ายมี ตระกร้าแขวนอยู่ คล้ายกับกำลังเดินมาส่งอาหารให้สามี ในภาพประกอบด้วยหลายเรื่องราวและมี เนื้อหาหลากหลาย แต่บนภาพไม่ได้แกะสลักสีหน้าและรายละเอียดของตัวละครได้ชัดเจน แต่ใช้

เทคนิคการแกะสลักหินในการสร้างภาพลวดลาย แม้ซับซ้อนแต่เป็นระเบียบ มีเส้นที่กระชับ เรียบง่าย ลื่นไหล โดยเน้นความเกินจริงและการเปลี่ยนรูปลักษณะของมนุษย์และสัตว์ ยิ่งทำให้ภาพโดดเด่น วิธีการทางศิลปะนี้สามารถนำไปใช้กับการสร้างภาพนามธรรมและถอดประกอบในการออกแบบสมัยใหม่ได้

2. การแสดงถึงความยิ่งใหญ่และความงามแบบเรียบง่าย

ความยิ่งใหญ่และความเรียบง่ายเป็นคุณลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของศิลปะอิฐแกะสลัก ภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่น ภาพบุคคลและสัตว์ส่วนใหญ่มีท่าทางการเคลื่อนไหว ภาพนิ่งของบุคคลก็มีการใช้ลายเส้นที่ลื่นไหลเพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ ลวดลายการตกแต่งของราชวงศ์ฮั่นนั้นเรียบง่ายและไม่หรูหรา เต็มไปด้วยความงามที่เรียบง่าย เล่าจื๊อสนับสนุนความงามแบบเรียบง่าย โดยกล่าวว่า "ตรงไปตรงมาราวกับโค้งงอ ความชำนาญละเอียดคล้ายเงอะงะ ทว่ามาจากกลับชัดเจน" (คนที่ฉลาดและมีความสามารถจริงๆ จะซ่อนความเก่งของตัวเอง พวกเขาอาจดูโง่เขลาและไม่เข้าใจ ทว่าที่จริงเป็นการซ่อนสติปัญญาอย่างลึกซึ้งและไม่แสดงให้ผู้อื่นเห็นความเฉลียวฉลาด ไม่ได้หมายความว่าโง่เขลา) (Chen, 1988) ดังนั้นความงามในลักษณะซื่อตรงหรือเรียบง่าย เป็นการสกัดภาพ รูปลักษณะที่ไม่ใช่รูปแบบง่ายๆ แต่เป็นการสะท้อนถึงทัศนคติของผู้สร้างในการแสวงหาศิลปะ และยังรวมถึงอุดมการณ์การกลับคืนสู่ธรรมชาติ

ภาพที่ 4-13 อิฐแกะสลักภาพการเต้นรำและชาวหูซู่ (Lu Yu, 2023)

ตัวอย่างเช่น ในอิฐแกะสลักภาพการเดินรำและชาวหูซู่ฮู่ ส่วนล่างสุดของภาพมีชายชาวหูซู่ฮู่ ส่วนกลางมีชายและหญิงเดินรำอยู่ตรงกลาง และมีผู้คนบรรเลงเครื่องดนตรีอยู่ด้านข้าง ส่วนด้านบนของภาพ คือผู้ชมที่กำลังรับชมและพูดคุยกัน การจัดองค์ประกอบภาพรวม ใช้การจัดองค์ประกอบแบบกระจาย โดยใช้เทคนิคที่เกินจริงและเปลี่ยนรูปเพื่อแสดงลักษณะท่าทางของตัวละครที่กำลังเดินรำ เส้นลายมีเรียบง่ายไม่ลงรายละเอียด และใช้เทคนิคการแกะสลักหินเพิ่มการเคลื่อนไหวมีชีวิตของภาพ ความเรียบง่ายสะท้อนให้เห็นว่าอิฐแกะสลักภาพเหมือนส่วนใหญ่ไม่ได้ต้องการรูปลักษณะภายนอกที่คล้ายคลึงกัน และยังไม่ได้ตกแต่งรายละเอียดใด ๆ แต่เป็นการแกะสลักให้เห็นโครงร่างของวัตถุในภาพแบบคร่าว ๆ โดยเน้นที่การพรรณนาถึงจิตวิญญาณ ไม่เน้นความเหมือนของรูปทรงแต่เน้นที่จิตวิญญาณ ศิลปะรูปแบบนี้ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์การออกแบบงานศิลปะสมัยใหม่เป็นอย่างมาก

3. ความสมจริงและเกินจริง

ความสมจริงและเกินจริงเป็นลักษณะพื้นฐานของศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่น หัวข้อและเนื้อหาส่วนใหญ่ของภาพ ได้แก่ รถม้าและการเดินทางดนตรีและจิว บุคคลและสัตว์ ซึ่งล้วนเป็นการพรรณนาและการดึงมาจากเหตุการณ์ในชีวิตจริง แม้กระทั่งภาพลักษณะตัวละครในตำนานก็ไม่ได้มีอิทธิพลทางไสยศาสตร์และศาสนาปรากฏให้เห็น และไม่ได้มีภาพลักษณะที่เคร่งขรึมน่าเกรงกลัวเหมือนกับภาพในสมัยราชวงศ์ซางและโจว แต่กลับสะท้อนจินตนาการที่สวยงามของผู้คน

ภาพที่ 4-14 ภาพงานปั้นเรขิง ณ หงเหมิน (Lu Yu, 2023)

ความจริงของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ส่วนใหญ่มาจากวิถีชีวิตในขณะนั้น ภาพแกะสลักอิงจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงและมีกลิ่นอายของชีวิตที่เข้มข้น ตัวอย่างเช่นในภาพงานปั้นเรขาคณิต หงเหมิน มีภาพหลิวปังผู้เคร่งขรึมและสง่างามนั่งอยู่บนเสื่อ เชียงหยูที่กำลังถือดาบด้วยโทสะ ในมือของเขา และเชียงจวงที่ออกมาล่าดาบเพื่อให้งานเลี้ยงสนุกสนาน ซึ่งลักษณะของแต่ละตัวละครมีพื้นฐานมาจากความจริง และแสดงอารมณ์ความรู้สึกของแต่ละตัวละครออกมาอย่างชัดเจน เนื่องจากภาพไม่เพียงแต่ใช้เทคนิคสมจริงเท่านั้น แต่ยังใช้เทคนิคที่เกินจริง ในนำเสนอตัวละครอีกด้วย เพื่อเน้นโครงเรื่องที่ตึงเครียด ตลอดจนอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน และความรู้สึกของตัวละคร ผู้สร้างจึงใช้การแบ่งสัดส่วนเอาต่อไหล่ของคนธรรมดา และการเคลื่อนไหวรำรำที่ไม่สามารถเกิดขึ้นตามความเป็นจริงได้ในการสื่อสาร ผู้สร้างใช้เทคนิคทางศิลปะเน้นความเกินจริง และเปลี่ยนรูปลักษณะเพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับบุคคลสำคัญในภาพ การเคลื่อนไหวและรูปร่างของตัวละครนั้นเกินจริงเพื่อแสดงอากัปกิริยาและความรู้สึกในขณะนั้น นี่คือการสร้างสรรค์ทางศิลปะที่ช่างในราชวงศ์ฮั่นใช้ทักษะอันยอดเยี่ยมในการผสมผสานความจริงและเกินจริง จนกลายเป็นสุนทรียศาสตร์อันยอดเยี่ยมของราชวงศ์ฉินและฮั่น

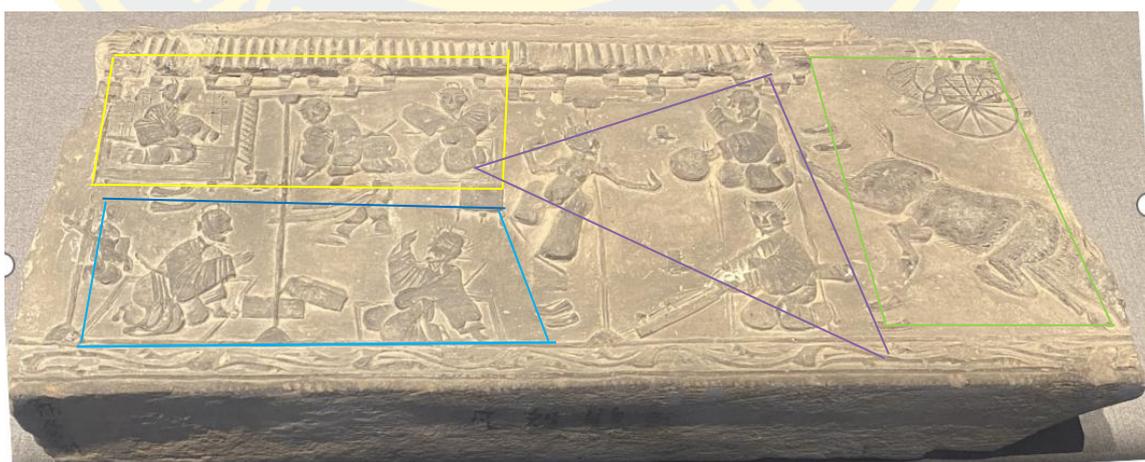
4. พื้นที่และเวลา

องค์ประกอบของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่น มีรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้ผู้คนมีการรับรู้ทางสายตาและประสบการณ์ทางสุนทรียภาพที่หลากหลาย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับแนวคิดเรื่องเวลา สถานที่ และวิธีการทางทัศนมิติ (perspective) ที่เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่น ประเทศจีนในสมัยโบราณ มีแนวคิดที่นำเวลาและพื้นที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน มีแนวคิดให้มนุษย์กับธรรมชาติเป็นหนึ่งเดียวกัน พัฒนาการทางดาราศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ในสมัยราชวงศ์ฮั่นมีอิทธิพลสำคัญต่อแนวคิดเรื่องพื้นที่และเวลาในงานอิฐแกะสลักภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฮั่น แนวคิดนี้ได้แทรกซึมเข้าไปสู่ผู้คนหมู่มาก ดังนั้น แนวคิดเรื่องพื้นที่และเวลาจึงมีปรากฏให้เห็นในลักษณะรูปทรงและองค์ประกอบภาพของงานอิฐแกะสลักภาพเหมือนด้วยเช่น ราชวงศ์ฮั่นได้รับอิทธิพลจาก "วัฒนธรรมฉู" มาอย่างลึกซึ้ง รูปแบบที่โรแมนติกและเป็นไปตามใจนึกของผู้สร้างก็สะท้อนให้เห็นในการสร้างสรรค์ทางศิลปะด้วย ดังนั้น ในผลงานหนึ่งภาพ จึงปรากฏฉากของพื้นที่ต่างๆ ทั้งบนสวรรค์ โลก และได้พิภพได้ในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ เรื่องราวในตำนาน เทวดานาน และประวัติศาสตร์ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยสิ้นเชิงก็ปรากฏขึ้นในงานชิ้นเดียว ด้วยอิทธิพลจากทัศนมิติของภาพวาดจีนแบบดั้งเดิมซึ่งมีวิธีการจัดองค์ประกอบภาพให้มีแนวนอน ความลึก และความสูง โดยเส้นระดับสายตา (Horizon Line) ของอิฐแกะสลักภาพเหมือนหนึ่งภาพจะอยู่ทั้งตรงกลาง ด้านบน และด้านล่างของภาพ ซึ่งแตกต่างจากมุมมองของการองค์ประกอบภาพแบบตะวันตกในสมัยปัจจุบัน

หลักการทัศนมิติแบบขนาน (Parallel Perspective) และทัศนมิติเชิงมุม (Angular Perspective) ของฝั่งตะวันตกนั้นจะขึ้นอยู่กับเส้นระดับสายตาของมนุษย์เป็นจุดมอง (Station Point)

และใช้หลักการถ่ายภาพเพื่อพรรณนาถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น วัตถุที่อยู่ใกล้จะมีขนาดใหญ่และวัตถุที่อยู่ไกลจะมีขนาดเล็ก วัตถุที่อยู่ใกล้จะชัดและวัตถุที่อยู่ไกลจะเบลอ ทักษะมิติของตะวันตกในสมัยใหม่ ได้ผสมผสานแนวคิดเรื่องเรขาคณิตในงานศิลปะของจิตรกรชาวเยอรมัน อัลเบิร์ต ดีออร์ รวมถึง ทักษะภาพแบบบรรยากาศ (Aerial Perspective) ทักษะภาพแบบแฝง (Hidden Perspective) ของเลโอนาร์โด ดา วินชี ซึ่งก่อให้เกิดระบบทัศนมิติที่มีความเป็นวิทยาศาสตร์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ในภาพหนึ่งภาพนั้น การกำหนดรูปร่าง สี และปริมาตรของวัตถุจะขึ้นอยู่กับระยะใกล้ไกลและตำแหน่งสัมพันธ์ของวัตถุที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างลักษณะพิเศษทางศิลปะของภาพลวงตา (Optical illusion) ของฉากภาพที่คล้ายกับของจริง ความสัมพันธ์ของสัดส่วน สี ความมืดความสว่างระหว่างคนและวัตถุ ในภาพเป็นไปตามหลักการของทัศนมิติอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ซับซ้อนรวมเป็นหนึ่งเดียวในพื้นที่อย่างเป็นระเบียบภายใต้แบบแผนทางวิทยาศาสตร์ ความรู้สึกเชิงพื้นที่ที่มีความสมจริง ทำให้เกิดผลลัพธ์สามมิติของวัตถุเชิงพื้นที่บนภาพสองมิติ

แนวคิดทัศนศิลป์ของตะวันตก โดยหลัก ๆ คือการลอกแบบและการสเก็ตช์วัตถุและฉากต่าง ๆ ได้ปรากฏขึ้นจริงอีกครั้งโดยไม่ต้องเพิ่มทัศนคติส่วนบุคคลของศิลปินเข้าไปมากเกินไป ศิลปินจีนในสมัยราชวงศ์ฮั่นได้หลายขอบเขตของเวลาและพื้นที่โดยใช้ทัศนคติของตนเองอย่างอิสระในการแกะสลักภาพเพื่อนำเสนอวัตถุทั้งความสมจริงและจินตนาการ และไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงการมองด้วยตาเปล่าเท่านั้น แต่เป็นการแสดงถึงการสังเกตทางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์จากหลากหลายมุมมอง เป็นภูมิปัญญาที่สร้างสรรค์ของศิลปินแห่งราชวงศ์ฮั่น และแสดงถึงแนวคิดทางสุนทรียภาพของ "มนุษย์กับธรรมชาติเป็นหนึ่งเดียว"

ภาพที่ 4-15 ภาพการเข้าเยี่ยมและการบรรเลงดนตรีเต๋นร่า

ภาพการเข้าเยี่ยมชมและการบรรเลงดนตรีเต็มลำ จัดวางองค์ประกอบเชิงพื้นที่ที่แตกต่างกันสี่มุมมอง ซึ่งต่างจากวิธีการจัดองค์ประกอบของศิลปินร่วมสมัย ในอดีต ศิลปินได้พรรณนาฉากสีฉากจากมุมที่ต่างกันแล้วรวมเป็นผลงานเดียว

ผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นเหตุผลว่าทำไมคนสมัยใหม่จึงรู้สึกว่ารूपทรงและองค์ประกอบภาพของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ฉินนั้นไม่ถูกต้อง ศิลปินเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินได้ทำลายข้อจำกัดของเวลาและพื้นที่เพื่อสร้างงานศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่เป็นอิสระ โรแมนติก และมีความสร้างสรรค์มากขึ้น โดยแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานกันอย่างลงตัวระหว่างวัตถุ อารมณ์ และความคิด

ความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องอัน

แรงจูงใจของ "อิฐฉินและกระเบื้องอัน" คือแสดงกิจกรรม แนวคิด ความเชื่อและความรู้ในสังคมราชวงศ์ฉินและอันผ่านการสร้างภาพอิฐ "หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้พิสูจน์แล้วว่า ระบบอุดมการณ์ซึ่งเป็นจิตวิญญาณและวัฒนธรรมของชาวจีนในสมัยโบราณมีรากฐานมาจากลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋าเท่านั้น" (Jin, 1997) จะเห็นได้ว่าลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋าเป็นระบบอุดมการณ์หลักในราชวงศ์ฉินและอัน การวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาของ "อิฐฉินกระเบื้องอัน" จากนั้นดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับศิลปะรูปทรงและศิลปะภาพของราชวงศ์ฉินและอัน บนพื้นฐานของการค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบทางศิลปะ หัวข้อทางศิลปะ และทฤษฎีทางศิลปะ โดยแบ่งออกเป็นการอภิปรายถึงความหมายแฝงและลักษณะพิเศษทางสุนทรียศาสตร์ รวมถึงจิตวิญญาณแห่งวัฒนธรรมของศิลปะรูปทรงในสมัยราชวงศ์ฉิน แม้ว่าจิตวิญญาณของศิลปะรูปทรงจะไม่ใช้จิตวิญญาณทางวัฒนธรรมในสมัยนั้น แต่ต้นกำเนิดของศิลปะรูปทรงควรสืบย้อนไปถึงจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมของคนในสมัยนั้น หากปราศจากการค้นคว้าที่เกี่ยวกับจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาจากศิลปะรูปทรงใน "อิฐฉินกระเบื้องอัน" จะไม่สามารถเปิดเผยถึงจิตวิญญาณศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์อันอย่างลึกซึ้งได้

1. อุดมคติที่ยิ่งใหญ่และสมบูรณ์ของลัทธิขงจื้อ

ศิลปะภาพและศิลปะรูปทรงของราชวงศ์ฉินและอัน แสดงให้เห็นถึงสไตล์ศิลปะที่ยิ่งใหญ่และเต็มไปด้วยสาระ ราชวงศ์ฉินทำให้ "การรวมกันที่ยิ่งใหญ่" เป็นจริง ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการรวมอาณาเขต แต่ยังเป็นการแสดงออกถึงความเคารพตนเองและความมั่นใจในตัวเองทางวัฒนธรรม สิ่งที่แสวงหาและสะท้อนให้เห็นถึงคือจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่และเต็มไปด้วยสาระ ตั้งแต่ช่วงต้นของราชวงศ์ฉินตะวันตกจนถึงสมัยเหวินจิง ผู้มีอำนาจนับถือลัทธิขงจื้อ และดำเนินนโยบายการปกครองโดยไม่ทำอะไรและให้ประชาชนพักผ่อนเต็มที่ ในรัชสมัยจักรพรรดิอันอยู่แห่งราชวงศ์ฉิน

ด้วยการเสริมความแข็งแกร่งของระบบ “การรวมกันที่ยิ่งใหญ่” การรวมกันและการจัดระบบทางความคิดกลายเป็นความต้องการของยุคสมัย เมื่อกรพรรดิฮั่นอู่ขึ้นครองบัลลังก์ ตงจงชูก็เสนอนโยบาย “นับถือลัทธิขงจื้อเท่านั้น” ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในเวลานั้น จักรพรรดิจึงยกย่องและใช้เป็นพื้นฐานทางทฤษฎีในการกำหนดนโยบาย ตั้งแต่เป็นต้นนั้นมา ลัทธิขงจื้อได้กลายเป็นความคิดเชิงปรัชญาที่ครอบงำ และเผยแพร่ไปยังทุกมุมของสังคมอื่น รวมถึงการโต้แย้งที่ยืดเยื้อระหว่างวรรณคดีใหม่และวรรณกรรมโบราณ แท้จริงแล้วเป็นผลมาจากความพยายามของแต่ละฝ่ายที่จะรวมวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน แก่นแท้ของลัทธิขงจื้อคือจริยธรรมเป็นศูนย์กลางและการเมืองยิ่งใหญ่ที่สุด คือ “เนยแข็งไวหวัง” และศีลธรรมจรรยา เป็นต้น “การควบรวมเป็นหนึ่ง” ของลัทธิขงจื้อในราชวงศ์ฮั่น เน้นย้ำบทบาทนี้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นอิทธิพลของลัทธิขงจื้อในราชวงศ์ฉินและฮั่นที่มีต่อศิลปะคือ ขนบประเพณีที่เข้มข้น (เน้นอรรถประโยชน์ทางการเมือง) การจัดตั้งกฎเกณฑ์และระเบียบ (รูปแบบเครื่องครัดและเป็นระเบียบ) การแสวงหาพลังที่เต็มเปี่ยม

ภาพที่ 4-16 ภาพการทำกริช (Lu Yu, 2023)

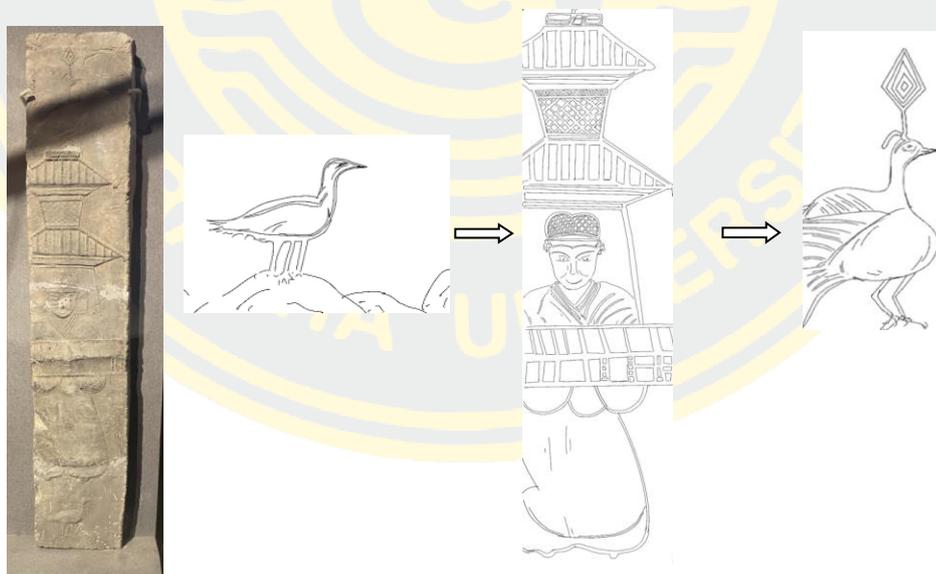
หัวข้อของอิฐแกะสลักภาพเหมือนราชวงศ์ฉินส่วนใหญ่ประกอบด้วยลายสัตว์ ลายพืช และลายเมฆ สะท้อนให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของการรวมกันของหกอณาจักรและการก่อสร้างพระราชวัง ในราชวงศ์ฉิน หัวข้อของศิลปะภาพในราชวงศ์ฮั่นส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาของขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่ง

ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ ดังเช่นภาพการทำกรเกษตร แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ พิธีกรรมและดนตรี การขับไล่สิ่งชั่วร้าย และ “การเพาะปลูก” ส่วนที่หนึ่ง “พิธีกรรมและดนตรี” แสดงถึงสภาพความเป็นอยู่และสถานะของผู้ปกครองในขณะนั้น และยังสะท้อนถึงลำดับชั้นของระบบศักดินาด้วย ส่วนที่สอง “การขับไล่สิ่งชั่วร้าย” เป็นหนทางหนึ่งสำหรับผู้คนในการอธิษฐานเพื่อไม่ให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติและเกิดแต่สิ่งดี ๆ ในชีวิต ส่วนที่สาม “การเพาะปลูก” เกษตรกรรมเป็นแรงงานพื้นฐานของผู้คนในราชวงศ์ฉินและฮั่น เนื่องจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เมืองหนานหยางเหมาะสำหรับการปลูกข้าว และทำเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก ดังนั้นงานเกษตรกรรมจึงมีความเจริญรุ่งเรือง และถูกนำเสนอผ่านภาพการทำเกษตรในสังคัม ซึ่งภาพเหล่านี้แสดงถึงจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมและแนวคิดของลัทธิขงจื้อ ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์ทางความคิดของราชวงศ์ฉินและฮั่น เจตนารมณ์คือการรวบรวมเป็นหนึ่งใน ศิลปะอิฐฉินกระเบื้องฮั่นสื่อถึงความทรงพลัง แข็งแกร่งและหนักแน่น สะท้อนแนวความคิดของราชวงศ์ฉินและฮั่นที่เต็มไปด้วยความมีชีวิตชีวา อำนาจ และความภาคภูมิใจในชนชาติ แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่ของประเทศจีน ศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางเป็นสื่อกลางอันเป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมฮั่น การก่อเกิดวัฒนธรรมฮั่นสามารถสืบย้อนไปช่วงยุคชุนชิว-จ้านกั๋ว เริ่มปรากฏระบบปรัชญาขึ้นมากมาย จนกลายเป็นยุคแห่งปรัชญาเมธีร้อยสำนัก สำนักคิดต่าง ๆ เช่น สำนักขงจื้อ สำนักเต๋า สำนักฝ่าเจีย เป็นต้น ได้หลอมรวมจนกลายเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมฮั่น ในสมัยราชวงศ์ฮั่น วัฒนธรรมของพื้นที่ทางตอนเหนือได้ยึดวัฒนธรรมขงจื้อเป็นหลัก พื้นที่ทางตอนใต้ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมฉู่จึงใช้ปรัชญาของสำนักหวงเหล่าเสวีย วัฒนธรรมขงจื้อให้ความสำคัญกับเหริน (ความมีเมตตาธรรมต่อเพื่อนมนุษย์) อี้ (ความเที่ยงธรรม) หลี่ (พิธีการ) จื่อ (ความรู้ปัญญา) ซิน (ความจริงใจเชื่อใจ) และเสี่ยว (ความกตัญญูกตเวทิต์) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปกครองของราชวงศ์ฮั่น นอกจากนี้นักปกครองสมัยราชวงศ์ฮั่นได้ใช้ยุทธศาสตร์การปกครองที่ละทิ้งปรัชญาเมธีร้อยสำนัก และใช้ความเคารพต่อแนวคิดขงจื้อ ดังนั้นวัฒนธรรมขงจื้อจึงมีความเชื่อมโยงกับการเมืองการปกครองสมัยนั้น ส่วนปรัชญาของสำนักหวงเหล่าเสวียกลับเป็นคตินำสอนภายในสังคัมพื้นบ้าน ปลูกฝังผู้คนด้วยวิสัยทัศน์ที่สวยงามของความเป็นอมตะและการกลายเป็นเซียน ศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางนำเสนอวิถีชีวิตของผู้คนในสังคัมเป็นหลัก ทั้งยังแฝงซ่อนคำสอนลงในการสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงไม่เพียงเป็นงานศิลปะเท่านั้น แต่ยังผสมผสานความเป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมจิตวิญญาณแบบลัทธิโรแมนติกเข้าไปด้วย

2. อาณาจักรที่เปิดกว้างและไร้ขอบเขตของลัทธิเต๋า

หนานหยางนับเป็นดินแดนของรัฐฉู่ จักรพรรดิหลิวปังผู้ก่อตั้งราชวงศ์ฮั่นเป็นชนพื้นเมืองของรัฐฉู่ จึงได้รับอิทธิพลจาก “วัฒนธรรมฉู่” มาอย่างลึกซึ้ง “วัฒนธรรมฉู่” เป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งได้พัฒนามาจากพื้นฐานของชนบประเพณีของชาวฉู่ “ลัทธิเต๋า” เป็นความคิดเชิงปรัชญาที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมฉู่ เฟิงโหย่วหวหลาน นักปรัชญาชื่อดังเชื่อว่า ลัทธิเต๋ายึด

สมัยก่อนราชวงศ์ฉินมีการพัฒนาทั้งหมด 3 ระยะได้แก่ ระยะที่ 1 คือแนวคิดของหยางจู ระยะที่ 2 คือแนวคิดของ "เล่าจื๊อ" ระยะที่ 3 คือแนวคิดของ "จวงจื๊อ" ลัทธิเต๋าเป็นความคิดเชิงปรัชญาที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมฉู่ และในขณะเดียวกันยังมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมฉินและฮั่นด้วย แม้ว่า "ฮั่นจะสืบทอดระบบฉิน" ทั้งในแง่ของการเมือง เศรษฐกิจ และกฎหมาย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า พื้นฐานของราชวงศ์ฮั่นได้สืบทอดมาจากระบบของราชวงศ์ฉิน แม้ว่าในแง่ของลักษณะทางคติความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวรรณกรรมและศิลปะ ราชวงศ์ฮั่นจะยังคงรักษาลักษณะเด่นของความรู้สึกโรแมนติกของฉู่ไว้ แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดของลัทธิเต๋าก็ได้กลายเป็นแนวคิดในการปกครองอย่างเป็นทางการในสมัยราชวงศ์ฮั่น ในเวลาต่อมา ลัทธิขงจื๊อก็ได้เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลมากขึ้น วัฒนธรรมลัทธิเต๋าก็กลายเป็นความคิดที่ขัดแย้งกับคติของผู้คนในสังคม และในท้ายที่สุด ลัทธิเต๋าก็เปลี่ยนจากแนวคิดที่เป็นที่นิยมของผู้คนมาเป็นองค์กรทางศาสนา วัฒนธรรมขงจื๊อเอื้อต่อการรวมอำนาจของฝ่ายปกครอง ในขณะที่ลัทธิเต๋าก็เป็นอาณาจักรที่ไม่ถูกจำกัด คลุมเครือ และว่างเปล่า ศิลปะของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" สะท้อนให้เห็นถึงจิตวิญญาณทางวัฒนธรรมของลัทธิเต๋าแห่งความเปิดกว้างและไร้ข้อจำกัด อีกทั้งศิลปะแบบโรแมนติกยังเป็นแนวคิดสุนทรียภาพของศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางอีกด้วย

ภาพที่ 4-17 อิฐภาพศาลาและบุคคล (Lu Yu, 2023)

ดังที่แสดงในอิฐภาพศาลาและบุคคล การจัดองค์ประกอบตามฉากจากล่างขึ้นบน เป็นภาพอิฐสามขาขึ้นอยู่บนพื้นที่สูง (หรือที่เรียกว่าอิฐทองคำที่อาศัยอยู่ในดวงอาทิตย์) และเหนืออิฐทองคำ คือท้องฟ้า ซึ่งมีมนุษย์จากสวรรค์อาศัยอยู่อย่างมีความสุข เขาถือเหรียญมากมายอยู่ในมือ

และมีนกศักดิ์สิทธิ์ยืนอยู่บนหลังคา เป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี นี่เป็นลักษณะทั่วไปของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ซึ่งเต็มไปด้วยความอยากรู้อยากเห็นและความปรารถนาที่จะสำรวจโลกแห่งสวรรค์ บรรยายถึงสวรรค์ โลก และจักรวาลที่เปิดกว้างและเจริญรุ่งเรือง โดยหวังว่าจะขึ้นสู่สวรรค์และได้รับชีวิตนิรันดร์ ดังนั้นจึงมีผลงานมากมายที่มีเนื้อหาประเภทนี้ เนื้อหาและองค์ประกอบของอิฐแกะสลักภาพเหมือนมีความสมบูรณ์และซับซ้อน การเล่าเรื่องผ่านภาพ ผลงานนำเสนอความเปิดกว้าง ความโรแมนติก และความเป็นอิสระทางความคิด

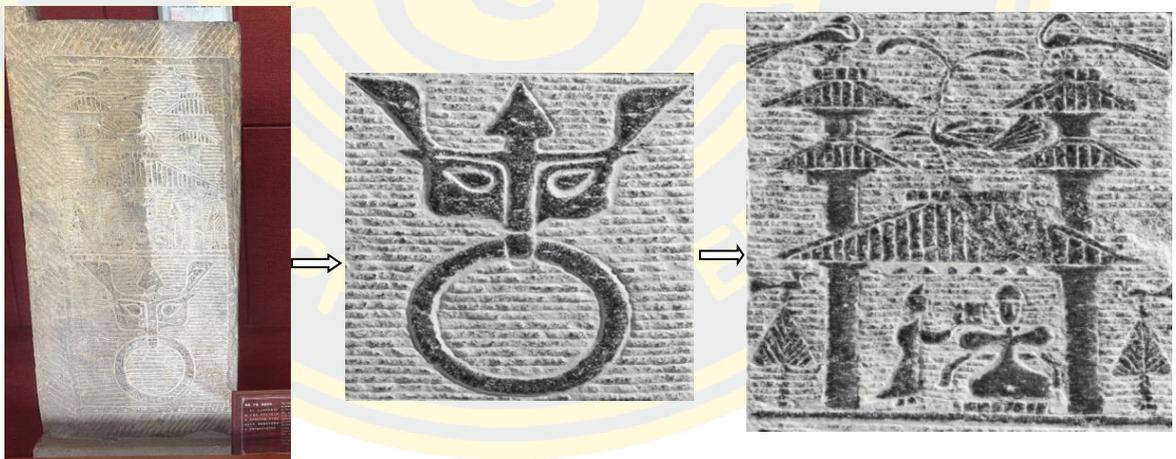
ลวดลายอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางแสดงให้เห็นถึงโลกแห่งจินตนาการที่ผสมผสานเทวดานานเข้ากับประวัติศาสตร์ ผสมผสานความเป็นจริงเข้ากับสิ่งลึกลับ ผสมผสานมนุษย์เข้ากับสัตว์ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสัตว์ร่างผสม มังกร งู สิงโต เสือ และสัตว์อื่น ๆ ตลอดจนการผสมผสานภาพลักษณะตัวละครในเทวดานานต่าง ๆ เช่น พระมารดาและองค์ชาย เทพสายลม (凤伯; เฟิงป๋อ) และเทพีสายฟ้า (电母; เตี้ยนหมู่) มนุษย์และสัตว์ ผลงานที่สร้างขึ้นภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมผู้นั้นไม่มีข้อจำกัดและกฎเกณฑ์ แต่เต็มไปด้วยสุนทรียภาพทางศิลปะอันน่าหลงใหล และโรแมนติก ไม่ว่าจะเป็นบันทึกชีวิตจริงโดยตรงหรือการจินตนาการถึงโลกสวรรค์ ล้วนมีกลิ่นอายของชีวิตอย่างชัดเจนและเต็มไปด้วยความหมายแฝงเชิงมนุษยนิยม ไม่เพียงแต่สะท้อนชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมจริงของสมัยราชวงศ์ฮั่นเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงการแสวงหาทางจิตวิญญาณของผู้คนที่มุ่งหวังถึงความดีงามอีกด้วย เมื่อพิจารณาจากพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของราชวงศ์ฉินและฮั่น เนื่องจากอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระบบลำดับชั้น แนวคิดทางวัฒนธรรม และระดับเศรษฐกิจ ทำให้คนธรรมดาทั่วไปในสมัยราชวงศ์ฮั่นที่ไม่ได้มีสถานะสูงนั้นไม่สามารถเข้าถึงอำนาจ ชื่อเสียง และเงินทองได้ ทว่าชีวิตของเศรษฐีชนชั้นปกครองกลับมั่งคั่งไปด้วยทรัพย์สิน มีชีวิตที่เรียกว่าสมบูรณ์แบบดั่งนั้นคนธรรมดาจึงคาดหวังที่จะเปลี่ยนความไฝฝืนและการเฝ้ารอชีวิตที่ดีงามให้กลายเป็นความจริงได้ในทางหนึ่งใดทางหนึ่ง นี่จึงอธิบายได้ว่าเทคนิคการนำเสนอลวดลายอิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางส่วนใหญ่จะมีลักษณะแบบเกินจริง เปลี่ยนรูป สมมาตร และสมดุล ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณของผู้คนในขณะนั้น

3. บรรยายากาตทางวัฒนธรรมของการบูรณาการลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า

หลังจากยุคของจักรพรรดิฮั่นอู่แห่งราชวงศ์ฮั่น แนวความคิดกระแสหลักได้เปลี่ยนจากลัทธิเต๋าเป็นลัทธิขงจื้อ เนื่องจากคัมภีร์และการศึกษาคัมภีร์ตลอดจนรูปแบบปกครองของราชวงศ์ฮั่นล้วนมีต้นกำเนิดมาจากลัทธิขงจื้อ อย่างไรก็ตาม ลัทธิเต๋าก็ไม่ได้เลือนหายไปแต่อย่างใด การเสริมส่งกันของลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋าเป็นลักษณะเด่นของวัฒนธรรมทางความคิดของจีน ซึ่งทำให้วัฒนธรรมราชวงศ์ฮั่นมีบรรยากาศของความเป็นเอกภาพอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นเนื้อหาของศิลปะภาพในสมัยราชวงศ์ฮั่นจึงถือเป็นผังภาพที่นำเสนอ "โลกสี่ใบ" อันได้แก่ โลกสวรรค์ โลกเซียน โลกมนุษย์ และโลกใต้พิภพ ซึ่งรูปแบบแนวคิดของจักรวาลแห่งสวรรค์และมนุษย์ที่สะท้อนให้เห็นนั้นเป็นแนวคิดที่สำคัญในการสร้าง

กิจกรรมของราชวงศ์ฮั่นมาโดยตลอด ศิลปะการปั้นหล่อรูป "อิฐฉินกระบือฮั่น" โดยรวมนั้นแสดงถึงบรรยากาศของยุคสมัยอันยิ่งใหญ่แห่งการเป็นเอกภาพทางวัฒนธรรม อิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางยังเป็นวัสดุทางสถาปัตยกรรมสำคัญที่ใช้ในการตกแต่งห้องสุสาน ซึ่งไม่เพียงแต่มีประโยชน์ใช้สอยเท่านั้น แต่ยังต้องตอบสนองการแสวงหาโลกที่ดั่งามหลังความตายของผู้คนอีกด้วย การแสวงหาสิ่งเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากการปรารถนาที่จะมีชีวิตจริงที่ดั่งามแบบคนรวย ดังนั้นหลุมศพของผู้คนที่เสียชีวิตไปแล้วจะได้รับการตกแต่งอย่างหรูหราและสวยงาม ลวดลายอิฐแกะสลักภาพเหมือนจะมีความงดงามมากจนเกินกว่าการใช้งานจริงในสถาปัตยกรรมโดยสิ้นเชิง โดยมีทั้งลักษณะทางพิธีกรรมและความโดดเด่นทางศิลปะ ทั้งแสวงหาชีวิตหลังความตายและยึดติดกับชีวิตจริง นี่คือการร้องขอทางจิตวิญญาณและความปรารถนาที่จะมีชีวิตในโลกหลังความตาย

ดั่งภาพประตู่วัง ห้องโถงและหุ้บประตู่ฉิน ส่วนล่างของภาพคือหุ้บประตู่ฉิน ซึ่งเป็นการตกแต่งประตูแบบจีนโบราณ หัวหุ้บเป็นรูปผู้โส่ว ตามตำนานผู้โส่วซึ่งเป็นบุตรชายคนที่เก้าของมังกร เขมริรูปร่างเหมือนวัวและเสือ มีใบหน้าดุร้าย สามารถขับไล่วิญญาณชั่วร้าย ดังนั้นผู้โส่วเป็นรูปแบบทั่วไปที่พบบนงานแกะสลักหินในสมัยราชวงศ์ฮั่น นอกจากนี้ในตำนานยังกล่าวว่า ผู้โส่วสามารถนำวิญญาณผู้คนที่ขึ้นสู่สวรรค์ได้ ผู้คนลอดผ่านห้วงประตูไปใช้ชีวิตในตำหนักบนสวรรค์ได้

ภาพที่ 4-18 ประตู่วัง ห้องโถงและหุ้บประตู่ฉิน (Lu Yu, 2023)

แนวคิดนี้ยังสะท้อนให้เห็นในศิลปะอิฐแกะสลักภาพเหมือน โดยผสมผสานความคิดเชิงนามธรรมและจริยธรรมเข้ากับโลกมนุษย์และสรรพสิ่งที่ป็นรูปธรรมเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะ เป็นการแสดงถึงการป็นรูปธรรมทางทฤษฎีของสมัยราชวงศ์ฮั่น ทั้งยังเป็นการสร้างทฤษฎีของแนวคิดทางโลก การสร้างสรรค์ทางศิลปะได้บรรลุอุดมคติทางศิลปะในการ "ยืนหยัด เพื่อถ่ายทอดความหมาย"

นอกจากลวดลายจะสะท้อนความงามของงานศิลปะการปั้นหล่อรูปแล้ว ขณะเดียวกันยังมีความหมายแฝงเชิงบวกและแสดงถึงความปรารถนาอันดีงาม นี่เป็นองค์ประกอบโครงสร้างสำคัญที่ผู้วิจัยได้เข้าใจวัฒนธรรมและสุนทรียภาพทางศิลปะของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่น

4. ศิลปะแห่งการออกแบบลวดลายสมัยใหม่

ภายใต้อิทธิพลของกระแสความคิดทางทฤษฎีด้านสุนทรียศาสตร์ในปัจจุบัน การออกแบบร่วมสมัยได้หลอมรวมแนวคิดสำคัญของประเด็นต่าง ๆ มากมายเข้าด้วยกัน เมื่อระดับเศรษฐกิจของมนุษย์ใหม่ดีขึ้น รูปแบบการบริโภคของผู้คนก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ในการเลือกลักษณะและรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์ ผู้บริโภคมักให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้กลายเป็นข้อกำหนดใหม่สำหรับนักออกแบบสมัยใหม่ เนื่องจากลวดลายนับเป็นหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการออกแบบตกแต่งผลิตภัณฑ์ การออกแบบลวดลายจึงควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสุนทรียภาพทางศิลปะในปัจจุบันด้วย สำหรับศิลปะลวดลายอิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นนั้น จิตวิญญาณแห่งกาลเวลาวัฒนธรรมภายใน และสุนทรียภาพทางศิลปะถือเป็นโครงสร้างสำคัญของการออกแบบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพทางสังคมที่แท้จริงของราชวงศ์ฉินและฮั่นตลอดจนสภาพที่แท้จริงของชีวิตผู้คนและความต้องการในด้านสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมและศิลปะในเวลานั้น

ดังนั้นอิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นจึงไม่เพียงแต่เป็นผลงานศิลปะที่สวยงามเท่านั้น แต่ยังเป็นบันทึกโดยแท้จริงของสภาพทางสังคมของราชวงศ์ฉินและฮั่น และเป็นรูปแบบการแสดงออกภายนอกของวัฒนธรรมฉินและฮั่น อิฐแกะสลักภาพเหมือนเป็นการผลิตซ้ำสื่อกลางของรูปแบบทางศิลปะซึ่งมีคุณค่าทางสุนทรียภาพทางศิลปะที่พิเศษและมีความสำคัญทางวัฒนธรรม อิฐแกะสลักภาพเหมือนจึงมีสถานะสำคัญที่ขาดไม่ได้ในสาขาศิลปะการตกแต่งแบบจีนโบราณ สำหรับการออกแบบลวดลาย ความสำคัญของวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นใน 3 ด้าน ด้านที่หนึ่ง วัฒนธรรมถือเป็นแหล่งที่มาของแรงบันดาลใจอันสร้างสรรค์สำหรับการออกแบบลวดลาย ทำให้เกิดความเป็นไปได้อย่างไม่จำกัดสำหรับการสร้างสรรค์ที่ไม่ตายตัวและแนวคิดที่ยืดหยุ่น ด้านที่สอง การนำองค์ประกอบทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของจีนมาใช้ในการออกแบบลวดลาย สามารถส่งเสริมระดับจิตวิญญาณของการออกแบบทางศิลปวัฒนธรรม ด้านที่สาม ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการถดถอยองค์ประกอบเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการสร้างสรรค์ลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของจีนดั้งเดิม

ภาพที่ 4-19 เสาศิขณาลัยสี่ใบไม้ (Lu Yu, 2023)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบลวดลายสี่ใบไม้ในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น พบว่า ที่มาของลายมาจากใบไม้ในสภาพแวดล้อมสมัยนั้น จากนั้นถูกนำมาสร้างสรรค์ใหม่ผ่านการถอดองค์ประกอบเปลี่ยนรูปและการทำซ้ำ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีความสามารถในการประมวลเชิงอัตวิสัยในการแจกแจงและคัดสรรเพื่อให้พลังทางวัฒนธรรมกลายเป็นลวดลาย จากนั้นจึงทำการออกแบบอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างความหมายทางสุนทรียภาพทางจิตวิญญาณที่สูงกว่าตัวผลิตภัณฑ์ ทำให้การออกแบบสามารถยกระดับสุนทรียภาพทางศิลปะที่อยู่บนพื้นฐานการตอบสนองความต้องการในด้านประโยชน์ใช้สอยและรูปลักษณ์ภายนอก นี่จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบลวดลายของผลิตภัณฑ์ วิธีการออกแบบลวดลายเช่นนี้สามารถนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ได้ เป็นการสืบทอดแก่นแท้ของวัฒนธรรมจีนโบราณและศิลปะการตกแต่ง และใช้การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมและศิลปะของคนสมัยใหม่ นับเป็นการพินิจความงามของวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอีกครั้ง

5. การถ่ายทอดเรื่องราว วิถีชีวิตในยุคสมัย

ตำรา "เหวินจื่อ" ชี้ให้เห็นว่า "เหล่าจื๊อกล่าวว่า ตั้งแต่จักรพรรดิมาจนถึงประชาชนทั่วไป ทุกคนมีชีวิตเป็นของตัวเอง เพียงแต่ว่า ชีวิตของผู้คนไม่เท่ากัน" (Wenzi, 2008, p.35) ความหมายทั่วไปคือ นอกจากจักรพรรดิแล้ว ชีวิตของประชาชนทั่วไปในโลก คือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดและการพัฒนา ซึ่งกิจกรรมและประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ก็จะแตกต่างกันไป ในความหมายกว้าง ๆ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ อันประกอบด้วยกิจกรรมใน

ชีวิตประจำวัน การทำงาน การพักผ่อน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของชีวิตในสายอาชีพ ชีวิตส่วนตัว ชีวิตครอบครัว และชีวิตทางสังคม วัฒนธรรมย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คน และค่อย ๆ แทรกซึมอิทธิพลสู่การสร้างสรรคทางศิลปะ

ภาพที่ 4-20 อิฐแกะสลักภาพการเดินรำและชาวหูซู่ (Lu Yu, 2023)

อิฐแกะสลักภาพการเดินรำและชาวหูซู่ เป็นการบรรยายภาพการใช้ชีวิตของผู้คนในยุคสมัยนั้น จะเห็นได้ว่า เนื้อหาของลวดลายอิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่นส่วนใหญ่มาจากชีวิตประจำวันของผู้คนในเวลานั้น ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหามากมาย เนื้อหาบางส่วนเป็นคติแนวคิดเกี่ยวกับโลกในอุดมคติซึ่งไม่ได้นำเสนอแยกออกจากวิถีชีวิตจริงไปโดยสิ้นเชิง ทำให้มีทั้งความจริงและเรื่องแต่งที่สัมพันธ์กัน สืบเนื่องมาจากได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดและสภาพแวดล้อมการใช้ชีวิตในยุคหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามเนื้อหาที่ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบันกลับไม่ประยุกต์ใช้ภาพเรื่องราวในชีวิตจริง แต่ให้ความสำคัญต่อความสวยงามและความหมายมงคลที่เป็นที่ชื่นชอบของผู้คนมากกว่า แนวคิดนี้มีความสำคัญสำหรับใช้อ้างอิงในด้านวิธีการเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ นักออกแบบจึงต้องย้อนกลับที่วิถีชีวิตสมัยใหม่และให้ความสำคัญกับความต้องการทางศิลปะและสุนทรียภาพของคนสมัยใหม่ ตลอดจนค้นหาแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตวัฒนธรรมทางสังคม และสุนทรียภาพทางศิลปะ เพื่อสกัดและสร้างสรรค์อย่างประณีตด้วยวิธีการ

ออกแบบ เพิ่มสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมและศิลปะบนพื้นฐานของความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความงามทางทัศนศิลป์ของคนยุคใหม่

6. การแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกอันดีงาม

ลวดลายของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่นไม่เพียงแต่สื่อถึงวิถีชีวิตเท่านั้น แต่ยังเต็มไปด้วยความหมายแฝงทางอารมณ์ความรู้สึกของความปรารถนาอันดีงาม เนื่องด้วยอิทธิพลทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง และอื่น ๆ ของสมัยราชวงศ์ฮั่น "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ได้ก่อให้เกิดรูปแบบการแสดงออกของวัฒนธรรมฉินและฮั่นและการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ลวดลายในอิฐแกะสลักภาพเหมือนในสมัยราชวงศ์ฮั่นเป็นการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ตามอารมณ์ความรู้สึกเชิงอัตวิสัยของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตจริง โดยใช้รูปแบบวิธีการแบบนามธรรม การผสมผสาน การเปลี่ยนรูป ความเกินจริง การสร้างใหม่ และวิธีการอื่น ๆ เพื่อสร้างสรรค์ลวดลายหรือภาพใหม่ ๆ ซึ่งลวดลายจะยังคงรักษาอัตลักษณ์เดิมของสิ่งเหล่านั้นไว้ ทว่ามีความเป็นศิลปะมากขึ้น บางครั้งนักออกแบบก็ดึงองค์ประกอบต่าง ๆ จากเทวดานาน และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มาสร้างสรรค์เป็นลวดลายบนอิฐแกะสลักภาพเหมือน ซึ่งลวดลายเหล่านี้มาจากการรวบรวมข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรและข้อมูลจากการบอกเล่า และผสมผสานอารมณ์ความรู้สึกเชิงอัตวิสัยเข้ากับการสร้างสรรค์ ทำให้ผลงานมีอัตลักษณ์ของสิ่งนั้น ๆ อยู่ทว่าจะแตกต่างจากภาพลักษณ์วัตถุวิสัยตามธรรมชาติค่อนข้างมาก ตัวอย่างเช่น ลายเมฆของราชวงศ์ฉินและฮั่นจะประกอบด้วยเส้นโค้งที่เรียบง่ายและสง่างามซึ่งให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวและเป็นอิสระ และบางลวดลายยังมีการนำลายเมฆมาผสมผสานเข้ากับภาพสัตว์เพื่อสร้างสรรค์ภาพลักษณ์ใหม่

ภาพที่ 4-21 อิฐแกะสลักภาพเหมือนนกพระอาทิตย์ (Lu Yu, 2023)

อิฐแกะสลักภาพเหมือนนกพระอาทิตย์จากพิพิธภัณฑิ์อิฐแกะสลักในสมัยราชวงศ์ฮั่น มณฑลเหอหนาน ขนทางของนกพระอาทิตย์มีลักษณะเป็นนามธรรมเรียบง่ายและพลิ้วไหวเป็น

ลวดลายเมฆชุด หัวของนกมีลักษณะที่สมจริง ส่วนของปีกมีการเปลี่ยนรูปทรงของปีกเพื่อผสมรวมกับลวดลายของดวงอาทิตย์ การเปลี่ยนรูป นามธรรม ความเกินจริง การผสมผสาน และเทคนิคอื่น ๆ เหล่านี้แสดงถึงนิมิตมงคลของนกกงคล ลวดลายเชิงอุปมาที่สวยงามนี้ทำให้ผู้คนรู้สึกใกล้ชิดและเชื่อว่า นกศักดิ์สิทธิ์จะนำโชคดีมาให้ ลวดลายประเภทคล้าย ๆ กันนี้สามารถสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกที่โรแมนติกและดีงามของผู้คนในขณะนั้นได้ เป็นความต้องการทางสุนทรียะวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณของจีนดั้งเดิมในการสร้างสรรค์ลวดลายอันเป็นมงคลและสวยงามนี้ ไม่ว่าจะในรูปแบบนามธรรมหรือการแสดงความรู้สึกล้วนเป็นการสื่อถึงความปรารถนาอันดีงามของมนุษย์ นอกจากนี้ อีกหนึ่งความหมายแฝงที่สำคัญของอิฐแกะสลักภาพเหมือนคือการขับไล่วิญญาณชั่วร้าย เอกลักษณ์เฉพาะของรูปแบบศิลปะนี้คือจิ้งหะ ความเรียบง่าย ความหลากหลาย รวมถึงการใช้จินตนาการและแนวคิดโรแมนติกในการสร้างสรรค์ลายเมฆ ลายนก และลายดวงอาทิตย์ที่มีชีวิตชีวา ลายเส้นที่ลื่นไหลนั้นช่วยเพิ่มความงามของความเคลื่อนไหวยิ่งขึ้น ทำให้ภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สะท้อนถึงความต้องการด้านสุนทรียภาพโบราณ ไร้ข้อจำกัด และโรแมนติกของคนในสมัยราชวงศ์ฮั่น ลวดลายเหล่านี้ให้ความรู้สึกถึงการออกแบบที่ทันสมัยและยังเหมาะกับชีวิตของผู้คนยุคใหม่อีกด้วย

องค์ประกอบสำคัญของการออกแบบผลิตภัณฑ์สมัยใหม่คือการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่แท้จริงและความต้องการของมนุษย์ การบูรณาการการออกแบบผลิตภัณฑ์และการแสดงออกทางอารมณ์เป็นจุดสำคัญของการออกแบบ เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมไม่เพียงแต่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการตกแต่งในชีวิตประจำวันของผู้คนเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะและความรู้สึกทางวัฒนธรรมของผู้คนซึ่งมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับอารมณ์ความรู้สึกทางจิตวิญญาณของผู้ใช้ยุคใหม่ ดังนั้น แม้ว่าการออกแบบผลิตภัณฑ์จะมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย แต่ในขณะเดียวกันยังมีบทบาทในการแสดงอารมณ์ความรู้สึกทางจิตวิญญาณด้วย ในสังคมยุคใหม่ บนพื้นฐานของความพึงพอใจในชีวิตทางวัตถุ ผู้คนหันมาให้ความสำคัญกับความรู้สึกและความอบอุ่นทางวัฒนธรรมในชีวิตมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อในที่สุดการออกแบบสามารถสร้างความเชื่อมโยงทางจิตวิญญาณเข้ากับการดำเนินชีวิตได้ เมื่อนั้นงานออกแบบก็จะให้ความรู้สึกถึงเอกลักษณ์และเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้งาน

สถานการณ์ปัจจุบันของการออกแบบและการผลิตเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเมืองฝอซาน

1. ภาพรวมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

ในปีค.ศ. 2022 อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของจีนเผชิญกับความยากลำบากอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนนับตั้งแต่ขึ้นศตวรรษใหม่ สภาพแวดล้อมระหว่างประเทศมี

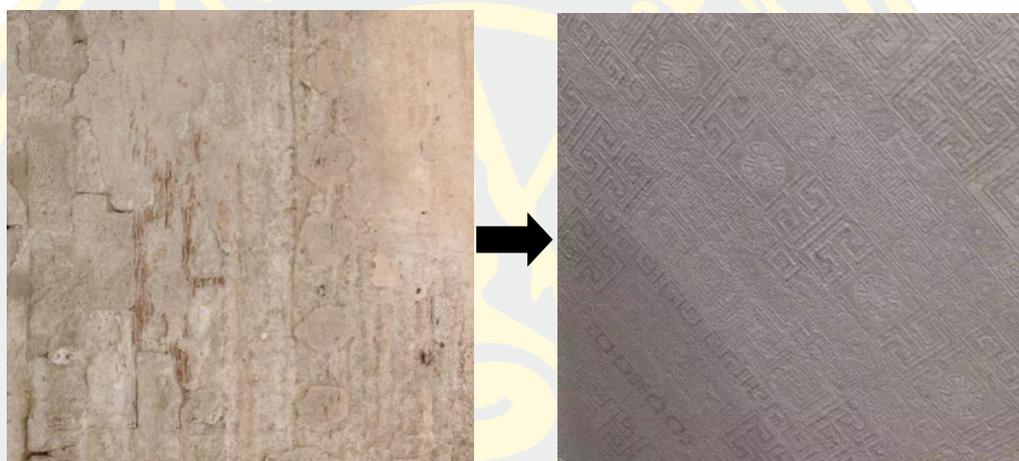
ความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น เศรษฐกิจโลกยังคงตกต่ำ และสถานการณ์โรคระบาดในประเทศก็ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยที่ทับซ้อนกัน เช่น แนวโน้มความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศที่ลดลง ทำให้การดำเนินงานทางเศรษฐกิจของการสร้างผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบจึงได้รับผลกระทบอย่างมาก และตัวชี้วัดต่าง ๆ ทั้งการผลิต การขาย และผลประกอบการต่างก็ลดลงไปด้วย ในปัจจุบัน อุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมได้ยึดแนวความคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นแนวทางหลักในการดำเนินการออกแบบเชิงนวัตกรรมอย่างครอบคลุม ดังนั้น ชีตความสามารถด้านนวัตกรรมจึงได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ระดับเทคนิคการผลิตโดยรวมได้รับการปรับปรุงอย่างครอบคลุม องค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ถูกนำมาใช้ในการวิจัยเชิงประยุกต์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับพลังงานสีเขียว การออกแบบนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีและเทคนิควิธีการผลิต เป็นต้น ในสภาพแวดล้อมนี้ วิกฤตการณ์ที่อุตสาหกรรมต้องเผชิญจึงเป็นโอกาสสำหรับนวัตกรรมที่ล้ำหน้าด้วยเช่นกัน

2. ผลิตภัณฑ์ใหม่และเทคโนโลยีของเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสมัยใหม่แบ่งออกเป็นสี่ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ กระเบื้องเคลือบ กระเบื้องพอร์ซเลน กระเบื้องแผ่นกลาง และกระเบื้องโบราณหรือกระเบื้องรัสติก (Rustic Tiles) ในช่วงสองปีที่ผ่านมากระเบื้องแผ่นกลางหรือที่เรียกว่ากระดานหินซินเทอร์ (Sintered stone) เป็นผลิตภัณฑ์ที่เติบโตเร็วที่สุด ข้อดีของมันคือ "ใหญ่ เบา บาง และสวยงาม" จึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ได้รับการพัฒนาและมีส่วนแบ่งตลาดอย่างรวดเร็ว กระเบื้องพอร์ซเลนแบบดั้งเดิม กระเบื้องขัดเงา กระเบื้องบุผนังภายนอก กระเบื้องโบราณ และประเภทอื่น ๆ มีอัตราที่ลดลง และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ในด้านประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสถาปัตยกรรม ประโยชน์ด้านความปลอดภัยและสุขภาพเช่น "กันลื่น ต้านแบคทีเรีย ป้องกันความชื้น และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม" เป็นประโยชน์ทางเทคนิคที่ผู้ใช้งานให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิดทั้งในและต่างประเทศ ผู้คนต่างให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น ดังนั้น ความปลอดภัยและสุขภาพจึงเป็นปัจจัยอันดับแรกของการออกแบบผลิตภัณฑ์ ประโยชน์ด้านพื้นที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ยังมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในอดีต ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้กับพื้นที่ภายในอาคารเช่น การออกแบบผนังและพื้น ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมจึงมีบทบาทในระดับพื้นที่และการตกแต่งผนังและพื้นเท่านั้น ปัจจุบันสามารถนำมาใช้ร่วมกับวัสดุตกแต่งหรือของใช้ภายในบ้าน เช่น โต๊ะ ตู้ และเครื่องใช้อื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ยังสามารถเปลี่ยนลักษณะรูปร่างของผลิตภัณฑ์ที่เป็นสองมิติแบบดั้งเดิม รวมถึงแยกองค์ประกอบทางวัฒนธรรมเพื่อออกแบบเชิงบูรณาการให้สอดคล้องตามสภาพแวดล้อมของพื้นที่สาธารณะที่แตกต่างกันได้ โดยใช้

เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผสมผสานเครื่องเคลือบและวัสดุอื่น ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่มีความสร้างสรรค์ไม่เพียงแต่มีประโยชน์ด้านการตกแต่งที่ใช้งานได้จริงเท่านั้น แต่ยังมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมซึ่งก่อให้เกิดผลทางศิลปะที่โดดเด่นในพื้นที่รูปลักษณ์และการตกแต่งทำให้เกิดแรงดึงดูดทางสายตาและจิตใจของผู้คน ซึ่งผลลัพธ์โดยรวมของการประสานเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้นไม่ได้เพียงแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางศิลปะของตัวเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดการถ่ายทอดความเป็นวัฒนธรรมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ภาพที่ 4-22 อีฐูเลียนแบบของโบราณ (Lu Yu, 2023)

เช่น ออกแบบเป็นสีเทาดำน โดยเลียนแบบผนังกำแพงแบบโบราณ มีเส้นผ่า เป็นอมตะ เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนความผันผวนของเวลาของประวัติศาสตร์ รูปแบบ สี สัน และลวดลายมีความละเอียดเช่นเดียวกัน สี สัน บรรยากาศแห่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ หินอ่อนทราเวอร์ทีนธรรมชาติ (Travertine) ผิวสีแบบขรุขระคล้ายหินเม็ดเล็ก ๆ แกะบนผิวกระเบื้อง (Color Render) และพื้นผิวเลียนแบบไม้ธรรมชาติ กระแสความนิยมนี้สะท้อนถึงความต้องการด้านสุนทรียภาพทางศิลปะของผู้คนที่หันมาชื่นชอบรูปแบบธรรมชาติมากขึ้น ภายใต้บริบทอิทธิพลของ "ความภูมิใจในวัฒนธรรม" คนสมัยใหม่ชื่นชอบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมแบบจีนใหม่ที่มีความหมายแฝงของวัฒนธรรมจีน ดังนั้นนักออกแบบจึงได้นำองค์ประกอบวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมมาใช้ในการออกแบบมากขึ้น ทว่าวิธีการของนักออกแบบส่วนใหญ่กลับเป็นเพียงการนำลวดลายคลาสสิกดั้งเดิมไปใช้แบบตรง ๆ โดยไม่ได้ลงลึกถึงความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและศิลปะดั้งเดิมของจีนเลย ในกระบวนการออกแบบเครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมจึงต้องให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

และความต้องการด้านสุนทรียภาพทางศิลปะของคนสมัยใหม่ เพื่อที่จะสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในสถาปัตยกรรมที่มีทั้งเอกลักษณ์วัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและความเรียบง่ายสมัยใหม่ รวมถึงมีรูปแบบแบบธรรมชาติตามสมัยนิยม ซึ่งนำไปสู่การเสริมสร้างอิทธิพลในระดับโลกและเผยแพร่วัฒนธรรมของอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของจีน

ในด้านการใช้วัสดุอย่างครอบคลุม นักออกแบบจำเป็นต้องเข้าใจแนวโน้มการพัฒนาของวัสดุตกแต่งอาคาร และใช้วัสดุโลหะ ไม้ แก้ว อะคริลิก และวัสดุอื่น ๆ อย่างสร้างสรรค์ ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับหน้าที่การใช้งานและคุณสมบัติของวัสดุต่าง ๆ อย่างละเอียดและผสมผสานเข้ากับวัสดุเครื่องเคลือบ ในการออกแบบ จำเป็นต้องให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่การใช้งาน และบูรณาการการใช้ชนิดวัสดุต่าง ๆ เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผสมผสานระหว่างแสงและสี ซึ่งสามารถทำให้การตกแต่งโดยรวมของพื้นที่เกิดผลลัพธ์และให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน วัสดุแต่ละชนิดยังมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง เช่น โทนสีอุ่นหรือเย็น ระดับความมันวาว และลวดลาย การผสมผสานวัสดุเข้ากับสีและแสงสามารถตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียภาพและการใช้งานจริงของการออกแบบได้ดีขึ้น รวมถึงสามารถขับเน้นความหมายแฝงของศิลปะการออกแบบให้โดดเด่นยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4-23 กระเบื้องลายศิลปะ (Lu Yu, 2023)

ในด้านเทคโนโลยีการผลิต วัสดุสำคัญของผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมคือ วัสดุเครื่องเคลือบ ซึ่งความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพื้นที่ที่อยู่อาศัยของคนสมัยใหม่ เทคนิคการผลิตเครื่องเคลือบมีข้อ จำกัดมากมายต่อการออกแบบ เนื่องจากต้องใช้เตาเผาขนาดใหญ่และการเผาที่

อุณหภูมิสูง รวมถึงการออกแบบเคลือบ สี และลวดลายจะต้องมีความเหมาะสมและเข้ากัน ซึ่งอัตราความสำเร็จของกระบวนการผลิตเครื่องเคลือบจะมีผลกระทบไปถึงความสำเร็จของการออกแบบ ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีการพิมพ์แบบอิงค์เจ็ทในการผลิตเครื่องเคลือบเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการทำงานที่คล้ายกับหลักการของเครื่องพิมพ์ สามารถพิมพ์ลายแบบสุ่มลงบนตัวเครื่องเคลือบ และยังสามารถใช้กับพื้นผิวของงานสามมิติชนิดต่าง ๆ ได้ เทคโนโลยีพิมพ์ดิจิทัลล่าสุด โดยใช้การสะสมหรือการกองรวมกันของเคลือบเพื่อให้ได้ลักษณะทางศิลปะที่ไว้และนูนบนพื้นผิวของอิฐ ในแง่ของลักษณะลายบนพื้นผิว มีการเลียนแบบพื้นผิวลายหินธรรมชาติ พื้นผิวลายไม้ และพื้นผิวลายผ้า เป็นต้น ผิวสัมผัสนุ่มนวลและรูปลักษณ์โดยรวมดูมีการซ้อนทับกันหลายชั้น นอกจากนี้ การจับคู่สีกับพื้นผิวงานแกะสลักลายขนาดเล็กยังเป็นการออกแบบและกระบวนการผลิตแบบใหม่ประเภทหนึ่ง การออกแบบลวดลายแตกต่างกัน การจับคู่สีก็แตกต่างกันด้วย สีสนของลวดลายมีความหลากหลาย รวมถึงการจับคู่ให้เข้ากับการใช้งานในภายหลังก็เป็นอีกหนึ่งแนวโน้มกระแสนิยมเช่นกัน

วิธีการออกแบบอิฐฉินกระเบื้องฮั่นด้วยนวัตกรรมใหม่

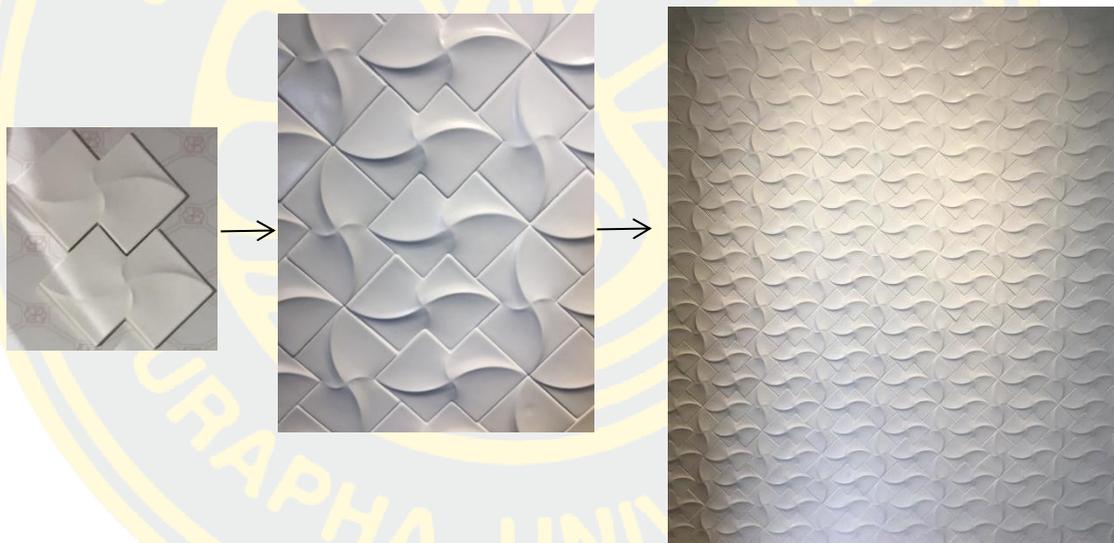
ราชวงศ์ฉินและฮั่นเป็นยุครุ่งโรจน์ในประวัติศาสตร์จีน การใช้อิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ฉินและฮั่นในการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน โดยเปลี่ยนรูปลักษณะการแกะองค์ประกอบสร้างใหม่ หรือการสกัดองค์ประกอบ ล้วนเป็นการสืบทอดและส่งเสริมของวัฒนธรรมดั้งเดิม บทนี้ผู้วิจัยอธิบายวิธีการสร้างนวัตกรรมการออกแบบของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น โดยใช้รูปทรง การตกแต่ง วิธีการจัดองค์ประกอบและวัสดุเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมดั้งเดิมมาออกแบบให้เหมาะสมกับพื้นที่ในปัจจุบัน เป็นการใช้สุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในการออกแบบ จนเกิดเป็นรูปแบบใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างอิฐฉินกระเบื้องฮั่นและเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน จากการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฮั่นและเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน ตลอดจนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้สรุปความสัมพันธ์ระหว่างอิฐฉินกระเบื้องฮั่นและเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน ไว้ดังนี้

ด้านรูปทรง ในช่วงเริ่มต้น อิฐฉินกระเบื้องฮั่นกับเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน ล้วนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอย และเป็นผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมของพื้นที่อยู่อาศัย เมื่อตอบสนองความต้องการด้านการใช้งานขั้นพื้นฐาน ผู้คนจึงค่อยๆ มีความต้องการด้านสุนทรียศาสตร์ที่สูงขึ้นและไม่พอใจกับรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่ซ้ำซากจำเจ ดังนั้นรูปลักษณะ การตกแต่งและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมแบบง่าย ๆ จึงค่อยๆ ถูกนำมาพัฒนาและ

ออกแบบให้มีรูปแบบที่หลากหลายกว่าเดิม รูปทรงของอิฐฉินกระเบื้องอันส่วนใหญ่เป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าและสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งใช้งานได้จริงและสะดวกต่อการจัดเรียงมากที่สุด และยังมีรูปทรงทรงกลม ครึ่งวงกลม รูปทรงพิเศษและรูปทรงอื่น ๆ จำนวนเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับรูปทรงเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบันที่ส่วนใหญ่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าและสี่เหลี่ยมจัตุรัส และยังมีรูปทรงหกเหลี่ยม สามเหลี่ยม ทรงกลม รูปพัดและรูปทรงอื่น ๆ

ดังที่แสดงในแผ่นกระเบื้องกัณฑ์แบบ เป็นการใช้รูปลักษณะของสี่เหลี่ยมเปียกปูนสองรูปต่อกันโดยมีการเปลี่ยนรูปร่างรูปทรง โดยใช้จากเคลือบสีขาวด้านที่ดูอบอุ่น ในส่วนตรงกลางมีเส้นโค้งสองเส้นที่ตัดกันและนูนยื่นออกมาบนพื้นผิวของกระเบื้อง อิฐ ติดประกอบด้วยการผสมผสานแนวอนและแนวตั้ง ทำให้รู้สึกถึงกัณฑ์ที่ปลิวไปตามสายลม รูปทรงที่แตกต่างกันสามารถตอบสนองความต้องการด้านการใช้งานและสุนทรียภาพทางศิลปะของคนยุคใหม่ได้ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 4-24 กระเบื้องกัณฑ์แบบนูน (Lu Yu, 2023)

ด้านการตกแต่ง อิฐฉินกระเบื้องอันมีการตกแต่งด้วยภาพบุคคลเหมือนจริงหลายภาพ ส่วนใหญ่จะเป็นภาพบุคคลในตำนานเรื่องเล่าของจีน โดยมีทั้งบุคคลหรือตัวละครเชิงบวก เช่น กษัตริย์ผู้มีเมตตา นักปราชญ์ วีรบุรุษ ขุนนางผู้กตัญญู ผู้เสียสละเพื่อผดุงคุณธรรม บุตรกตัญญู เป็นต้น และตัวละครเชิงลบ เช่น ทหาราช ผู้ทรยศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาพของบุคคลในประวัติศาสตร์จีน เพื่อสะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนในสังคม มีทั้งการบันทึกการสรรเสริญขุนนาง แม่ทัพและบุคคลอื่น ๆ ที่มีคุณูปการต่อแผ่นดินผ่านภาพ รวมถึงการบรรยายภาพการใช้ชีวิตของชนชั้นสูงและชาวบ้าน เนื้อหาประกอบด้วยการเล่นเปียโน การปฏิบัติหน้าที่ราชการ วิถีชีวิตและความบันเทิง การเดินทางล่าสัตว์

การค้าขายในตลาด การทำฟาร์มและการทอผ้า เป็นต้น อิฐแกะสลักภาพเหมือนหัวข้อภาพบุคคลนี้ไม่เพียงการถ่ายทอดจิตวิญญาณผ่านการวาดภาพเหมือน แต่ยังมีความเป็นศิลปะ ซึ่งทำให้เราเข้าใจถึงภูมิหลังทางสังคม วัฒนธรรม สุนทรียภาพทางศิลปะในยุคนั้น นอกจากนี้ยังอิฐแกะสลักภาพเหมือนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์ ทั้งสัตว์ในชีวิตจริงและสัตว์ในตำนาน ซึ่งไม่เพียงนำเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางธรรมชาติระหว่างสัตว์และมนุษย์ การผลิตทางสังคมกับชีวิต แต่ยังรวมถึงจิตวิญญาณอันเป็นมงคลที่สะท้อนผ่านภาพ

ด้านเนื้อหาเรื่องราว การตกแต่งของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น เป็นภาพจากตำนานโบราณและมีความหมายที่เป็นสิริมงคลซึ่งได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋าและวัฒนธรรมฉู่ ภาพเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงโลกในอุดมคติของผู้คนในสมัยนั้น โดยใช้เทคนิคการแสดงออกที่เน้นอารมณ์ความรู้สึก และใช้รูปแบบศิลปะที่เกินจริงและการเปลี่ยนรูปร่างรูปทรง เพื่อสื่อถึงความคำอธิษฐานทางจิตวิญญาณและความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น

ภาพที่ 4-25 กระเบื้องลายทิวไม้ (Lu Yu, 2023)

อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบันไม่ค่อยปรากฏภาพบุคคล ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะตกแต่งด้วยดอกไม้ บุคคล สัตว์ ลวดลาย ทิวทัศน์ ภาพวาด เป็นต้น โดยภาพดอกไม้และลวดลายเป็นองค์ประกอบที่ถูกนำมาใช้มากที่สุด ซึ่งมีทั้งภาพดอกไม้ที่พบในชีวิตประจำวัน และดอกไม้ที่ออกแบบตามหลักการออกแบบต่าง ๆ ขึ้นใหม่ หลังจากนักออกแบบดำเนินการออกแบบและจัดองค์ประกอบศิลปะใหม่ และใช้แปะติดในพื้นที่การใช้งานที่แตกต่าง เพื่อถ่ายทอดสุนทรียภาพของธรรมชาติและ ความหมายมงคลแก่ผู้ใช้งาน

ตัวอย่างเช่น นักร้องแบบหลายคนเลือกไม้ไฟเป็นองค์ประกอบหลักของการออกแบบ ไม้ไฟเป็นองค์ประกอบแบบตะวันออกที่สื่อถึงความเป็นสุภาพบุรุษในวัฒนธรรมจีน ดังภาพกระเบื้องลายทิวไม้ไฟ (ภาพที่ 4-25) ใช้ลวดลายไม้ไฟโดยปรับเปลี่ยนแสงและเงา ไม้ไฟที่พันกันเกิดจากการร้อยองค์ประกอบและสร้างใหม่ ในด้ายสีที่ใช้ที่มีความอึดตัวตัวอย่างสีฟ้าและเขียว ทำให้สีสันของภาพดูสดใส เต็มไปด้วยชีวิตชีวา และดูสบายตา ไม้ไฟเป็นสัญลักษณ์ของความสูงส่งมาตั้งแต่สมัยโบราณและเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิม การผสมผสานองค์ประกอบของไม้ไฟเข้ากับการจัดองค์ประกอบในปัจจุบัน ไม่เพียงแต่สามารถตกแต่งพื้นที่ให้สวยงามเท่านั้น แต่ยังถ่ายทอดความหมายทางจิตวิญญาณที่สวยงาม ซึ่งที่ชื่นชอบของผู้บริโภคร่วมสมัย

เมื่อพิจารณาจากพื้นที่ใช้งาน อิฐแกะสลักภาพเหมือนถูกนำมาใช้ในสถาปัตยกรรมใต้ดินในราชวงศ์โจวตะวันตก อิฐกลวงที่เก่าแก่ที่สุดถูกขุดพบที่แหล่งโบราณคดีวัดโจวกงและแหล่งโบราณคดีหมู่บ้านจ้าวเจียถายในมณฑลส่านซี

เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านราชวงศ์เมื่อเวลาผ่านไป จนถึงสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น เนื่องจากตำแหน่งที่ขุดพบสถาปัตยกรรมทำให้ไม่สามารถระบุบทบาทการใช้งานได้ของอิฐกลวงได้ จึงทำได้เพียงสันนิษฐานจากอิฐกลวงที่ถูกขุดพบที่แหล่งโบราณคดีพระราชวังของราชวงศ์ฉินและสุสานของสมัยราชวงศ์ฮั่น ซึ่งสันนิษฐานว่า อิฐกลวงเหล่านี้ถูกนำมาใช้วางขอบขั้นบันไดและขั้นบันไดในอาคารขนาดใหญ่และใช้บนผนังอาคาร

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตที่ถูกนำมาใช้ในประเทศจีนมาจากยุโรปและสหรัฐอเมริกา ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ประเทศจีนเริ่มสร้างโรงงานเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์เอง โดยในตอนแรกผลิตภัณฑ์เหล่านี้ใช้สำหรับผนังและพื้นภายในห้องน้ำ ห้องครัว และห้องนั่งเล่น จากนั้นจึงพัฒนาเป็นผนังสำหรับภายในอาคารและพื้นที่สาธารณะกลางแจ้ง ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม ผลิตภัณฑ์เหล่านี้เริ่มถูกใช้ในการตกแต่งในขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น เช่น ตกแต่งผนังด้านนอกของอาคาร ฉากกั้น พื้นผิวโต๊ะรับประทานอาหาร ตู้เสื้อผ้าและเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ

สรุป

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ อิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางกับเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบันมีความคล้ายคลึงกัน ทั้งสองใช้ในการตกแต่งภายในและภายนอกอาคาร ประเภทของเนื้อหาเรื่องราวหลากหลายและใกล้ชิดกับความต้องการทางวัฒนธรรมและสุนทรียศาสตร์ของผู้คน มีการวิเคราะห์ก่อนหน้านี้ว่า เนื่องจากอิทธิพลทางวัฒนธรรมแห่งยุคสมัย ทำให้อิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ฉินและฮั่นกับผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

จึงมีความหมายทางจิตวิญญาณและสุนทรียภาพในยุคสมัยนั้น ๆ ดังนั้นเนื้อหาเรื่องราวและการแสดงออกจึงแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์ทั้งสองช่วงเวลาต่างแสวงหาจิตวิญญาณและสุนทรียภาพที่สะท้อนถึงความเป็นสิริมงคลเหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดเลือกองค์ประกอบที่สื่อถึงความเป็นสิริมงคลในอิฐฉินกระบืออันเมืองหนานหยาง ผสมผสานการเทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบที่ล้ำหน้าของเมืองฝอซานและวิธีการออกแบบปัจจุบันในการถอดองค์ประกอบ รั้วโครงสร้าง และการสร้างสรรค์ใหม่ทำให้องค์ประกอบสามารถนำเสนอวัฒนธรรมอัน แต่ในขณะเดียวกันยังสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยและสุนทรียภาพของสังคมในปัจจุบัน

บทที่ 5

การออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

บทนี้ได้นำองค์ความรู้จากการวิเคราะห์รูปแบบ คุณค่า สุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ตลอดจนผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม เมืองฝอชาน มาใช้ในหัวข้อการออกแบบจากแนวคิดที่ได้รับและนำไปใช้กับการออกแบบผลิตภัณฑ์ในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย โดยเลือกองค์ประกอบ โครงร่างเส้น วิธีผสมผสาน ตลอดจนความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและสุนทรียภาพที่สอดคล้องกับความต้องการทางสุนทรียภาพของผู้คนในยุคร่วมสมัย โดยผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการออกแบบจำนวน 5 ชุด และได้คัดเลือกแผนการออกแบบ 1 ชุดเพื่อนำไปผลิตและจัดแสดงจริง

การออกแบบผลงานจากสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยาง

1. การออกแบบชุดที่ 1 อำนาจแห่งเสือ

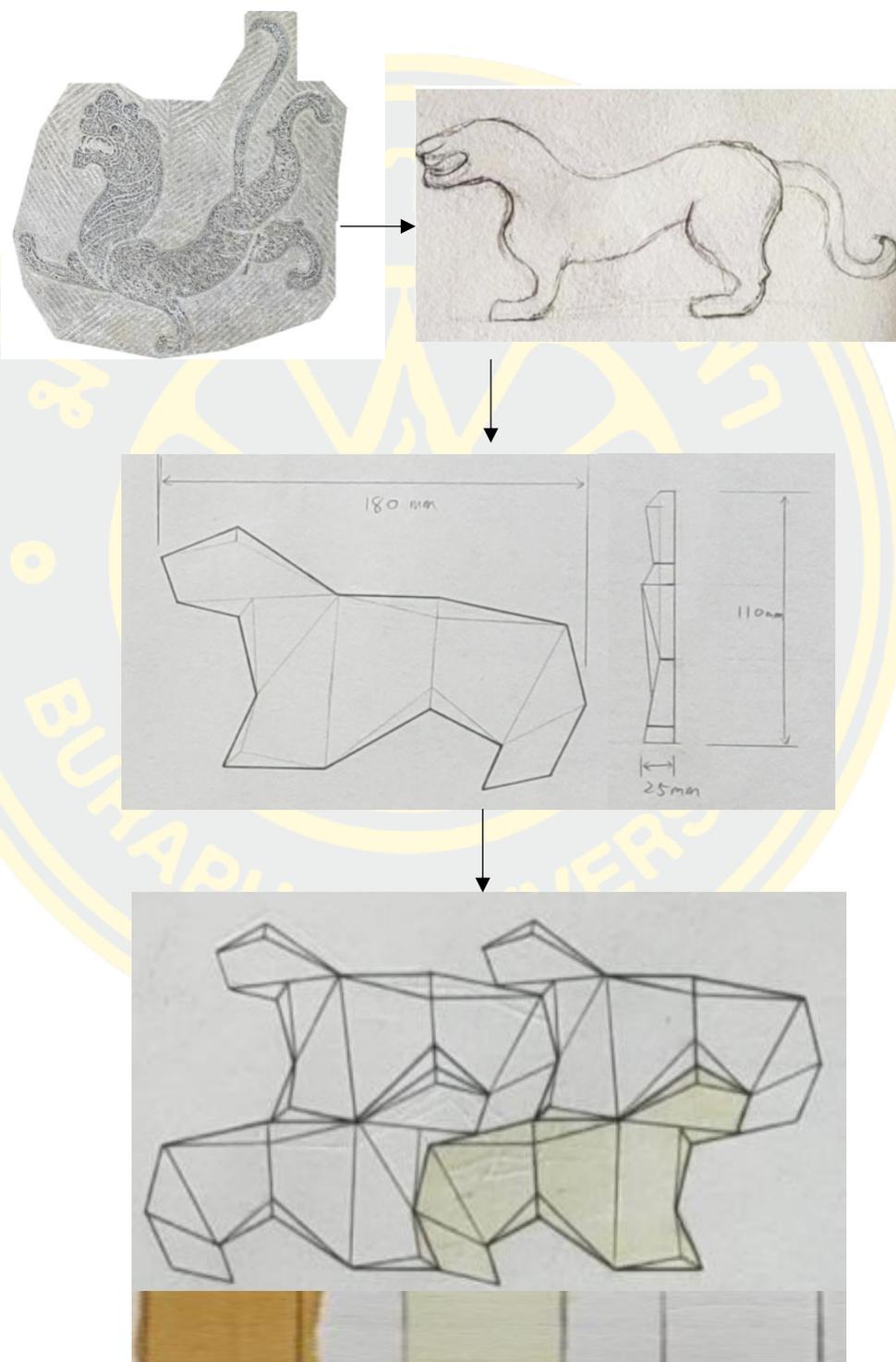
องค์ประกอบซึ่งเป็นที่มาในการออกแบบ : เสือ

หัวข้อและเนื้อหาของอิฐแกะสลักภาพเหมือน เมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นเกี่ยวข้องกับสัตว์เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะภาพเสือที่ปรากฏบนอิฐที่ประดับที่ตามกำแพงสุสาน เนื่องจากเสือเป็นสัญลักษณ์ของการขับไล่วิญญาณชั่วร้าย ดังนั้นเสือไม่เพียงแต่สื่อถึงพลังอำนาจ แต่ยังเป็นตัวแทนของการขับไล่ภัยพิบัติ สิ่งชั่วร้ายและนำพาโชคลาภมาให้อีกด้วย ซึ่งแนวคิดนี้ยังคงดำเนินต่อไปจนถึงทุกวันนี้

แรงบันดาลใจในการออกแบบ

แรงบันดาลใจการออกแบบผลงานชุด อำนาจแห่งเสือ มาจากภาพเสืออิฐแกะสลักภาพเหมือน เมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น โดยผู้วิจัยปรับปรุงลักษณะของเสือให้เรียบง่ายจากนั้นออกแบบให้เป็นอิฐสี่เหลี่ยม แล้วใช้องค์ประกอบพื้นผิวออกแบบอิฐให้ดูมีมิติ การใช้สีเนื่องจากสีเหลืองเป็นตัวแทนที่สื่อถึงความมั่งคั่งและอำนาจในความเชื่อของชาวจีน ผู้วิจัยจึงใช้สีขาวและเหลืองที่มีความเข้มอ่อนต่างกัน ได้แก่ สีขาว สีเหลืองอ่อนและสีเหลืองเข้มในการออกแบบ สี อิฐสามสีที่แตกต่างกันถูกปูและวางสลับสีกัน นอกจากนี้ยังใช้วิธีการทำซ้ำเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงของสีสันทันทีทิศทางเดียวกันการออกแบบทั้งหมดเรียบง่าย ทันสมัย และมีความหมายที่เป็นมงคล ซึ่ง

ตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียภาพของผู้คนในยุคปัจจุบัน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่การตกแต่งรูปแบบจีนเพื่อให้พื้นที่ดูยิ่งใหญ่ เรียบง่าย และมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมตะวันออก

ภาพที่ 5-1 ภาพการออกแบบลวดลายเสื่อ (Lu Yu, 2024)

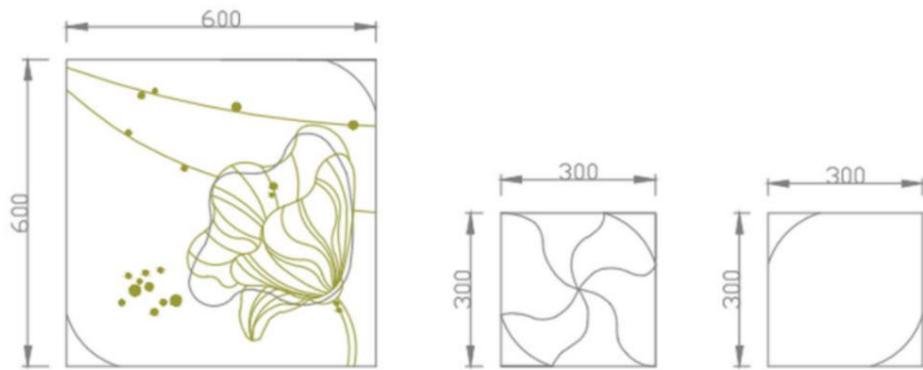
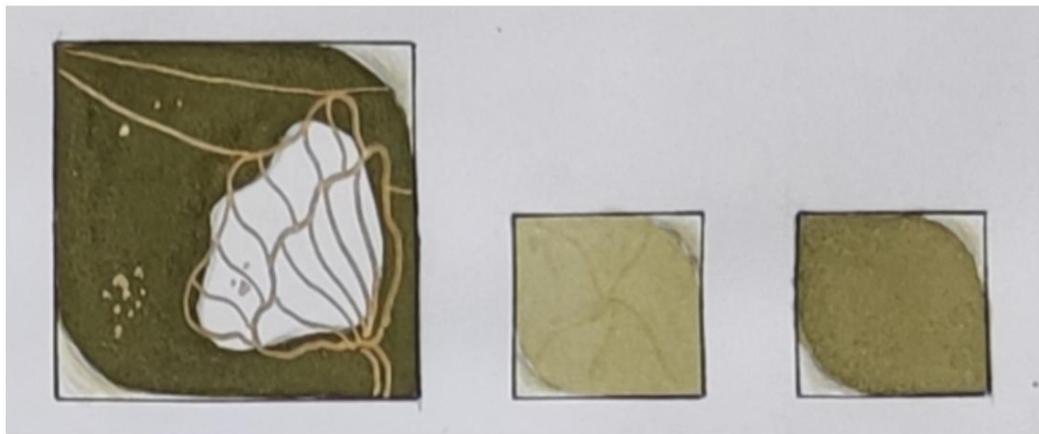
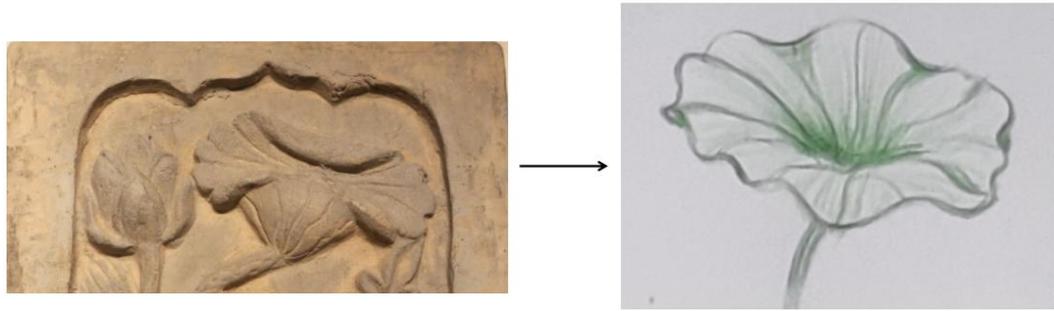
ภาพที่ 5-2 การประยุกต์ผลงานการออกแบบชุด “อำนาจแห่งเสื่อ” ในพื้นที่ (Lu Yu, 2024)

2. การออกแบบชุดที่ 2 ความงามแห่งบัว

องค์ประกอบซึ่งเป็นที่มาในการออกแบบ : บัวบัว

ผลงานชุด ความงามแห่งบัว ใช้ "บัวบัว" เป็นองค์ประกอบในการออกแบบ และแรงบันดาลใจในการออกแบบมาจากสุนทรียภาพจากการทำซ้ำและความหมายอันงดงามของอิฐลายสี่ใบไม้ ซึ่งเป็นอิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ฉินและฮั่น ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ดอกบัวเป็นพืชที่ชาวจีนคุ้นเคยและชื่นชอบ โดยเป็นตัวแทนแห่งความสูงส่ง ดังสุภาวดีจินเจิงชมเชยที่ว่า "โผล่จากตมดิน แต่ไม่แปดเปื้อน" ซึ่งมีความหมายว่า แม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สกปรกและไม่สะอาด แต่กลับไม่ถูกความสกปรกนั้นทำให้แปดเปื้อน ยังคงบริสุทธิ์และไร้มลทิน ดังนั้นดอกบัวจึงกลายเป็นที่ยกย่องของนักวรรณกรรมและศิลปิน และเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ที่โดดเด่นในวัฒนธรรมจีน

นอกจากนี้คำว่า ดอกบัว (荷 อ่านว่า เหว) ในภาษาจีนยังออกเสียงเหมือนกับคำว่า กลมกลืน (和 อ่านว่า เหว) ดังนั้นดอกบัวสื่อถึงความหวังที่สวยงาม ผู้วิจัยจึงใช้ใบของต้นบัวเป็นองค์ประกอบการออกแบบ โดยนำบัวที่มีรูปร่างโค้งเล็กน้อย มาออกแบบให้เรียบง่ายขึ้นด้วยการเปลี่ยนรูปทรงและลดทอนองค์ประกอบ ออกแบบเป็นบัว 3 ขนาด ขอบที่หยาบคมสองด้านเว้าเข้าด้านในได้แนวคิดมาจากการเจริญเติบโตตามธรรมชาติของบัว โดยออกแบบให้มีความเป็นนามธรรมมากขึ้น พื้นผิวของแผ่นกระเบื้องใช้วิธีการแกะสลักร่องลึกในการสลักลายเส้นของบัว ซึ่งใช้เทคนิคเดียวกับอิฐลายสี่ใบไม้ วิธีการนี้ทำให้เกิดรูปแบบศิลปะที่หลากหลาย การใช้สี ผู้วิจัยใช้สีเขียวที่มีความเข้มอ่อนแตกต่างกันสามเฉด และสีทองวาดลายบัว การผสมผสานระหว่างลวดลายสีเขียวและสีทองพื้นที่ทั้งหมดจึงดูสดใสและสง่างาม การผสมผสานวิธีการแกะกระเบื้องแบบคู่ขนานทำให้ผนังโดยรวมไม่น่าเบื่อ กระเบื้องที่ออกแบบสามารถใช้ในโรงแรมหรือห้องโถงของหอศิลป์และโรงน้ำชา กระเบื้องสามารถถ่ายทอดความหมายแฝงทางวัฒนธรรมอันสูงส่ง ในขณะที่เดียวกันก็สามารถสร้างสุนทรียภาพที่สบายตาให้กับพื้นที่ได้อย่างดี

ภาพที่ 5-3 ภาพการออกแบบลวดลายใบบัว (Lu Yu, 2024)

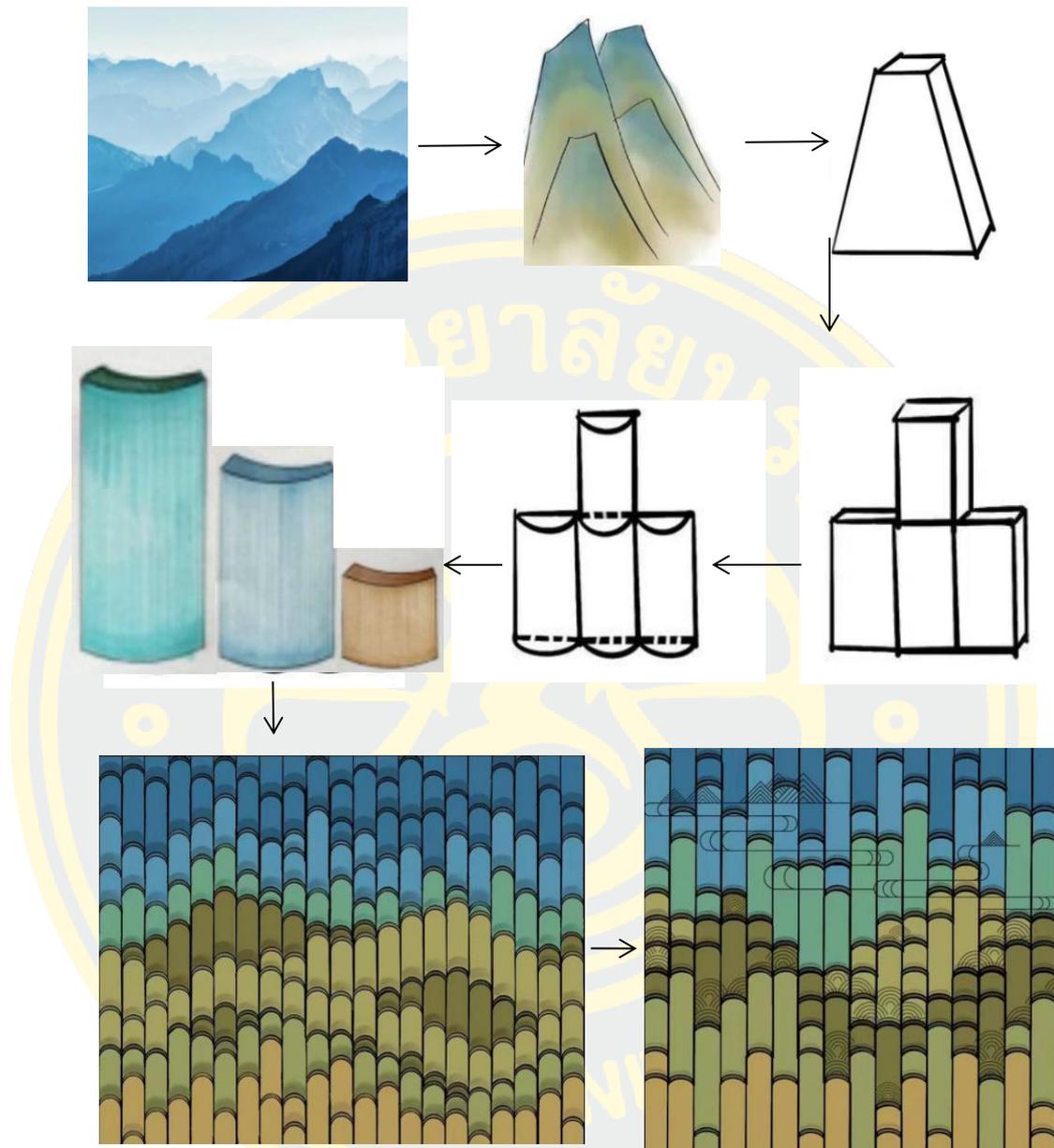
ภาพที่ 5-4 การประยุกต์ผลงานการออกแบบชุด “ความงามแห่งบัว” ในพื้นที่ (Lu Yu, 2024)

3. การออกแบบชุดที่ 3 สีสันแห่งเขาฟ้าอมเขียว

องค์ประกอบซึ่งเป็นที่มาในการออกแบบ : ภูเขา

แรงบันดาลใจในการออกแบบชุดสีสันแห่งเขาฟ้าอมเขียว มาจากเนื้อหาเรื่องราววิถีชีวิต

และการล่าสัตว์ของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ฉินและฮั่น และองค์ประกอบการออกแบบมาจากภูเขาในชีวิตจริง คนในปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่มีแต่ตึกอาคารในเมืองทุกวัน ดังนั้นจึงต้องการที่จะได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติเป็นพิเศษ ผู้วิจัยวิเคราะห์รูปทรงของภูเขา และใช้สีเหลืองคางหมูเป็นตัวแทนของรูปทรงภูเขา แต่รูปทรงสีเหลืองคางหมู 1 ชั้นไม่สามารถแสดงถึงการได้ระดับชั้นลงของภูเขาได้ ดังนั้น สีเหลืองคางหมูจึงถูกลดทอนเป็นลูกบาศก์ทรงสูงสำหรับการจัดเรียงรวมกัน และได้นำลักษณะของกระเบื้องรางตัวคว่ำที่ปรากฏในสถาปัตยกรรมสมัยราชวงศ์ฉินฮั่นเข้ามาผสมผสาน จึงลดมุมเหลี่ยมของลูกบาศก์ให้มีลักษณะโค้งมน และออกแบบกระเบื้องแต่ละแผ่นมีความสูงไม่เท่ากันและนำมาจัดเรียงสลับปนเปกันเพื่อสื่อถึงระดับสูงต่ำที่ไม่เท่ากันของภูเขาแต่ละลูก นอกจากนี้ก้อนเมฆที่ห่อล้อมภูเขา ถูกลดทอนทำให้เรียบง่ายจนกลายเป็นลวดลายเมฆ และใช้วิธีการแกะสลักนูนในการตกแต่งกระเบื้องบางส่วน การใช้สี ผู้วิจัยสกัดเฉดสีหลักอย่างสีน้ำเงินและเขียวมาภาพทิวทัศน์แบบจีน จากนั้นใช้สีน้ำตาลและสีเหลืองเป็นพื้นดิน และลดความอึดตัวของสีให้อ่อนลง เพื่อให้ภาพรวมดูกลมกลืนกันมากขึ้น ผลงานออกแบบชุดนี้ให้ความรู้สึกสบายตา และนำเสนอถึงความงามของธรรมชาติ สามารถใช้ตกแต่งในห้องนั่งเล่น ห้องน้ำชา หรือห้องอ่านหนังสือเพื่อสร้างพื้นที่ที่เงียบสงบและผ่อนคลายให้แก่ผู้ใช้งาน

ภาพที่ 5-5 การออกแบบกระเบื้องชุด “สี่สันแห่งเขาฟ้ามอเซียว” ในพื้นที่ (Lu Yu, 2024)

ภาพที่ 5-6 การประยุกต์ผลงานการออกแบบชุด “สีสันแห่งเขาฟ้าอมเขียว” ในพื้นที่ (Lu Yu, 2024)

BURAPHA UNIVERSITY

4. การออกแบบชุดที่ 4 เงามือง

องค์ประกอบซึ่งเป็นที่มาในการออกแบบ : อาคารสถาปัตยกรรม

แรงบันดาลใจในการออกแบบผลงานชุด เงามือง มาจากการวิเคราะห์รูปแบบ

สถาปัตยกรรมของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในราชวงศ์ฉินและฮั่น ซึ่งสะท้อนถึงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของผู้คนในขณะนั้น ชวนให้นึกถึงสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรมตึกอาคารสูงที่กระจุกตัวอย่างหนาแน่น ผู้วิจัยได้สกัดองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมเรียบง่ายและเป็นนามธรรมมากขึ้น โดยออกแบบแผ่นอิฐให้มีความหนาต่างกันสี่ขนาด ซึ่งแสดงถึงรูปทรงสถาปัตยกรรมที่มีความสูงต่างกัน ได้แก่ 200 x 20 มม. 180 x 40 มม. 160 x 60 มม. และ 100 x 20 มม.

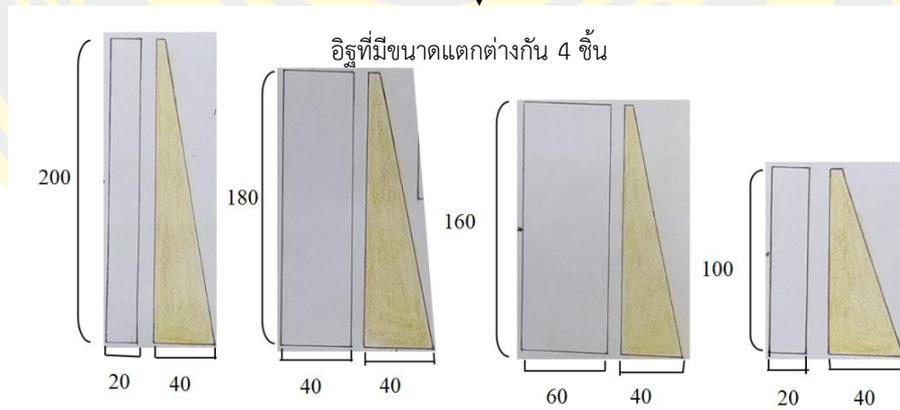
สีของวัสดุคือเครื่องเคลือบสีขาวเป็นวัสดุหลัก ผสมผสานเครื่องเคลือบโลหะสีทองและสีเงินกับกระเบื้องลายไม้สีแดงเข้ม การใช้วัสดุหลายชนิดเพื่อแสดงออกถึงสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ (ชีวิต) ที่ประกอบด้วยธรรมชาติ (ไม้) ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (เครื่องเคลือบ) และเทคโนโลยี (โลหะ) ผู้วิจัยลองจัดเรียงแผ่นกระเบื้องเหล่านี้ทั้งในรูปแบบแนวนอนและแนวตั้ง แต่การจัดเรียงแนวตั้งให้ความรู้สึกถึงการไต่ระดับมากกว่า อีกทั้งเมื่อแสงธรรมชาติส่องบนพื้นผิวผลงานในมุมต่างกันจะสร้างรูปทรงและเงาที่แตกต่างกัน ช่วยเพิ่มผลลัพธ์ทางศิลปะตกแต่งเชิงพื้นที่ของผลงานชุดนี้ได้มากขึ้น และยังเป็นการพยายามที่จะผสมผสานธรรมชาติ วัฒนธรรม และเทคโนโลยีเข้ากับวัสดุหลายชนิด

การออกแบบชุดนี้มีความหมายทางสุนทรียภาพ "การใช้รูปทรงแสดงจิตวิญญาณ" ของอิฐแกะสลักภาพเหมือน เมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ให้ความรู้สึกถึงความงามที่มีจังหวะและความเรียบง่าย ซึ่งเหมาะสำหรับใช้ในห้องโถงของพื้นที่สาธารณะต่างๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม บ้านเรือนและพื้นที่ศิลปะ

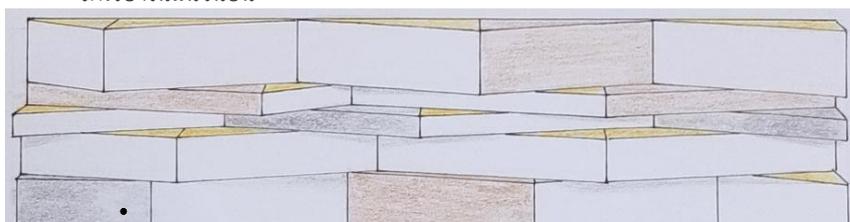

อิฐภาพสถาปัตยกรรมในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น

สถาปัตยกรรมในปัจจุบัน

จัดเรียงในแนวนอน

ภาพที่ 5-7 การออกแบบผลงานชุด เงามือเมือง (Lu Yu, 2024)

ภาพที่ 5-8 การจัดเรียงแผ่นกระเบื้องในแนวตั้ง (Lu Yu, 2024)

5. การออกแบบชุดที่ 5 ลำน่าวสันตฤดูในวังสายลมฉินฮัน

องค์ประกอบซึ่งเป็นที่มาในการออกแบบ : ลายเมฆ

แรงบันดาลใจแนวคิดการออกแบบชุดที่ 5 มาจากความเข้าใจและแนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสุนทรียภาพทางศิลปะอิฐฉินกระเบื้องฮัน “การบอกเล่า” หมายถึงการบรรยายอธิบายส่วนประวัติศาสตร์ในที่นี้ หมายถึง การนำศิลปะวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮันซึ่งมีประวัติศาสตร์อันยาวนานมาตีแผ่ให้แก่ผู้คน

โดยองค์ประกอบที่นำมาใช้ในการออกแบบคือลายเมฆ ซึ่งเป็นลวดลายที่เป็นตัวแทนของการตกแต่งในสมัยราชวงศ์ฉินและฮัน ผู้วิจัยดำเนินออกแบบลวดลายเมฆจากลาย 2 มิติ เป็นลาย 3 มิติ สร้างรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เรียบง่าย ใช้จุด เส้น พื้นี่และการจัดองค์ประกอบศิลปะอื่น ๆ ในการจัดการรูปทรงอีกครั้ง ทำให้กระเบื้องมีรายละเอียดแบบลำดับขั้น เกิดมิติการตกแต่งมากขึ้น

การใช้สี ผู้วิจัยใช้สีมุกเนื้อด้านเพื่อเน้นความนุ่มนวลแต่แฝงด้วยความสง่างาม เพื่อขับเน้นการแกะสลักร่องลึกจึ่งทาสีทองชนิดบนเคลือบบริเวณขอบแผ่นกระเบื้อง การจับคู่สีระหว่างสีขาวและทองทำให้เกิดความเรียบแต่หรูหราในเวลาเดียวกัน ผู้วิจัยได้นำแผ่นกระเบื้องที่ออกแบบเกือบ 300 ชิ้นมาติดเรียงแนวตั้งตรง อีกทั้งยังสามารถเรียงสลับแนวตั้งแต่นวนอนตามความต้องการของสภาพแวดล้อมของพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับสุนทรียภาพของผู้คนในปัจจุบัน และสร้างพื้นที่แบบฉินแนวใหม่ที่เน้นความเรียบง่ายซึ่งเป็นแนวโน้มศิลปะในปัจจุบัน

ผลงานเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม ชุด “ลำน่าวสันตฤดูในวังสายลมฉินฮัน” เป็นการใช้ลวดลายเมฆในอิฐฉินกระเบื้องฮันเมืองหนานหยางมาออกแบบสร้างสรรค์ใหม่ โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลรูปลักษณะของลวดลายเมฆทั้งหมดในราชวงศ์ฉินและฮัน จากนั้นวิเคราะห์ได้ว่าลวดลายเมฆเหล่านี้เป็นเส้นโค้งรูปตัว S จึงทำให้เกิดรูปทรงและเส้นสายที่แตกต่างและหลากหลาย ซึ่งดึงดูดการรับรู้ทางสายตาได้ดี ศิลปินในยุคนี้สามารถใช้เส้นที่ไหลลื่น พลิวไหว สามารถเปลี่ยนลักษณะตามรูปทรง จัดรูปแบบการตกแต่งด้วยจุด เส้นและพื้นผิว แสดงให้เห็นลักษณะทางศิลปะของทั้งรูปธรรมและนามธรรม (จิตวิญญาณ) การตกแต่งที่ไหลลื่นและเรียบง่ายนี้ เหมาะสำหรับการนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบในปัจจุบัน สามารถทำให้ภาพลวดลายแบบสองมิติบนอิฐแกะสลักภาพเหมือนมีชีวิตชีวา เพื่อให้วัฒนธรรมดั้งเดิมสามารถปรากฏต่อหน้าสาธารณชนผ่านการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม นอกจากสามารถตกแต่งพื้นที่ให้สวยงามแล้ว ส่งเสริมการสืบทอดและเพิ่มความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนชาติจีน

ภาพที่ 5-9 การออกแบบแผ่นกระเบื้องในชุด ลำนาวสันตฤดูในวังสายลมฉินฮั่น (Lu Yu, 2024)

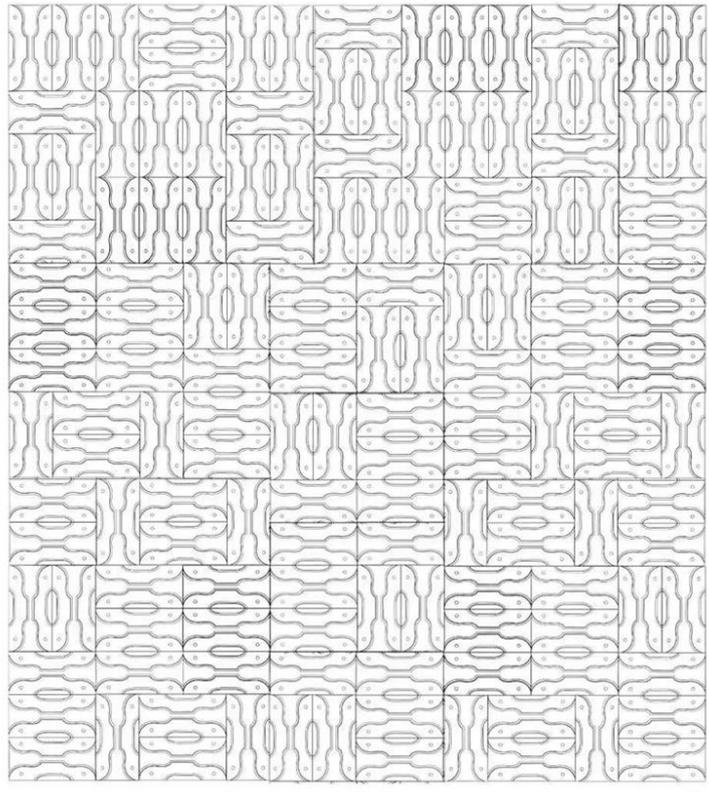
การปฏิบัติการจากแนวคิดการออกแบบ

จากการรับฟังข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา สุดท้ายผู้วิจัยได้เลือกผลงานชุด “ลำนำวสันตฤดูในวังสายลมฉินฮั่น” มาพัฒนาต่อยอดเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์จริง ซึ่งลวดลายเมฆที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้ถือเป็นลวดลายมงคลในวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนที่ได้รับความนิยมจากชาวจีน ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี การเลื่อนตำแหน่ง ความสงบสุข และอุดมการณ์ และแสดงถึงความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้นของผู้คน รูปแบบที่เรียบง่ายและมีเอกลักษณ์นี้ประกอบด้วยแนวคิดทางวัฒนธรรมของชนชาติจีน แสดงออกถึงรสนิยมทางสุนทรียภาพและจิตวิญญาณของชาวจีน (Ma Wenhuan, 2015, pp. 39-41) และเป็นการแสดงออกถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอย่างเป็นรูปธรรม

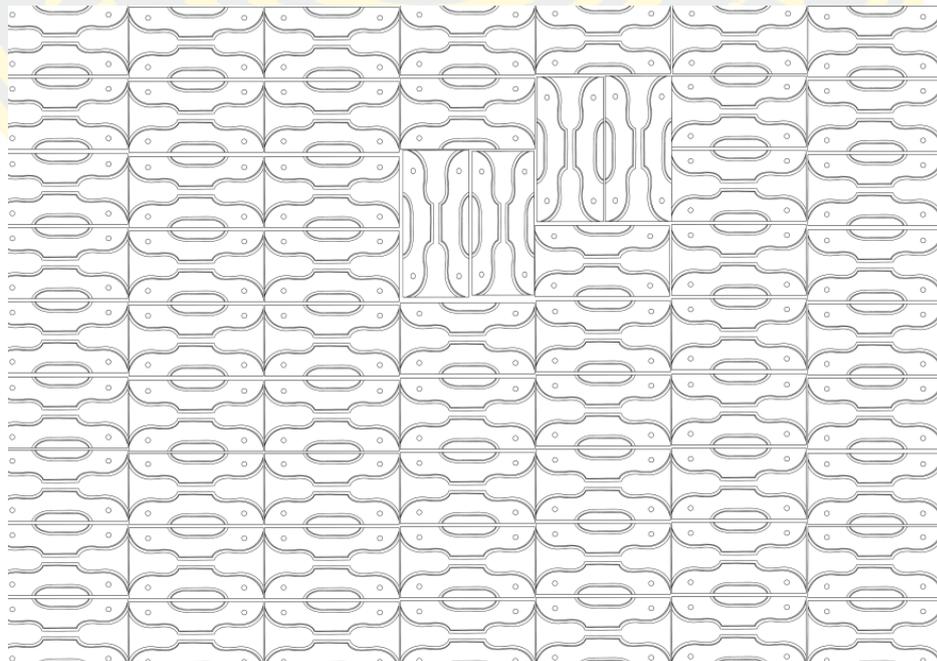
ผู้วิจัยได้จัดประเภทของข้อมูล วิเคราะห์ลายเมฆที่ปรากฏในอิฐแกะสลักภาพเหมือน เครื่องเงิน เครื่องโลหะ ผ้าไหม เครื่องหยกและโบราณวัตถุอื่น นอกจากนี้ลายเมฆยังถูกนำมาใช้เป็นลวดลายตกแต่งกระเบื้องเซรามิกอีกด้วย เพื่อให้ผู้คนรู้สึกถึงพลังและความมีชีวิตชีวา รูปทรงของลายเมฆ เส้นไหลลื่น เป็นอิสระ จากจุดหนึ่งกลายเป็นเส้น และมีความหมายแฝงที่เป็นเอกลักษณ์และสะท้อนออกมาในรูปแบบของลักษณะภายนอก ภาพรวมของลายเมฆเน้นความสวยงาม ดูกระจัดกระจาย แต่เป็นระเบียบ การจัดตำแหน่งที่มีอิสระ ยืดหยุ่น และเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดการออกแบบอิฐลายเมฆทรงสี่เหลี่ยม

รูปทรงของอิฐนี้ประกอบด้วยเส้นโค้งและตกแต่งด้วยจุดและเส้นที่นูนขึ้น เพื่อเพิ่มความมิติที่หลากหลายของอิฐ โดยใช้หลักการจัดองค์ประกอบแบบสมดุล สมมาตร อัตราส่วนและกลมกลืน การใช้สี ผู้วิจัยใช้สีขาวแบบดำนในการตกแต่ง เพื่อให้คนรู้สึกสบายตาและสงบ การจัดวางตำแหน่งของอิฐ ผู้วิจัยใช้วิธีการสับหว่าง ทำให้แสงธรรมชาติส่องลงบนผนังผ่านช่องว่างของอิฐรูปทรงโค้ง จนเกิดภาพการทับซ้อนของแสงและเงาที่ รูปลักษณะสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่องตามแสงตลอดทั้งวัน ธรรมชาติและพื้นที่สถาปัตยกรรมก็ถูกรวมเข้าด้วยกัน ทำให้พื้นที่ทั้งหมดมีกลิ่นอายของวัฒนธรรมและสุนทรียภาพทางศิลปะ

ผู้วิจัยได้พื้นฐานของอิฐลายเมฆมาจัดเรียงต่อกันในเชิงลึก โดยเรียงแผ่นอิฐเข้าไปในแนวตั้งและแนวนอน รูปแบบการจัดเรียงที่ระเบียบทำให้เกิดความสวยงามของจังหวะ เช่นเดียวกับแนวคิดความงามที่เป็นความจริงและความงามแบบนามธรรมของราชวงศ์ฉินและฮั่น ผู้คนสามารถรับรู้ถึงความงามผ่านผลงานชิ้นนี้

ภาพที่ 5-10 การจัดเรียงแบบที่ 1 (Lu Yu, 2024)

ภาพที่ 5-11 การจัดเรียงแบบที่ 2 (Lu Yu, 2024)

บนพื้นฐานนี้ ผู้วิจัยหวังจะสามารถการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย สร้างสุนทรียภาพทางศิลปะที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีการจัดเรียงแผ่นอิฐเป็นแนวขวางตรงกลาง ทำให้แกนหลักที่มีหลักการและการจัดองค์ประกอบรูปลักษณะพื้นฐานภายในเกิดลักษณะที่แตกต่างกัน เพื่อทำลายความซ้ำซากจำเจของกฎเกณฑ์และสร้างความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหว เพิ่มความน่าสนใจ คล้ายกับลักษณะเฉพาะในการจัดองค์ประกอบแบบสองมิติ จากการทดลองจัดเรียงอิฐลายเมฆในรูปแบบสลับหว่าง สามารถทำให้ภาพรวมเกิดภาพแบบเป็นลำดับขั้น สูดท้ายผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกการจัดเรียงในแนวนอนทั้งหมด เพื่อให้ภาพรวมเกิดสุนทรียภาพทางศิลปะที่มั่นคงและมีชีวิตชีวา

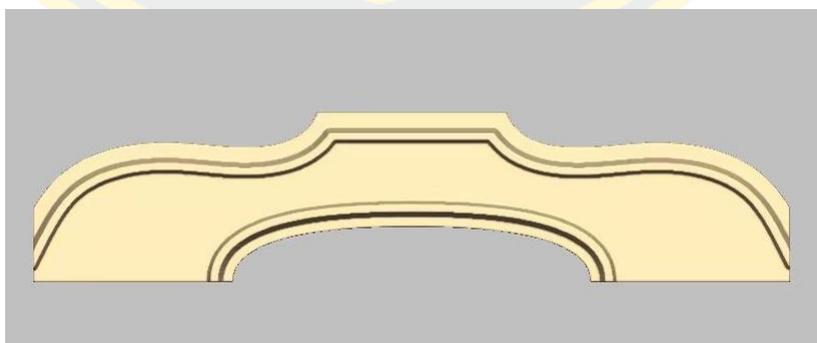
นวัตกรรมของวัสดุและเทคนิคการผลิต

ผลงานออกแบบชุดนี้ทำจากดินเหนียวสีขาวของเมืองจิ้งเต๋อเงิน โดยตกแต่งด้วยเคลือบสีขาวด้านที่สามารถเผาในอุณหภูมิสูง ขนาดของอิฐ 1 ก้อนคือ ยาว 117 มม. กว้าง 25 มม. และหนา 4 มม. ใช้ร่วมกับแผงอะคริลิกใสสูงในการตกแต่งพื้นที่สาธารณะ ขนาดรวมทั้งหมด คือโดยรวมคือ 1,000 มม. * 800 มม. กระบวนการผลิตใช้เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติและเทคโนโลยีการอัดฉีดแรงดันสูง เพื่อให้อิฐที่ผลิตในลักษณะนี้มีรูปทรงที่แม่นยำ มีความหนาแน่นสูง และยากต่อการเปลี่ยนรูป

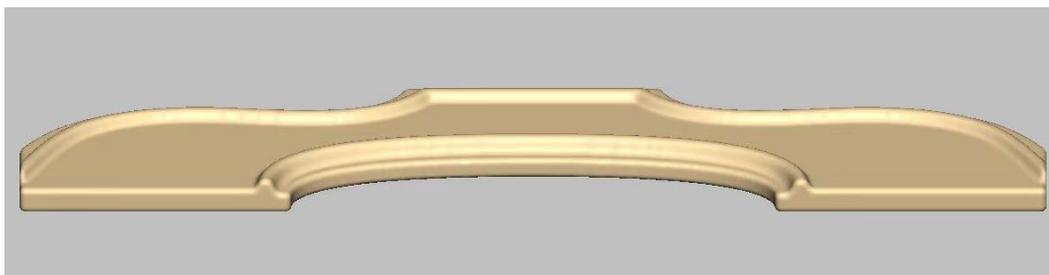
กระบวนการทำผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

1. การขึ้นรูปทรงต้นแบบ

เมื่อกระบวนการออกแบบรูปร่างและขนาดของชิ้นงานเครื่องเคลือบเสร็จสิ้นแล้ว จึงได้นำมาสร้างรูป 3 มิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากนั้นจึงพิมพ์ต้นแบบ 3 มิติโดยใช้วัสดุเรซิน

ภาพที่ 5-12 ด้านหน้าของต้นแบบ 3 มิติ (Lu Yu, 2023)

ภาพที่ 5-13 ด้านข้างของต้นแบบ 3 มิติ (Lu Yu, 2023)

ภาพที่ 5-14 ต้นแบบเรซินพิมพ์จากเครื่องพิมพ์ 3 มิติ (Lu Yu, 2023)

2. การสร้างแม่พิมพ์

เมื่อได้ต้นแบบเรซินจากกระบวนการก่อนหน้านี้อันแล้วจึงนำมาสร้างแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ เพื่อป้องกันไม่ให้ต้นแบบติดกันกับปูนปลาสเตอร์ จึงจำเป็นต้องทาน้ำยาล้างจานบนพื้นผิวของต้นแบบ ก่อนแล้วจึงค่อยๆ เทปูนปลาสเตอร์ที่ผสมเตรียมไว้แล้วลงไป จากนั้นเขย่าเบาๆ เพื่อไล่ฟองอากาศ ออก รอให้ปูนปลาสเตอร์แข็งตัว หลังจากที่ปูนปลาสเตอร์แข็งตัวแล้ว ยกตัวต้นแบบออก วางไว้จนรอแม่พิมพ์แห้ง เนื่องจากแม่พิมพ์นี้เป็นแม่พิมพ์ขนาดเล็ก จึงใช้การตากในห้องอบแห้งเป็นเวลา 2 วัน ติดต่อกันเพื่อให้ความชื้นในแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์หมดไปและแห้งสนิท

ภาพที่ 5-15 แม่พิมพ์ (Lu Yu, 2023)

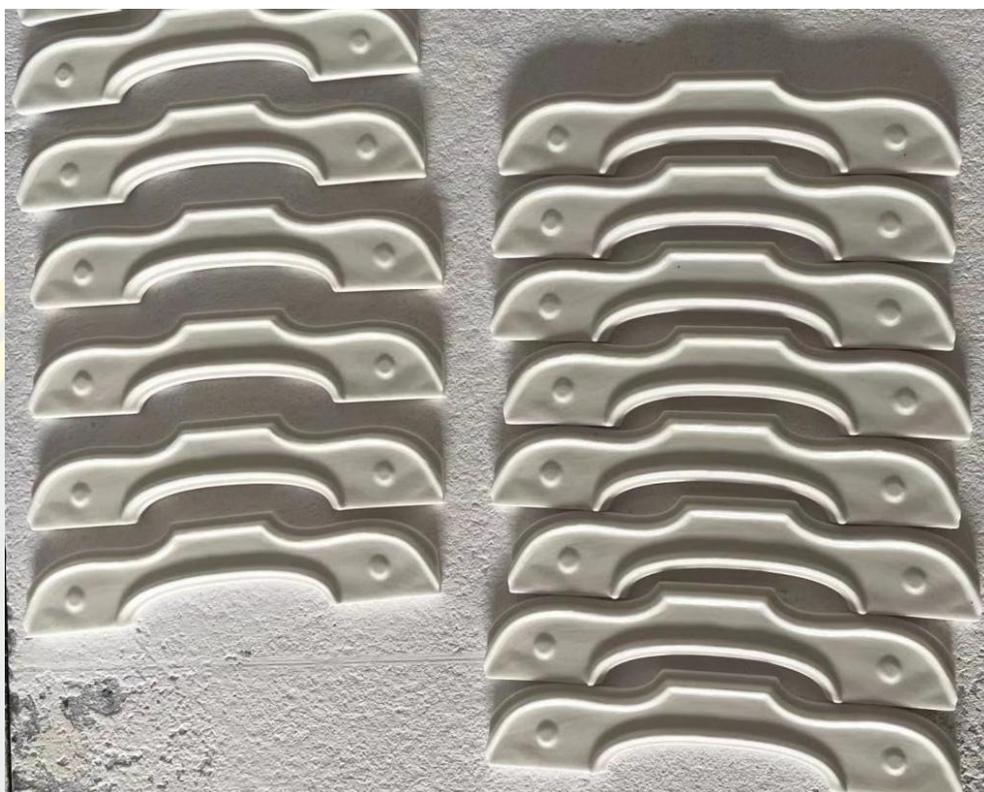
3. การขึ้นรูป

การขึ้นรูปทำโดยวิธีการอัดด้วยแรงดันสูง เริ่มขั้นตอนแรกโดยการทำความสะอาดทุกส่วนของแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์โดยวางแม่พิมพ์ลงบนโต๊ะที่มีความสูงในระดับหนึ่ง ระวังไม่ให้แม่พิมพ์เสียหายหรือเสียรูปที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากแรงดันมากเกินไปที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการเทส่วนผสมดินโคลนลงไปแม่พิมพ์ จากนั้นการเปิดเครื่องอัดแรงดันซึ่งจะดันให้ส่วนผสมดินโคลนสีขาวที่ถูกรบรจุในถังแรงดันลงไปแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ ซึ่งจะใช้เวลาในการอัดประมาณ 10 นาที จากนั้นวางทิ้งไว้อีก 10 นาทีส่วนผสมในแม่พิมพ์ก็จะแข็งตัวและสามารถถอดออกมาได้

ภาพที่ 5-16 การขึ้นรูป (Lu Yu, 2023)

จากนั้นนำชิ้นงานมาตากให้แห้งตามธรรมชาติในวันแรก แล้วจึงนำไปอบในห้องอบแห้งเพื่อทำให้ชิ้นงานแห้งสนิทในวันที่สอง

ภาพที่ 5-17 ชิ้นงานหลังการเก็บรายละเอียด (Lu Yu, 2023)

หลังจากที่ผิวรอบนอกตรงส่วนมุมและด้านหน้าของชิ้นงานแห้งเรียบร้อยแล้วให้ใช้มีดขูดเกลี่ยให้เรียบเสมอกัน เช็ดพื้นผิวของชิ้นงานเบาๆด้วยฟองน้ำ เมื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของชิ้นงานแล้ว ให้นำไปตากแดดแล้วเช็ดให้แห้ง เมื่อแห้งได้ 80% ให้ใช้มีดแกะสลักแกะลวดลายเพื่อตกแต่งชิ้นงานเพิ่มเติมให้สวยงามมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5-18 การแกะสลักลาย (Lu Yu, 2023)

4. การลงเคลือบ

หลังจากที่พรมน้ำให้กับชิ้นงานที่ผ่านการแกะสลักแล้วชิ้นงานจะถูกนำไปเผาอบในเตาเซรามิกเป็นเวลา 3 ชั่วโมงโดยใช้ไฟที่อุณหภูมิ 700°C หลังจากการเผาในขั้นตอนนี้ ชิ้นงานจะมีความแข็งในระดับหนึ่ง ซึ่งเหมาะที่จะนำไปเคลือบเพื่อให้ได้เกิดเอฟเฟกต์สีชาวด้าน ในตอนแรกของงานวิจัยนี้ได้ทดลองใช้สีชาวดำและสีขาว off-white ของ Peiyintang แต่ผลลัพธ์หลังการทดลองเผาไม่ได้สีตามที่คาดหวังไว้ จึงได้เปลี่ยนมาใช้สีชาวด้านและสีเหลืองครีมด้านของ Huacai แทน จากนั้นนำชิ้นงานไปทำการการชุบเคลือบ ซึ่งจะทำร่วมกันกับการพ่นเคลือบที่ต้องนำชิ้นงานเซรามิกวางไว้บนแป้นหมุน โดยจะหมุนตัวชิ้นงานและทำการพ่นเคลือบไปพร้อมๆกัน โดยที่ตัวชิ้นงานและหัวพ่นควรอยู่ห่างกันประมาณ 30 เซนติเมตร ทาเคลือบซ้ำหลาย ๆ รอบจนความหนาของชั้นเคลือบบนพื้นผิวจะเสมอกัน และมีความหนาประมาณ 5 มม. จากนั้นให้ใช้ฟองน้ำเช็ดสารเคลือบที่ไหลลงไปด้านล่างของตัวชิ้นงานออกให้หมด เพื่อป้องกันไม่ให้ชิ้นงานติดกับแป้นหมุน

ภาพที่ 5-19 การเคลือบชิ้นงานด้วยสารเคลือบ (Lu Yu, 2023)

5. การเผาผลิตภัณฑ์

หลังจากเคลือบแล้ว นำชิ้นงานเซรามิกไปตากแดดให้แห้งสักพัก แล้วนำไปเผาที่อุณหภูมิ 1300°C เป็นเวลาประมาณ 10 ชั่วโมงจึงนำเซรามิกออกมา จากนั้นใช้สีทองมาตกแต่งและเก็บรายละเอียดเพิ่มเติม แล้วนำไปเผาอีกรอบที่อุณหภูมิ 780°C เป็นขั้นตอนสุดท้าย

ภาพที่ 5-20 ชิ้นงานหลังการการตกแต่ง (Lu Yu, 2023)

การประยุกต์ใช้ต้นแบบสามมิติในงานสถาปัตยกรรมและการจัดแสดงผลงาน

1. การประยุกต์ใช้ในพื้นที่สาธารณะเพื่องานศิลปะและวัฒนธรรม

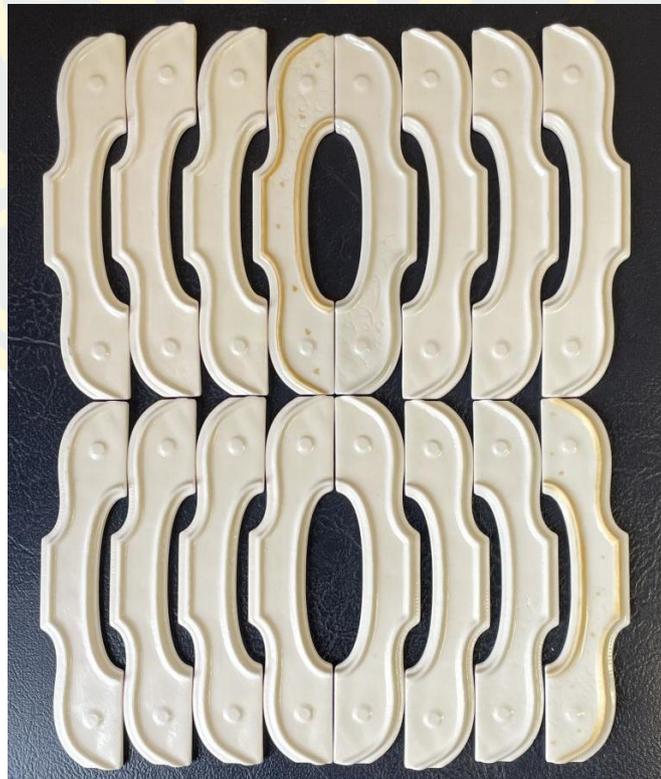
การประยุกต์ใช้ต้นแบบสามมิติสำหรับพื้นที่สาธารณะด้านศิลปะและวัฒนธรรมชุดนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากงานเซรามิคสำหรับงานสถาปัตยกรรมในอดีตที่เป็นแนวศิลปะดั้งเดิมเนื่องจากการใช้รูปทรงเมฆและพื้นผิวที่ตกแต่งด้วยลายจุดและลวดลายที่มีลักษณะนูนสูง ที่เมื่อมีแสงส่องกระทบจากหลายๆทิศทางที่ส่องไปที่ชิ้นงานแล้ว แสงก็จะผ่านส่วนที่เป็นรูกลวงและทำให้เกิดเงาของลวดลายลงบนพื้นผิวที่ว่าง แสงและเงาเหล่านี้มีผลทำให้เกิดรูปร่างคล้ายลายเมฆ และมีมิติต่างกันไปในช่วงเวลาต่างๆ ของวัน ทำให้เกิดความงามทางศิลปะสร้างความเสมือนจริงแสดงรู้สึกความใกล้ไกลของงานศิลปะได้เป็นอย่างดี การผสมผสานความงามของศิลปะแบบโบราณดั้งเดิมเข้ากับควมเรียบง่ายสมัยใหม่นี้ ทำให้ผลงานชุดนี้เรียกได้ว่าเป็นศิลปะ "เรียบแต่โก้" ซึ่งเมื่อนำไปใช้ตกแต่งผนังของพื้นที่แสดงงานศิลปะและวัฒนธรรมสาธารณะจึงเป็นที่ชื่นชอบของคนจำนวนมาก การตกแต่งสไตล์นี้เรียบง่ายและเต็มไปด้วยกลิ่นอายของวัฒนธรรมดั้งเดิม ที่สามารถบูรณาการกับงานศิลปะวัฒนธรรมรูปแบบอื่นๆได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 5-21 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม (Lu Yu, 2024)

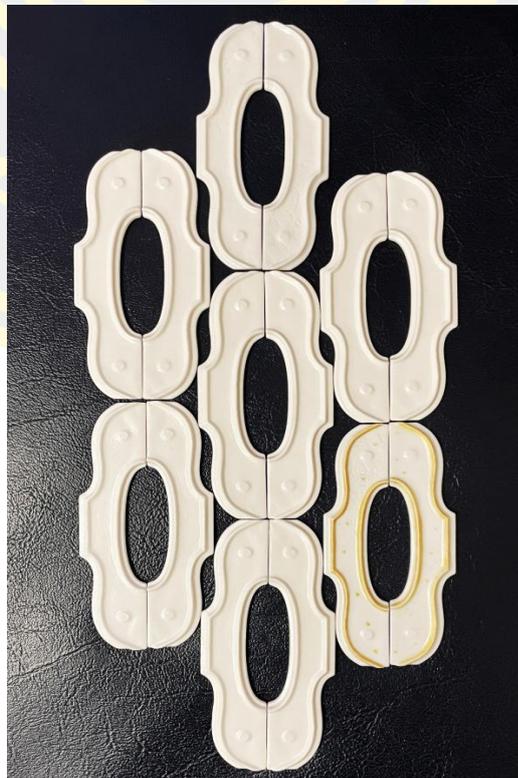
ภาพที่ 5-22 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 2 (Lu Yu, 2024)

ภาพที่ 5-23 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 3 (Lu Yu, 2024)

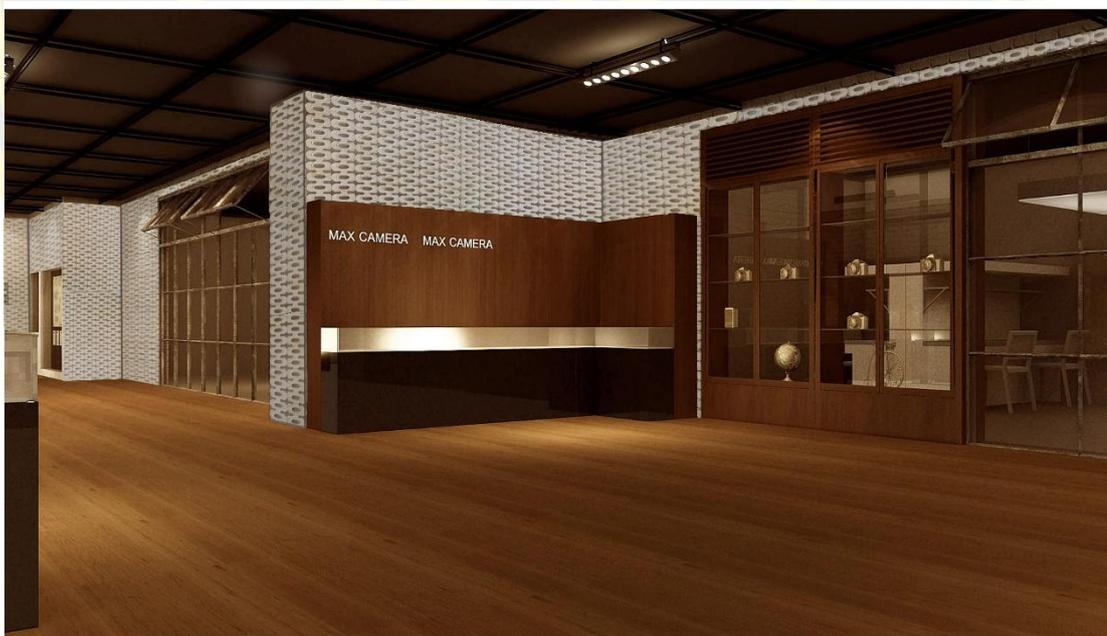
ภาพที่ 5-24 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 4 (Lu Yu, 2024)

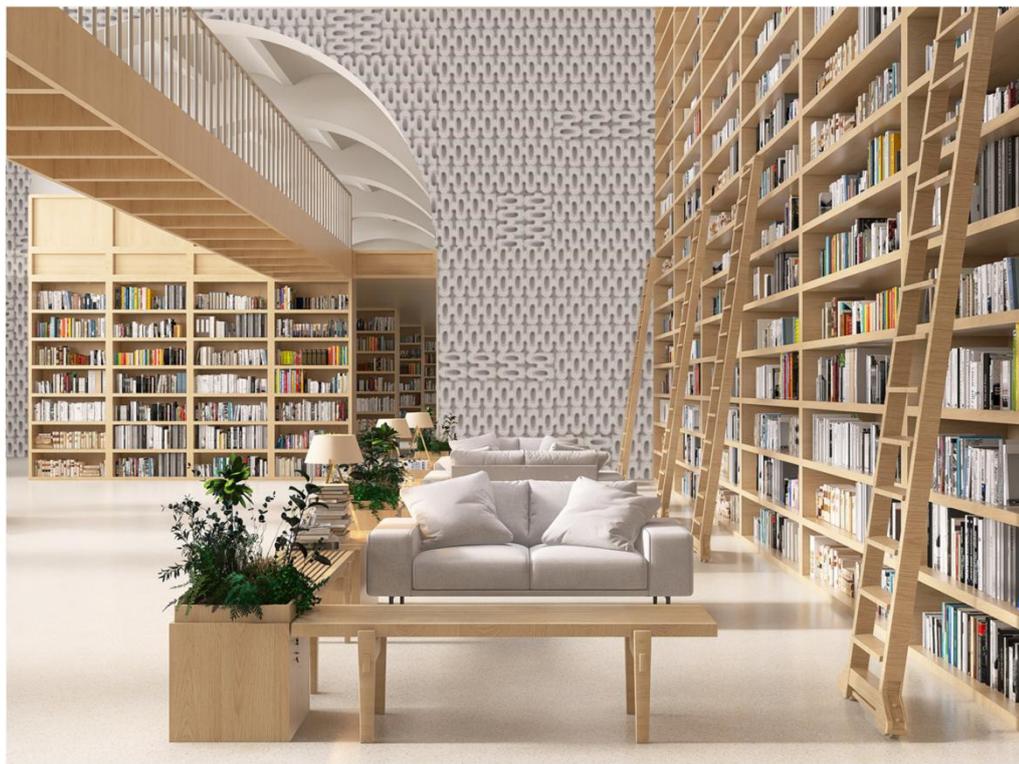
ภาพที่ 5-25 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านงานศิลปะและวัฒนธรรม 5 (Lu Yu, 2024)

2. การประยุกต์ใช้ในพื้นที่สาธารณะด้านการศึกษา

การศึกษาในยุคสมัยนี้ได้รับการส่งเสริมและการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง ทำให้แนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ คุณภาพของการเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านจึงทำให้ พื้นที่ทางการศึกษาไม่ได้เป็นเพียงห้องเรียนอีกต่อไป ยังมีหน้าที่ให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปอีกด้วย ผลงานศิลปะ "The Narration of History" เป็นงานศิลปะที่ผสมผสานวัฒนธรรมและสุนทรียศาสตร์ของราชวงศ์ฉินและฮั่น ออกแบบใหม่โดยใช้ลวดลายมั่วเรของราชวงศ์ฉินและฮั่น ในการสร้างรูปทรงสี่เหลี่ยมแบบใหม่ โดยที่ลวดลายของชิ้นงานแต่ละชิ้นจะถูกตกแต่งด้วยลวดลายเส้นจุดลายนูนเพื่อเพิ่มความเป็นมิติ ใช้การเคลือบขาวด้านเพื่อแสดงให้เห็นถึงความอบอุ่นและเรียบง่าย การเชื่อมต่อกันของชิ้นงานต้นแบบแต่ละชิ้นสามารถสร้างรูปลักษณะได้หลากหลาย ซึ่งรูปแบบของการต่อชิ้นงานเป็นลวดลายที่ต่างกันไปสามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่อื่นๆได้อีก ไม่ใช่เฉพาะแค่พื้นที่สาธารณะเพื่อการศึกษาเท่านั้น การประยุกต์ใช้ลวดลายใหม่นี้ในพื้นที่สาธารณะด้านการศึกษานอกจากจะทำให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงวัฒนธรรมและสุนทรียศาสตร์ของราชวงศ์ฉินและฮั่นแล้ว ยังเป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอีกด้วย

ภาพที่ 5-26 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านการศึกษา (Lu Yu, 2024)

ภาพที่ 5-27 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะด้านการศึกษา 2 (Lu Yu, 2024)

3. การประยุกต์ใช้ในพื้นที่สาธารณะของชุมชน

พื้นที่สาธารณะของชุมชน คือพื้นที่เปิดโล่งที่มีในชุมชน เป็นสถานที่ที่ให้บริการกับประชาชนทั่วไป เปิดให้คนในชุมชนได้มีปฏิสัมพันธ์และจัดกิจกรรมต่างๆ ในอดีตพื้นที่ชุมชนส่วนใหญ่อาจมีหน้าที่เป็นสถานที่ที่ผู้คนสามารถพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนเรื่องราวในชีวิตประจำวันแต่ในปัจจุบัน พื้นที่ชุมชนสมัยใหม่มีบทบาทมากยิ่งขึ้น เช่น เป็นพื้นที่อำนวยความสะดวกทางการแพทย์ พื้นที่สนทนาสำหรับผู้สูงอายุและเด็ก และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ครบครัน พื้นที่สาธารณะของชุมชนในยุคสมัยใหม่จึงเป็นที่พึ่งพาของคนในชุมชนและยังเป็นสถานที่สำคัญที่ผู้คนนิยมใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน พื้นที่สาธารณะของชุมชนจึงจำเป็นต้องออกแบบโดยการแบ่งเป็นพื้นที่ส่วนตัว พื้นที่พักผ่อน พื้นที่ให้สำหรับการสนทนา การซึ่งควรแบ่งพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการรวมกลุ่มสำหรับ 2- 4 คน ผู้วิจัยได้ออกแบบผลงานชุดนี้เพื่อนำไปใช้ในการแบ่งพื้นที่เพื่อสร้างความเป็นส่วนตัว ออกแบบโดยการนำชิ้นงานมาต่อเข้าด้วยกัน ส่วนที่เป็นเนื้องานเซรามิกจะให้ความรู้สึกที่อบอุ่น ในขณะที่ส่วนที่เป็นรูจะให้ความรู้สึกโล่ง ซึ่งเมื่อประกอบชิ้นงานเข้าด้วยกันแล้ว ไม่เพียงแต่นำมาใช้งานได้เท่านั้น แต่ยังสร้างบรรยากาศที่สวยงามและถ่ายทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของจีนอีกด้วย

ภาพที่ 5-28 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะของชุมชน 1 (Lu Yu, 2024)

ภาพที่ 5-29 ผลงานที่จัดแสดงบนพื้นที่สาธารณะของชุมชน 2 (Lu Yu, 2024)

ผลงานการจัดแสดงในพื้นที่สาธารณะของชุมชนชั้นนี้ เพื่อให้ทันกับยุคสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว อินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟนได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย และถือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน อุตสาหกรรมการออกแบบเซรามิคเชิงสถาปัตยกรรมก็ควรต้องปรับตัว และก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงนี้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ใส่ไว้ใน QR code ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่สนใจสามารถติดตามเรื่องราว แนวคิด และเบื้องหลังการออกแบบ รวมถึงได้ทราบถึงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ และนวัตกรรมสมัยใหม่ของ "กระเบื้องฉิน

และฮั่น" ในเมืองหนานหยาง ซึ่งจะทำให้เข้าถึงและเป็นที่รู้จักของผู้คนมากขึ้นเป็นแหล่งความรู้สำหรับ นักออกแบบสมัยใหม่ และยังช่วยสืบสานสร้างสรรค์วัฒนธรรมดั้งเดิมของ "อิฐราชวงศ์ฉินและ กระเบื้องราชวงศ์ฮั่น" ในเมืองหนานหยางได้อีกด้วย

ภาพที่ 5-30 การสร้าง QR Code (Lu Yu, 2024)

สรุป

ในบทนี้เป็นการนำความหมายทางวัฒนธรรมและสุนทรียภาพของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย โดยคัดเลือกและถอดองค์ประกอบจากอิฐแกะสลักภาพเหมือน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับสุนทรียภาพและวัสดุตกแต่งในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยจัดทำแผนการออกแบบ 5 ชุด ซึ่งมีหัวข้อและเนื้อหาที่แตกต่างกัน ทั้งยังอธิบายแรงบันดาลใจและแนวคิดการออกแบบจากการศึกษาความหมายทางวัฒนธรรมและสุนทรียภาพของอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น นอกจากนี้ยังใช้วิธีการออกแบบและเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมในปัจจุบัน ในการทดลองสร้างรูปลักษณะ การตกแต่งและวิธีแปะติดชิ้นใหม่ จนเกิดเป็นชุดผลงานสุดท้าย ผลงานที่ได้จากการศึกษานี้อาจไม่สมบูรณ์ครบถ้วนและอาจต้องปรับปรุงเพิ่มเติม แต่อย่างไรก็ตาม ผลงานชุดนี้ถือเป็นแนวทางและวิธีการประยุกต์สุนทรียภาพในอดีตสู่การออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน ผู้วิจัยหวังว่าจะสามารถนำวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมบูรณาการเป็นองค์ประกอบการออกแบบตามความต้องการสำหรับสังคมปัจจุบัน สามารถส่งเสริมเผยแพร่และสืบทอดความหมาย

แผงทางจิตวิญญาณที่ถ่ายทอดผ่านอิฐแกะสลักภาพเหมือนของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉิน และฮั่น ขณะเดียวกันก็สามารถส่งเสริมการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น นานหายาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา และลักษณะเด่นของ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” ในเมืองนานหายาง มณฑลเหอหนาน ตลอดจนวิเคราะห์สุนทรียภาพของ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” จากข้อมูลทางเอกสาร การลงพื้นที่ภาคสนามและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาแนวทางใหม่สำหรับการออกแบบเครื่องเคลือบสำหรับการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมราชวงศ์ฉินและฮั่น โดยการศึกษาวิเคราะห์ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะผ่านมิติต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองนานหายางได้ส่งสมอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมจินเอาไว้ว ซึ่งมีคุณค่าต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ ศิลปะและความหมายทางวัฒนธรรมที่สำคัญ อิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองนานหายางไม่เพียงมีคุณค่าในด้านการใช้งานและการตกแต่งสถาปัตยกรรมในอดีตเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นแนวความคิด ทัศนียภาพ ความเชื่อของวัฒนธรรมและศิลปะในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่นอีกด้วย ราชวงศ์ฉินและฮั่นถือเป็นยุคที่ศิลปวัฒนธรรมที่รุ่งเรือง และเกิดแนวคิดอุดมการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะการเคารพในความกตัญญูและศิลปะแบบโรแมนติก ซึ่งอุดมการณ์และจิตวิญญาณเหล่านี้ได้ส่งอิทธิพลต่ออัตลักษณ์และสุนทรียภาพของศิลปะอิฐฉินและสถาปัตยกรรมเหมือนของเมืองนานหายางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น

ในด้านเนื้อหา รูปแบบที่ถ่ายทอดความเป็นอยู่ของสังคมและวิถีชีวิตในราชวงศ์ฉินและฮั่น เนื้อหาที่ค้นพบสามารถแบ่งออกเป็นหมวดหมู่หลักๆ ได้เช่น ความเป็นอมตะ ความเป็นมงคล วิถีชีวิตในเมือง เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ลวดลายและตัวอักษร และสิ่งเร้าลับ เป็นต้น ซึ่งได้ถ่ายทอดความสุนทรียภาพทางศิลปะทั้งแบบสมจริงและแบบเกินจริง เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเชิงบวกและด้านที่ดีของชีวิต สะท้อนแนวคิดของขงจื้อในเรื่องความกตัญญูกตเวที ความภราดรภาพของผู้คนในขณะนั้น และการโหยหาชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงทัศนียภาพด้านสุนทรียภาพของผู้คนในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น

ในด้านการจัดองค์ประกอบ อิฐแกะสลักภาพเหมือนนี้ได้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของการจัดองค์ประกอบที่หลากหลาย มักใช้วิธีการจัดวางแบบสมมาตร ทำซ้ำ การเปลี่ยนแปลงระหว่างพื้นที่ว่างกับความหนาแน่น ซึ่งการจัดองค์ประกอบเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับเรื่องราวและเนื้อหา ทำให้ภาพรวมกลมกลืนไปในทิศทางเดียวกัน

ในด้านเทคนิคการตกแต่ง อิฐแกะสลักภาพเหมือนของราชวงศ์ราชวงศ์ฉินและฮั่นที่พบในหนานหยาง เริ่มแรกมีลักษณะลวดลายที่เล็กและถูกจัดเรียงแบบไม่เป็นระเบียบ ต่อมามีการทำขนาดให้มีความสม่ำเสมอและจัดเรียงเป็นระเบียบมากขึ้น จากนั้นก็ได้ถูกพัฒนาเป็นลวดลายเรขาคณิต แต่ไม่มีการนำมาเชื่อมต่อกันจนทำให้งานศิลปะดูรกเกินไป ซึ่งในระยะต่อมาช่างฝีมือระดับสูงที่ให้ความสนใจกับอิฐแกะสลักภาพเหมือน จนออกแบบภาพและจัดระเบียบภาพใหม่ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดเรียงองค์ประกอบเล็ก ๆ เข้าด้วยกัน มีองค์ประกอบรองของภาพ และการใช้ลวดลายขนาดเล็กมาใช้ในการตกแต่งขอบ เป็นต้น อิฐที่มีทั้งเนื้อหาเรื่องราวและการตกแต่งเหล่านี้ได้กลายเป็นต้นกำเนิดที่สำคัญของอิฐแกะสลักภาพเหมือน เมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ซึ่งลักษณะเฉพาะของพื้นที่ สะท้อนให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่และสมบูรณ์ องค์ประกอบที่ครบและหนาแน่น ความโรแมนติกและความคิดเชิงบวก ซึ่งเป็นสุนทรียภาพที่โดดเด่น “อิฐฉินและกระเบื้องฮั่น” ของเมืองหนานหยาง

2. การบูรณาการสุนทรียภาพทางศิลปะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของ “อิฐฉินและกระเบื้องฮั่น” ของเมืองหนานหยาง กับเทคโนโลยีการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบันของเมืองฝอซาน สามารถเพิ่มความไปได้ใหม่ ๆ แก่การประยุกต์วัฒนธรรมดั้งเดิมกับวิธีการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม

การใช้แนวคิดสุนทรียภาพสมัยใหม่ในการวิเคราะห์ลักษณะทางศิลปะของ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” ของเมืองหนานหยางในสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น ผู้วิจัยสรุปได้หกสุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น ได้แก่ สุนทรียภาพของจิตวิญญาณอันสูงส่ง สุนทรียภาพของรูปทรงที่เรียบง่าย สุนทรียภาพของการจัดเรียงและทำซ้ำ สุนทรียภาพของการตกแต่ง สุนทรียภาพของจังหวะ และสุนทรียภาพของวิถีชีวิต จากนั้นนำวิธีการออกแบบและเทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซานประยุกต์ใช้ในการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมที่สามารถนำเสนอวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน

ผลงานการออกแบบเครื่องเคลือบสำหรับสถาปัตยกรรมที่ได้จากงานวิจัยนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับงานการออกแบบรูปแบบอื่นได้ โดยควรคำนึงถึงขนาดและสภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้นๆ การนำชิ้นงานมาใช้สร้างแพทเทินซ้ำๆเหมาะสำหรับการตกแต่งผนัง และการตกแต่งฉากกั้นเพื่อแบ่งพื้นที่ ซึ่งรูปแบบที่ได้จากงานวิจัยนี้ได้อ้างอิงมาจากลวดลายเมฆของราชวงศ์ฉินและฮั่น ที่สื่อความหมายของความเป็นอมตะและความเป็นสิริมงคล โดยชิ้นงานจะเป็นสีขาวด้าน ตกแต่งด้วยเส้น

และจุดสีทองบางส่วนเพื่อให้ความอบอุ่น เรียบง่าย ทันสมัย และหรูหรา สื่อความหมายถึงความเป็นอมตะของศิลปะราชวงศ์ฮั่นที่ถึงแม้จะจางหายไปตามกาลเวลา แต่สิ่งที่เหลืออยู่คือความงามที่เรียบง่ายและความงามที่แท้จริง

3. ผลงานเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัยในรูปแบบศิลปะอิฐฉินกระเบื้องฮั่น โดยออกแบบลวดลายเมฆที่แสดงสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น เมืองหนานหยางด้วยวิธีการตกแต่งในปัจจุบัน เพื่อตกแต่งพื้นที่ให้สวยงามและเผยแพร่วัฒนธรรมจีน

แต่เดิมแนวคิดด้านสุนทรียภาพของราชวงศ์ฉินและฮั่นพัฒนามาจากความเชื่อทางศาสนา ผลที่ได้รับสะท้อนให้เห็นจากทุกด้านของชีวิตผู้คนในยุคนี้ ความคิดเชิงสุนทรียภาพของคนร่วมสมัยมีอิสระมากขึ้นและนิยมกับผลงานที่มีลักษณะเด่นพร้อมมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ถอดอัตลักษณ์และสุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น และนำไปสู่การออกแบบผลงานเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย 5 ชุด ได้แก่ อำนาจแห่งเสือ ความงามแห่งบัว สีสนแห่งเขาฟ้าอมเขียว เงาเมืองและลำนำวสันตฤดูในวังสายลมฉินฮั่น ผลงานเหล่านี้สะท้อนสุนทรียภาพทางศิลปะอิฐฉินกระเบื้องฮั่นซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน และยังแสดงให้เห็นถึงแรงบันดาลใจในการออกแบบที่ผู้วิจัยได้รับจากการศึกษา

โดยผู้วิจัยนำสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมที่ได้จากการศึกษามาออกแบบให้มีความเรียบง่าย ทันสมัยและมีความยืดหยุ่น สามารถปรับแต่งการจับคู่สีและรูปแบบการจัดเรียงตามสภาพแวดล้อมและความต้องการของพื้นที่สาธารณะ นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นที่กั้นพื้นที่แบบศิลปะอีกด้วย ผลงานนี้ไม่เพียงสร้างการตกแต่งที่สวยงาม ทั้งยังเป็นผสมผสานศิลปะกับผลิตภัณฑ์งานสามารถสร้างบรรยากาศและกลิ่นอายของศิลปะในพื้นที่ สอดคล้องกับสุนทรียภาพของผู้คนในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ผลงานนี้สามารถเผยแพร่อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจีนสู่สาธารณชน ขยายแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศจีน ยังมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาและการเผยแพร่วัฒนธรรมผ่านการตกแต่งพื้นที่สาธารณะ ทำให้ผู้คนสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

แนวคิดการออกแบบของการศึกษาคั้งนี้ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์สุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นเมืองหนานหยาง และการผสมผสานกับวิธีการออกแบบและเทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมของเมืองฝอซาน เพื่อสร้างสรรค์การออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" เป็นการแสดงให้เห็น

โดยตรงของการดำรงชีวิต ความเชื่อ และความปรารถนาอันงดงามของศิลปินในสมัยราชวงศ์ฉินและ
ฮั่น ตลอดจนภาพสะท้อนความหมายแฝงด้านสุนทรียศาสตร์และวัฒนธรรม เครื่องเคลือบเชิง
สถาปัตยกรรมที่เป็นนวัตกรรมใหม่ทำงานเป็นนามธรรมและลดความซับซ้อนของฉากในชีวิตให้เป็น
รูปทรงเรขาคณิตในการตกแต่ง นอกจากสามารถปกป้องและตกแต่งผนังอาคารแล้ว ยังได้สื่อถึงจิต
วิญญาณของวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและจิตวิญญาณเชิงบวกที่ปรารถนาต่อการใช้ชีวิตที่ดีขึ้น แนวคิดนี้
สอดคล้องกับแนวคิดและความหมายทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านอิฐแกะสลักภาพเหมือนในอดีต การ
นำองค์ประกอบจีนดั้งเดิมมาใช้กับการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย เป็นการ
เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ นี่คือการระบวนการสำรวจ การเรียนรู้ ค้นพบและ
การสร้างนวัตกรรมที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษานี้ และเป็นแนวทางต่อยอดการพัฒนาการออกแบบ
เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน

การออกแบบทั้ง 5 ชุดนี้แตกต่างจากเครื่องเคลือบสำหรับสถาปัตยกรรมในท้องตลาด
เนื่องจากผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับสถาปัตยกรรมในตลาดส่วนใหญ่ใช้ภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและ
ลวดลายต่าง ๆ โดยไม่มีการออกแบบเพิ่มเติมในการออกแบบผลิตภัณฑ์ แต่ผลงานทั้ง 5 ชุดใน
งานวิจัยนี้ได้เลือกองค์ประกอบการออกแบบจากการวิเคราะห์สุนทรียภาพและความหมายทาง
วัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น จากนั้นนำถอดองค์ประกอบศิลป์ และออกแบบใหม่ด้วยวิธีการ
ออกแบบสมัยใหม่ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีลักษณะเฉพาะและมีกลิ่นอายของศิลปะสมัยราชวงศ์ฉินและฮั่น

ด้านรูปทรงและการตกแต่ง เครื่องเคลือบสำหรับสถาปัตยกรรมในตลาดปัจจุบันมักใช้
รูปทรงเรขาคณิตต่าง ๆ เช่น สี่เหลี่ยมจัตุรัส สี่เหลี่ยมผืนผ้า และเรขาคณิตรูปทรงอื่น ๆ และใช้
องค์ประกอบและลวดลายตกแต่งเพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่รูปทรงของผลงานทั้ง 5 ชุดของ
งานวิจัยนี้ได้ออกแบบกระเบื้องและอิฐรูปทรงแปลกใหม่ที่มีมิติหลากหลาย จากนั้นใช้เทคนิคและ
วิธีการตกแต่งตามหัวข้อและเนื้อหาของชุดผลงาน เช่น การจับคู่สี การแกะสลักนูน การแกะสลักร่อง
ลึก การเขียนสีบนเครื่องเคลือบ เป็นต้น ดังนั้นรูปทรงของผลงานทั้ง 5 ชุดนี้จึงมีความแตกต่างและ
แปลกใหม่กว่าผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมปัจจุบัน นอกจากนี้การเปลี่ยนวิธีการ
จัดเรียงยังเป็นการเพิ่มลูกเล่นในด้านการตกแต่งได้หลากหลายอีกด้วย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการประยุกต์ใช้และจัดวางในพื้นที่ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความ
หลากหลายด้านการใช้งาน ผลงานที่ผู้วิจัยออกแบบไม่เพียงแต่สามารถนำมาใช้ในการป้องกันผนังและ
การตกแต่งเพื่อความสวยงามเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นฉากกั้นแบบศิลปะ เพื่อแบ่งแยกพื้นที่แต่ละ
ส่วนอีกด้วย แสงสว่างที่ตกกระทบจากทิศทางต่าง ๆ สามารถเกิดการแสดงออกทางศิลปะที่หลากหลาย
ทั้งยังช่วยเพิ่มบรรยากาศทางศิลปะและวัฒนธรรมของพื้นที่อีกด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและการออกแบบ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ในพื้นที่หนานหยางในเรื่องของกระบวนการผลิตที่นำวัสดุมาใช้จากในท้องถิ่นและจากแหล่งอื่น อีกทั้งได้ดำเนินการสำรวจพิพิธภัณฑ์และศูนย์วิจัยที่เกี่ยวข้องกับ "อิฐฉินและกระเบื้องฮั่น" ในเมืองหนานหยาง ค้นหาวีธีการวิจัยที่เป็นไปได้และวิเคราะห์ปัญหาของตัวงาน ความหมายแฝงด้านสุนทรียศาสตร์และวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ของราชวงศ์ฉินและราชวงศ์ฮั่น จำแนกประเภทศิลปะการตกแต่งของอิฐฉินและกระเบื้องฮั่นในเมืองหนานหยาง และได้สรุปการจำแนกประเภทของการตกแต่ง ลวดลาย และความหมายของลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์ งานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจสนิยมทางสุนทรียะ แนวคิดทางสังคมและความคิดทางวัฒนธรรมของผู้คนในราชวงศ์ฉินและฮั่น ที่เป็นประโยชน์ต่อการจำแนกและระบุต้นกำเนิดทางวัฒนธรรมของ "อิฐฉินและกระเบื้องฮั่น" ได้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิด ความปรารถนาที่จะมี "ชีวิตที่สวยงาม" และความปรารถนาที่จะ "บรรลุความเป็นอมตะ" มาเป็นแนวทางหลักเพื่อออกแบบลายใหม่ เพื่อให้ได้ลวดลายเมฆของเหล่าทวยเทพที่กำลังร้ายรำและก้อนเมฆที่ล่องลอยไปตามสายลม ผู้วิจัยได้เริ่มกระบวนการผลิตต้นแบบลวดลายใหม่นี้ โดยเริ่มจากการรวบรวมและคัดสรรวัสดุที่เหมาะสมแล้วจึงนำมาวิเคราะห์และสรุปผล สร้างต้นแบบชิ้นงาน ซึ่งงานนวัตกรรมการออกแบบลายใหม่เป็นการบูรณาการวิธีการออกแบบแนวทันสมัยกับสุนทรียศาสตร์ของผู้คน การใช้ผลงานการออกแบบลายใหม่ที่ยังคงมีกลิ่นอายความเป็น "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ไปใช้ตกแต่งพื้นที่สาธารณะต่างๆเป็นนำเสนอการประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้วิจัย ในการนำเสนอกลยุทธ์การสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมอิฐฉินและกระเบื้องฮั่นผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ที่มีทั้งความงามทางสุนทรียภาพผสมผสานกับความเป็นสมัยใหม่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบด้านอื่นได้เป็นอย่างดี นอกจากการใช้ในเชิงสถาปัตยกรรมแล้ว ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับ การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้า ของใช้ในชีวิตประจำวัน ฯลฯ ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าการออกแบบจากงานวิจัยนี้จะเป็แนวทางที่เป็นประโยชน์กับนักออกแบบไม่มากนักน้อย

ข้อเสนอต่อการประยุกต์ใช้สุนทรียภาพ “อิฐฉินกระเบื้องฮั่น” ในการออกแบบใน

อนาคต

หลังจากที่ได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ ภาพวาดบนแผ่นอิฐของศิลปะยุคฉินและฮั่น รวมถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในยุคนั้น การใช้สุนทรียศาสตร์ทางวัฒนธรรมของ "อิฐฉินและกระเบื้องฮั่น" กับผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ถือเป็นงานที่ทำทหายในการเรียนรู้และการสร้างผลงานแนวใหม่ ผู้วิจัยเองก็ได้ประสบกับปัญหาในระหว่างการวิจัยที่มีผลทำให้ความมั่นใจค่อยๆเปลี่ยนไปเป็นความสับสน สงสัย แต่อย่างไรก็ดีความมุ่งมั่น และพยายามซ้ำแล้วซ้ำ

เล่า ผู้วิจัยก็ได้พัฒนาและออกแบบลวดลายใหม่นี้จนสำเร็จ ผลงานที่จัดแสดงเป็นจุดเริ่มต้นของการนำเอาผลงานที่ได้ผ่านการปรับปรุงและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการเชิงประจักษ์ นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า

1. ด้านผลงาน

ผลงานชุด ลำนาวสันตฤดูในวังสายลมฉินฮั่น ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้แนวคิดการออกแบบได้รับการยอมรับจากบริษัทเทคโนโลยีวัสดุใหม่ไฮเตอ (Saide New Material Technology Co., Ltd.) และลงนามข้อตกลงความร่วมมือเพื่อพัฒนาการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ลำดับต่อมาผู้วิจัยคาดหวังว่าจะสามารถศึกษาต่อยอดเพิ่มเติม เช่น การใช้สีและวัสดุของงาน สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของพื้นที่การใช้สอย เพื่อให้เข้ากับสถานที่และวิถีการใช้ชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งการเลือกใช้สีและวัสดุที่ใช้ผลิตจะให้ความความรู้สึกที่ต่างกันออกไป เช่น สร้าง บรรยากาศอบอุ่น เย็นสบาย ผ่อนคลาย ซึ่งการผสมผสาน ลวดลายใหม่นี้ไม่เพียงแต่จะทำให้รู้สึกถึงความงามตามประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แต่ยังมีความทันสมัย มีชีวิตชีวา อีกด้วย

2. ด้านการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่น นานหยาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย สามารถทำการวิจัยต่อยอดในสามมิติ ดังนี้

2.1 มิติของสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาสุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง สามารถสร้างนวัตกรรมแนวคิดการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงในมิติของอุตสาหกรรม เพื่อสำรวจวิธีการนำวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน บูรณาการสู่สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของคนยุคใหม่

2.2 มิติแนวคิดการออกแบบและต่อยอดวิธีการ การนำแนวคิดสุนทรียศาสตร์ทางวัฒนธรรมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" สามารถนำมาสร้างสรรค์ผลงานด้านอื่นได้อีกมากมาย นอกจากงานด้านสถาปัตยกรรมแล้ว ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้สร้างผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันอื่นได้อีก เช่น เฟอร์นิเจอร์ ชุดน้ำชา เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ฯลฯ ผู้วิจัยพบว่า ภาพวาดบนแผ่นอิฐของหนานหยางนอกจากจะนำเสนอความงามของศิลปะในยุคราชวงศ์ฉินและฮั่นแล้วมักจะเล่าเรื่องวิถีการดำรงชีวิต สะท้อนแนวคิดและจิตวิญญาณของคนในยุคหนึ่งลงไปด้วย ซึ่งแนวคิดนี้ควรนำมาเป็นแบบอย่างในการออกแบบผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ ที่ควรมีทั้งสุนทรียศาสตร์ทางวัฒนธรรมและศิลปะดั้งเดิมและเรื่องราววิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ประกอบกัน การออกแบบที่สามารถเชื่อมโยงศิลปะกับผู้คนให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น จะทำให้ผลงานมีคุณค่ามากกว่าการเป็นแค่ผลิตภัณฑ์ธรรมดา

2.3 มิติการพัฒนาการศึกษาการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม การบูรณาการสุนทรียภาพและความหมายทางวัฒนธรรมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ของเมืองหนานหยางกับวิธีการออกแบบในปัจจุบัน สามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนด้านการออกแบบเครื่องเคลือบ

ในงานสถาปัตยกรรม เพื่อขยายแนวความคิดในการออกแบบและวิธีการออกแบบของผู้เรียน และปลูกฝังให้ผู้เรียนรับรู้ถึงวิธีการออกแบบผลงานที่สามารถถ่ายทอดความหมายทางวัฒนธรรม นอกจากนี้จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดเครื่องเคลือบสำหรับสถาปัตยกรรมแล้ว ยังต้องปลูกฝังและสร้างความภาคภูมิใจต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนซึ่งเป็นวัฒนธรรมของชาติ เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมอย่างแท้จริง

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นการศึกษาสุนทรียศาสตร์และวัฒนธรรมของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นในการออกแบบเครื่องเคลือบเชิงสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ที่ได้รวบรวมความรู้เกี่ยวกับการออกแบบและตกแต่งเชิงสถาปัตยกรรม รวมถึงความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสถาปัตยกรรมด้วยภาพกราฟิกเพื่อความสมจริง ซึ่งในอนาคตสามารถต่อยอดงานวิจัยได้อีกมากมาย การผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยเฉพาะศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นต้นกำเนิดของราชวงศ์ฉินและฮั่น ให้กลายเป็นการออกแบบที่เป็นประโยชน์สำหรับสังคมยุคใหม่ ยังคงต้องการการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้สืบทอดความสุนทรียะดั้งเดิมและส่งต่อแนวคิด จิตวิญญาณ ให้แก่คนรุ่นต่อไป

กล่าวโดยสรุป การศึกษาสุนทรียศาสตร์และวัฒนธรรมของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ของหนานหยางนั้นเป็นการศึกษาที่มีคุณค่าแฝงด้วยวัฒนธรรมและการแสดงออกทางศิลปะ ไม่เพียงแต่เป็นชุมทรัพย์ทางศิลปะที่ควรอนุรักษ์และส่งเสริม แต่เป็นการนำเอาความรู้ในอดีตมาปรับใช้ในยุคปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างนวัตกรรมใหม่ของการออกแบบ ซึ่งเมื่อมีการค้นพบข้อมูลทางโบราณคดีใหม่ๆจะทำให้พบความหลากหลายและนำไปสู่การสร้างคุณค่าและเพิ่มสำคัญของ "อิฐฉินกระเบื้องฮั่น" ให้มากขึ้นกว่าเดิม ส่งผลดีต่อการสืบทอดวัฒนธรรมให้กับคนรุ่นต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

- An, J. (1954). Introduction of Zhengzhou Erligang hollow brick tomb. *Heritage references*(6), 57-61.
- Chen, E. (2018). An analysis of the schema of Shengxian in Han portraits. *Studies in Religious Studies*(3), 15-20.
- Chen, X. (2017). *The inheritance, practice and development of Foshan Shiwan pottery* [Master's thesis, China Academy of Arts]. Hangzhou.
- Cheng, H. (2008). A preliminary study of Han dynasty portrait bricks in the Nanyang area. *Journal of Sichuan Institute of Education*(8), 45-46.
- Dong, R. (2005). *Research on the art of Henan Two Han Dynasty portrait bricks* [Master's Thesis, Zhengzhou University].
- Fan, Y. (1965). *Books of the Later Han Dynasty*. Zhonghua Book Company.
- Fang, X. (1974). *Book of Jin* (Vol. 60). Zhonghua Book Company.
- Guo, B. (2010). *Treasures of the Rafters : Appreciation of Ancient Chinese Tiles*. Shanxi People's Publishing House.
- Hong, Z. (2018). *History of Chinese Art*. China Academy of Art Press.
- Huang, Y. (1999). An interdisciplinary field of research that emerged in the 20th century : cultural ecology. (6), 19-24.
- Huang, Y. (2014). The Artistic Style of Nanyang Han Pictorial Stones. *Proceedings of the Ninth Annual Meeting of Chinese Painting Society (Part 1)*, 6.
- Jiang, Y., & Yang, A. (2001). *Pictorial Stones and Pictorial Bricks of the Han Dynasty*. Cultural Relics Publishing House.
- Jin, W. (1980). Murals from the Qin and Han Dynasties. *Art research*(1).
- Li, Z. (2001). *The course of beauty*. Tianjin Academy of Social Sciences Press.
- Li, Z., & Liu, G. (1999). *History of Chinese Aesthetics* (Vol. 1). China Social Sciences Press.
- Luo, X. (1993). *Fufeng County Cultural Relics*. Shaanxi People's Education Press.
- Panofsky, E. (1955). *Meaning in the Visual Arts*. The University of Chicago Press.
- Qiao, B. (2006). The production process of Han dynasty portrait bricks and related issues. *Study of Chinese painting*(10), 486-488.

Shanxi Folk Art Data Base. (2016). *Traveling by car*.

https://www.sxlib.org.cn/dfzy/sxmjms/hh/bh/201612/t20161221_580015.html

Song, R. (2009). *The archaeological observation of the Han Dynasty county division system is centered on Han Dynasty tombs in the Kanto region* [Doctoral dissertation, Jilin University]. Jilin.

Tang, S. (2000). *Han Dynasty wedding and funeral customs*. Shanghai Ancient Books Publishing House.

Tian, G. (2014). The cultural and artistic value of Qin brick Hanwa. *Chinese calligraphy*(1), 92.

Tian, Z. (2010). *History of Chinese Arts and Crafts*. Oriental Publishing Center.

Wang, Y. (2013). *Research on the regional characteristics of Henan portrait bricks* [Master's Thesis, Zhengzhou University].

Wang, Z. (2018). The historical characteristics and historical status of the Qin and Han Dynasties. *Journal of Shijiazhuang University*(4), 42.

Wu, D. (2013). *Research on brand culture construction of Guangdong architectural ceramics brand* [Master's thesis, South China University of Technology]. Guangzhou.

Wu, X. (2008). Qin Brick Hanwa - A brief analysis of the architectural pottery used in the Qin and Han periods. *Art education*(4), 128.

Xing, Z. (2019). The Evolution of Calligraphy Concepts and the Formation of Calligraphy Traditions from the Qin and Han Dynasties to the Tang Dynasty——Research on the History of Calligraphy Concepts Based on the "Calligraphy Keyword Database". *China Art College*(4).

Yang, X., & Li, G. (2013). *Chinese painting*. Henan University Press.

Zhang, S. (1993). The ancestor of the Renaissance humanistic trend. *Art Noble Magazine*, 44.

Zhao, C. (1990). *Nanyang Han Dynasty portrait brick*. Nanyang Institute of Cultural Relics.

Zhou, L. (2008). *Research on sustainable development of Foshan ceramic industry* [Master's thesis, Jilin University]. Jilin.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้สุนทรียภาพอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางในการออกแบบเครื่องเคลือบในงานตกแต่งสถาปัตยกรรมสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

1. เนื้อหาของแบบสัมภาษณ์

เป็นการสำรวจข้อมูลอิฐฉินกระเบื้องฮั่นและภาพอิฐแกะสลักหินของเมืองหนานหยางในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ธีมของภาพ ลวดลายการตกแต่ง การจัดองค์ประกอบ สุนทรียภาพ เป็นต้น รวมถึงเทคโนโลยี แนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ในการออกแบบเครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบันของเมืองฝอชาน

2. วัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล

เพื่อสำรวจภูมิหลังของธีมภาพวาด บทบาท การตกแต่ง ของ "อิฐฉินและกระเบื้องฮั่น" ตลอดจนแนวคิด วิธีการและเทคโนโลยีในการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและสุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง นอกจากนี้ยังสำรวจข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันของแนวคิด เทคนิคและเทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดเด่นและข้อจำกัดของการออกแบบและสร้างสรรค์เครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรม เพื่อค้นหาแนวทางและวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมที่มีทั้งวัฒนธรรมดั้งเดิมและนวัตกรรมใหม่

3. โครงสร้างของแบบสัมภาษณ์

ข้อคำถามในแต่ละกลุ่มจะมีทั้งหมด 5 คำถาม โดยเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย รวมถึงแนวคิด ความเห็นและข้อเสนอแนะให้ผู้สัมภาษณ์ ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้คำตอบได้อย่างอิสระ

4. วิธีการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัยด้านวัฒนธรรมและสุนทรียภาพอิฐฉินกระเบื้องฮั่นที่อาศัยอยู่ในเมืองหนานหยาง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลผ่านโทรศัพท์ หรือผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น Voovmeeting Wechat เป็นต้น ส่วนนักออกแบบและผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมที่อาศัยอยู่ในเมืองฝอชาน ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ณ เมืองฝอชาน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

Mrs. Yu Lu

Email : 262281461@OO.com

ชื่อ	ข้อความคำถาม
ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัยด้านวัฒนธรรมและสุนทรียภาพอิฐฉินกระเบื้องฮั่น	
1.	ขอให้ท่านบอกเล่าประสบการณ์การทำงานหรืองานวิจัยด้านอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยาง
2.	ท่านคิดว่าลักษณะทางศิลปะ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและสุนทรียภาพอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางเป็นอย่างไร
3.	ท่านเคยทำการศึกษาเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรมอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางหรือไม่ หากเคยทำการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ท่านเริ่มต้นจากประเด็นใด
4.	ท่านคิดว่าสิ่งสำคัญและอุปสรรคในการสืบทอดวัฒนธรรมอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางคืออะไร
5.	ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อการนำความหมายแฝงและสุนทรียภาพอิฐฉินกระเบื้องฮั่นของเมืองหนานหยางมาประยุกต์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน
นักออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรม	
1.	ขอให้ท่านบอกเล่าประสบการณ์ด้านออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรม
2.	ท่านคิดว่าแนวโน้มหรือเทรนด์ออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบันและอนาคตเป็นอย่างไร
3.	ปัจจุบัน นักออกแบบมีวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมอย่างไร
4.	ท่านพึงพอใจผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบใดมากที่สุด และผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีการออกแบบหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างไร
5.	ท่านคิดว่า การนำวัฒนธรรมดั้งเดิมบูรณาการในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมมีความสำคัญหรือไม่ และท่านมีข้อเสนอแนะใดในด้านนี้อย่างไร
ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรม	
1.	ขอให้ท่านบอกเล่าประสบการณ์ด้านผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรม
2.	ท่านคิดอย่างไรกับสถานการณ์การผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรม

	และเทคโนโลยีการผลิตที่ล้ำหน้าที่สุดในปัจจุบันคืออะไร
3.	ท่านคิดว่าอะไรคือปัญหาในกระบวนการออกแบบจนถึงผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน และมีวิธีการหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขอย่างไร
4.	อุปสรรคด้านเทคนิคและเทคโนโลยีที่ท่านประสบในการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบสำหรับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบันคืออะไร และควรแก้ไขอย่างไร
5.	ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรเกี่ยวกับด้านการขึ้นรูปและเทคนิคการผลิตอิฐทำมือในงานสถาปัตยกรรม

关于对“秦砖汉瓦”审美运用于建筑陶瓷设计相关人士访谈表

1、访问的内容

访谈内容主要围绕南阳“秦砖汉瓦”的题材、装饰纹样、构图，文化审美内涵，以及佛山现代建筑陶瓷产品设计的新技术、新观念、新方法。

2、访问的目的

通过访谈者，了解“秦砖汉瓦”的题材寓意、功能装饰、文化审美内涵以及建筑里的陶瓷设计理念、生产技术等资料进行收集整理，对南阳“秦砖汉瓦”蕴含的民俗、艺术、文化、审美进行剖析，结合掌握现代建筑里的陶瓷最新的设计理念和生产工艺的现状，以及对于目前建筑里的陶瓷设计文化创新方面的优点和不足，分析中国传统文化运用于建筑里的陶瓷创新设计的思路及方法。

3、访问表的结构组成

访问的目数设置 5 个，从本研究内容出发，围绕研究目的展开的相关问题、观点、建议与看法等，均为开放式访谈，访谈时候抛出的相关问题，不需要被访者按某种固定格式回答，被访者可自由开放式回答。

4、访问与信息收集方式

佛山市的访谈设计师、制作师均为当面访谈方式；南阳市的专家学者拟借助腾讯会议、电话、微信、等方式进行线上访谈。

研究人员感谢您的支持与参与！

Mrs. YU LU

Email:262281461@QQ.com

序号	问题
“秦砖汉瓦”审美文化相关研究专家	
1	请您介绍一下南阳“秦砖汉瓦”研究方面的工作经验？
2	您认为南阳“秦砖汉瓦”的艺术、文化审美内涵体现在哪些方面？
3	您有研究过传承“秦砖汉瓦”文化的相关设计项目吗？如果有应该从哪些方面入手？
4	您认为南阳“秦砖汉瓦”的中国文化传承的重点和难点是什么？
5	您对将“秦砖汉瓦”审美与文化内涵提炼运用于现代建筑陶瓷设计有什么看法？
建筑里的陶瓷产品设计师	
1	请您介绍一下从事建筑陶瓷产品设计的工作经验。
2	请问你觉得国内外现代建筑陶瓷设计的前沿流行趋势是什么？
3	目前设计师常用的建筑陶瓷产品设计方法有哪些？
4	6. 请问您最满意的建筑陶瓷设计产品有哪些？是从哪些方面进行创新设计？
5	您觉得将中国传统文化融入建筑陶瓷设计的有意义吗？有什么好的建议吗？
建筑里的陶瓷产品制作师	
1	请问您从事建筑陶瓷产品制作师有多少年？能否介绍一下工作的经验？
2	现在建筑陶瓷设计产品制作的现状以及最先进的生产技术是什么？
3	请问您建筑陶瓷产品从设计到生产会遇到什么制作问题？需要注意哪些方面？
4	您认为现在建筑陶瓷生产技术工艺方面遇到的困难有哪些？应该从哪些方面改善？
5	您对制作建筑陶瓷的手工艺术砖的成型工艺方面有什么建议吗？

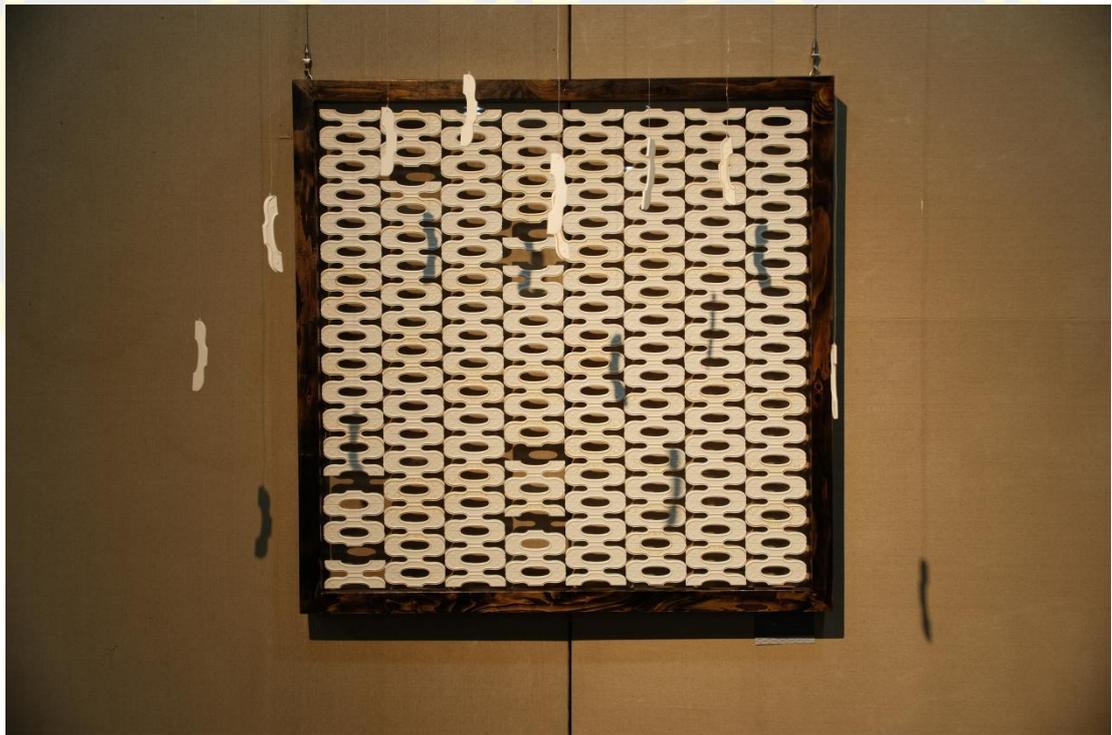

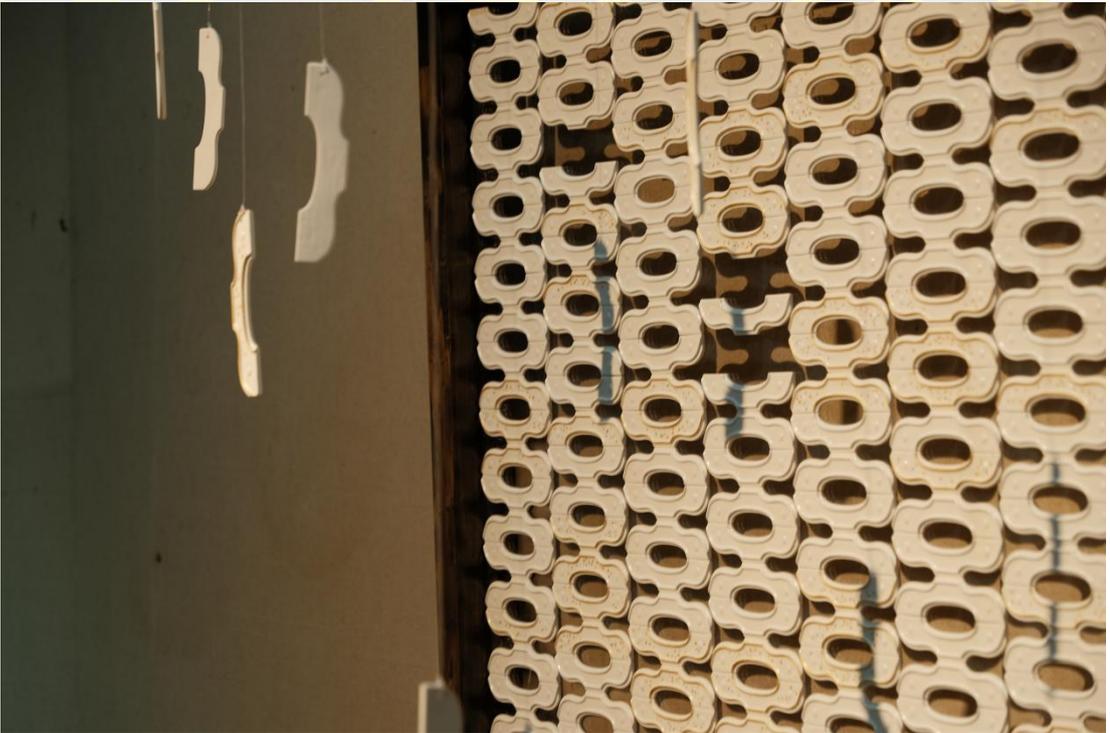
ภาคผนวก ข
การจัดแสดงผลงาน

นิทรรศการผลงาน

ภาคผนวก ค
เอกสารราชการ

เลขที่ IRB4-294/2566

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย: G-HU 275/2566

โครงการวิจัยเรื่อง: คุณทริยภาพของอิฐดินกระเบื้องอิน นานหายาง เพื่อการออกแบบเครื่องเคลือบในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

หัวหน้าโครงการวิจัย: MRS.YU LU

หน่วยงานที่สังกัด: คณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหลัก (งานนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์):

อาจารย์พงศ์เดช ไชยคุตร หน่วยงานที่สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์

วิธีทบทวน: Exemption Expedited Full board

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ 2 วันที่ 4	เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566
2. โครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ 1 วันที่ 8	เดือน กันยายน พ.ศ. 2566
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่ 4	เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2566
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 1 วันที่ 8	เดือน กันยายน พ.ศ. 2566
5. แบบเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบบันทึกข้อมูล (Data Collection Form) แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ฉบับที่ 1 วันที่ 8	เดือน กันยายน พ.ศ. 2566
6. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)	ฉบับที่ - วันที่ -	เดือน - พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

วันที่หมดอายุ : วันที่ 2 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

(ดร.พิมลพรรณ เลิศล้ำ)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สำหรับโครงการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรี
ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

**หมายเหตุ การรับรองนี้มีรายละเอียดตามที่ระบุไว้ด้านหลังเอกสารรับรอง **

Journal of Roi Kaensarn Academi

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้อิสัยใหม่

บก.พัฒนาการเรียนรู้อิสัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

โทร. 094-7095636 ID Line. teckapko

7 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ **Journal of Roi Kaensarn Academi**

เรียน อวี หนู, พงศ์เดช ไชยบุตร และ ภาติ พันธุภากร

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “สุนทรียภาพของอิฐฉินกระเบื้องย่นในเมืองหนานหยาง” เพื่อลงตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Academi E-ISSN 2697-5033 (Online) ซึ่งอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 โดยการรับรองของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ตั้งแต่ 1 มกราคม 2565 – 31 ธันวาคม 2567 กองบรรณาธิการได้เสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ก่อนตีพิมพ์นั้น

ในการนี้ กองบรรณาธิการขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความของท่านได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (Peer Review) จากสถาบันที่หลากหลาย และไม่ได้มาจากสถาบันเดียวกันกับผู้เขียนบทความที่เรียบร้อยแล้ว และจะตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Academi ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

เรียนมาด้วยความนับถือ

(ดร.ธีรรัตน์ กัปโก)

บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Academi

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index>

QR Code Website Journal of Roi Kaensarn Academi TCI กลุ่ม 1

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	Yu Lu
วัน เดือน ปี เกิด	26 January 1985
สถานที่เกิด	Jingdezhen
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Jingdezhen, Jiangxi, China
ตำแหน่งและประวัติการ ทำงาน	Associate professor Jingdezhen Ceramic University, teaching and research department of ceramic design
ประวัติการศึกษา	2001.9-2005.7 Jingdezhen Ceramics Institute Bachelor of Fine Art in Ceramics Art (BA) 2005.9-2008.6 Jingdezhen Ceramics Institute Master of Arts (MA)
รางวัลหรือทุนการศึกษา	- 2020, the work "Talk about Xiangqing Again" ,silver prize, "the 9th Earth Award Chinese Ceramic Innovation and design Competition jointly" organized by China Ceramic Industry Association. - 2022, the work "Qingquan Stone Upstream" , bronze prize,"12th China Ceramic Art Exhibition" jointly organized by the China Light Industry Federation and the China Ceramic Industry Association. - 2023, the work"Harmony and beauty" Gold prize,"2023 China- Korer Design Exhibition" organized by the Korean Ensemble of Contenmporary Design . In December 2021, finished the teaching reform project of Jiangxi Province, "research and practice of teaching content of architectural ceramic product design for the needs of enterprises", under research. -2021, finished the project of Jiangxi Provincial Department of science and technology, research on Application of digital

technology based on ceramic product production process innovation, under research.

- 2021, finished the project of Jiangxi Provincial Department of education, research on style application of modern architectural ceramic products in indoor space, under research.

